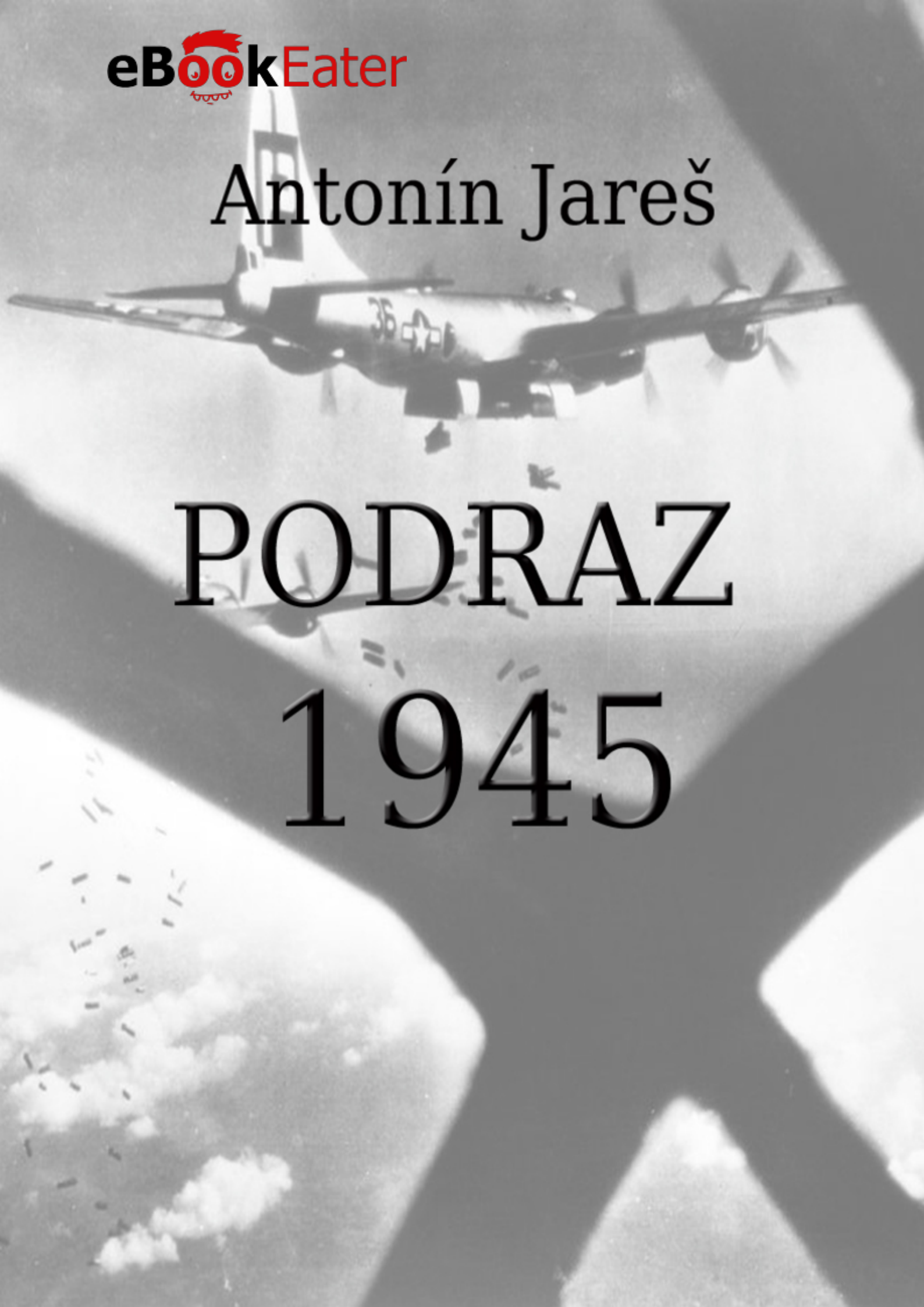
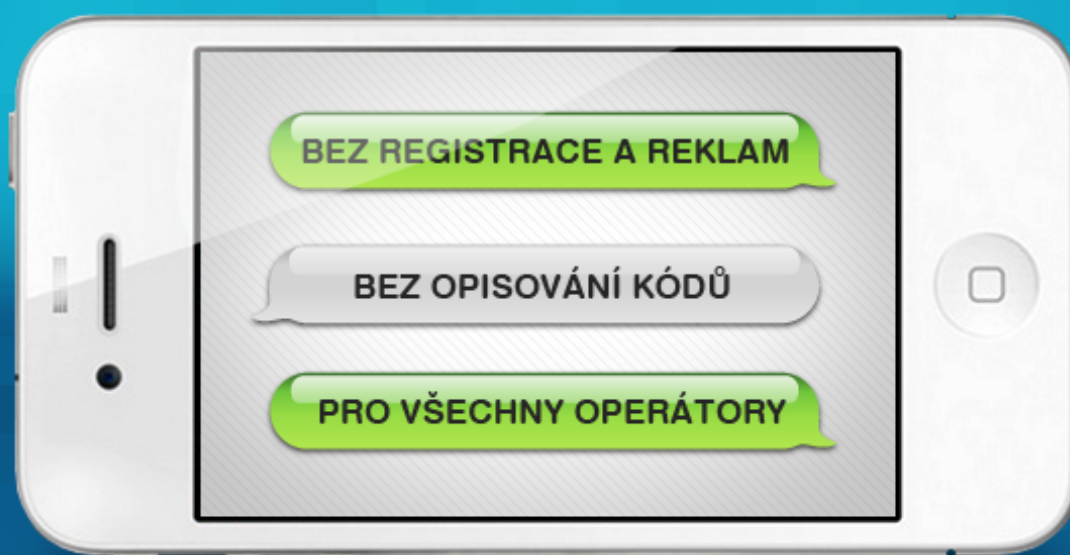

Antonín Jareš

PODRAZ 1945

SMS ZDARMA DO VŠECH SÍTÍ

EsemeS.CZ
SMS zdarma z internetu

PODRAZ 1945

dokument - román

Antonín Jareš

VAROVÁNÍ

Bývá zvykem na tomto místě předeslat, že pokud některá z postav příběhu komukoliv připomíná skutečnou osobu, tak že jde o podobnost čistě náhodnou. Jistěže ano, ale na tom vlastně nezáleží, protože v žánru dokument-románu bývá tím hlavním sama Historie. V daném případě onen poslední gambit velké války, jak sehrán ve čtyřech dnech a nocích památného Května, zvaného pak Vítězný, kdy "čas trhl oponou", jak dáno, jenže všechno pak vyšlo jinak. Zcela jinak, než mělo a mohlo, jenže tenkrát bylo darmo se ptát proč, když všechny otázky byly v zápětí přehlušeny slávou a jucháním a nakonec zavaleny lavinou lží na málem půlstoletí. Takže kdo už dnes ví, jak to vlastně bylo? Bylo Pražské povstání roku 45 vítěznou katarzí revolty po letech potupy, nebo spíš omylným krokem, odsouzeným ke krvavému patu v krvi, ohni a troskách? A kdyby, pak či to vinou?

Takové otázky tehdy –i neblaze dlouho potom- historikové klást vůbec nemohli, takže ze spleti svědectví už dávných a často konfliktních plyne s určitostí dosud jen jedno: Že najisto se v závěru té zlé hry neomylil jen onen kníratý Vožd' a kat milionů, který za cenu poničení jednoho města a pár tisíc životů navíc -v jeho měřítku to prkotin- dosáhl nakonec svého.

Je třeba proto varovat, že na pozadí pravdy tak kormutlivě lze stěží stvořit líbivé dílo o bujaře vítězné revoluci, jaké hned poté sepsal onen slovatný muž pera a Strany, řečníci tu nakonec v Epilogu. Jeho proslavená legenda o barikádě byla zajisté příjemnější četbou, a to tím spíše, že nikdo z té hrstky, co tam vskutku byli, si pak po vši té slávě už netroufal vyslovit trpkou pravdu: Že tak to přece nebylo.

KAŽDÝ Z TĚCH ČTYŘ se té květnové soboty probudí v jinou dobu. Vlastně se neprobudí, ale jsou probuzeni a prvním na řadě je v šest hodin patnáct mladší seržant Vasilij Rudinko, kterým musí velitel tanku staršina Kovalev cloumat hodnou chvíli, než ho docloumá jakž takž k vědomí z hloubi kamenného spánku. Mladší seržant Vasilij do něj upadl tak, jak byl na sedačce střelce, sotva jejich kolona zastavila už dávno po půlnoci na postupu na jakési město, jmenované politrukem jako Drezén, nebo Drezden, či tak nějak. Spánku bylo málo a Vasilij proto jen mátožně zamumlá předpisovou odpověď na staršinův rozkaz vzbudit ostatní i desant kolem tanku, zatímco staršina sám půjde zjistit, jak to vypadá se zásobovací kolonou. Nedostihla je už po celých čtyřiaadvacet hodin, ale Vasilije ještě víc, než prázdnota žaludku a vědomost o stejném stavu nádrží jejich tanku pobídne do bdělého stavu náhlé vědomí mocného tlaku v podbřišku. Natáhne se tedy jen přes závěr děla, aby zatřásl nabíječem Šifrinem a předal mu rozkaz a začne se honem soukat vzhůru k otevřenému poklopu věže.

Jako druhý je v šest třicet probuzen SS-Scharführer Kurt Leimke, z trhané dřímoty na úzké lavici pásového transportéru, zvaného krátce "espewe", namísto předlouného názvu "Schützenpanzerwagen", a to lomozem, který způsobuje jeho řidič, SS-Sturmmann Rudolf Lugbauer při přelévání benzínu z kanistrů do prázdné zvučící nádrže vozidla. Na rozdíl od seržanta Vasilije ví ale Scharführer Leimke poměrně přesně, kde to jsou: Čtvrtý SS-Panzergranadier-Regiment "Der Führer", patřící k SS-Panzerdivizi "Das Reich" se nalézají na trase přesunu Bischofswerda-Wachau-Arnsdorf, v té chvíli sotva dvacet kilometrů od Drážďan. Co Scharführer Leimke zato neví je, že to je sotva šedesát kilometrů na jihovýchod od místa, kde se v tu chvíli vrací k jednomu z nedohledné kolony tanků T-34 mladší seržant Vasilij, pošťuchávaje těžkou botou ty z jejich desantu, které se mu na spěšné cestě za úlevou nezdařilo vyburcovat z prochladlé ztuhlosti spánku na holé zemi.

Mimo to Scharführer Leimke také zaboha neví, proč se regiment "Der Führer" ocitá právě tady, potom, co byl před dvěma týdny přesunut na západ od už ztracené bitvy o Vídeň a pak náhle a spěšně na sever, přes celý Protektorát Böhmen und Mähren. "Odlehčovací útok směr Berlín," měl se prý dát slyšet jejich velitel, Obersturmbannführer Weidinger, ale načpak odlehčovací útok, když Berlín přece už padl? A když hrdinně prý padl i sám Vůdce při jeho obraně? To je kardinální otázka, na kterou zatím není odpovědi a kterou v Scharführerově mysli v zápětí potlačí pocit stejně naléhavé nutnosti, jako před chvílí u Vasilije. Vstane proto rozlámaně z tvrdé lavice, aby se mezi všemožnou výstrojí vymotal ke dveřím na zádi

opancéřovaného prostoru, připomínajícího svým tvarem velikou rakev.

Třetím na řadě je sergeant John Vesely, který je v osm hodin deset minut probuzen nedaleko bavorského městečka Fürth im Walde vůní konzervy šunky s vejci, ohříváné z nedostatku jiných možností na polním vaříči v otevřených dveřích jejich radiového kamionu studebaker corporalem Frankem Davisem. Z nedostatku jiných možností proto, že vězí pevně zahrabáni v bahně zášumavského úpadu, který ve tmě předchozího večera se zdál být jen nevinnou loučkou a proti kterému se i tři hnané nápravy a všech deset kol studebakeru ukázaly bezmocnými hned potom, co se na něm jejich řidič, Private First Class Fred Doyle neprozřetelně pokusil otočit ze slepé cesty. Protože v okolí není žádných známek nepřítele lačného či schopného boje, čekají tam na příjezd vyžádaného vyprošťováku celkem bezstarostně, nevědouce, že jejich situace je vlastně jen symbolem toho, co má přijít. A způsobit, že sergeant John bude přináležet do počtu k těm třem ostatním jen dosti okrajově.

Luftschutzwärter Drmota Karel je probuzen jako čtvrtý a poslední z nich, a to ve dvanáct čtyřicet pět pokřikem Luftschutzwachtmanna Pokorného Františka, služby ode dne. Po česku Čekatel Protiletcké ochrany Drmota snil až do toho okamžiku kouzelný sen, ve kterém se nějak octnul v listnatém loubí na stráni nad Pelc-Tyrolkou, ruku v ruce a jen sami ve dvou a pak už i v objetí s dosud narně oblétanou Věruškou Hrádkovou a proto mu chvilku potrvá, než jeho neochotný mozek seřadí ten křik do slov a slova do věty:

"...honem, vstávejte sakra! Něco se děje, v rádiu volaj o pomoc!"

"Co tu řveš janku," zavrčí z kavalce vedle hlas saniťáka Procházky. "Cák nevíš hergot, že máme po noční?"

"Nekecej a poslouchej! Už je to tady! Už se to sere!", křičí ale Pokorný dál a zapadne zpět do dozorny, ale to jen zakroutit tam knoflíkem přijímače, protože slabý hlas odtamtud se rozchraptí přes celou ratejnu ubikace:

"....na pomoc české četnictvo, českou policii! Přijďte ihned k budově českého rozhlasu na Fošově třídě! Esesáci zde řádí a vraždí! Přijďte ihned! Prosíme vás naléhavě! Vchod z Balbínovy ulice je volný!"

Ani chraplavost reproduktoru hnaného na doraz nemůže zastřít naléhavost toho hlasu, ale vtom vzadu bouchnou druhé dveře služebny a hlas Zugführera Bouchala řekne stroze: "Zavřete ty dveře Pokornej! Tohle není žádný tyjatr tady!"

"Ale pane cukfýrer, dyť tam volaj vo pomoc!," troufá si služba, "dyť to přece musíme...."

"Nic nemusíme!", zatne mu řeč Bouchalův hlas. "Volaj policii a četnictvo a my jsme luftšuc, tak to není naše věc, jasný? Co si myslíte, že bysme tam dělali? Nikdo ani na krok! Je hotovost, rozumíte? To je rozkaz!"

Dveře zapadnou, ale ještě předtím stačí z reproduktoru dolehnout suchý praskot. Jsou to poruchy, nebo je to střelba?

TEN SUCHÝ PRASKOT uslyší také sergeant Vesely a to díky tomu, že právě před chvilkou si corporal Davis usmyslel hledat na stupnici odposlouchávací stanice nějakou hudbu co doprovod k vepřové s jablky, kterou teď pro změnu vyhrabal k obědu namísto už příliš častých fazolí s kečupem.

"Jezus," upoutalo corporala cosi v tónu naléhajícího hlasu, "tak to sem chytil Rusy! Sou to Rusové, nejsou?"

"Počkej! Počkej!", vykřikne sergeant John. "To nejsou Rusové! To je česky! To je mého táty jazyk! Počkej, nech to! Ty tam volaj... volaj tam o pomoc! Dej mi majora na polním setu! Dělej!"

Popohnán naléhavostí Johnova hlasu, corporal Frank skočí k polní vysilačce, jenže než služba na druhé straně sežene majora Rogerse, tak ten naléhavý hlas už zmlkl a z etéru se ozývá jen praskot, o kterém ani tu není jisto, je-li to střelba, nebo porucha.

"Jste si jistý, seržante?," zapochybuje major Rogers, když ho John konečně dostane k mluvítku. Ale když se mu dostane ujištění, že absolutně není pochyb o tom volání o pomoc v jazyce, kterým se otec Veselý odedávna -i když zčásti marně- snažil mluvit na syna Johna, major "skočí do akce", jak o dost později vypoví John tátovi ve snaze nějak se ospravedlnit: Nechá vyslat depeši o tom odposlechu na velitelství divize a sám se navíc pro jistotu, s potížemi a nejspíš proti předpisům spojí s majorem Lewisem, kterého zná už z West Pointu a který je nyní velitelem spojařů na štábu třetí U.S. armády generála Pattona. Nato vyšle dvě spojky na harleyích, aby někde našly ten zatracený vyprošťovák a dostali konečně jejich radiokamion z toho bahna, protože se nepochybně začnou dít věci.

Lewis mu totiž řekl, že už včera večer vydal Patton rozkaz zahájit útok do prostoru Československa v nula osm nula nula příštího rána a navíc, že předvídavý generál Irwin od pátého sboru nechal prý na vlastní pěst zajistit už včera odpoledne průsmyky přes hory (Lewis je z totálně plochého Kansasu, hora je pro něj cokoliv přes sto metrů výše). Pátá a dvanáctá armádní skupina už postupují od deseti nula nula, aniž by narazily na jakýkoliv odpor a Rogersova hláška jde rovnou k

náčelníku štábu.

"Hey, John," dovolí si major neúřední tón do telefonu, v dobré míře nad spojařským úspěchem tak důležitého odposlechu, "tak to jsme dostali věci do pohybu. Teď to pojede jak po másle!"

Načež už jen Johnovi uloží, aby zajistil monitorování bez přestávky na dotyčné frekvenci a hlásil mu osobně cokoliv nového. Což je rozkaz celkem zbytečný, protože to John už dávno přepnul na sluchátka, tisknutá křečovitě k uším, aby mu nic neušlo. Praskot v nich zatím utichnul, jen chvilku je slyšet jakýsi pochod s fanfárami, ale pak všechno ztichne do mrtvého šumu.

TOU DOBOU má Scharführer Leimke důvod se domnívat, že řád věcí se vymknul z kloubů, nebo že Vrchní velitelství Wehrmachtu propadlo pominutí smyslů. Od toho rána musel regiment "Der Führer" obdržet už nejméně čtyři protichůdné rozkazy: Napřed k nástupu proti Rusům na Bautzen a Goerlitz, jenže s přísunem pouhých dvou spotřebních sad benzínu na transportér, ukazujícím na trasu pod sto km jedním směrem. Jenomže řidič opel-blitzu, rozvážející kanistry, utrousil Lugbauerovi důvěrně, že se stejně nepojede nikam, protože Rusové tam už stejně jsou. A vskutku, rozkaz k nástupu byl v příští půlhodině zase odvolán a za další hodinu došel rozkaz pokračovat po původní trase do Arnsdorfu. Jenže kousek před ním došlo zase jednou k totální zácpě a zatím co bezmocně čekají, jestli se ji podaří rozplést dřív, než je tam najdou ruské šturmovíky, šíří se po dlouhé řadě tanků, nákladáků a transportérů zpráva, že jejich divize "Das Reich" -či spíše to, co z ní zbývá- byla právě začleněna do obrany toho, co také už jen zbylo z města Drážďan.

Scharführer i posádka jeho transportéru se zdají přijímat i tu poslední zvěst s kidem, ale to jen navenek. Ve skutečnosti sedí na tvrdých lavicích po stranách transportéru v zaťatém mlčení bezmocného napětí a v hloubi jejich myslí začíná zdvihat hlavu příznak něčeho ještě horšího: Strachu. Strachu z toho, co nadchází, strachu který si dosud nemohli a ani nechtěli přiznat, ale kterému teď už nelze uniknout. Protože vše, co se kolem nich děje se vyznačuje nepominutelnými příznaky počátku konce.

ZATO MLADŠÍ SERŽANT Vasilij nemá tou dobou nic zvláštního na starosti, ani na práci. Namísto zásobovací kolony došel sice jen rozkaz k provedení údržby, ale jakápak to údržba bez přísunu? Takže jen protáhli a vyčistili kanon i oba kulometry, přitáhli pásy tanku a teď už jen oba řidiči kutí cosi pod přiklopem motoru, ale o to se Vasilij nemusí starat. Jeho povinnosti byly splněny a smí tedy využít vzácné příležitosti k odpočinku a troše dřímoty na předprsni tanku, pomalu oteplované sluncem proklubávajícím se mraky. Staršinu Kovaleva už zase někam odvolali, ale vzal s sebou Šifrina, což naznačuje, že pokud bude nějaký proviant, bude spíše přiveden, než přivezen.

Prázdnota žaludku Vasilije zatím příliš nesužuje, už dávno si zvykli na střídání časů půstu a časů hojnosti. Ani se nestará, proč že to jeli málem celou noc, jen aby teď půlden prostáli, neboť už také dávno přijal za samozřejmou moudrost, že ve válce voják jen buďto leží, nebo běží. Nestaral by se ani kdyby věděl, že se budou nacházet na tomtéž místě ještě zítra ráno následkem toho, že jejich třetí gardová tanková armáda generálporučíka Rybalka byla právě zahrnuta do přeskupení celého Prvního ukrajinského frontu, podle dobře to uváženého plánu tovaryšče Stalina samého.

Vasilij nemůže vědět, že předchozí projevy politruka ve věci časného dobytí města Drezna, či tak nějak, tože prý nejslavnějšího germánského goródu po Berlínu už neplatí, protože jejich armáda se má městu vyhnout a pozítí se otočit na jih, k mocnému náporu za jiným cílem. Za tím, který tovaryšče Stalin právě teď pokládá za daleko důležitější, než rozvalené trosky, zbylé z nešťastného města Drážďan. Politruk jejich pluku to už ale ví, protože hned ráno té soboty byli všichni náčelníci politických oddělení povoláni na štáb armády, aby jim byly uděleny instrukce o bratských vztazích Rudé Armády k osvobozeným pracujícím bratrské Čechoslovákie. Za šest dnů, nejvýš za sedm od pozítřka musí být v Prágě! Tak zní rozkaz velkého Stalina!

Jenže i sám největší Maršál se může omýlit, i on, díky potvorné nepředvídatelnosti běhu světa také něco neví: A to, že přes všechnu prozíravost jeho plánů, přes všechnu podšitost, s jakou šálí toho glupého duraka Ejzenchaura ve věci Prahy -právě tak, jako ho ošálil, aby se vzdal Berlína- že za šest dnů od pozítřka by pro Maršalovy další záměry mohlo být absolutně a neodčinitelně pozdě.

"TAK TO JE KONEC, to už je střílej," řekne na ten praskot z radia dědek Stejskal těžkomyslně s posledního kavalce, jen dveře dozorny zabouchly.

"Hele Karlíku, než se začnem vzrušovat, skoč poslechnout krz dveře, jestli eště něco řeknou," pobídne od vedle Procházka a protože čekatel je nejpodřízenější z podřízených a Karel už stejně sedí na hraně kavalce, tak jen nasune nohy do bagančat a vydá se ulicí mezi kavalci ke dveřím dozorny.

"Vole, křandáš jako slon, dyť tě cukfýra uslyší! Vypadni z těch škrpálů!", zasyčí z kavalce naproti kamarád Honza a Karel se zahanbeně zastaví a vyzuje boty jednu o druhou, aby pokračoval po studené podlaze po špičkách. Ale je to stejně nadarmo, protože když překoná několik ještě studenějších schodů ke dveřím, uslyší s uchem na nich jen slabě nějakou hudbu do pochodu a přes ní cukfýrův hlas, kázající Pokornému v kanceláři vzadu. Rozumět z toho moc není a Karel se po chvíli marně snahy obrátí zpět jen s bezradným rozhozením paží a úsilovným šepotem: "Nic není slyšet. Jen nějakou muziku a cukfýru jak dává sprduňk Procházkoví,"

"Nojo, tak to už sou postřílený," řekne vzadu zase děda Stejskal.

"Tak hergot aspoň vytáhněte ty rolety! Ať vidíme co je venku," řekne vpředu u dveří Hadraba a Karel tedy provede poslušně vpravo vbok k řadě oken a hned za ním vyletí z kavalce Honza a začnou tahat za šňůry zatemnění. Černé rolety zatemnění stoupají vzhůru a denní světlo se začne rozlívát po ratejně bývalé tělocvičny s kruhy vytahanými ke stropu a dvěma řadami kavalců, jen částečně obsazených postavami v různých stupních vstávání. Jenže okna jsou vysoko nad podlahou a stejně není nic vidět.

"Tak to je na prd," řekne Hadraba nespokojeně a začne šmátrat pod kavalcem. "Kde mám ty boty krucinál? Já se du podívat ven!"

"Neblázni, víš jak tě cukfýra seřve dyž vylezeš? Muže sem vrazit každou chvilku," řekne Procházka úzkostlivě, ale Hadraba už našel boty, hodí jen přes rameno "dyť von se neposere" a vyrazí ke skříňkám s výstrojí.

Ale je sotva hotov s motáním ovinek, když se dveře dozorny rozletí a všichni strnou. Jenže místo cukfýry je v nich služba Pokorný: "Tak vstávejte, povídám! Sere se to najisto, cukfýra jede na becirk pro rozkazy. Nemoh se dovolat, telefon je prej kaput!"

Zmizí dovnitř a radio se znovu rozchraptí naplno: "...všichni kdo mají zbraň, přijďte na pomoc rozhlasu! Bojuje se...", ale v tom zadrnčí telefon a hlas zase utne.

"Luftšucdýnstštele draj," je slyšet službu a dva kavalce za Karlem se uchechtne Douděra: "Tak hele, telefon je kaput a von jel na becirk! Tak to se to vážně sere a von se dekuje, kolaborant jeden!"

"Počkej, ticho! Dyť von mluví česky!" Hadraba vyletí od skříňek s jednou rukou v rukávu kazajky a žene se k dozorně, jenže nedoběhne, než odtamtud zas vyrazí Pokorný: "Páni! Tak je to doopravdy! De se na Němce! Na Studánce v sokolovně bude velitelství a my sme jim podřízený! Kdo byli oficíři maj sebrat mančaft a bude se vodzbrojovat vérmacht!"

"Prosímtě, neblbni," řekne Procházka. "Bude se vodzbrojovat vérmacht, jó? Náramný! Přijdu ke skopčákovi a řeknu dejsemflintu a von řekne bitešen her luftšuc, tady je kvér! Co blbnou, dyť máme holý ruce!"

"No přece musej mít nějaký zbraně, když tam zřizujou velitelství, né?", řekne Procházka dotčeně. "Máme pořídit seznam mančaftu a kdo byl oficír, má to tam odvést."

Nastane ticho, až vedle dědy Stejskala řekne Novák: "Hrubej! Hrubej byl přece kapitán. Kde je Hrubej?"

"Kope kryt u Franka, je s ranní šichtou tenhle tejden," ví služba všechno a vzadu někdo křikne:

"Tak to tam sou už zbytečně! Ten kryt teda už Kárlherman potřebovat nebude, ledaže by do tý šachty chtěl skočit po hlavě!"

"Ježišmarjá nekřičte," zaupí děda Stejskal, "co když je někdo na chodbě? Dyť víte jak to dopadlo s tím Stárkem!"

"Nebojte se pane Stejskal, dyť je sobota a škola je prázdná," řekne Honza.

"Jen aby, jen si vzpomeň jak...." hučí Stejskal, ale Pokorný ho přeruší: "Tak hergot nechte keců, tohle je doopravdy! Kdo byl oficír anebo vůbec nějaká šarže?"

Ale zase je ticho, až Hadraba řekne pomalu: "No, když nikdo, tak já sem byl četař. Já bych to tam teda vodved."

"Počkej, počkej, ne tak honem!", ohradí se Procházka. "Kdo to vlastně volal, službo?"

"No já vlastně... asi z revíru, né?", zrozpačítí Pokorný, "hlásil se jako major Dušek, nebo tak nák."

"Neblbni, u policajtů přece nejsou majoři," řekne Procházka s převahou a vtom někde venku práskne výstřel. A pak druhý a třetí!

"A sakra," řekne Pokorný a někdo křikne: "K cukfýrovi, tam je vidět na náměstí! A pust' to rádio!"

Pokorný zaletí zpět do dveří, ale ten naléhavý hlas se už z radia neozve a pár hlasů křičí marně: "Zesil to! Tak to zesil, sakra!", než Pokorný zavolá zpátky: "Dyť to mám na doraz! Nic tam není, jenom poruchy!"

"Tak to je špatný," řekne Hadraba a Procházka ufrkne: "Prdlajs, byl to jen planej poplach, dyť sem vám to říkal!"

"Ježišmarjá!", zaječí do toho Pokorný z kanceláře, "už je to tady! Už je to tu! Ženou skopčáka a von je bez kvěru! Už ho... už ho maj! Bác, ten mu jí máznul! Jen mu dej, řež ho, hajzla! Kluci, je to tu!", vyřítí se zpátky do ubikace, "Je to tady, už je to tady!"

"Tak se vestrojte a dem," řekne Hadraba, ale Procházka se znovu ohradí: "Hele, nech si to poroučení, jó? Vono už těch rozkazů bylo snad dost, né? Když můžou skopčáky mlátit na ulici, tak to je s nima konec a my už to nevytrhnem. Já du domu k mámě!"

"Tvoje věc," řekne Hadraba. "Vyříd' jí, žes utek, jen vo něco šlo."

"Hele, nech si ty chytrosti, aby ti nepřilítlo pár facek," zježí se Procházka a předtím drogistka Hořejší se do toho zamíchá: "Ale pánové, přece se nebudeme hádat. Já osobně myslím, že tady kolega má pravdu. Němci utíkají a tak to je konec války, ne? Nač se do toho míchat? Rusové i Američani si už s tím poradí bez nás, nemyslíte?"

"Jo, poradí. Von si s nima někdo poradí za nás," řekne Hadraba suše. "Jako v tom vosmatřicátým, co? Hlavně abysme zachovali klid a rozvahu. Jako tehdá, žejo. A zase stejně. Helejte se, vodchod je za deset minut. Kdo chce ať de a kdo nechce ať nejde a posírá se tu strachy. Anebo doma u mámy, to je jedno."

"My dem s vámi, pane Hadraba!", křikne Honza a nepochybně tím plurálem myslí i Karla, jenže ten právě neslyší, neboť zvěst, že už je to doopravdy tady otevřela v jeho mysli stavidla proudu obrazů, který ho právě unáší ke statečným činům: Četa Němců vyráží z prachu a kouře bojiště a Karel je kosí automatickým od boku a řítí se dál na kulometné hnízdo a hodí granát a esesáci se potácejí z dýmu výbuchu s rukama vzhůru, ale on je stejně zkosí, protože esesákům se milost nedává! Jenže vtom se z boku valí tank a...

"Dělej, dělej sakra!", postrčí ho Honza už v běhu kolem, ještě než se stačí rozhodnout, co se dělá s tankem? A tak řekne jen "nojo" a rozběhne se taky ke skříňkám, zatím co kdesi zdáli vskutku zapráská dávka z automatu a Stejskal řekne: "Ojoj, nojo tak pudem. Někdo halt jít musí, když už i tyhle dva cucáci...."

"Počkejte, dědo," projeví ale Hadraba ohled vůči staršímu, "vy tu rači zustaňte u telefonu místo Pokorného, kdyby přišel nějaký jinej rozkaz. A taky musí někdo hlídat to rádio. Kdyby něco, tak skočte na spojku a dohoníte nás snadno, my pudem rovnou a pak podle dráhy ke Studánce nahoru, jasný?"

"Tak jo, když to musí bejt," řekne Stejskal a není jisté, jestli to ve zklamání, či úlevě. "Ale dejte pozor na ty kluky, sou to eště janci, co ty věděj o válce! Jako my, když sme v sedmnáctým...."

"Nebojte se, já je nepustím od sebe," utne mu Hadraba řeč a rozběhne se také ke skříňkám, kde je rušno, ale ne zrovna tlačeníce.

HONZA JE HOTOV PRVNÍ: "Tak dělejte, dělejte," nevydrží nedočkavostí na místě, kdesi v dáli se rozpraská teď už soustavná přestřelka, v dozorně hvízdá přeladovaný přijímač a děda Stejskal vykukne z dozorny: "Nic tam není, Praha je docela mrtvá."

"Tak zkus Strašnice," radí někdo, ale Hadraba mávne rukou: "Nechte bejt, děda to vohlídá. Tak dem, jo?" Nepodívá se na nikoho, nepřehlédne kdo jde a kdo ne, jen vykročí ke dveřím na chodbu a za ním Honza a Karel a Pokorný, Stuchlík, Douděra, Tichý, Novák a Záveský a to jsou všichni.

Projdou chodbou k východu a vynoří se do podmravného dne, ve kterém je náhle všechno jinak. Kde to, co platilo včera, dnes už neplatí, kde scéna už jen na tu chvíli jakoby zamrzla v čase, než se všechno rozběhne závratnou rychlostí. Dvě prázdné tramvaje stojí mrtvě na náměstí, křižovatku nahoře blokuje opuštěný kamion s dvířky dokořán a v dáli, v kopci Belcredky hoří nějaké vozidlo čadivou plachtou plamenů. Odněkud z Letné dolehne už soustavná střelba a na roháku naproti začne kdosi spouštět z balkonu veliký červenomodrobílý prapor. Pár postav běží někam vzhůru od náměstí, ale proti nim se s kopce řítí cyklista a křičí: "Esesáci jedou od Sparty! Kryjte se, kryjte se!"

Postavy se rozprchnou, uskakují do domů, spouštěný prapor se zastaví a pak zmizí trhem za obrubní balkonu.

"Poklusem!", křikne Hadraba a jeho houfek uniform kdysi československých se rozběhne k nároží a za něj.

O půl bloku dál tam stojí vojenský mercedes s kamuflážním nátěrem a párem nohou, trčících z otevřených dvířek na chodník. Mrtvej Němec! Karla zamrazí, než mu dojde, že nohy jsou jen v polobotkách a že se hýbají. Nějaký civil tam leží napříč přes práh dveří.

"Počkejte, boják, ten by se hodil!", zastaví se před Karlem Pokorný už bez dechu, "s tím bysme tam byli hned!" Jenže uvnitř se z pod přístrojové desky vynoří rozčuchaná hlava a řekne nevlídně: "To nepojede, není tu klíček!"

Novák a Tichý se přidají, i Honza se vrátí pár kroků a protože je blázen do všeho, co jezdí, řekne: "Mercedes, to je Bošův

klíček. To se dá nastartovat hřebíkem, to já vim jak!"

"Hele mladej, hled' si svýho," řekne rozčuchanec už nepřátelsky, "stejně to nemá benzín a já tu byl první, tak nechte bejt, jó?"

"Nechte toho, není čas!", křikne zpředu Hadraba. "Dyť je to pár kroků. Tak klušem, klušem!" Ale v půli kopce ke Studánce jim všem už dojde dech a k sokolovně dorazí už jen úsilovným pochodem.

Jenže v samém vchodu je zastaví hlídka s automatem přes prsa a po granátu za pasem: "Heslo!"

"Jaký heslo?", vyjeví se Hadraba. "My sme přece Luftšuc, dyť my sme sem byli přivelený po telefonu!"

"Jo ták? Tak to děte dovnitř a hlaste se tam," strážný odstoupí s cesty do prostoru, kde se zdá vládnout zmatek na pozadí zvukové kulisy teprve snad se rodícího řádu: "...ty granáty támhle.... ale ty sou jenom cvičný, nevidíš ýbunk na nich?automaty, kde sou ty automaty? Dyť tu byly čtyři!...ty kvéry támhle na stůl, ale tyhle náboje sou jiný! ...kdo byl voják? Vojáci tamhle dozadu!....bratře majore, bratře majore, telefon!"

To bratrování Karlovi připomene časy v Sokole, jenže tady nejde o prostná, ale o válku, ne? Ale to už Tichý ukázal doprava: "Asi támhle, Stando."

Za shlukem postav tam u stolu prozelenává důstojnická uniforma, Hadraba řekne "aha" a vyrazí tím směrem, ale ještě se upamatuje a otočí: "Tak kolik nás vlastně je?"

Za stolem sedí důstojník v plné uniformě s dohodou a třemi hvězdami na rameni a jak se tam propletou, projeví Hadraba vojenské způsoby: "Pane nadporučíku, hlásím příchod! Devět mužů luftšuc, volali telefonem, že se tu máme hlásit do zbraně."

"Výborně," řekne důstojník do papírů na stole a teprve když od nich vzhledne mu to dojde: "Devět mužů? Vždyť z revíru nám hlásili čtyřicet!"

"Nojo, jenže my sme rozdělený na šichty. My sme teď arbažtskomando namísto sanitářů, víte? Kopeme protiletdeckej kryt u Franka, tohle je noční šichta a ranní byla ještě tam, když nás volali. Odpolední už asi nepřijde, když se tohle semlelo. A potom..." Hadraba se zarazí, ale pak to přece řekne: "No a některý taky nechtěli jít, to je to." Zazní to omluvně a nadporučík sverští obočí, ale hned se ukáže, že to nad něčím jiným: "Moment, říkáte, že jste byli sanitní oddíl?"

"Nojo, ale když bylo málo náletů, tak nás předělali na...."

"Počkejte! Tak to tam máte sanitní materiál a nosítka a tak? A kolik je tam lůžek?"

"Osmačtyřecet, přesně. Nosítek je tam deset a frbandskastny nám taky nechali, jen ambulanci nám sebrali," referuje Hadraba a má se ukázat, že to zcela chybně, protože nadporučík nadskočí na židli: "Ježišmarjá, člověče, proč jste to neřek hned? A proč vás sem táhli? Vždyť my tu nemáme vůbec nic! Nemocnice kolem žádná a přece musíme zřídit sanitní službu! Víte co může přijít, až se Němci vzpamatujou?"

"Nojo," řekne Hadraba nezávazně a zezadu se ozve Tichý: "Dyť my pro ty věci můžeme dojít, to je jenom kousek."

Jenže to už je pozdě na nápravu, protože nadporučík řekne rozhodně: "Kdepak! Obvaziště zřídíme tam u vás a zařadíme vás jako sanitní čet. Počkejte tu, jdu s tím k bratru majorovi!" Odpochoduje kamsi dozadu, zatím co Karlovi klesá osrdí. Takhle si to přece nepředstavoval, skončit namísto bojovníka jako sanitář! Co tomu říká Honza? Honza na něj udělá dlouhý obličej a řekne něco potichu Hadrabovi, ale ten mávne rukou a řekne nahlas: "Kdepak, sanitáři přece nesměj mít zbraně! A podívej se tamhle, než ten přijde zpátky, tak se na nás stejně už nedostane."

Karel se podívá a opravdu, řádka pušek, vyrovnaná na stole na druhém konci sálu se beznadějně krátí, jak je tam jakási uniforma vydává do rukou řadu, postupujícího s opačné strany.

TAKŽE TA ŘÁDKA zbraní vskutku dojde, než se důstojník vrátí a řekne spokojeně: "Tak je to odsouhlasené! Pošleme vám tam lékaře a nějaké sestry, hned jak je seženeme. A napíšu vám rozkaz, abyste všude prošli. Vy to máte no povel? Jaká hodnost?" Podívá se na Hadrabu a ten řekne: "Ále, já sem jenom četař, já to sem jen přived. Náš cukfýrer zmizel a jeden bejvalej kapitán co máme je právě na tý šichtě, jak sem říkal. Vlastně byl, teď už je po ní a buhví co se tam stalo. Tam je je esesáků a gestapáků jako psů, tovíte, Frankova vila!"

"Pošleme vám tam důstojníka co nejdřív a zatím budete dostávat rozkazy elefonem nebo spojkou. Jméno?", řekne nadporučík stroze a obrátí se k psacímu stroji na konci stolu.

"Hadraba Stanislav," odpoví Hadraba ještě poslušně, než se ohlédne po ostatních jako pro podporu a řekne: "Ale tak podívejte se, pane nadporučíku, my sme sem přišli do zbraně. Já myslím... no sanitáři by mohli dělat ty, co nechtěli jít, ne? Anebo vůbec někdo jinej. My bysme radši...."

"Podívejte se, četaři," nenechá ho důstojník domluvit, "teď jsme ve válce. Teď nejde o to, co by kdo radši, teď jde o to, co se musí! My musíme zajistit sanitní službu, co budeme bez ní dělat s raněnými? Nemyslete si, že už je všechno hotovo! Rusové jsou ještě bůhví kde na Moravě a Američané teprve na hranicích, ti tu nemůžou být dřív, než někdy zítra. Teď pošlou hloubkaře, to jistě, ale co to pomůže v pouličních bojích? Ještě tu můžeme mít krveprolití a proto musíme mít sanitu, rozumíte? To je rozkaz, četaři!"

"Rozkaz," řekne Hadraba předpisově, i když otráveně a zmlkne, dokud důstojník nenatuká několik řádek na půllist papíru s jakýmsi modrým předtiskem a neřekne: "Tak, tady je to. Vraťte se na ošetřovnu co nejrychleji a dejte okamžitě do pořádku všechny sanitní potřeby. A zajistěte otevřenou linku k vám, absolutně žádné telefonní rozhovory, mimo sem na velitelství! Číslo máte nahoře v rohu. Nazdar!" Zasalutuje briskně a to přiměje Hadrabu také k jakžtakž salutě, aby pak jen chabě povlel: "No tak dem," a obrátil se k odchodu, pro tentokrát až za svým oddílem.

TOU DOBOU je podřimující Vasilij vyrušen náhlým oživením v desantu, rozloženém v širokém okruhu kolem tanku. Probere se právě včas, aby uviděl Šifrina, postupujícího zpoza tanku před nimi, s jedním ramenem natočeným vpřed způsobem člověka, táhnoucího za sebou cosi se vzpouzejícího. To podporuje Vasilijovu předchozí dedukci ve věci proviantu a vskutku, v zápětí se objeví Šifrinova paže, natažena dozadu a provaz od ní napjatý a pak čumák a rohy a celá hlava, napínající ten provaz a pak i krk a plece a hřbet s plným pytle čehosi, přehozeným přes něj, balancovaným tam staršinou Kovalevem jednou rukou, zatím co druhou pošvihává dobytče po boku do pochodu.

Šifrin dotáhne kořist až na travnatý nájezd na pole naproti, tam Kovalev pustí úvazek, pytel se svalí na zem a Kovalev obejde Šifrina s provazem a jedním nepřerušným pohybem otevře pouzdro na boku, napře ústí hlavně vprostřed mezi rohy a PRÁSK! Dobytče se svalí s buchnutím o zem stejně jako předtím ten pytel, zbytek scény, zamrzlé předtím v očekávání výstřelu teď rozmrzá. Vasilij sjede s předprsně tanku, desant se sbíhá i od ostatních tanků a nakonec i kapitán Mationov dorazí a to ukazuje, že to je potrava pro celou rotu a také pro desant, i když ten k nim vlastně nepřínáleží, ale tak se to patří. Ale na starosti to má jejich Šifrin jako vždy, protože Šifrin je odborník, před válkou pracoval v masokombinátu a umí stáhnout a vykuchat i rozebrat kořist rychle a čistě, jako nikdo jiný.

Kolikpak může připadnout na hlavu, hádá Vasilij, ale už se mu nepodaří odhadnout váhu kadaveru pro nastalé hemžení kolem něj. Pak z chumlu vyletí Šifrinova rubaška -vždycky se odsvléká k tak závažnému dílu- a Vasilij ji chytne v letu, zavěsí ji na hlaveň předního kulometu a zanoří se do poklopu řidičů, kde uchovávají Šifrinův kořistný bajonet, kdysi nějakého Germánce, vybroušený do břitvového ostří právě pro takové účely jako dnešní. Ruka mladšího řidiče Vsevoloda se vztáhne ze shluku uniforem, Vasilij mu předá nástroj a ten pak putuje nad hlavami až do středu k Šifrinovi. A za chvíli, jakmile je jisto, že dílo doopravdy začalo, počnou se od okrajů shluku odlupovat postavy v běhu tu i tam, jedni k lesíku kousek od silnice, druzí směrem k úpadu, kde snad bude voda a za další chvíli už planou všude kolem ohýnky pod kotlíky na podpěrách všelijak stvořených a netrvá ani hodinku a z dobytčete jsou tu jen čistě ořezané kosti, páteř a prázdná lebka vedle kupy střev, zatímco všechno ostatní už se vaří nebo opéká a s trénem se teď můžou loudat jak chtějí, protože Šifrin, Vasilij i Kovalev a celý front už dávno zvládli umění jak přežít z toho, co lze vydobýt z dobyté země.

ANI SCHARFÜHRER LEIMKE nemá tou dobou starostí s přísunem proviantu, protože trén regimentu "DF" ještě funguje s jistou výkonností a mužstvu už byly rozděleny dávky za minulý i dnešní den. Jejich zadřenou kolonu se podařilo rozplést, ještě než je ruské šturmovíky mohly najít a pluku se tak zdařilo nakonec dosáhnout Arnsdorfu beze ztrát. Pak v už poněkud lepším stavu myslí čekali na rozkaz vyrazit tedy na Dresden, jenže zčista jasna přišel rozkaz rozptýlit se a zamaskovat, což může znamenat přenocování na místě. Leimke i jeho panzergrenadíři jsou tedy právě zaměstnáni rozprostíráním maskovacích sítí a plachet a vylepšováním díla nalámanými větvemi stále ještě sporé jarní vegetace.

A pokud se týče sergentea Johna a jeho posádky, tak ti se konečně dočkali příjezdu vyprošťovacího vozidla, projeli už městečkem Fürth im Walde a blíží se k vesnici jménem Vollmau, aniž by si John všimnul, že to už se vlastně nalézá v někdejší vlasti svého otce. Vinou toho ničemného vyprošťováku je však jejich battalion pořád ještě daleko před nimi a zatím co PFC Doyle se úsilovně snaží jej dohnat riskantní jízdou a předjížděním kolony třeba i přes příkopy a vedle silnice, John se právě tak úsilovně snaží znovu najít v etéru to zaniklé volání o pomoc. Oba se zatím snaží marně, protože trasa je místy zacpána neproniknutelně a etér je na oné frekvenci vyplněn jen netečným šumem.

"MĚLI SME VZÍT toho mercedesa, v čem teď budem ty raněný vozit?!", řekne Honza, ještě než sejdou s kopce od sokolovny.

"Neboj, třeba tam ještě je," projeví se Douděra optimisticky, ale omylně. Neboť jak zahrnou na hlavní třídu, uvidí tam už jen prázdko.

"Tak vidíte," řekne Honza vyčítavě, "já to hned věděl, že ten chlap kecá s tím benzínem. A to by byl stačil jen hřebík!"

"I nebreč, tak vemem tamhleten nákladák," ukáže Tichý ke kamionu, stále ještě blokujícímu křižovatku, na které je teď vidět postavy postávající po rozích. Jenže když tam konečně dorazí a Honza ruče vyšplhá do kabiny, jeden z čumilů zavolá: "Luftšuc, to máte marný, to je zadřený! Má to prostřelenou vanu a volej vytek!"

Tichý se sehne pod vozidlo: "Nojo, sakra! Je tam louže, vono to oteklo kolejí a proto sme se nevšimli. Tak to sme namydlený, co teď?", vzhledne k Hadrabovi, ale ten snad tu otázku nevnímá a naslouchá bůhví čemu. Střelba od Letné už ustala, ale zato se ozývá odněkud snad z vnitřního města. Několik výstřelů se ozve i blíž, jako od Buben, tam, kde je německá enkláva Malého Berlína. A pak to přijde od Štvanice. Napřed jeden, dva, tři, ojedinělé výstřely a nato se přivalí vřava střelby jako lavina, jako nesmírné krupobití s hromy: Tupé rány z pušek, ostrý praskot samopalů, hluboké detonace snad granátů či děl.

"Hergot, tam se to řeže," řekne někdo za Karlem, Hadraba se rozhledne, jako by ho teprve ta střelba vytrhla z nějakých myšlenek a promluví vlastně poprvé, co vyšli od Studánky: "Tak co tu stojíme jako blbý? Musíme jít!"

Karlovi není jasné, kam to vlastně myslí jít, ale Hadraba už otráveně máchnul rukou a namíří tam, odkud vyšli před sotva hodinou.

JENŽE DOJDOU sotva na půl cesty, když vřavou střelby pronikne nový zvuk odněkud zprava a v zápětí vyrazí proti nim zpoza kostela vojenský motocykl s vozíkem. Karlův mozek sotva zaregistruje wehrmachtskou šed' stroje a německou přílbu jezdce, když někdo vykřikne: "Esesák! Utečte!", stroj udělá před kostelem jakoby nerozhodnou vlnovku a zamíří přímo na ně! Dvoje, troje boty dusají v trysku za mrtvou tramvaj, ale Karlovy nohy vrostly do země, ještě než motocyklista křikne: "Luftšuc, luftšuc! Počkejte sakra!" a stroj u nich zastaví smykem. Teprve pak mu dojde, že muž pod německou přílbou je v civilní kožené bundě s rudou páskou na rukávu. "Sakra chlapi, stůjte!", řekne teď už zbytečně. "Sháním lidi! Už zas funguje rádio a volají tam o pomoc! Potřebují tam lidi!"

"Ale když mi nikam nesmíme," řekne někdo tónem omluvy, zatím co se rozprsklý houf stahuje k motocyklu. "Máme rozkaz z velitelství tu zřídit sanitu, tamhle u nás na dýnstštele. Budou prej raněný."

"Jo ták," řekne motocyklista a to dlouhé "á" zazní despektem, ale v tom se Hadraba opět probere ze svého mlčení, hrábne za blůzu a napřáhne ruku s papírem k Pokornému: "Tumáš, máš to na povel! A já jedu s tebou," pokročí k jezdci.

"Neblbni Stando! Dyť to je neuposlechnutí rozkazu," vyjeví se Pokorný, ale Hadraba pokrčí rameny: "Může bejt. Ale já teď neposlouchám. Já už si to teď přemyslel, já už jednou poslechl, víš? Tenkrát v osmatřicátým, když skopčáci káceli hraniční sloupy a já je měl v mířidlech na dvě stě metrů a nevypálil sem. Poněvač sem poslouchal, víš? Ta hanba se musí nějak smejt, rozumíš?"

"Dyť nemáte čím střílet," řekne zase někdo za Karlem, ale jezdec řekne: "Vo to nejde. Táhle na nádraží je vagon plnej kvérů. Tak co, jedeš?" Podívá se na Hadrabu a ten pokročí k motocyklu, ale vtom Honza drapne Karla za rukáv a křikne: "Počkejte, my jedem taky!"

Hadraba se zatváří nerozhodně, ale jezdec řekne: "Tři lidi, no dobrý. To eště uvezu. Jeden navrch na sajtkáru a jedem!"

Hadraba změni směr k tandemu, Honza řekne "tak dělej, vlez dovnitř" a cpe Karla do vozíku, než sám naskočí se strany s nohama na nápravě. Motor zahuláká a souspřeží vyrazí od hloučku tak prudce, že nikdo už nemá čas co říci.

Řidič namíří dolů podél kostela a za roh, aby to tam vytočil smělym půlkruhem ke vratům do nádraží, jenže ta jsou zavřena. "A doprdele, abysme to přelezli? Ale to je k seřadišti eště kus a tu mašinu nám tu zatím někdo ukradne!"

"Poslouchejte, neměli bysme jet radši tam?", Hadraba hodí hlavou směrem ke Štvanici, odkud doléhá už řidnoucí, ale pořád ještě soustavná střelba. "Třeba tam budou nějaký zbraně k mání."

"Kdepak, zbraně sou tady. Vim to najisto," řekne řidič rozhodně. "Jen se tam dostat!"

"Ále to nic, jen jeďte tamhle dál," Honza ukáže po kolejích k Malému Berlínu. "Tam je druhej vjezd a taky branka, já to tam znám."

"Víš to jistě?", řekne řidič, ale hned sáhne po řadicí páce, zatůruje motor a vyrazí do ulice. Jenže nedojedou daleko, než Honza křikne: "Hele, bacha!", a ukáže směrem k nároží u Malého Berlína. Někáký shluk postav tam obklopuje sloup lucerny a stoupající pruh tmavého dýmu.

"Co to hergot.." řekne řidič, ubere plyn a všichni se tam zahledí tak napjatě, že zcela přehlédnou postavu s napřaženým samopalem, vyrazivší z odněkud z činžáků nalevo. A hned za ní druhou!

"HALT!", zaře na ně, když už málem přejeli a pak hned RATATATA!, rachot rozprskne sklo pouliční lampy před nimi. "ZAHNI! ZAHNI!!!", křikne Hadraba a řidič dá plyn a strhne řidítka k ústí ulice vlevo, jenže je to příliš, příliš rychle! V půli

oblouku ztratí přední kolo adhezi a stočí se v divokém úhlu, stroj se odpoutá po tečně a pluží k chodníku se skřekem blokováných kol, jenže i na brzdění je už pozdě! Karel uvidí sloup lucerny v hrozivém letu jím vstříc, náraz a třesk, Honza vyletí kamsi dopředu a Karel chce napřáhnout ruce proti tomu sloupu, ale nestačí už nic. Sloup zasáhne řídítka a ta švihnou na opačnou stranu, řidič letí na chodník a jakási hrozná síla sklopne Karla vpůli, až uhodí hlavou o plech sajdkáry. Něco těžkého se mu převálí přes záda a pak je náhle ticho. Jenže to v zápětí přeruší dusot dvojích bot v běhu zpoza rohu za nimi.

"Halt! Hende hoch!", křikne hlas.

Tak sme v tom, konec! Tak to proletí Karlovou myslí, ale v tom ze země před strojem řekne řidičův hlas: "Sakra neblbněte! Copak to nevidíte, že sme naši?"

"Ježišmarjá!", vykřikne jiný hlas tónem zděšené nevíry, "dyť já vás moh vodstřelit! Proč hergot nemáte praporek, nebo aspoň pásky na rukávech?"

"A co je tohle?", ukáže řidič na ni a ten hlas řekne omluvně: "Nojo, ale dyž ty to máš na pravý ruce, to já nemoh vidět! Já viděl jen tu helmu a uniformy, ježišmarjá, nestalo se vám nic?"

"To eště nevíme," řekne Hadraba, sbírající se na všech čtyřech před motocyklem, zatím co Honza se sbírá ze sedu až u samé zdi domu a to konečně prolomí ochromení úlekem a přiměje Karla otočit se, navzdory tupé bolesti v žebrech, která začíná pomalu pronikat jeho vědomím. Za nimi stojí dva chlapíci se samopaly, od Bubenské doléhá dusot dalších bot v běhu a jeden z těch dvou křikne nazpět k nároží: "Pohov, dejte si pohov! To sou naši!"

"Copak my," Honza už stojí a přikročí k motocyklu, "ale tuhle sahara je v hajzlu!", a Karel si teprve pak uvědomí, že vozík míří jakoby s kopce, a to proto, že přední kolo stroje uvázlo pod obrubníkem, jakoby je někdo ukopl na stranu i s vidlicí a že řídítka jsou zapříčena mezi sloupem a nádrží v úplně opačném úhlu.

"Jo tak to sme dojeli," dotvrdí Hadraba už ve stoje a řidič řekne omluvně: "No já to nemoh utáhnout v tý zatačce, ustřelilo to pode mnou rovně ven!"

"Třeba ste měl zašperovanej diferenciál," podotkne Honza odborně a obbelhá vozík, aby začal s něčím štrachat na nápravě souspřeží, zatím co Karel se začne s usykáním bolestí hrabat ven a zpoza rohu vypochoďují další dva muži s puškami v rukou.

"A hergot, luřtšuc," podiví se ten první. "No tos je Lojzo pěkně sundal! Kam ste to jeli?"

"Tady do Buben, maj tu bejt zbraně. A pak k rozhlasu, volaj už zase vo pomoc na strašnický vlně. Ale teď je všechno v prdeli," řekne řidič malomyslně.

"Já viděl tu jeho skopčáckou helmu a ty uniformy," ospravedlňuje se znovu muž zvaný Lojzou. "Eště měli kliku, že sem mířil vysoko!"

"Nojo, tak s tímhle už tam vopravdu nedojedete," přikročí poslední muž ke trosce. "No ale už to máte jen pár kroků, ty kvěry sou na šestý koleji. Ajznboňáci vám to ukážou, ale už je to tam dost přebraný. Můžete se pak třeba přidat k nám, bude se čistit malej Berlín! Takhle to tu máme vobšancovaný, kdyby měla jít skopčákum pomoc."

"Nojo," řekne Hadraba nezávazně, "ale napřed musíme mít něco v ruce. Tak sme všichni celí?"

"Ale jo," odpoví Honza, přehlížeje dlaň sedřenou do krve a Karel se rychle zkusí nadechnout a protože to bolí pořád stejně, usoudí, že to nejsou polámaná žebra a řekne také, že jo a to už řidič vykročil a ujímá se velení: "Tak pochodem, ať stihnem aspoň ty kvěry, když už sme takhle dopadli!"

Střelec Lojza přešlápne na místě a řekne: "Notak, kamarádi, ...no, nic ve zlym, jo? To víte, vomyly se stávají, to ta skopčácká helma, já bych ji tak rači nenosil. Tak my dem zase hlídat, pod' Franto," řekne ke spoluhlídce a vykročí zpět ke svému rohu.

"Nojo, halt smůla," řekne ten, co dorazil poslední, "tak podťe s námi, odtamtud' to máte už jen přes ulici."

Ale jen co zahrnou za roh, Honza ukáže na onen shluk postav vpředu: "Co je to tam?"

"Haha, dyť jen pod' a uvidíš," řekne ten s puškou a jak přicházejí blíž, začne Karel rozeznávat, že tam nad porůznu ozbrojenými postavami se ve stoupajícím sloupku kouře černá pár holinek šlapadly vzhůru. To už jsou na doslech a někdo z houfu křikne: "Co to tam bylo?"

"Ále, to jen ten Lojza se trochu uspěchal se střílením. To jel tuhle luřtšuc a jak se lekli, tak se nabořili za rohem do lucerny. Ale nic moc se nestalo, jenom mašinu rozsekali," mávne rukou průvodce a v tom vyrazí ze dveří domu před nimi chlapík s kolem řezaného dřeva na zátop pod každou paží. "Tady je to dříví, tak s cesty!", křikne a houf se rozestoupí a odhalí na okamžik černorudé cosi, visící od těch holinek do olizujících plamenů. Muž s dřívím mezeru hned vyplní a Karlovi potrvá vteřinu nebo dvě, než mu dojde, co to vlastně viděl a v ten okamžik se mu žaludek obrátí naruby hrozným náporem. Vrazí si

do úst málem celou pěst, ale to nepomůže, stačí se jen nějak domotat ke zdi domu a tam žaludek zvítězí a vychrstne svůj obsah na ni.

"Hergot luftšuc, di blít někam jinam! Tady to není pro sraby!", ufrkne za ním někdo a Karel se chce nějak omluvit, ale nemůže vypravit ani slovo a do toho řekne hlas jejich řidiče už někde uvnitř toho houfu: "Hele skopčák! No zatopili ste mu pěkně, hajzlovi. Jen houšť, tak se na ně patří!"

"Střílel po nás z vokna, darebák a prostřelil Frantovi Soukupů rameno! Tak si to vodnes," řekne tam někdo a Karel se tam nechce dívat, ale jakási zvrácená síla mu přesto páčí hlavu tím směrem, kde asi právě přihodili to dříví, protože jiskry a špičky plamenů vyšlehnou až kolem těch holinek, až k napjaté šňůře zaříznuté do nich pod kotníky, ježišmarjá, neškubou to sebou ještě? Copak ta věc může být ještě naživu? Nová křeč mu zkroutí žaludek, ale tam už není co zvracet a v tom někde za ním řekne Hadraba: "Tak abysme snad šli, ne?"

Karel se ohlédne, Hadraba stojí kus dál od toho všeho a drží Honzu za rukáv, jako by ho nechtěl pustit blíž a hodí hlavou k nádraží, v neklamném důrazu pokynu "tak jdem!" a teprve ten pohyb Karla vysvobodí z moci oné zvrácené přitažlivosti, takže může vykročit k němu. V ten moment se také jejich řidič protlačí ven z hloučku a řekne: "Jo, no tak se snažte, chlapi!" Až pak se podívá na pozvracenou zeď a na Karla a dodá už v chůzi: "Nojo, to je válka, mladej. To si musíš halt zvyknout!"

Karlovi je taková hanba, že ze sebe nemůže vypravit ani slovo, ale vtom řekne zpředu Hadraba, aniž by se obrátil: "Hovno, to není válka, to je prasárna! To sme jako voni!"

"Co tě to..." vyjede pohoršeně ten druhý, ale vtom Honza ukáže otevřeným vjezdem nádraží: "Tamhle je výpravna, tam dem, myslíte pane Hadraba, že ho vážně upálili zaživa?" řekne to jedním dechem a Karlovi se znovu zjeví před očima to, co zaznamenaly během té hrozný vteřiny s nemilosrdnou přesností: Ta příšerně černá spečenina, protkaná rudě kanoucími puklinami, dva ohořelé pahýly, visící od ní do jádra plamenů. Snad by se mu udělalo zle ještě jednou, kdyby Hadraba neřekl zcela od věci: "Měli sme se doptat líp, tady to můžem hledat tejdén!"

"Ale kde, tady já znám každého, ty nás tam dovedou," mávne rukou Honza. "Tady můj táta dělal, než ho sebrali."

"Tvůj táta je zavřenej?", zeptá se ten druhý a Honza zavrtí hlavou a řekne suše, jen jako by oznamoval, že včera přišlo: "Už není. Zastřelili ho za Heydricha. Prej měl někomu pomoci ven z Prahy, jak bylo to stanný právo."

"Tak to vidíš," řekne ten druhý směrem k Hadrabovi, "a ty se teď pešveruješ když trochu přiuděj jednoho nácka. Jen houšť!"

Hadraba ani Honza na to neřeknou nic a tak dopochodují už mlčky až k nádražní budově, když se tam ve dveřích objeví muž v modré uniformě: "A hele, mladej Záleskej, tak taky deš na Němce?"

"Nojo. Dobrý den," řekne Honza zdvořile. "My sháníme flinty, prej tu náky máte mít. Víte kde, pane Votruba?"

"Ale jo, noční šichta tu vodkupovala jeden vagon z transportu, ale moc už tam toho není. Většinou už jen takový vykopávky a žádný střelivo, jen náky pancrfausty tam zbyly. My tu s Hubáčkem hlídáme spojení, všichni ostatní sou na Štvanici. Tam se to řezalo! Ale už nám dali po drátě, že Němci chtěj vyjednávat. Prej shazujou letáky, že protektorát je zrušený a Amerikáni že tu budou ještě dnes. Tak třeba už bude po všem střelení, ne? No ale pod'te, estli chcete, já vás tam zavedu," vykročí ze dveří a vtom odněkud z oblohy dolehne svištivý hukot. "Hele, kotláři! Tak vidíte, Amerikáni sou tu!"

"To není kotlář, to je mesršmit turbiňák, německej," opraví ho Honza odborně a začne vyhlížet po obloze. "Tamhle je," ukáže za zábleskem, který se právě mihnul mraky nad Štvanicí. "Měli by si tam dát bacha!"

PODOBNOU STAROST má v tu chvíli také Scharführer Leimke, protože nad daleký obzor ploché saské krajiny se právě vyhouply tři tmavé body, rostoucí rychle do hrozivého tvaru.

"Alarm! Alarm! Deckung!", zazní poplach, každý už dávno a dobře ví, kterak si vede ruský všturmovik, slídící po kořisti na zemi v dlouhých, střídavých náklonech, vpravo, vlevo, vpravo, vlevo, jak pilot zkoumá terén pod sebou postranním okénkem své kukaně, protože přes kryt motoru je dolů špatně vidět.

Ten pokřik spustí obvyklou rutinu, všechno se rozběhne do skrytu, pod maskovací sítě, do stavení, pod stromy, nebo alespoň pod oblouk selské brány a strne tam v nehybnosti. V té strnou i střelci u protiletadlových kulometů. Teď už se nespouští palba na nepřítele ve vzduchu jen na dohled, když se musí šetřit střelivem a také proto, že ujít zpozorování skýtá nejlepší naději, jak také ujít krupobití střel a bomb. Vlastně to jedinou naději, protože už není ničeho a nikoho, kdo by regiment "Der Führer" mohl ochránit ze vzduchu. Kdysi strašlivá Göringova Luftwaffe už leží v bežných troskách, vyhladovělá do bezmoci nedostatkem benzínu, ochromená rozbombardováním jejích letišť, rozstřílená do ohořelých vraků. Už jen sem tam vzlétne kdysi tak obávaný messerschmidt nebo focke-wulf a to už jen v beznadějném gestu vzdoru, protože obloha už patří jen těm druhým. Už vlastně není německé Luftwaffe.

NA TĚŽE SKUTEČNOSTI spočívá celkem bezpečný, i když pomalý postup kolony, ve které přes všechnu snahu nakonec uvázl řidič Doyle se svým studebakerem a sergeantem Johnem vzadu. Tady nikdo neobhlíží starostlivě oblohu, protože ta už řadu dní vsutku patří jen jejich mustangům a thunderboltům a dokonce i pomalým a zcela neozbrojeným pozorovacím piperům.

I krajina, do které právě sjíždějí s lesnatých kopců se zdá zcela bezpečná. Z některých samot na dohled od silnice dokonce vyběhají postavy, mávající a provolávající cosi, čemu corporal Davis u postranního okénka kamionu nerozumí a co sergeant John nemůže slyšet, protože urputně tiskne k uším sluchátka. Na oné úzkostlivě hlídané frekvenci se však teď ozývá jazyk, který John po stovkách odposlouchávacích hodin neomylně pozná, i když mu stále ještě nerozumí: Hrdelní jazyk krautů.

"Hey, John! Poslechni, to vypadá jakoby nás tu vítali," udiví se nahlas Davis. "Člověče, to už se nám nestalo od Francie!"

"Eh, nestarej se! Pod' sem honem!," chce ho John spíší k ruce, protože na řeč krautů je tu právě Davis. Ale vtom se ve sluchátkách znovu ozve ona řeč, které by měl alespoň v podstatě rozumět. Jenže nerozumí, protože zní divně zkomolená: "Obyvatelstvo se fysífa aby sáchovalo klit. Protektorat Böhmen und Mähren je srušen. Nemecka branna moc bude utršovát poršadek aš do moci přševsety nofe flady."

"Dammit, kdo má tomuhle rozumět?," přemůže Johna frustrace, ale protože je přemýšlivý typ, jeho šedá kora se přece jen po chvilce úsilí dobere vysvětlení, které vypadá -bohužel- jako jediné logické: "Oh, shit! Tak to je vyřídili! To je po všem! Sežeň mi Rogerse! Dělej, Franku!"

Odhodí sluchátka znechuceně na bednu stanice a teprve pak se Davis otočí od okénka s nechápavým "Co je?", a John mu objasní, že ta vysílačka se musela dostat zpět do spárů krautů, takže s těmi, co předtím volali o pomoc je proto as - konec. Což by se mělo nahlásit majoru Rogersovi.

"Oh, shit!," zasprost'ací pak i Frank a zešíroka nakročí v kymácejícím se kamionu, aby se dobral k polní vysílačce.

Zato mladší seržant Vasilij nemá v té chvíli vůbec žádnou starost. Nejen proto, že i jejich obloha je bezpečně prostá fašistů, ale také proto, že právě ohlodává sice ne zcela dovařený, ale přesto velmi vítaný kus hovězího žebra. Vedle něj, v kořistném esšálku kdysi nějakého Germánce plavou ve vývaru ještě dvě brambory uvařené s hovězím --moudrý soldát spořádá vždycky to lepší napřed, neboť nikdy neví, kdy mu příští rozkaz utrhne potravu od úst-- a nadto s postupem odpoledne začíná svítat jistá šance, že dnes už by mohli zůstat na noc na místě. Taková situace by otevřela celou řadu zajímavých možností pro nadcházející večer i noc, vzhledem k tomu, že nějaké tři versty přes pole vpravo se rýsují bílé zdi a červené střechy válkou zatím nerozkotané germánské vesnice.

JE TŘEBA SE PROPLÉST řadami vagonů na kolejišti, než železničář konečně ukáže ku konci další řady: "Tamhle to je, ten poslední vagon."

V tu chvíli také znovu dolehne ten svištivý hukot a Honza uplatní vyšší stupeň znalosti: "Em dvěštedvašedesátka. Už je tu zas!"

Stříbrné cosi se tentokrát přežene vpředu nad kolejištěm, jenže mnohem níž než prve a železničář řekne povážlivě: "Hergot, aby tak ty skopčáci švindlovali a zavolali místo vyjednávání na pomoc bombard'ák!"

"Ale kde, to je jen stiháčka, bombard'áky už tu žádný nemaj," řekne Honza, ale ujdou sotva dvacet kroků, když se zvuk přizene zezadu. Napřed jen svist, pak stříbrný blesk nad hlavami a až potom se je zdá zavalit hromový hukot.

"Hergot ten byl nízko! A zrovna podle kolejí, nemoh nás vidět?," řekne železničář už ustaraně. "Anebo se třeba zaměřuje tam na Štvanici. Tak heled'te, tuhleten vagon a já du rači zpátky, co kdyby se tam něco dělo?"

"Ále, dyť to je jenom..." začne zase Honza a vtom se to stane: Karel uvidí první ten teď zlověstně tmavý stín snášet se z mraků bezhlučně a rovnou na ně. "POZOR!", to už neví, jestli křiknul, nebo jen chtěl křiknout, když zprostřed toho stínu vyšlehnou klikaté blesky a nějaká síla ho vrhne pod vagon vlevo. Teprve pak uslyší hrom a burácení přehnat se nad nimi a pryč a chce hned vstát, ale praští se o něco hlavou a to ho srazí zpět na všechny čtyři. Až potom zaznamená před sebou Honzu a modrou uniformu, sbírající se také ze země.

"Krucinál, krucinál," říká za ním Hadraba a Karel se chce na něj ohlédnout, ale nedohlédne, protože téměř vedle něj v uličce, ale hlavou pod protějším vagonem leží nehybné tělo v kožené bundě. Zezadu přikročí Hadrabovy nohy a jeho hlas řekne znovu: "Krucinál, ten to dostal!" Až to konečně Karla přiměje vyhrabat se z pod vagonu, ale jen se napřímí, tak kolena pod ním povolí, protože té postavě na zemi chybí kus hlavy! Tam, kde byl spánek a ucho a krk je teď jen krvavá

změt čehosi nepopsatelného a z toho se valí krev hustým proudem z roztéká se mezi pražci.

"Ježíšmarjá!!, zaběduje z druhé strany železničářův hlas a ruka chytí Karla za rukáv, ne aby ho podepřela, ale olověnou vahou někoho, kdo sám potřebuje podporu. Karel se ohlédně a vidí křídovou tvář pod modrou čepicí, "ježíšmarjá, ježíšmarjá," opakují její ústa a pak do zorného pole vkročí Hadraba, sehne se k té hrůze a řekne: "Tak ten to má vodbytý. Ztracená svině německá!"

"Cco...co budeme dělat, pane Hadraba?", zajektá s druhé strany Honza a Hadraba se znovu sehne, ale teď už pomalu a ztěžka, jako by se musel nutit podívat se tak zblízka, ale vezme to tělo za ruku a podrží, než zavrtí hlavou: "Nic. Nic se nedá dělat, když je kus hlavy pryč. Měli bysme ho jen srovnat od tý koleje."

Karel se zděsí, že budou muset s tou hroznou věcí hýbat, ale Hadraba se obrátí k železničáři: "Nebo aspoň přikrejt něčím. Nebyl by tu někde kus plachty, nebo aspoň nákej pytel?"

"T.tam... ttamhle v tom vagonu, tam bbylo pár celt," zakotká křídová tvář a Hadraba řekne: "Kluci, skočte tam někdo".

Karel se chce rozběhnout, jenže nohy ho neposlouchají a to už Honza vypálil a Hadraba se znovu sehne k té hrůze: "To sem blázen, jak to moh dostat? Počkejte, jo tuhle! Nojo, to prošlo střechou a eště podlahou. Sakra, to musel bejt kanon!"

"Tady je ta celta. Vona má čtyry, dvěstědvaašedesátka má čtyry kanóny vpředu v nose," uplatní bůhvíjak nabytou znalost Honza už v doběhu a Hadraba od něj celtu mlčky vezme, roztřepne a nadhodí ji a celta se snese na mrtvé tělo. Jenže je krátká, ta krvavá změt je pořád vidět až konečně Hadraba přetáhne okraj přes tu hrůzu a řekne: "Tak hochu, snad tě někdo přijde sebrat. Tady ajznpón zavolá k nám na dýnstštele. Ale sakra..., dyť my ani nevíme kdo von vůbec byl, jak se menoval? No, má to chudák vodbytý, tak jako tak. Jenže co my teď? Mašina v troubě, tenhle taky... a vypadá to, že na tý Štvanici už je po všem, co?"

Všichni zaposlouchají a doopravdy, střelba tam už zmlkla a železničář řekne už zase svým hlasem: "Jo, tak tam byste asi došli už s křížkem po funuse. Ale před vámi tu byli pro flinty náký z revíru z Manin, že se zřizuje obrana Trojskýho mostu. Prej kdyby se Němci tlačili ze severu, tak můžete jít tam."

"Jéžiš, dyť to je u nás, hned vedle! Tak pod'te tam, pane Hadraba" vyjekne Honza a Karel se přidá: "Nojo, to je k nám u nosu, pod'te tam!"

"Hmmm... no k tomu rozhlasu pěšky nedojdem a i když, tak včas asi taky ne," myslí Hadraba nahlas, "ale pod'te nejdřív pro ty flinty a pak se uvidí."

Jenže sotva vyskočí odbočkou do otevřených vrat vagonu, řekne zklamaně: "Jo tak tohle je spíš muzeum. To sou trofejní flinty, tyhle musej pamatovat eště Rakousko! Kde to ty náckové sebrali?"

"No, vono tam toho moc novýho nebylo, a taky už je to přebraný," řekne omluvně železničář. "Bylo tam pár automatů, ale ty zabrali první náký prej z národního výboru. A náboje tu nebyly vůbec žádný, jen náký pancrfausty tam eště sou, ale co s nima tady? Vono se to prej s tím musí umět."

"Lepší aspoň prázdný flinty, než vůbec žádný. Snad se do nich něco najde. A ty pěstě berem, můžou se hodit," Hadraba podá ven po ručnici, která Karlovi připadne obrovská. "Dejte si je na řemen křížem přes záda a vemem každej dvě ty pěstě přes rameno. To unesete, ne?" Vystrká do vrat šest trubic s rhomboidní hlavicí na konci a seskočí s poslední flintou v ruce. "Študovat jak na to můžem až potom. Ted' dem aspoň na ten most tedy. A nezapomeňte hlásit toho chudáka tady k nám na dýnstštele! Číslo musíte mít ve výpravně, snad se někdo postará taky o mrtvý," řekne k železničáři a ten pokývá: "Nojo, nestarejte se. Ale k tomu mostu děte rači támhle dolem. Posun zatáh celej vlak na vlečku přes Argentinskou a museli byste tam s tímhle vším cajkem podlezat vagony."

"To my zvládnem, dyť sme vodtamtud!" Tak děkujem, pane Votruba," řekne Honza učinlivě, zatím co Karel zápolí s řemenem té flinty a také zase s tou zvrácenou silou, páčící mu pohled ke hrozně smrt pod celtou prosakující už krví.

"Počkej, to musíš takhle," vysvobodí ho Hadraba přetažením vzdorujícího řemene přes hlavu. "A tamtoho už nech bejt, tomu už nepomůžeš. Jen proto, že skočil na špatnou stranu. Kdyby byl vlítnul tam, co ty, moh bejt eště naživu. Anebo kdyby byl ten hajzl mířil jen vo chlup vedle, mohli sme tu teď tak ležet my. Tak tohle je válka, víš? Musíme si dávat po tom hajzlovi pozor!"

DALEKO ODTUD, ve válkou kupodivu nedotčené školní budově ve městě Remeši uvádí pobočník do pracovny Nejvyššího velitele spojeneckých expedičních sil důstojníka v uniformě Royal Air Force. Na štábu si vlastně nebyli jisti, jestli mají audienci vůbec povolit, když Ike má teď tolik jiných věcí na starosti. Ale když ten generál -nebo snad maršál, kdo se má v záhadách těch britských šarží vyznat- když tolik naléhal, dali ho tedy do pořadí a Ike audienci schválil. Také, že po tom posledním kraválu s Montgomerym už ví, že s lidmi od Churchilla je líp být obezřetný. Co si tedy přeje generál

Yanoshek, nebo tak nějak?

Generál mluví velmi nebritským akcentem a ukáže se, že přišel obrátit pozornost Nejvyššího velitele na věc postupu Pattonovy třetí armády, zadržované prý jakýmsi strategickým ohledem už málem týden u hranic té country, ze které on pochází. Domnívá se, že postup by měl pokračovat co nejdříve a nejrychleji, protože právě teď může být osud té země v sázce, nejen pro příštích pár dnů, ale na celé generace.

Osud v sázce? I beg your pardon, jak to generál myslí? Nejvyšší velitel vůbec nerozumí, proč by osud té země měl být v sázce? Válka v Evropě je vyhrána, říše nacistů jim leží u nohou v troskách. Právě dnes ráno se sešel jeho generál Bradley s maršálem Koněvem, všechno ještě znovu prodiskutovali, pro případ, že by si Red Army přála americkou pomoc s vyčištěním prostoru na levém břehu řeky Moldau.

"Nie nádo," řekl Koněv. Zná generál Yanoshek rusky? To znamená, že není třeba. Rusové mají celou operaci připravenou a postupem US Army k řece Moldau by vznikl jen zmatek. Přesně tak odepsal na depeši Nejvyššího velitele přímo Stalinovi už předtím generál Antonov z Hlavního stanu v Moskvě. A co napíše Antonov, to přece musel říci sám Uncle Joe, nemyslíte? Patton smí postoupit jen až tam, jak dělají to pivo, jak to je? Aha, Pilsner, žeano. A dál ne, vznikl by zmatek, bezpochyby!

Jak, že nevznikl vůbec žádný zmatek při kontaktu s Rusy na Labi? Ale to přece byla zcela jiná situace! Absolutně! Nejvyšší velitel nebude podnikat žádné akce kvůli cílům jiným, než vojenským. Kvůli takovým absolutně odmítá obětovat další americké životy! Ostatně, generál Marshall je stejného názoru, tak to řekli i Mr. Churchillovi, ten má pořád taky takové nápady! Ostatně, neponoukl sem generála Mr. Churchill sám? Že ne? Ale tak jako tak, ta věc je vyřízena. Je to gentlemen's agreement s Rusy, oni nám taky vyhověli, když jsme žádali, aby zastavili postup na dolním Labi. A právě to připomněl Antonov v onom dopisu, víte? A jestli je tu ve hře nějaká politika, tak ta se má nechat politikům. To není žádný business pro vojáky! Nestarejte se, generále, Rusové mají všechno pevně v ruce, uvidíte! Tak, rád jsem vás viděl. Přijďte zase kdykoliv, bye bye!"

Audience je u konce, pobočník vyprovází cizího generála ven za zdvořilé konverzace. Generálovi se příliš nedaří, neboť mu v uších nepřestávají znít slova Nejvyššího velitele. "Russians got everything well in hand", tak pravil nejvyšší generál Dwight D. Eisenhower.

Jenže ať to maršál, či jen nižší generál, Janoušek má ne jeden důvod se obávat, že daný idiom by nejen pro přítomnou, ale hlavně pro budoucí situaci měl být spíš, než výrazem "pevně v ruce", být přeložen rčením "všechno v hrsti!"

JEŠTĚ NEŽ DOJDOU k místu, kde bariéra nákladních vagonů vskutku přetíná Argentinskou ulici na dohled od mostu, má Karel pocit, že mu ruce upadnou a ramena se prolomí pod vahou panzerfaustů a té hromské flinty. Ale stydí se něco říci, protože Hadraba i Honza pochodují bezeslova a tedy zřejmě i bez potíží. Takže zbývajících sotva dvě set metrů k mostu ujde napůl v mráкотách a zbrocen potem muk a strachu, že ho svaly stažené už křečí každou vteřinou zradí a že něco upustí. V těch mráкотách pozdvihne zrak, až když minou jejich ulici a Honza řekne: "A hele, na mostě už stavěj barikádu!"

Ústí mostu tam tarasí hráz ve stavu budování a kolem ní se hemží shon postav. Dlažební kostky, tvárnice, trámy a prkna a metrové role papíru, zřejmě z papírny hned za vlečkou jsou tam už navršeny do výše hlavy, zpoza hráze navíc přečnívá cosi jako podvozek převrácené tramvaje a nějakého nákladáku.

"Nazdar, tak kdo to tu má na povel?", zeptá se Hadraba chlapíka s puškou na řemeni, který se zdá stát na stráži u jakési maringotky před mostem.

"Tamhle poručík," ukáže muž přes ulici k úvozu před blokem činžáků vpravo. Vyčnívá tam skupina hlav a Hadraba tam bez dalšího zatočí. Honza za ním a Karel také, nakonec krabím sestupem po hlinitém svahu do úvozu, zatím co křeč v ramenou, pažích, zádech a už i nohou vymazává z jeho vědomí všechno ostatní, mimo úpěnlivé myšlenky jen proboha teď neupadnout! Až pár kroků od houfu všelijak ozbrojených postav řekne Hadraba: "Fujtajbl, já už necítím ruce! Složte ty pěstě zatím tuhle na pešuňk."

"Do pytle čéče, já už myslel, že to nedonesu. Sem nikdy nevěděl, že ten pancrfaust je tak těžkej! Tos to jen tak unes?", řekne Honza ke Karlovu nesmírnému překvapení a výslednému závalu pýchy.

"Jó, to bylo tvrdý, " zdegraduje tedy muka na pouhou obtíž a snaží se složit náklad těch mučidel bez sykání bolestí. Ale je to vyplývané úsilí, protože to Honza už je na pochodu k houfu a Karel se tedy rozbelhá za ním.

"....taky předpolí na druhé straně, ale na to nemáme dost lidí," říká tam uprostřed uniforma s brigádyrkou a párem hvězdiček na ramenou. "S bidou obsadíme ty barikády, kolik toho teď máš? Ale jen těch co tu doopravdy jsou ve zbrani," otočí se k člověku vedle něj s vojenskou lodičkou na hlavě a lejstry v ruce.

"Zatím jednadvacet, z těch pěti posledních už zase tři odešli."

"Proboha, s tím se přece nedá postavit ani...."

"Je tu o tři víc, hlásíme příchod, pane poručíku", řekne mu do toho Hadraba už zase vojensky a poručík se otočí: "Aha, luftšuc. Odkud jste?"

"Z dýnstštele z Letný. My sme byli...", chce Hadraba informovat, ale poručík řekne zasmušile: "Tři lidi..., to vás tam víc není?"

"I je, ale z velitelství nařídili tam zřídit ošetrovnu. A my byli čtyry, jenomže jednoho nám odstřelil v Bubnech mesršmit. Ale donesli sme odtamtud šest pancrfaustů a taky kvéry. Jenže žádný náboje tam nebyly," řekne Hadraba omluvně, ale důstojník se trochu rozjasní: "Aspoň něco, ale umíte s tím zacházet?"

"S pancrfaustem ne, vono na těch rourách stojí hromada říkání a to sme ještě neměli čas študovat."

Důstojník ukáže k rohu zdi, tvořící zadní stranu úvozu: "Tamhle za rohem máme rotmistra zbrojře, ten vám to ukáže. A třeba bude mít i nějaké stfělivo pro vás. Kde máte ty druhé dva?"

"Zde", řeknou Honza s Karlem jednohlasně a důstojník na ně shlédne přes okraj houfu: "Aha. Ale vy jste jen... vy jste byli studentí, co?"

"Ano," řeknou zase jednohlasně a spisovně a Honza dodá: "Měli nás nasadit do nóthilfe do rajchu, tak sme se rači nechali nalejt do luftšucu."

"A tak," řekne důstojník neutrálně a vrátí se k Hadrabovi: "Vy jste sloužil?"

"Jo. Útočná vozba. Četař," řekne ten lapidárně a důstojník se opět vyjasní: "Tak to umíte zacházet s těžkým kulometem, co?"

Hadraba řekne, že to jo a poručík se obrátí k muži s papírem: "Napiš si četaře na druhou stranu k tomu kulometu."

"Kde to je, můžu si vzít tady kluky s sebou?," snaží se Hadraba, ale poručík je zmrazí: "To nepůjde, četaři. U kulometu tam už jsou dva, ale ani jeden nemá výcvik. Mužstvo potřebujeme tady! Musíme stavět hlídky taky u toho vlaku, kdyby nám šli Němci do zad od města. Umíte vůbec střílet?," zasáhne kluky pohledem a otázkou, která je zatím vůbec nenapadla.

"No přeci..., víme jak, ne?," sebere se Honza první. "Přeci sme měli tu, no... balistiku ve fyzice, tak to se dá zvládnout, ne?"

"Aha," řekne na to poručík a není jasné, jestli to znamená souhlas, nebo konstatování typu "ted' jsem vás vyhmát" a Karla obejde strach, že je pošlou pryč, než poručík dodá: "Dáme vás tu každého do páru s vojákem, to bude nejlepší. Dejte jména tady rotnému, on to dá dohromady. A zanešte ty tankoborky tam ke zbrojírě."

TO UŽ SE ZAČÍNÁ smrákat a private Doyle se stále ještě snaží dohnat jejich battalion ještě před nocí. Naštěstí se silnice trochu rozšířila, takže už nemusí dělat se studebakerem předjížděcí myšky přes škarpy a tím ta okolnost, že už není nutno se křečovitě držet přišroubované stanice, dovolí sergeantu Johnovi dokymáčet se k okénku a podívat se také ven. Nedohledný proud vozidel třetí US armády se právě valí přes jakousi křížovatku s ukazateli cesty:

TAUS

DOMAZ.....8 km , stačí John v letu přečíst a vteřinu či dvě to přemílá v mysli, než se mu z paměti vynoří záznej něčeho, co se dlouhá leta domníval slyšávat z tátových zpěvů do rezonance jejich koupelny:

.....tausjeto němetsky

domažli cečesky.....

Domažli...domažli... převaluje to John na jazyku i v mysli, až najednou zařve: "DOMAŽLICE!! THAT'S IT! TAK JE TO! UŽ SME TAM!"

"What the hell...!?", vyletí Davis zlekaně z dřimoty na své lavici a John mu musí honem vysvětlit, že se nezbláznil, ale že už jsou v old country jeho táty! A pak až dosud převládající anglosaské geny jeho americké matky ztratí nad ním vládu a John chytí Davise a začne s ním cloumat v uličce mezi bednami stanic, vykřikuje přitom: "WE ARE ON THE ROLL! Už jedem! A jedem na Prague! A Patton tam rozseká ty nacistický bastardy na nudle!"

Jeho víra v záměr i moc generála Pattona rozsekat na nudle ty nacistické bastardy, co asi zardousili onen hlas volající o pomoc, je vzhledem k předchozím výkonům jejich armády i generála celkem oprávněna. Cožpak se o třetí US Army neříká, že tu v postupu může zastavit jen buď vyjetí všeho benzínu, anebo rozkaz shora? A to ještě jen tehdy, když se generálu Pattonovi nepodaří včas se stát kurýru zcela nenalezitelným? Naneštěstí, anebo vlastně naštěstí pro jejich momentální klid

duše, John -ani jeho generál- v tu chvíli ještě nevědí nic o některých názorech jiného generála, bohužel to z generálů tohoto tažení zcela nejvyššího.

"A PODÍVEJME, MANLICHERKY," podívá se za ukázaným rohem postarší muž v civilu, ale s brigádýrkou na hlavě. "A já málem tohle střelivo nevzal. Ty máte taky z těch Buben?"

"Nojo, ale bylo to tam vo hubu. Nalít tam na nás dvěštedvašedesátka mesršmit a jednoho nám zabil. Půl hlavy pryč!" řekne Honza.

"Cože? Co je to dvěštedvašedesátka?", udiví se brigádýrka.

"No přece německej turbiňák," udiví pro změnu Honzu taková neznalost. "Našil po nás dávku ze všech kanonů a ustřelil tamtomu půl hlavy. Měli sme kliku, že nás nedostal všechny," konstatuje prostý fakt a Karlovi teprve v tu chvíli dojde, co mu mentální blok úleku nedal pochopit hned na místě: Že ty střely z mířily doopravdy i na něj a že tu tedy už vlastně nemusel být. Jenomže v zápětí mu taková možnost připadne tak totálně absurdní, že ji hned zavrhne. To by se mu přece nemohlo stát!

Ostatně to už zbrojř vyhrabal z bedýnek u zdi po hrsti nábojů: "Tak, tady máte každej, víc není. Umíte to nabít? Počkej, tak ne! Takhle se to dělá. A dejte si pozor, opakovat s citem! manlicherky měly slabej vytahovák, může vám uvíznout nábojnice v komoře. To ji pak musíte vyrazit zpředu hlavní a na to potřebujete dva vytěráky sešroubovaný dohromady, protože jeden je krátkej. Tehdy v zákopech to šlo, tam byl vždycky další manlicher vedle vás, ale teď by to byl malér, protože ty dnešní mausery mají jinej závit. Tak na to pozor! A já vám teď ukážu, jak se zachází s tou tankoborkou.

SCHARFÜHRER LEIMKE soudil správně, protože noc vskutku padla na regiment "Der Führer" stále ještě v Arnsdorfu. Scharführer i řidič Lugbauer se na noc rozložili na podlaže transportéru, zatím co osádka dala přednost stodole a stavení selského dvora hned vedle. Sám hospodář sice přišel pozvat dovnitř i Scharführera, ale ten si nedělá iluzí, že by to bylo z pohostinské náklonnosti, neboť se ozřejmilo v zápětí, že sedlákovi jde spíš o výzvědy. Prozradil se hned po Leimkově strohém odmítnutí rozpačitým přešlápnutím na místě a nemístnou otázkou: "So, bitta, Harr Offizier, wos jenken's, wo sendenn da Russa? Werd maa da halta koenna?"

"Wos?!", řekl na to Scharführer ostře. Cože si myslí, kde jsou Rusové? A jestli je možné je zastavit? Aspoň tak té saské hatmatilce porozuměl, takže sedláka rovnou sjel tím nejostřejším pohledem. Toho to zpražilo, jak mělo, takže jen něco zablekotal a odtáhnul s rozpačitým šouráním dřeváků. Scharführer se nemá co bavit s civilním obyvatelstvem o válečné situaci, i když to jsou soukmenovci. Může to být nebezpečné, bůhvíkomu by to pak sedlák mohl vykládat jako poplašné zprávy a na to je dnes rychlý soud i pro příslušníka Waffen SS! A rychlé soudy teď vynášejí ponejvíc už jen jeden druh rozsudku, Leimkemu přeběhne malá vlnka mrazu po zádech. Ale v zápětí ho přepadne ještě hroznější myšlenka: ALE NEBYLO BY TO NAKONEC JEDNO?

Taktak, že se pod jejím nápořem nepřevalí nepokojně na druhý bok, než si uvědomí, že by mohl probudit Lugbauera, a jen to ne! Přestože jsou už kamarádi po tolika letech spolu, o čem se teď už dá mluvit? Jestli lze ty Rusy ještě zastavit? Jako by všichni už nevěděli, že odpověď je NE! Desetkrát ne, stokrát ne! Jako by všichni nevěděli, ale nikdo to neřekne. Nikdy předtím spolu nehovořili tak málo, neproseděli na tvrdých lavicích ploužícího se pásáku tolik času v zasmužilém mlčení. V mlčení patřicím teď k jejich hře na "jako kdyby". Jako kdyby bylo ještě jen počkat na obrat válečného štěstí, jako kdyby ony Vůdcovy tolik slibované Tajné Zbraně byly už na cestě rozrazit a zastavit ten příval zkázy od východu, jako kdyby Vůdce sám už nebyl padl v boji, jako kdyby nebylo slyšet dunění fronty už ze všech stran, kamkoliv se hnou!

Leimke opatrně pozdvihne hlavu, aby zaposlouchal do tmy: Jak daleko mohou být, dvacet kilometrů, třicet? Za ta leta na všech frontách má už sluch vycvičen a nespole se o víc než pár kilometrů, ale co když to uslyší jen hlavní frontu od východu, co když je Rusové potichu berou obchvatem a sevřou je se stran do kleští, jako to udělali u Kremenschugu, co pak? Scharführera zamrazí znovu, vzpomínkou na příval ohně ze dvou stran, na úprk podzimní mlhou přes rozblácená pole či louky nebo co to bylo, už v posledních minutách, než se kleště dovřely. Zůstali tam Fritz, Peter, Hermann, Franz a taky Horst. I když ten tam zůstat nemusel, ten tam zůstal, protože chtěl být hrdina. Anebo byl hrdina? Unsere Ehre ist Treue! Naše čest je věrnost! Jednal podle toho, co bylo prvním příkázáním jejich víry. Kdo ustoupí, ten zradil. Ten by zradil Vůdce!

Horst se přece nemusel ujmout toho kulometu, když jeho střelec v panice zradil a utekl. Leimke se znovu otřese, jak mu obraz té hrůzy, navždy vpálený do mozku vyvstane před očima: Temná silueta tanku, valící se blátem ze zcela nečekané strany a půlka Horsta trčící z pod levého pásu, napůl vztyčena, jakoby jen vstával z lože. Kdyby nebylo paží křečovitě trčících vpřed, jakoby chtěly odstrčit ten kolos, drtící tělo vpůli! Leimke znovu slyší ten hrozný jek hlasu už ne lidského, ale to muselo být jen šálení, krutý trik jeho vlastního mozku. Anebo to byl jeho vlastní jek hrůzy, protože přece nic, nic nemohlo být slyšet v té vřavě tanků a děl a granátů!

Anebo to na Horsta čekalo, napadne Leimkeho fantastická myšlenka. Protože ho tenkrát ta baba prý proklela kletbou hrozných smrtí? Tak aspoň řekl ten tlumočník, jak se jmenoval, Jochem? Jeřim?

Ze sklepení Leimkeho paměti se vynoří jiný obraz: Napůl svlečené ženské tělo, otáčející se pomalu, pomalu na konci provazu, pod ním rozkročený Horst a Obersturmführer Zanger. A nepatrná postava nějaké babky, sápadající se kostlivčími prsty na Horsta a vřeštící cosi v jejich jazyce, před linií jejich šedých plášťů s mašinenpistollemi mířícími na dav v pozadí. Tmavý a beztvářý dav vesničanů na bílém sněhu a nad ním oblak páry jejich dechu, stoupající vzhůru v hrozném ruském mrazu.

Ale ještě něco jiného číselo z toho davu: Nenávist, hrozná nenávist. Leimke to tehdy pocítil poprvé a zcela jasně, ale Horst se smál, kdepak, Slave-Sklave, zapráskej bičem a zalezou! Že se ta holka nechala radši pověsit, pomalu a po kouskách, než aby řekla kam to nesla ten proviant do lesů? To je výjimka, i ti jejich banditi v lesích jsou jen výjimky, nedělej si starosti!

Horst si nedělal starosti, ale nemusel to tak udělat, mohl ji pověsit rovnou. Jenže to mu nestačilo, Horst byl fachmann na věšení. Uměl všeset rychle, málokdo ví, jak rychle to jde. Jen něco pod nohy, aby bylo dost výšky, šup smyčku přes hlavu a podkopnout a tělo sletí dolů, než se provaz trhem napne a je to! Tělo visí na krku, nataženém do délky jako u slepice a ještě se škube, ale to už je hotovo a dá se hned sundat, další! A taky uměl Horst všeset pomalu, pomalým tahem a zdviháním za krk ve smyčce rovnou od země, provazem přivázaným transportér, za boják, , motocykl, co bylo po ruce. Pomalým dušením po kouskách, pomalu, pomalu tahem nahoru a zase dolů, obličej modrá a černá a jazyk vyhrězá z úst, tak budeš mluvit, kde jsou ti banditi? Kde - jsou - ti - vaši - banditi?

To všechno ten dav viděl, ale Horst se jen smál. Horst si nedělal starosti, Horstovi bylo všechno jasné a vlastně jim všem bylo všechno jasné. Dobývali svůj zaslíbený Lebensraum, svůj Životní prostor zaslíbený Vůdcem na tisíc let. Zaslíbený po právu silnější a vyšší rasy a co stálo v cestě bylo třeba smést, odstranit bez milosti, bez váhání!

Zlikvidovat! Všechno bylo jasné a všechno bylo správné ve jménu zážných zítřků, ke kterým je Vůdce a Strana vedli. Jenže teď už není zážných zítřků a ta nenávist, kterou tam zaseli se na ně valí od východu a ničí všechno v cestě přívalem ohně, před kterým už co nevidět nebude kam ustoupit. A co pak udělá on sám, Scharführer Leimke, až nebude kam ustoupit? Bude hrdinou a prodá svůj život draho, jako chtěl Horst, nebo zdvihne ruce a vydá se na milost? Leč na jakou milost, když dobře ví, že odtamtud není žádné milosti pro muže zbraní SS, že znamená dvou blesků na límci jeho uniformy je rozsudkem na dávku z ruského automatu, ať jsou ruce nad hlavou nebo ne. CO PAK TEDY UDĚLÁ?

"Verfluchte Scheisse," řekne Leimke, že je to zatracená sračka, protože na tu otázku nemá žádnou lepší odpověď. Řekne to velmi potichu, obrací se na druhý bok pokradmu, jen aby nevzbudil Lugbauera. Snad se mu podaří ještě usnout a zaspat tu hroznou otázku aspoň na chvíli?

SPORADICKÁ STŘELBA kdesi ve městě za oponou sychravé tmy už umklá. Táhne na dvanáctou, když muž jménem Matoušek, se kterým dali Karla na stráž u toho vlaku přes Argentinskou ulici, skončí další hrozný zívnutí a řekne: "Hele mladý, už se nic neděje a asi dít nebude, já se du trochu prospat. Já bydlím zrovna támhle za rohem, kdyby něco tak vystřel do vzduchu a já přilítnu, jó? Tak jen nezapomeň to heslo, kdyby někdo šel: Holešovice - holeň, jó?"

Karla dost udiví, že by se válka dala vést takhle s přestávkami, ale protože se vskutku nic nezdá dít, řekne jen poslušně "tak jo," a zůstane sám ve tmě, sedě na posunovačském stupátku vedle nárazníku vagonu. Chvilu v něm stoupá pocit hrdosti, že on tu úplně sám drží hlídku proti Němcům, aby ti ostatní mohli spát, ale brzy v něm začne hlodat neklid. Se své strany vlaku měl za světla výhled skoro až k mostu a mezi vagony i na druhou stranu, ale teď nevidí nic, co kdyby se Němci připlížili s druhé strany, od města? Neklid přeroste v nejistotu a pak v plíživý pocit strachu. Nechřuplo něco na druhé straně? Nebyl to kámen pod botou esesáka, kradoucího se mu do zad? Vstane, aby vyhlédl mezi vagony, jenže vlečka přetíná ulici diagonálně a na pravou stranu není moc vidět. A neozvalo se to právě odtamtud? Hlodavá nejistota ko nakonec dožene na všechny čtyři a k průlezu pod nárazníky na opačnou stranu vagonů, při čemž se ukáže, že právě na dlažbě pod vagony by bylo ideální místo pro hlídku, protože dává výhled na všechny strany. Jenže taková pozice se zdá směšně nedůstojná bojovníka a Karel tedy doleze a vztyčí se na druhé straně. Ale tam je teď naschvál ticho a po Němcích ani stopy. Jenže nemohli by právě tak dobře přijít od Letné, podél tamté strany vlaku, kam zase teď nevidí? Uhlídat obě strany je jasně neřešitelný problém, měli tu přece jen být dva!

Dilemma nakonec vyřeší kapka deště rovnou na nos a po ní druhá a třetí, rychle zhoustnou do deště, který vlastně vynutí řešení: Flinta přece nesmí zmoknout! Musí se schovat do vagonu a když otevře oboje vrata, získá výhled na obě strany, ne?

Zabere to chvíli, než se mu v té tmě podaří vyzkoumat mechanismus závory a může se opřít do posuvné vrátně, Ta poodjede kupodivu lehce a otevře škvíru do absolutní tmy za ní. Jenže ta tma ho vyleká, co je uvnitř? Co kdyby tam byly třeba mrtvoly? Obraz napůl bezhlavého těla na nádraží mu vyvstane před očima a náhlá vlna hrůzy ho přiměje uskočit a namířit dovnitř ručnici, než si uvědomí směšnost toho počínu. Anebo je to pocit té zbraně v ruce, co mu vrátí rovnováhu, takže ji dokáže položit na podlahu a odsunout vrátně docela. Tím zřídne černě děsivá tma uvnitř do obyčejné tmy, vagon vypadá

prázdný a Karel už hbitě proleze zpět pod nárazníky, aby otevřel druhá vrata a vyskočil dovnitř. Sice nesvede takovou odbočku jako Hadraba na tom nádraží a narazí si o práh koleno, ale zato hned vidí, že vyřešil problém krásně, protože teď má teď perfektní výhled na obě strany.

Jak sebere ručnici, prohlédne ještě pro jistotu tmavé kouty vagonu, ale pak už může v pokoji usednout do dveří na straně k městu, která je v tu chvíli závětrná a kde tolik neprší.

Jenže nesedí dlouho, když se zdá, ozve výstřel. A hned po něm druhý, pak štěkot automatu, rozpoutá se přestřelka! Jde to zase od Štvanice, anebo je to blíž? Teď to zní jako od jatek anebo je to z Buben? A ježišmarjá, neblíží se to? Musí vystřelit a přivolat toho Matouška! Ale co když to bude planý poplach? Na vahách, otevře závěr a už zasouvá náboj do komory, když střelba jako když utne, zaplatpámbu! Ještě chvíli naslouchá, ale tmou už nedoléhá nic, tak snad už je to dobrý? Ale nepotrvá dlouho, než se cosi ozve z opačné strany, jsou to kroky? Vyletí k druhým dveřím a není pochyb, někdo se sem blíží! Jenže to je od mostu a tam jsou přece naši a taky Honza, ne? Ale přesto zavolá, tak jak se to dělá v knížkách o válce: "Ss...stůj! Kdo tam?" Nevyzní to úplně správně, ale na štěstí se hned upamatuje a dodá: "Heslo!"

"Ale neblbni čče, to sem já," řekne ze tmy Honzův hlas a teprve vtom si Karel uvědomí, že má ještě otevřen závěr ručnice. Honem tam vrazí palec, jak to ukázal ten rotmistr a zasune závěr a ještě stačí sednout si do dveří, položit flintu napříč přes klín a klátí nedbale nohama venku, než se ze tmy začne rýsovat Honza v úsilovném pochodu.

"Tě vidim, co se děje?", pokusí se chladnokrevně nedbalým tónem odčinit předchozí horlivost.

"Těbuch, právě že nic," řekne Honza. "Měli nás vystřídat vo půlnoci, ale přišli jen dva, s tím poručíkem. Jenže my tam do té doby zbyli už taky jen dva, páč ty vostatní se vypařili jeden po druhym. Tak teď sme na té barikádě celkem čtyry. Toho poručíka nad tím málem klepla pepka a hned se běžel podívat na druhou stranu, kolik jich zbylo tam. Voni se vodtamtud' taky náký přetrousili kolem a mě poslal sem, jestli tu nespíte. Vlastně neposlal tak docela, já se nabídl dobrovolně. A taky mám zjistit, jestli ste líp slyšeli vodkuď šla ta střelba?"

"Já nespim," položí Karel vhodný důraz, "a to střelení šlo někde vod jatek. Ale taky možná, že to bylo dál, těžko říct."

"Ale kde máš toho druhýho?", došel už ten vhodný důraz Honzovi.

"Ten šel spát. Domu, prej támhle za rohem. Mám vystřelit, kdyby něco bylo a von prej přiletí."

"No taky dobrý, čče. Poslouchej," snížil Honza hlas, "mě se to začíná nezdát."

"Co se ti...." Karel nedořekne, protože z Honzy to vyletí: "Čče, copak tohle je nákej boj? Dyt' je to všechno nák jen jako kdyby, nezdá se ti? Jako když sme si hrávali na Indiány, co když si ty lidi taky jen tak hrajou? Jako kdyby sme hnali Němce a teď se třeba ukáže, že je vlastně neženeme a každěj si začne dávat majzla a pude vod toho, aby se nespálil. Ten poručík řek, že Němci určitě přijdou, že ze severu a východu nemůžou před Rusy ustoupit jinak, než přes Prahu, prej kvůli mostum. Jenže kdyby si usmysleli přijít zrovna teď, tak můžou ten Troják přepochodovat trojstupem a umlátit nás tam jen čepicema!"

"Ale přece je někdo taky na druhý straně a Hadraba je tam u toho kulometu, ne?"

"Nojo, ten tam je," uzná Honza, "ale jen jesli tam nezustal sám. Hele, byls už doma?"

"Nebyl. Jak bych moh když tu sloužim?", řekne Karel už zase s jistou dávkou hrdosti. "Tys už byl?"

"Jo, zalít sem tam, než se smráklo. Měl sem hlad, že bych sežral kozla," řekne Honza a Karel si uvědomí, že vlastně už taky celý den nejedl a že i v jeho útrokách hlodá vlčí hlad.

"Ale moc sen toho nesněd," mávne Honza rukou. "Máma toho moc neměla a taky hned vyváděla, to víš. Že prej mě zastřeje, že už nemá než Áňu a mě a že mě nikam nepustí. A chtěla mi vzít flintu, až sem se vytrh a utek. Čče, vona tomu snad nerozumí!"

"Jakto, nerozumí?"

"No přece, že já tohle nesmim zmeškat! Protože já.... no já mám s nima účty! Za tátu, víš? A taky jemu dlužim. Protože my... my sme spolu nebyli moc to.... moc zadobře, víš? Já študoval na pána a von jen kuploval po nocích vagóny. Já byl chytřej a von hloupej, páč neznal trigonometrii ani řecký dějiny, chápeš? Až když..." Honzovi se zadrhne hlas, než mávne rukou: "Ále, co má cenu vo tom mluvit. Já mám jen strach, aby z tohodle všeho nebyla nakonec jen taková šaškárna, čče. Celej den už pryč a eště sme si ani nevystřelili! Aby to nebyly jen prápory a řeči a pak třeba náckove zadupaj a všichni se zdekujou. To by si muj táta nezasloužil! To by..., no hele já zas musím klusat, aby toho poručíka neklepla pepka dovopravdy. Tak tady je všechno v pořádku, jo? Až na to, že osamělej střelec Čarlí je tu na hlídce proti desperádum úplně sám. Já to nahlásim ve stokádě, ale asi to nebude moc platný, páč nejsou lidi. Tak těbuch!"

"Tak ahoj," řekne Karel a zůstane zase sám ve tmě, s flintou na klíně a hlavou plnou otázek. Tak hele Honza. Tak ono ho to

přece jen tenkrát muselo vzít, i když se tvářil normálně. Von se vlastně každé tvářil normálně a ani se vo tom moc nemluvalo, jakoby se všichni ňák co, báli? Anebo styděli? Když šla jeho máma kolem, tak lidi co mluvili s jinejma byli najednou ticho a vona sama šla tak nějak pokradmu, jako by nechtěla, aby si jí všimli. Jen malá Áňa chodila pořád uplakaná a ze školy rovnou domu. Jaký to musí bejt, když jeden najednou nemá tátu? V kolika, byli sme to v kvartě? Tak to nám bylo štrnáct a Áňě jedenáct. Jaký to muselo bejt? Najednou vědět, že táta už není a nikdy nebude, že už ho nikdy neuviděj? I když tedy Honza nebejval s jeho tátou moc....jak to řek? Dyž jeho táta byl velkej chlap a taky vod rány. To muj táta nebyl nikdy vod rány. A tenkrát se mu trás hlas, když s tim přišel domu: 'Tak Záleskýho oddělali, je to na plagátě na rohu. Pro prej to napomáhání atentátníků.'

Mýho tátu nevoddělali, protože se do ničeho neplet a hleděl si svýho kšeftu. Že lidi potřebujou mouku a aspoň ten margarin a když jim to obstará, tak taky škodí skopčákům. Tak to říkal. Byl Záleskej hrdina a muj táta zbabělec? Ale co pak byl strejc Mácha, když hrabal v Pragovce cigarety za přesčasý pro Němce? Že dělník se chce mít taky dobře a když jim to dá Hitler, tak že pudou i za Hitlerem? Tak to řek a tátovi říkal ty buržouste, protože máme kšeft a von je děláč. A komunistej celý život, aspoň než přišli skopčáci. Jenže muj táta i strejda tu sou a Záleskej je voddělanej. Zastřelenej, nebo voběšenej? Není to jedno, nebo je? Lepší je snad bejt zastřelenej, to je vojenská smrt. A při voběšení se člověk musí hrozně dlouho dusit, to musí bejt děsný! Jestlipak si Honza někdy představil, jak jeho tátu věšeli? To muselo bejt taky děsný! Takže von má s nima účty a proto von je tady. Ale proč sem tu vlastně já? Abysme měli svobodu, jak to říkaj z Londýna? Ale dyť jí stejně budeme mít, když Hitler je mrtvej a skopčáky ženou ze všech stran. Tak proč tedy? Že hanba se musí smejt, jak to řek Hadraba? Ale já přece žádnou hanbu neudělal! Anebo mi bylo blbý nejít, když Honza řek že dem s ním? Nejít jako ten Procházka? Ale dyť mě vůbec nenapadlo nejít, přece sem si představoval, jak...

Představa útočících esesáků opět vyvstane v Karlově mysli, jenže tu není bojiště, ani esesáci, jen kousek dál ve tmě je téměř opuštěná barikáda, v jeho rukou starožitná flinta a v kapse hrstka nábojů. Všechno je to nějak jinak a to je poslední myšlenka, se kterou mu unavená hlava klesne na vráten a Karel kamenně usne.

ZATO MLADŠÍ SERŽANT Vasilij tou dobou ještě dávno nespí. Také saská noc je černě sychravá a neproniknutelnost té tmy asi způsobila, že zabloudili, přestože se Šifrin holedbal, že k té vesnici je dovede i se zavázanýma očima, jen po čichu na děvčocky. Ono je také možné, že tam žádné nejsou, protože zvěsti, prosakující bůhvíjak přes frontu už vyděsily k útěku na západ všechny, kdo jim uvěřili. Kdo jim neuvěřili, těm běda! A stejně běda těm, kdo třeba uvěřili, ale nesvedli opustit svou půdu, rozloučit se se statkem a vším, co selský rod shromažďoval po věky. Běda jim teď, protože zlá sklizeň je čeká! Sklizeň, na kterou daleko odtud zaseli Obersturmführer Zanger a Scharführer Horst a tehdy ještě Unterscharführer Leimke a jejich kameraden. Protože je nutno teď ztrestat fašisty! Je třeba pokorit je do prachu, třeba jim pojebat ženičky i děvčocky, tak to stojí psáno, tak to napsal ten Jevrenburg! A nejsou to jen fašisti, co v této straně žijí, také kulaci to jsou! Náramné statky tu mají, stavení krásná a v předlouhých chlévech řady dobytčat, čistých a lesklých a tučných, i ty jejich chlévy jsou mnohem lepší, než chyšky doma na kolchoze! A v domech co místnosti a věci mají, krásných a nevidaných a ve stodolách mašin, jakých ani v sovchoze nevidět! Kulaci to jsou, boháči, paraziti, to všechno vydřeli z dělnické třídy! Tak to vyložil politruk, jen žádnou milost s nimi! Ať se tváří pokorně a poslušně jak chtějí, jen ať každý krasnoarmějec pamatuje, jak fašisti pustošili v mátušce Rusi! Ztrestat je, pokorit, rozkulačit, pojebat!

Jenže tu není koho ztrestat v té tmě tmoucí a nakonec, po celé věčnosti klopýtání přes pole a louky musí Šifrin uznat, že tedy asi opravdu zabloudili a nezbyvá, než se vrátit. "Naprávo," ukáže do tmy, protože tam by měla být hradba lesa, kterou za dne viděli tahnout se skoro až k silnici a jejich tankům. Jen opatrní musí být, jít potichu a naslouchat pečlivě, protože tam by mohli narazit na vlastní hlídky a i tady za frontou má být hlídka ve střehu, mohla by napřed tmou samopalnou dávkou prostříknout a křiknout "Stoj!" až potom. A tak našlapují potichoučku husím pochodem po další nekonečnou dobu, až náhle Šifrin vpředu zasykne: "Ssst..., stoj!"

Proč to, udiví se Vasilij za ním a tak se přikrade na dosah a šťouchne ho do zad, co je?

"Slušaj, sabaka!," šeptne Šifrin a Vasilij zatají dech a napjatě zaposlouchá. Nejdřív neuslyší nic jiného, než nikdy neutuchající brumlání a praskot fronty v dáli, ale pak....opravdu! Štěknutí, a pak druhé pronikne tím hlasem fronty! Kdesi ve tmě před nimi, že by přece jen nakonec tu vesnici natrefili? Zatím už se na ně namačkli ostatní, Vsevolod i starší řidič Igor a ti dva z desantu, co se uvolili je vzít ssebou, protože tankisté mají jen revolvery, ale desant má samopaly a granáty a to by mohlo být k užítku.

"Tudá," ukáže Šifrin směr a vyrazí a ostatní zase husím pochodem za ním, bez ptaní, protože už dávno vědí, že Šifrin se vyzná při těchto nočních výpravách. A vskutku, sotva půl versty ujdou, když narazí na cestu jdoucí v ustrém úhlu k jejich směru a Šifrin spokojeně zabručí a dá se bez rozmyšlení po jejím travnatém okraji, to aby je nebylo slyšet. A tak šlapou dál a vyhlízejí napjatě po záblesku světla, ohně, zažhnutí papirosy, po čemkoliv, čím by se mohla prozradit zatemněná vesnice na konci té cesty, jdou a jdou, ale jaké zklamání je čeká! Namísto kýženého světélka se nakonec ve tmě před nimi vynoří ještě temnější hradba lesa.

"Eh, jebemti," zakleje vzadu Igor zklamaně, tak přece tu vesnici minuli! Jenže Šifrin nezatočí vpravo podél lesa, jak by měl, ale šlape dál po cestě do té ještě černější tmy a ti za ním si mus pospíší, aby ho vůbec neztratili s očí. Urazí tak ještě hodný kus cesty, když náhle to spustí už zcela nedaleko: Štěkot! Jeden, dva psi hlasy vybuchnou v krescendu výstrahy, ale to přiměje Šifrina jen zrychlit krok. Žene se teď kupředu, jako ohař po stopě, když vtom tam vpředu překřikne psy mužský hlas a štěkot utne. Jen zvuk zabouchnutých dveří dolehne a pak je zas ticho. Zahnali tam psy do domu, ale to už je pozdě, nenapravitelně pozdě! Protože to už psi vykonali dílo hloupé zrady.

"Davaj, davaj," pobízí Šifrin teď už polohlasem a přidá do poklusu a netrvá dlouho a vpředu se prosvětlí mýtinou, probleskne bělost pláťového plůtku a tmy ubude. Za plůtkem se rýsují obrysy pár stavení, Šifrin ruče překročí plůtek a zamíří k prostřednímu a je to správná volba. Už lze rozeznat tmavé okenice a trámová v bílých zdech a pak dveře, s velkým parožím nad nimi a řadou menších po obou stranách.

"Davaj automat," řekne Šifrin dozadu a nahlas, protože to už je jisto, že tu nejsou jejich. Takže první z desantu podá zbraň a Šifrin zabuší na dveře pažbou. Ale domek zůstane němý a upnutý ve tmě. Šifrin zabuší ještě jednou a nadarmo, ale pak uvnitř vypukne štěkot, teď tlumeně, jako za dalšími dveřmi a Šifrin už nečeká, poodstoupí a kopne doprostřed dveří plným šlapadlem těžké boty. Jsou to dobré dveře germaňské a nepovolí, ale to Šifrin už zná a tak jen poodstoupí a vyrazí kupředu řeznickým ramenem. Buchne to, zapraští, dveře se rozletí a vtom se tam uvnitř otevře obdélník žlutého světla, dva psi se odtamtud s řevem vyřítí rovnou na něj, ale Šifrin se vyzná! Nevystřelí, jen máchne samopalem a hranatý chránič hlavně zasáhne prvního psa přesně přes kořen čumáku, pes jen kvikne a svalí se jako podřátý a Šifrin máchne vzhůru a to zasáhne druhého psa zespodu do čelisti a otočí ho ze směru, jen o kousek, ale to stačí. To Šifrin už znovu zdvihl hlavu a než pes skočí, tak máchne znovu a KŘUP, zvuk drcené lebky přehluší kviknutí jen jako když myš vypískne, psi tělo žuchne o zem a Šifrin je překročí se samopalem teď namířeným před sebou, odstrčí ramenem ty druhé dveře doširoka a vkročí do obdélníku světla s Vasilijem v patách.

Velikou místnost s trámovým stropem osvětluje lampa na stole uprostřed, v rohu nastlaná postel, vedle na zdi věšák s párem pušek, a pak další dveře. Před nimi, v bílém spodním prádle stojí muž s bílým plnovousem do půl prsou.

"Děvóčky," řekne Šifrin. "Kdés u vas děvóčky?"

"Bitte..?", řekne muž nejistě, s pohledem úzkostně těkajícím po houfu natlačeném už v místnosti.

"Děvóčky!", opáčí Šifrin, pokročí ke starci a ten couvne až na ty dveře a rozpráhne přes ně paže v podvědomém gestu obrany, ale ten pohyb všechno prozradí, stejně, jako ti psi předtím a Šifrin už se nebaví, jen spustí samopal na řemen, chytne muže za paži a smýkne jím ode dveří jako pírkem. Stařec odletí střemhlav, ale nějakým zázrakem neupadne a jen nabere rovnováhu, vrhne se k věšáku s puškami. Ale tam už stojí ten druhý z desantu se samopalem s řemene a také nevystřelí, jen máchne zbraní jako předtím Šifrin a chránič zasáhne zátylek a ten starý člověk jen uškýtne a sesuje se do beztvaré kupy na podlaze.

"Fašist, jebemti...", řekne voják pobouřeně, ale to už Šifrin rozrazil opuštěné dveře a vtrhne do tmy za nimi a hned za ním se ženou Igor se Vsevolodem, div Vasilije neporazí. Zevnitř dolehne lomož, ženský výkřik a za ním druhý, jiným hlasem, a Igor tam řekne "ojoj", tónem potěšeného překvapení. Ženský hlas tam zavýje "NEEIN, NEEEEIN...!", už téměř u dveří a Šifrin z nich vyrazí, vleka za límec jakési košile ženskou hlavu, jenže tělo se brání, rozpráhne a zapře paže o věřeje, ale Šifrin jen šhubne a do místnosti vletí střemhlav ženščina, ještě mladá i dosti pěkná, se záplavu plavých vlasů zcuhaných v divokém nepořádku zápasu. Světlé oči v bledém obličejí přeletí Vasilije doširoka vytřeštěným pohledem, zatím co plná ústa opakují zoufale "nein....neein....neein...", jako poškozený fonograf, ale to už Šifrin trhne a roztrhne bílou košili jediným mocným šhubem a odhalí nahé tělo, plné a bílé, běloučké prsy zasvíti ve žlutém světle a Vasilij musí polknout nasucho, protože má náhle vyprahlo v ústech. Ale to ještě není všechno, teď Igor se Vsevolodem vyrazili z těch dveří, vlekou ještě jedno tělo, každý za jednu ruku a Igor volá rozjařeně: "Nu što, v cizí zemi i bábuška dobrá!"

Vasilij stěží odtrhne zrak od oné oslnivé bělosti a opravdu, s tihle hlavy, bezvládně zvrácené pod napjatými pažemi splývají prameny šedi, Vsevolod s Igorem dovlekou kořist až doprostřed místnosti, upustí paže jako na povel a ty i s šedivou hlavou buchnou o podlahu a snad ten zvuk pronikne bezvědomím starého muže, protože se pohne a zasténá.

"Eh, stárik, pakončit s nim!", hodí Šifrin hlavou ke dveřím, odkud vyvlékli kořist a oba pěšáci pochopí hned, chopí se těla za paže i nohy a půl je vnesou, půl vhodí do tmy za dveřmi. Ale Šifrin ještě není spokojen: "Ključ, zapirjet!", křikne, zatímco už rozpíná kalhoty, jenže pěšákům to nedochází, jsou odkudsi za Uralem a možná v životě neviděli dveře na zámek. Zato Vasilije to vytrhne z fascinace tím bílým tělem, skočí ke dveřím a vskutku, zezadu je tam klíč, teď už tak marný. A ještě než ho zarazí na své straně, zavýje ta obnažená žena své poslední zoufalé NEEEI..., které náhle utne a Vasilij se otočí a tam už je Šifrin v plné práci na ní, s čepicí nacpanou jí do úst. Vasilijem projede divoce slastné vzrušení od slabín až do mozku a zpět a zběsilá nedočkavost ho zachvátí, užuž se také zmocnit té běloučké ženščiny germaňské!

Na druhé straně už také Igor pracuje, i když ta stará tam leží jako mrtvá, s hlavou zvrácenou nazad v podivném úhlu. Ostatní zírají na dění na prkenné podlaze pohledy vlčí lačnosti, i Vasilij se vrátí k Šifrinovi. Jebemti, copak mu to bude trvat

věčně? Zatne zuby až zaskřípou, ale ví, že nesmí Šifrina rušit, je přece jeho právem být prvním a do sytosti, právem vůdce na všech těchto výpravách od chvíle, co vtrhnuli do Germanie. Šifrin se vyzná a dobře je zavedl, jako vždycky. Vasilij se znovu vpíje zrakem do bílého těla pod ním, do bílých stehů teď široce rozpáčených pod přírazy Šifrinova řeznického těla. On bude druhý právem šarže, jen ať Šifrin dělá, dělá! Nebo se Vasilijovy slabiny rozskočí tím hrozným tlakem!

Až konečně, konečně! Šifrin zasupí, ztrne a odvalí se s heknutím na stranu a Vasilij odhodí opasek, strhne kalhoty jen napůl a vrhne se dravým skokem na teď už ztichlé a nehybné tělo.

"NO TY SEŠ mi tu pěkně na stráži," řekne jakýsi hlas a Karel otevře ulekaně oči. Leč neuvidí, než odranou šedí prkenné stěny vagonu z bezprostřední blízkosti a trvá mu vteřinu nebo dvě, než pochopí, že usnul a ve spánku se svezl na bok. Teprve pak vyletí do sedu, jen aby uviděl šklebicího se Matouška, jak jen taktak zachytil jeho flintu před pádem ven na dlažbu.

"Já...já sem", blekotá v rozespálých rozpacích, ale Matoušek jen mávne rukou: "To nic, mladej. Nic se netento, já ti přece říkal, že se přes noc nebude dít nic! Hele, tady sem ti přines něco k snědku, kdybys měl po té noci hlad.", napřáhne ruku s papírovým pytlíkem, prosakujícím mapami mastnoty a hlad po něm vymrští Karlovu ruku, ještě než stačí říci: "Jéžíš, děkuju!"

V pytlíku jsou dva krajíce chleba spojené něčím tlustě mazaným, Karel se do nich zakousne a je to sádlo s masovými škvarky! Nebeská chuť tajícího tuku se mu rozlije po jazyku a taktak stačí říci znovu "no děkuju", než se málem udáví prvním soustem.

"Tak bylo tu něco?", chce se Matoušek přece jen ujistit.

"Ale niff, jen po půlnoci fe fřílelo někde u jafek, nebo možná u Ftvanife, já nevím," pokouší se Karel účinně překonat vadu řeči způsobenou dalším soustem a teprve když polkne, může dodat už po lidsku: "Jen Honza tu byl, poslali ho z mostu na kontrolu co je a jestli tu nespíme."

"Jakej Honza? A neptali se po mně?" stará se Matoušek přece jen trochu a Karel zaeufemizuje z vděčnosti za ten chleba: "Vlastně ani moc ne, vono jich tam na mostě taky moc nezbylo. Na týhle straně prej jen čtyry, říkal Honza. To je ten druhý kluk z luftšucu, víte? To je muj kámoš, my sme voba tamhle ze Závětrí," ukáže k solitární řadě činžáků, čelící vlevo od kolejí kobyliště výšině.

"A to jo," upokojí se Matoušek. "No dyť sem ti to říkal. Vono už je asi po všem, voni skopčáci už maj tý války taky dost. Moje stará říkala, že vodpoledne pořád hlásili na Praze výzvy ke klidu a že Protektorát je zrušený a vobsaděj to tu Amerikáni. Sice Strašnice večer hlásily stavět dál barikády, ale pak zas řádká národní rada dala rozkaz zastavit palbu a přesuny. A taky výzvu vérmachtu, aby všude kapitulovali. Takže si třeba už ani nevystřelíme."

Neříkal to Honza? Karel si vzpomene a přijde mu ho líto, že to už si ty účty možná nevyřídí. Ale v zápětí v něm převládne pocit úlevy, že už tedy opravdu může být po všem. Protože jak by vlastně mohla ta jejich hrstka ubránit ten most proti celému vérmachtu?

"Hele, mladej," nenechá ho to domyslet Matoušek, "teď můžeš jít zas ty dospat to domu, když bydlíš vlastně taky vedle. Anebo si lehni tady ve vagonu, já to tu teď dohlídám."

"Nojo, já flastně nefim," překáží už zas Karlovi chleba ve výslovnosti. "Kolik je vůbec hodin?"

"Bude pět a do takovejch sedmi, vosmi máš čas. Můžeš pak přijít rovnou na most, přece sem musej poslat někoho na vystřídání!"

"Jo tak to je moc brzy, to já bych naše asi budil a potom, barák je vlastně ještě zamčený. Já si lehnu tady a zaskočím tam, až nás vystřídaj. Kdyby něco, tak mě vzbudíte, jó?", ujistí se Karel v kompromisu mezi ospalostí a vědomím několika povinností, nape do úst poslední kus krajíce a domotá se složit v koutě vagonu, aby v minutě znovu kamenně usnul.

TO UŽ JE SCHARFÜHRER Leimke hezkou chvílí vzhůru a v jednom kole. Ještě před úsvitem se po Arnsdorfu rozjely spojky s rozkazem zburcovat regiment k nástupu po kompaniích a obeslat důstojnictvo k Obersturmbannführerovi Weidingerovi. Rozespálému Leimkemu sice nešlo na rozum, proč má mužstvo nastupovat v takovém spěchu, když oficiálně budou u starého, ale rozkaz je rozkaz. Nazul tedy pracně boty a vydal se do usedlosti shledat své mužstvo.

Trvalo to, než je shromáždil v jakžtakž řádné úpravě, ale stejně se ukázalo, že se divil správně. Čekali hezkou chvílí, než se přičítal plecháč s Obersturmführerem Zangerem vestoje vedle řidiče. Zastavili smykem a Zanger počal vykřikovat "Nástup, nástup! Los,los!", pobízejí ku spěchu navíc máváním pažemi všemi směry. To Leimkeho přesvědčilo, že tedy opravdu se

má něco dít a křikl tedy "Poklus!" a jeho muži vyrazili během, aby s ostatními vytvořili už ukázněný dvojřad před Zangerovým vozidlem.

"Kameraden!," oslovil je a to Leimkemu zadrhlo malý uzlík kolem žaludku, protože po takovém oslovení dosud vždy následovaly akce, při kterých šlo o krk.

"Kameraden! Es geht um Prag! Jde o Prahu, proti všemu očekávání tam vypuklo povstání proti říšské správě a branné moci. Náš regiment Der Fuehrer byl pověřen armádní skupinou Mitte provést odlehčovací útok na město. Prag je klíčový komunikační uzel a bez něj pevně v našich rukou by pohyby a akceschopnost našich bojových sil byly totálně ohroženy! Mimoto, na území Protektorátu se nalézá na šest set tisíc našich civilních soukmenovců a přesídlenců z východních území! Bez naší pomoci by byli vystaveni pomstě těch Tschechen, protože velení Wehrmachtu se události ve městě vymkly z rukou! Osobní rozkaz Feldmaršála Schörnera ukládá našemu regimentu úkol probít se od severu povstaleckou obranou a spojit se s jednotkami bojujícími uvnitř města za účelem rozdrčení povstání! Náš Regimentkommandeur mi uložil vám zdůraznit, že na rychlém a úplném splnění našeho úkolu závisí životy nejen našich kamarádů z Wehrmachtu, ale i tisíců našich civilních soukmenovců, německých žen a dětí! Kommandeur Weidinger a všichni důstojníci očekávají, že každý muž našeho regimentu se zhostí tohoto čestného úkolu se vši potřebnou rozhodností, jak přísluší zbraním SS! Regiment bude posílen průzkumným oddílem a případně další jednotkou Wehrmachtu. Obrněný předvoj vyrazí trasou Arnsdorf-Dippoldswalde-Leitmeritz v pět nula nula, jednotky panzergrenadierů se napojí v pět třicet. Do té doby budou doplněny pohonné hmoty a střelivo. Also los! Heil Hitler!"

Obersturmführer nemrskne pravicí jen tak k rameni jako jindy, ale zdůrazní vážnost chvíle i úkolu vztyčením pravice až do ztrnulé napjatosti.

Heil Hitler! Právě tak stával na přehlídkách Vůdce ve vůdcovském vozidle, ta vzpomínka šlehne Leimkeho nostalgií nenávratna, ale to už se i dvojřad zjezí pravicemi a také vzkřikne jako jeden muž: "Heil Hitler!" Přestože místo už mrtvého Vůdce v temně blýskavém Mercedesu jím zbyl už jen topořící se Obersturmführer v omláčeném plechovém bojáku.

"Wegtreten!," štěkne Zangerův hlas k rozchodu a přivlel tak Leimkeho zpět do přítomnosti, jenže ta se náhle zdá tak upěšle šedivá, že namísto řízného povelu řekne jen bezbarvě: "So, gem'ma. Tak dem, poklus!", a rozdusá se ztěžklým klusem zpět k jejich transportéru.

TOU DOBOU sergeant John ještě spí, hlavu složenou na loktech na bedně stanice. Spánek ho tak sklátil dlouho potom, co se mu v noci poštěstilo zase zachytit to volání. Sice o mnoho slaběji a na úplně jiné frekvenci a jiným hlasem, než předtím, ale zato dvakrát dokonce anglicky, i když s akcentem, který velmi připomínal tátův. To, co vyrozuměl z hlášení v tátově jazyce mu sice nedávalo moc smyslu, nicméně z toho plynulo, že těm zatraceným krautům se přece jen nepodařilo ty lidi v Prague vyřídít, alespoň ne prozatím. Jenže tou dobou byl už jejich konečně nalezený štáb dávno zakután na noc a služba odmítla majora Rogerse burcovat kvůli zprávám tak pochybné důležitosti. A tak John zůstal jen sám na hlídce v etéru té černé noci, až nakonec únavou usnul. Tím pak nebylo snad už vůbec nikoho, kdo by byl dbal volání toho hlasu ztrácejícího se v tmách.

"PROKRISTA KARLÍČKU, kdes to byl? Dyt' my se tolik nastrachovali, že si někde zastřelenej!" Máma drapla Karla za rukáv a táhne ho do dveří, ještě než si všimne ručnice na řemeni. "Ježíšmarjá, a taková hrozná flinta! Kdes to vzal? Nevystřelil to? A co tu s tím chceš dělat, hochu? Já ti hned udělám snídani, dyt' musíš mít hlad!"

"Nojo, to můžeš. Něco k jídlu by bodlo," Karel se rozhodl pomíjet ty nejvíce iritující z palby otázky, jenže máma jich nenechá a začne znovu, jen co se postaví k plotně: "Kdes prosimtě byl celou tu dobu? Tos nemoh aspoň dát vědět, že si živej? My měli takovýho strachu!"

"Měl sem přece noční a pak sem spal na dýnstětele, ne? No a pak volali z toho rozhlasu a museli sme sehnat náký zbraně, no a teď přes noc sem musel bejt na strážu tady u vlaku."

Napůl vědomá snaha vynechávat potenciálně znepokojující informace se nesetká s úspěchem, protože máma se obratem vrátí ke kritické otázce: "Ale co ta flinta, co tu s ní chceš dělat? Seš jistej, že to nevystřelí?"

"Neboj, to nemá náboj v laufu a eště je to zajištěný," řekne Karel s převahou a rozhodne se přistoupit k věci raději rovnou: "To je moje flinta a já tu stejně nemůžu zůstat. Sloužíme s Honzou tady na mostě na barikádě a taky je tam pan Hadraba s námi."

"S Honzou na mostě a Hadraba je tam taky? Ten Hadraba z roháku?", máma zní, jako by si to musela teprve srovnat v hlavě.

"Jo, přišli sme sem spolu z dýnstětele. Von bejval četařem útočný vozby, tak nás vede."

"Nojo, Hadraba! No to sem mohla vědět!", vybuchne máma. "To von vás do toho zatáh, co? Dyt' je to dobrodruh! Za republiky jen coural po světě a do toho luftšucu se dal jen aby nemusel do rajchu! Co ten vás má co tahat do takovejch věcí? Dyt' de vo život!"

"Ale mami, dyt' ty... ty tomu nerozumíš," vzpomene si Karel na Honzu. "Dyt' přece musíme... musíme se nějak... postavit se jim, ne?"

Ale hned mu připadne, že to řekl blbě a zarazi se na vteřinu, než mu paměť předhodí to správné: "Musíme tu hanbu nějak smejt, ne?" Podívá se s převahou na mámu, ale ta kroučí nevěřičně hlavou: "Jakou hanbu? Co to mluvíš, prosimtě?"

"No přece za ten vosmatřicátěj a potom, že sme ani nevystřelili," řekne to s jistotou konečně nalezené pravdy, ale máma vybuchne: "Co to plácáš, ty kluku hloupá? Co za vosmatřicátěj? Co ty vo tom víš, dyt' tos byl eště šprček, dyž nás všichni opustili a zradili! Co sme mohli dělat? I náš táta narukoval a taky byl četař a přišel domu v uniformě a všichni sme brečeli, když Beneš mluvil! Anebo ne, to nebyl Beneš, nákej herec to čet, ale krásně! Štěpánek, myslim, a jasně řek, že se nedá nic dělat! Že musíme zachovat klid a rozvahu, tak co sme mohli dělat? A co ty kluku nám teď budeš... Heleď, chceš rači buchtu, než chleba ke kafi, vid'?"

"No to víš, že buchtu, to seš ohnromná, že máš upečíno," pokusí se Karel o strategický úhyb, ale je to marná snaha, protože máma se vrátí k věci, jen co před něj postaví kafi: "Co ty vo tom můžeš vědět, dyt' to ti bylo kolik, jedenáct! A co ty máš co smejvat? Tady sou v baráku dospělý muský a žádnej nešel nic smejvat! Z celýho baráku je někde venku jenom Pisančák a všichni vostatní seděj doma, tak co? Ty to nevytrhneš!"

"Nojo," řekne Karel nezávazným tónem a chvíli se jen úsilovně cpe, než řekne celkem bez myšlení, jen aby něco řekl: "A kde je náš táta?"

"Kde by byl, co si myslíš?", vezme to máma jinak. "V krámě je! Chtěl tam dělat pořádek, ale lidi mu tloukli na roletu, tak musel otevřít, neděle nebo ne! Každěj má strach, že nebude co jíst, kdyby se to protáhlo. Postarát se, aby lidi měli co do žaludku, to je důležitý! A ne nějaký dobrodružství! A náš táta se něco nastaral, vo tom ty taky nic nevíš! A stejně je po válce, včera hlásili, že protektorát je zrušenj a Američani tu měli bejt už odpoledne, aby každěj zachoval klid. Tak do čeho vás to chce ten Hadraba tahat?"

"Počkej mami, tos poslouchala Prahu, nebo Strašnice?", Karel nezapomněl, co řekl Matoušek a máma zatěká nejistě očima. "No přeci Prahu, copak někdy posloucháme Strašnice?"

Karel jen nacpe poslední kus buchty do úst, odstrčí židli a vykročí k přijimači na kredenci. Už ze tří kroků je vidět, kde ukazatel stojí: "Ale je to na Strašnicích," konstatuje zradu a otočí knoflíkem.

"No to asi táta si s tím večer hrál," zalže máma ústy, jenže neumí lhát i očima, náhle plnýma hrůzy, že hlas odtamtud odláká Karla zase pryč.

"... Karl Hermann Frank se obrátil cestou parlamentářů na Českou národní radu, aby vyslala své zástupce..." rozežře se přístroj a máma řekne ulehčeně: "No tak vidíš. Frank chce vyjednávat, žádný dobrodružství už nejsou zapo...."

"Počkej!", okřikne ji Karel nesynovsky ostře a hlas přijimače se ujme vlády v kuchyni:

".... přípravy k bojům však pokračují. Česká národní rada udrží všemi prostředky svou moc a je rozhodnuta vybojovat všemi prostředky svobodu své vlasti. Vyzýváme všechny občany, aby stavěli dále barikády a byli připraveni k boji!"

"Tak teď TY to vidíš," shlédne Karel na mámu, protože je mu už zase všechno úplně jasné a vykročí k manlicheru u dveří. "Tak já zas du, ahoj!"

"Počkej! Nikam nepudeš!", mámě přeskochí hlas o panickou oktávu. "Dyt'.. dyt' přece musíš poslechnout mámu, ty kluku jeden! Dyt' de o život!"

"Bane," zavrtí Karel hlavou a vypučí si do třetice to, co také slyšel předtím: "Já teď neposlouchám, víš? Tak ahoj!" Chytne flintu, druhou rukou za kliku a vyrazí ze dveří, než ho máma stačí dostihnout.

"Karle! Počkej! Počkej..! Karličku, prosimtě..! Proboha tě prosím!", nese se za ním úpěnlivě šachtou schodiště, ale Karel prchá dolů po dvou schodech a teprve u domovních dveří ho napadne, že by se měl vlastně taky dojít podívat za tátou. Ale jen vykročí z domu, uvidí také před Puršovic krámkem vedle stát všední frontu známých tváří a najednou si připadne s tou flintou v ruce tak nějak nepatřičně, že se mu vůbec nechce jít kolem nich. A tak jen hodí tím směrem povinné "dobrý den" a zatočí na opačnou stranu.

"Hele, Karlík Drmotů! Tak kam s tou flintou?", řekne přesto někdo z fronty a to jen utvrdí ten rozpačitý pocit, takže Karel jen hodí ručnici na řemen a vyrazí poklusem k mostu.

TO UŽ SE SERGEANTU Johnovi konečně podařilo dostat majora Rogerse na doslech, mimo jiné také proto, že jejich battalion toho rána dosud nejeví žádné známky pohybu. "Tak co, John?", otáže se major celkem ležerně po důvodu té naléhavosti, skoro jako by byl zapomněl na všechno, co bylo včera.

"Proč sme k čertu zastavili?", vyhrkne John, než se upamatuje na armádní etiketu a dodá povinné "Sir."

"Proč jsme zastavili?", opáčí po něm major s pozdviženým obočím. "Rozkaz, my dear John, dostali jsme rozkaz! To je proč! Máte pro mne nějaké hlášení?" Major se tak nejspíše snaží naznačit, že i po roce jejich celkem demokratické koexistence přísluší seržantovi spojových služeb přinášet spíše hlášení, než takto vyslýchat nadřízeného důstojníka.

"Well, je to trochu zamotaný," přizná John jistý zmatek myslí. "Snad se tam proti těm krautům držej, aspoň když hlásí v jejich jazyce to tak vypadá. Jenže," podívá se do papíru v ruce, "v nula jedna padesát a pak v nula tři deset vysílali v angličtině. Žádali o pomoc, že potřebujou letadla a tanky, protože Němci prej teprve nastupujou na Prague. Čekají naše tanky ze směru od Pilsen. A mezi tím vysílali taky asi v ruštině a logicky to muselo bejt taky o pomoc, pořád říkali něco jako niemanie, niemanie. Ruština je trochu podobná, tak to by mohlo znamenat, že jako něco nemaj, víte?," selže John v lingvisticce hned potom, co obstál v logice, a přizná: "A dál už nevím, usnul sem u stanice. To víte, byl to dlouhej den, když sem na to sám."

"Ehm... errr... well, máte monitor těch hlášení?", řekne major, možná, že jen z nedostatku čehokoliv lepšího.

"Jistě, tady to je, sir," podá mu John papír.

"Okay, já vám povím co," zabere konečně majorova mysl, dosud v prokluzu na náledí bezradnosti. "V deset nula nula má starěj letěť k Pattonovi, já mu dám ten váš monitor ssebou. Anebo víte co, ještě líp: Já se pokusím vmačknout se do Pajpra s ním. Můžu tam mít pár slov s Lewisem a budeme vidět, co tomu tam řeknou. Vy tu zatím pokračujte v monitorování, okay?"

"Yessir," John projeví uznání majorovy ochoty se angažovat briskním salutem a zřídka vídanou řízností půlobratu, aby vykročil zpět ke svému kamionu.

Jenže se tam nedostane jen tak. Protože silnice je už zase zacpaná, jak hemžením uniforem v různém stavu ranní úpravy prolíná směrem od vesnice před nimi příliv civilistů obojího pohlaví, zčásti vystrojených do pestrosti, která Johnovi připomene dávné časy barevných a hlučných veselíc v rodném městě Chicagu, na které ho táta vodíval. I tady to vypadá tak barevně a hlučně, civilové křičí a smějí se i pláčou a objímají užaslé mužstvo, dokonce i náramné holky je objímají a všichni mluví jeden přes druhého a Johnovi teprve v tu chvíli dojde, že Jesus Christ! On jim vlastně rozumí! Nebo aspoň trochu, just a bit!

Zastaví se u houfu obklopujícího dlouhého corporala, corporal rozdává cigarety a žvýkačky, ty folks mu vykládají jeden přes druhého, corporal se směje a odpovídána něco docela jiného a John jim chce pomoci, chce rozrazit tu přehradu neporozumnění a říci: "Wait a minute you folks, I'll help you," ať počkají, že jim pomůže, jenže v tom se podobná přehrada vztyčí i v jeho mozku a John si zaboha nevzpomene, jak se řekne "wait", for Christ's sake, jak se řekne "wait" in Czech?? Že tu není táta! John stojí zadřen na místě, v hlavě tupo a prázdno, zatíná nehty do dlani, až se potí tím hrozným úsilím, než konečně, konečně donutí tu přehradu pootevřít se alespoň škvírkou a vymačkne ze sebe: "Čekej... čekejte minyťu, já to trans...já to budu přeložit pro vás!"

Rozložitá ženská v jedné z těch barevných nádher se otočí z toho houfu po hlase a podívá se na něj nevěřičně, John se v rozpacích zašklebí a řekne: "Sure, no ya, přeložit to!"

"Panenkomarijá!", vyvřískne ta ženská, "lidi pote sem! Tuten mluví po našem!" A celý houf se naráz otočí, naráz jako jedna bytost, pryč od corporala a jeho dobrot a přirazí k Johnovi, jako železné piliny k magnetu, aby na něj vychrlili příval nazdárů a volání a otázek, které ale hrozí tu přehradu v Johnově mozku zase zabetonovat.

"Čekej... čekejte, já všechno ržeknu, jen tejk... tejkujte to easy, easy!", brání se přívalu hlasů a rukou které se ho chtějí aspoň dotknout, jako symbolu světla na konci temného tunelu šesti nekonečných let.

"Halt!", zakřikne nakonec ten babel postarší člověk s jakousi kovanou holí v ruce a lesklým řetězem na vyšívané vestě. "Tak huž počkejte s tim křikem! Jedno po druhym!"

Houf opravdu trochu ztichne a uvolní mezeru, kterou se muž dobyde k Johnovi, aby zešíroka napráhl pravici: "Tak vás vítám, vojáku, menem celý naší obce! Ha děkujeme vám, že ste přijeli, huž sme se načekáli na vás jako na boží smilování, dlouho..., moc dlouho...", hlas se mu zadrhne a muž mávne rukou: "Hale co, hlavně že ste tu! Vítejte, vítejte! Ha nejčko vemte kamarády ha pojte k nám demu, mušíme vystrojít slávu, trachtací hudčelat, že ste přišli!"

"Well, thanks, thanks very much," řekne John na rozpacích a také zase už v zápolení s tou kletou přehradou. "Děku... děkuju moc. But I... ale ja teď ne... nemůžu, Ja... ja sem na službě, you know?"

"Ha ták, ve službě," pokývne muž zklamaně, ale hned se rozjasní: "To jedete nejčko na Prahu, co? Ha to jed'te, tam se to bije! Hu nás tu huslyšíme z Prahy enem co Němci nalžou, ale z Londýna v noci poudali, že v Praze se to bije a taky zez Plzně tak hlásí. Hale v Plzni huž sou vaši, co?"

"Yeah, v Pilsni," přitáká John, zatím co jeho spojařskou mysl alarmuje dedukce, že jednu stanici tedy propásl a to způsobí, že už nemá stání: "Ja... ja musim rychle, ja mám můj...."

"Tank..?", napoví někdo ze zástupu a John to už jen spěšně uvede na pravou míru: "Why...no no, ja mám jen truck, radio truck, you know? Over there, tam... tamhle, vy víte?", ukáže ke kamionu oježenému anténami a muž ve vyšívané vestě prohlásí: "Včil, hu vojáka je povinnost halt povinnost! Hale to my vás tam dovedeme," chytne Johna pod paží, nějaká vyšívaná ženská ho chytne s druhé strany a houf vykročí slavnostním pochodem k jejich studebakeru.

MNOHEM MENŠÍ HOUFEK s uniformou uprostřed stojí teď u maringotky na předmostí a jak Karel připochoduje na doslech, slyší Hadrabův hlas: "...sem jenom četař, ale i nás v poddůstojnický učili, že bráněnej zátaras se nikdy nezřizuje pod výšinou, přístupnou nepříteli. Jesli Němci pudou od severu, jak říkáte, tak hlavní obrana měla bejt nahoře v Kobylisích u vozovny. Ale ne...."

"To sou poraženecký řeči!", vyletí do toho nový kluk s rudou páskou na rukávu a také puškou na řemeni, jehož tvář přijde Karlovi povědomá. "Takhle dopadneme jako za Mnichova! Co vy ste vůbec zač, nejste vy nákej...."

"Počkej, počkej mladej, jen tu nevyskakuj!", řekne postarší člověk s německou přilbou na hlavě. "Von může mít pravdu. Kdyby Němci vopravdu přitáhli s kanonem támhle na vršek, tak tu takhle nevodstojíš ani minutu, protože by z tebe nezbyl ani mastnej flek! Teda kdybys včas neutek!"

"Já z boje neutíkám," vypne se kluk a poručík vprostřed do toho zasáhne: "Tak dost, žádný hádanice! Teď jsme vojáci a dostali jsme rozkaz zbudovat obranu a hájit most. A rozkazy se musí plnit, ne?"

"Nojo, ale spíš se měl ten most vyhodit do vzduchu," zabručí muž s přilbou a ten kluk zase vyletí: "Zbláznil ste se? Dyt' je to náš most! Po čem by se pak jezdilo? A jak by se nám dostala Rudá armáda na pomoc, když vyházíme mosty do vzduchu?"

"Rudá armáda? Ty to máš náký pomotaný, mladej! Rusove sou eště na Moravě a Američani v Berouně, tak kdo nám asi přide na pomoc? A ty přijedou vod západu nebo vod jihu a jistě ne vod Chaber, nemyslíš?" Muž s přilbou pohrdavě ufrkne a poručík tentokrát zvýší hlas: "Říkám vám, nechte toho! Na demolici stejně nemáme trhaviny, to je železobeton a jen na jeden oblouk by bylo třeba dobrých padesát kilo. Tak nač ty diskuse?"

Karel mezitím už našel zrakem Honzu a dopracoval se k němu: "Tě vidim. Hele, ten kluk s tou páskou je mi nák povědomej, ale nemůžu si vzpomenout...."

"Ale dyt' to je přece Domahlíd! Přece chodil k nám do gymplu, jenže vo rok vejš. Von vloni někam zmizel, ale předtim byl v tom Moravcovym Kuratoriu mládeže, cák se nepamatuješ? Jak von a Pleška z bēčka pořád propagovali ten novej řád a chodili na ty jejich srazy v těch jejich bílejch košílkách. Běláskové, pamatuješ?"

"Nojo, dyt'," praští se Karel do čela, "ale kde to tedy moh bejt?"

"Co já vim. Některý říkali, že se dal k partyzánům. A jiný zase, že přešel jen na gympl jinam, než se zapomene na to Kuratorium. Ale každopádně je z něj teď bojovník, tos slyšel, ne?" Honza uprskne a zprostřed houfu je napomene poručík: "Tak dávejte pozor přece! Ať to nemusím opakovat dvakrát! Vojenské velitelství Velké Prahy dalo rozkaz k všeobecnému zastavení palby, protože se jedná o kapitulaci německý posádky. Střílet se smí jen v sebeobraně, jasný? Američan obsadili Plzeň a postupují na Prahu, tak to znamená, že tu můžou být už dnes odpoledne. Do té doby platí rozkaz neustupovat a neopouštět barikády, je to jasný?"

Ale jen to dořekne, dolehne odněkud zdáli střelba. Hluboké bušení kanonády nebo granátů, zní to spíš jako dělostřelecký přepad, než jen přestřelka a všichni ztichnou v napjaté snaze určit směr.

"To de někde vod Hloubětína, nebo možná už vod Vysočan," řekne někdo starostlivě. "Tak to s tou kapitulací nebude tak horký. Co když se dostanou až sem?"

"A kdo ti řek, že to útočej Němci a maj namířino sem?", pronese někdo jiný káravě a poručík opět zasáhne: "Nechte toho zase už! Kdyby šli od Vysočan, mají v cestě Libeňský most a ne nás. Tak dávejte pozor: Kdo měl v noci stráž tak má teď jen hotovost, ale musí zůstat v dosahu, máme tu mñ lidí, než včera. Tamhle v hospodě budou dávat nějakou polívku, aby nikdo nemusel mít hlad. Počkej moment, než to rozdělíš," obrátí se zase k tomu s lodičkou a lejstrem, "ty lidi z luřšucu budu na chvíli potřebovat na něco jinýho. Luřšuc!"

"Zde!", křiknou Honza i Karel jednohlasně jako obvykle a z druhé strany přikročí Hadraba: "Já vim, to vo tom zátarasu sem asi neměl říkat, co?"

"To neměl," řekne poručík. "Není vůbec zapotřebí plašit těch pár lidí, co tu ještě máme. Ale teď běží o něco jiného," sníží hlas. "Vy musíte vědět, jak jsou probourány průchody mezi sklepními kryty, ne?"

Hadraba jen kývne, ale Honza řekne: "No sám, dyť to je náš vobor, ne?"

"Tak je třeba, abyste rychle prošli všechny činžáky kolem, tady ty u Zaradičků a pak tamhle tu řadu, to je Závěťří, že? Tak oba ty bloky, z jednoho konce na druhý. Musíte zajistit, že ty průlezy jsou všude průchodné a žádné překážky v cestě! Odklidit cokoliv v cestě bez pardonu a nařídít domovníkům, že to tak musí udržet až do.. až do odvolání, bezpodmínečně! A ještě něco: Zkontrolujte všechny zadní východy z těch činžáků, všude musí být volný východ. Jste na to tři, vezměte to třeba proti sobě z konců a pospěšte si!"

"Má to znamenat, že..," začne Hadraba, ale poručík mávne odmítavě rukou: "Neznamená to nic, aspoň zatím. Ale jistě víte, o čem vás učili hned po těch zátarasech, četaři. Tak si pospěšte a sledujte tu střelbu. Kdyby se to blížilo, hned se vraťte!"

"A jo," řekne Hadraba tónem jistého porozumění a dodá už jen vojensky: "Rozkaz! Tak dem, kluci."

Ale ujdou sotva dvacet kroků, když Karel už to nemůže vydržet: "Co to znamená, co vás to učili po těch zátarasech, pane Hadraba?"

"To znamená, že za zátarasem má být připravená druhá linie. A hlavně ústupová trasa, když na tom zátarasu nemaj zařvat třeba všichni. A taky to znamená, že von ví, že mám s tím zátarasem pravdu a navíc třeba ví ještě něco, co nám rači neřek."

TOU DOBOU den mladšího seržanta Vasilije teprve začíná. Před ránem se sice ozvala střelba odkudsi na jihozápadě, ale brzy utichla a tak mimo nepřetržitý huhlání fronty od severu nerušilo už nic jejich spánek, prohloubený celkem příjemnou únavou po té noci

Mohli se tak dospat téměř dosyta, díky podivné prodlevě, která nastala v pohybech jejich Prvního ukrajinského frontu: Jako by se v nedozírné výši Hlavního štábu něco náhle zadrhlo či neočekávaně změnilo a předtím připravené plánskonspekty se musely přepracovat, anebo nahonem sestavit zcela nové. Tak by si to mohl vyložit staršina Kovalev, kdyby o tom přemýšlel, ale ten o tom nepřemýšlí. Pouze jeho velitelský instinkt mu napovídá, že není patřično ani zdrávo nechat mužstvo zahálet tak dlouho, i když rozkazů shora nět. Obejde tedy tank a přivolá pošouchnutím botou každého z posádky z blaze nevědomého spánku zpět do války, která jen na chvilku ustoupila někam za obzor.

Vasilij se vyprostí z pod pláště a první co uvidí je Šifrin už v sedu, ohmatávající rukou po zádech, kam to až se mu rozsákla mokrost od provlhlé země.

"Vot, Vasil, kak ty?," zamrká Šifrin a Vasilijovi hned dojde, jak to myslí, takže přivře pošouchle oko a řekne: "Nu kak, ničevó!" Nestará se příliš, že to slyší Kovalev a že si jistě domyslí, protože jiné řady platí tu v Germanii. Nejsou psány, ale každý ví, jak to je: Je veliteli volno nevidět a neslyšet jisté věci a tam, kde není žalobce, není ani soudce. Ostatně, kdo by si troufal přijít a žalovat v dobyté zemi?

A tak Kovalev si nevšimne, stejně jako si nevšimnul v noci a dokončí svou obchůzku mezi desantem. Ostatně se brzy ukáže, že velitelský instinkt ho vedl správně. Sotva se soldáti začnou navracet z odskoku za ranní úlevou, přihřel od čela kolony gazík s kapitánem Matjonovem. Na zadním sedadle drží politrukův pomocník seržant Vrbeckij náruč papírů a jak gazík zastaví u každého z tanků, Matjonov křikne: "Komandír, ke mně!", a Vrbeckij strčí každému hrst těch papírů. Jen co odsalutoval, Kovalev je rozdá každému, aby se nakonec i sám začel.

"..Prága, ..stolicija Českoslovákiji.. vosstánije protiv fašistov... napomóšč továřiščam Prágy.... osvobodit ot vragá.... nastupát' i nočju...", Šifrin si to pracně slabikuje nahlas, zatím co Vasilij jen přelétne leták pohledem, než Kovalev rozkáže: "Vot, éto štur na Prágu! Igor, Vsevolod, gotovít's na pochód! Davaj bystro!"

TEN ÚKOL S PRŮLEZY narazí na potíž, se kterou nikdo nepočítal: Dveře do sklepů jsou pozamykány a světlo vypnuto, takže je nutno napřed shledat domovníky. Je s tím spousta doptávání a pak dlouhého vysvětlování, než jim v Závěťří, kde je každý zná, řekne domovník Roubíček: "Jo podívejte se mládenci, my vás rádi vidíme, ale musíte si uvědomit tohle: Co kdyby sem tento, kdyby sem vtrhli Němci a našli vás tady? Víte jak by to s náma dopadlo? Musíte myslet taky na nás!"

V Karlovi se vzedme vlna opovrhlivého vzteku, co honem říct tomu podělanci? Ale Hadraba si ví rady hned: "Moment, pane Roubíček, my sme tu přece úředně jako luftšuc! Máme rozkaz provést inspekci nouzových průchodů v protiletectkých krytech. Je obava, že ještě může dojít k náletům, víte?" Řekne tu vylhanost tak úředně, že to domovníka zcela oblbne a

nechá zapomenout na jejich pušky na řemeni: "A to jo, nojó, to je jiná! Tak jen počkejte minutku, než si vezmu klíče.", odkolébá se s tak náhlou ochotou, až Karla napadne, že to může být nějaký úskok. Ale Honza řekne: "No to bylo dobrý, pane Hadraba! Von ten Roubiček je hroznej posera, von když sebrali tátu tak řek, že něco udělat musel, když ho Němci...." nedopoví, protože domovník už přispěchal se svazkem klíčů: "Tak jen pod'te, pod'te mládenci," vykročí před nimi a Karel nemá tušení, že ten opovrženímhodný Roubiček ho za chvíli dovede k úžasnému triumfu.

Dojde k tomu, když posléze vyjdou zadními dveřmi už na dvorek. Stojí tam a klábosí holky, Emilka Hudků, Vlasta Medunovic a hlavně a především, Věruška Hrádková! A ta se na Karla s flintou podívá pohledem zaprvé překvapeným a za druhé náhle tak odlišným od všech předchozích, že ten pocítí nutnost se nějak zdůraznit. Pokročí tedy k zídce, oddělující dvorek od skladu starého železa za ním, aby ji obhlédl a řekl odborně: "Dobrý, tady je snadnej přechod," zatím co Hadraba opakuje oblouzenému Roubičkovi všechna poručíkova nařízení.

A ono to zapracuje! Zapracuje to, po měsících ponejvíc marné snahy a obléhání to zapracuje! Nebo je to vzrušením té chvíle? Či aurou vzbouřenectví? Nebo je to Věruščinou potřebou povznést se nad ty druhé holky vlastnickým nárokem na bojovníka ve zbrani? Ať je to jak chce, Věra zčista jasna pokročí, aby řekla majetnický vyčítavě: "Ale Karle, kde to seš? Že ani nedáš vědět..."

Karla ta výčitka vzbudí čtvrtmetr nad zem, ale přesto dokáže zachovat chladně bojové vzezření a utrousit: "Ále, sloužíme na Trojáku. Jenže nejsou lidi a tak není čas, víš? Musíme...", taktak se zarazí, že tu vlastně nabourává Hadrabovu šalbu Roubička a Věra řekne: "Tak ale jen dávej pozor, proboha!" A vykročí k němu a světe světů! Dá mu přede všemi pusy na tvář!

Vpravdě je to polibek jen zcela nepatrný, kraťouchký a lehoučký, jen takový letmý dotyk, jen jako když motýl dosedne a uletí. Ale je to ten první a Karlovi se zatočí hlava a smysly mu málem vysadí. Jistěže by měl říct něco nedbale mužného, jenže jazyk mu zdřevněl a tak jen zblekotá cosi v tom smyslu, že už musí jít a motá se za Honzou a Hadrabou už na odchodu.

Až na ulici se na něj Honza ohlédne a ucedí: "No ty válíš! Jedna nula a to eště není poločas!"

Teprve to vrátí Karla zpět na zemský povrch, takže může odpovědět s patřičným jakože překvapením: "Jo tys to nevěděl, že my spolu... tedy že to...?"

Jenže to už se blíží k baráku, kde kde on i Honza bydlí a unesení triumfem musí ustoupit obezřetnosti. Fronta před Puršovic krámkem už zatím zmizela, ale i tak je se Karlovi rozhodnout mezi ponoukáním pýchy ukazovat se tu v bojovém posláním a opatrností, kázající neukazovat se radši vůbec, aby mu bojové poslání třeba nebylo zatrženo.

"Ty, poslouchej," zatahá Honzu za rukáv, "moje máma tomu taky nerozumí a kdyby se táta vobjevil... já nevím. Možná, že bysme se neměli moc ukazovat."

"A jo," dojde to Honzovi hned. "Ale to zvládnem. Pane Hadraba, my bysme šli tady vod šestky už jen krz sklepy a vy byste moh' dělat ty domovníky, co? My pak vylezem až na konci v desítce, jo?"

"Proč to?", udiví se Hadraba, ale dojde mu to hned: "Aha, no dobře. Ale sakra kluci, neměli byste přeci jen zajít domů, aby nebylo zle?"

"My už tam byli vobá, ale není to dobrý," řekne Honza a Karel dodá: "Voni máme maj úplně jinej názor na věc, víte?"

"Nojo, to nejsou zrovna samy, jak vidíte. No ale já bych měl zaskočit taky domu, ale až tohle doděláme," řekne Hadraba a všichni bystře zapadnou do příštích dveří, aby se Karel z Honzou vynořil na světlo až v poměrném bezpečí na konci bloku. Jen poměrném, neboť dunění palby teď doléhá od východu s neklamně vyšší intenzitou a navíc se přidala střelba lehkých zbraní zase někde od Letné i od vnitřního města.

"Safra, s tou kapitulací to musí bej náký divný. To bych možná ani neměl..." řekne Hadraba a zaposlouchá znovu, ale od severu nedoléhá zrovna teď nic a tak mávne rukou: "Ale co, vo tu chvíli? Řekněte poručíkovi, že rozkaz je splněnej a všechno tak, jak chtěl. Já tam budu ve čtvrthodince, jasný?"

"Rozkaz," řekne pro jednou Honza a Karel přidá: "Jasný, tak nashle," a dá se do klusu, jednak pryč z možného dosahu rodičovské moci, jednak proto, že potřebuje být aspoň chvíli sám. Potřebuje být sám, aby mohl přebrat a srovnat si v hlavě to, co se stalo tam na dvorku, zažít znovu alespoň v mysli všechno to, co Věra řekla, přivolat ještě jednou ten prchavý dotek teplých rtů na tváři a vyznat se ve smršti pocitů, co následovala: Ohromení, nevíry, úžasu, vytržení, které vymazalo z jeho vědomí všechno kolem; Uprášený dvorek, rezaté kotle za zídkou, Honzu a Hadrabu i Roubička a vřavu války hřmící od východu. Vždyť jak se z toho dvorku vůbec dostal? Jediné, co zůstalo je kříšťálově jasná vzpomínka na onen poslední lehký krok, závan vůně snad vlasů a pak ten dotyk, ten motýlí dotyk na tváři! Ještě teď cítí to místo sladce trnout, mohl by si tam sáhnout najisto a chtěl by, jenže nemůže, protože musí loktem přidržovat tu hromskou flintu, hrozící mu v běhu sklouznout s ramene.

"Vě..ra..Vě..ra..Vě..ra..Vě..ruš..ka.." opakuje si aspoň v rytmu kroků to jméno, to sladké jméno, jehož sladkost působí jako droga a dává stoupat netušenému opojení: Opojení štěstím z konce samoty, závratí nad příslibem toho úžasného spojení lásky, spojení s protipólem vlastního já, vysvobození z oné kletby mládí být pořád tak hrozně sám, která je údělem každého v těch letech, protože táta s mámou ničemu nerozumí, jsouce hloupě z jiného světa, co už není, a parta je oporou jen navenek, protože ta není, než dávnou smečkou s železným řádem neustálého zápolu o vůdcovství a postavení

"Vě..ra..Vě..ra..Vě..ra.." skanduje to slavně v Karlově myslí a chce se mu běžet stále rychleji a rychleji, blížit se letem vstříc tomu, co přijde, co přece musí přijít po tom zaslíbení! Protože už není sám, už nebude nikdy sám! Ted' už budou dva spolu, jeden pro druhého a všechno je náhle docela jinak a krásně. Vě..ra..Vě..ra..Vě..ra, nemůže se nabažít krásy toho jména, až to za ním zavolá: "Hergot čéče, co letíš jak blázen?"

Privolá ho to zpět na zem a do způsobů smečky, takže se zastaví a ohlédne, aby s úsilovným pokrocením rozbouřeného dechu ucedil: "Co je? Ty seš nákej z kondice, né?"

"Nekecej a koukej vyvalit jaks to s tou Věrou udělal!", řekne Honza v doběhu. "Dyt na tě furt byla jak rampouch! Jaks jí hergot tak... tento?"

"No coby, to musíš...." chce Karel čelit nevyhnutelnému volným rozvinutím fantazie, ale to už jsou málem u mostu a zvolání odtamtud mu ušetří potíží.

"STŮJ!", od maringotky vyrazí jakýsi nový chlapík s puškou namířenou od boku. "Heslo!"

"Jaký heslo hergot? My sme přece vocud', jen vodvelený poručíkem", řekne Honza ale chlapík se nedá: "Kerym poručíkem? Jméno!"

"No tím vod včerejška, přece," Karel se lekne, že vlastně jméno neznají. "Je tu jen jeden, né?"

"To může říct každé a Němci můžou jít vod města! Neslyšíte tu střelbu?"

"A to myslíte, že přijdou takhle po dvou a pochodem, jó? A budou se bavit česky?"

"Vidim uniformy a vy ste kus běželi tryskem, né? Tak co mám vědět? Máte mít aspoň pásku na rukávu anebo trikolóru na lodičce. Je lepší bejt vostražitej včas, né?", řekne chlapík vyčítavě, ale Honza mávne rukou: "Nojo. Tak tamhle sou, jo?" ukáže doprava k činžákům, kde houfek ted' už nestojí v úvozu, ale před nějakým oknem v přízemí.

"Jo, já sem tady ted' na stráží, i když se furt nic neděje. Na druhý straně je ten rotnej už jen s nákejma a vostatní sou ted' támhle, páč tam maj rádio," řekne hlídka už jen oznamovacím tónem a Honza se dál nebaví a dá se na pochod: "Tak dem!"

PRÁVĚ V TU CHVÍLI se to stane. V krátkém, ale příkrém stoupání ještě kus před Leitmeritz, kde Osud, či Bůh Všemohoucí, nebo jen slepá náhoda, anebo bůhvíjaká jiná moc přehodí první z výhybek, vedoucích ve spleti kolejiště světa k osudnému průsečíku: Tempo, které nasadil Hauptsturmführer Stutzmann na čele kolony a mizernost už stokrát přerafinovaného oleje konečně na tom místě dohlodají jedno z ložisek klikového hřídele Leimkeho transportéru.

Lugbauerovi už dávno neušel rumplující zvuk, pronikající jindy hladkým hukotem jeho motoru, silící s každým přidáním plynu, ale nemohl dělat nic jiného, než bezmocně sledovat vadnoucí tlak oleje na manometru a našlapovat na plyn jako na vejcích. Právě proto se v onom kopci počala vzdálenost k vozidlu před nimi natahovat přes míru přijatelnou Leimkemu, vyhlížejícímu ve stoje ven.

"Rozestup, Rudi! Drž rozestup!", křikne. Kolona se nesmí roztrhnout a Lugbauerovi nezbývá, než zatnout zuby a přišlápnout plyn. Jenže tím už překročí míru, se kterou mohli počítat konstruktéři firmy Maybach. KRRRACH....VRRUP! Motor vybuchne rachotem drčeného kovu, Lugbauer utrhne nohu s plynu jako by páčil, ale to už je dávno pozdě! To už klikový hřídel, napjatý jako luk nad vylitým ložiskem praskl v čepu a jeho kus i s rozkmitanými ojnicemi a zbytky pístů vyrazil spodem motoru spolu s proudem oleje. Zapřícený zbytek motoru zablokuje pásy, ty stočí transportér smykem žádí do silnice a pak vše ztrne v mrtvém tichu. Než je v příští vteřině protne skřek brzd za nimi a káravý všesk klaksonů.

"Himmelhergot, co je?", křikne shora Leimke, napraný tím zaražením proti obrubní pancíře.

"Kaput!", křikne zpátky Lugbauer, vědoucí hned a dobře, na čem je.

"Co je kaput?", strčí k němu hlavu Leimke.

"Všechno! Vylágrováno," řekne Lugbauer lapidárně a jme se soukat ven, aby otevřel těžký příklop motoru a pak už jen pokýval nad olejovate vyhrézlou spouští pod ním. "Naja, vylágrováno. Totálně," mávne rukou k Leimkemu. "Všechno ven!"

"Himmelhergot!", vyhrkne někdo uvnitř zděšeně, a to právem. Protože ten pásák je jejich základnou, pevností, noclehárnou, spíží a vůbec domovem a jeho demise je hrozí vystavit novým protivenstvím války, právě tak, jako ztráta ulity

vystaví krutému moři raka poustevníka.

Ze zadu přihrčí motocykl s polním četníkem a vysilačkou ve vozíku, četník vyskočí a začne něco řvát, ale Lugbauer jen ukáže na černou louži, šířící se teď už nepominutelně z pod břicha stroje. Četník pochopí dosah katastrofy mžikem a zařve teď už srozumitelně: "Všechno ven! Všechno ven! Odtlačit! Pryč s tím! Pohyb! Los, los!"

To už se posádka stejně hrabe ven, s výstrojí v divokém zmatku po náručích, ze zadu přibíhá mužstvo dalších vozidel, četník křičí nepřestajně: "Tlačit! Tlačit! Odtlačit! Zabrat!", až mu přeskakuje hlas. Leimkeho lidé se konečně dohrabou a každý upustí svoje věci kde se dá, aby se opřel do hromské váhy transportéru, ale je to marná snaha, protože Lugbauer tam v šoku zapomněl zařazenou dvojku a mimoto všichni stejně tlačí špatným směrem, ke strouze vpravo proti kopci. Do toho se zepředu přižene plecháč se Zangerem, řvoucím zase jiné rozkazy, prošpikované slovy jako nedbalost a sabotáž a Kriegsgericht a to už Lugbauer ztratí nervy docela a začne křičet neslychaně nazpátek: "Kriegsgericht? Sudťe si toho blbýho olejáře! Já chtěl hustší olej, že nemám dost tlaku a von mě vyhodil, že má rozkaz jen pro diesely! Tak teď to máte!"

Až pak někomu dojde, proč asi ta váha nejede, "Brzdy, brzdy, spojku!" křičí několik hlasů najednou, Lugbauer se rozpomene a vletí skokem dovnitř, aby tam dupl na spojku, čímž se zchromený kolos začne valit sám od sebe pozpátku po svahu, vystrčenou žádí přes silnici, taktak mine četnický motocykl a zapadne s resignovaným žuchnutím do příkopu vlevo. Ostatní mužstvo se rozběhne zpět ke svým vozidlům a pak Osud přehodí druhou výhybku, a to rukou obersturmführera Zangera. Protože ten už zatím rozhodnul, co učiní s opěšalou osádkou.

"Leimke!", teď už neřve, jenom křičí, "rozdělit mužstvo! Tři muži do každého espevé za vámi! A pohyb, pohyb!"

"Ale to přece....", vyhrkne Leimke ustrnutě a chce namítnout, že tak to přece nejde, jen tak tak rozmetat jeho mužstvo, jeho kameraden! Po všem, co spolu prodělali, po všem, co vykonali ve Francii, na Ukrajině, u Kremmentschugu, na Westwallu, v Ardenách, u Remagenu, v Batony waldu i u Vídně! Obrazy těch míst a hrůz proletí Leimkeho myslí ve zlomku vteřiny, jako ve zběsilém biografu shlédne tváře všech kameraden, co tam také byli. Jenže vtom mu také dojde, že vlastně všichni tam někde zůstali, vždyť už vlastně zbyli jen on a Rudi! A kdo z těch ostatních ještě něco ví o Kremmentschgu, Ukrajině, i o Horstově hrozné smrti? Tak jako tak, UNSERE EHRE IST TREUE, u zbraní SS se o rozkazech nediskutuje a ostatně, co jiného se dá dělat?

"...Befehl," řekne tedy jen chabě místo toho všeho, ale jeho lidé už stejně nečekali a vrhli se do posbírání svých věcí, jen nezůstat opěšali na území hrozícím vzbouřením! Zanger sám nakročen ve středu silnice už staví příští transportér a přikazuje do něj první trojku "los, los!", a teprve pak Leimkemu dojde, že má holé ruce, že jeho maschinenpistole a vše ostatní je ještě v mrtvém transportéru! A kde je vlastně Rudi? Musí být taky tam! Leimke vyhrkne docela nevojensky: "Okamžik, okamžik přece!", a rozběhne se přes silnici

".... POSLOUCHAT ROZKAZŮ svých velitelů. Němci Prahu nedobudou! V několika hodinách dorazí ku Praze čela amerických pancéřových jednotek! Česká národní rada vyslala leteckého kurýra do štábu generála Pattona, který přivede na obranu Prahy letecké síly. Prohlašujeme dále, že v zájmu zabránění dalšímu zbytečnému krveprolití jednají naši delegáti...." hlas přijímače postaveného v přízemním okně činžáku je náhle zatopen rachotem dvou letadel, vyrazivších nízkou nad kopcem Bulovky a Honza křikne "Mesršmiti! Padat!" Ale houfec před oknem s radiem zůstane stát a tak Karel odolá impulsu vrhnout se k zemi, protože to už by stejně bylo pozdě, když oba stroje jsou už nad nimi a ženou se někam nad město.

"Hergot ty si tu lítaj, tak kde sou ty Amerikáni?", řekne někdo z houfu vztekle, ale nikdo neodpoví a do ticha ohlásí Honza: "Pane poručíku, máme vyřídit, že rozkaz je splněnej a všechno je v pořádku."

"A kdepak je ten četař?"

"Vodskočil si jen domu, ale bude tu hned, von bydlí hned tam za rohem," řekne Honza a poručík se zděsí: "Proboha, jestli ten taky zmizí..."

"Ale kdepak, ten zichr přijde, pan Hadraba není žádnéj to... no uvidíte," ujišťují ho jeden přes druhého a vtom zdáli suše práskne výstřel. A na druhé straně hloučku se ozve zvuk jen jako škytnutí a jeden člověk se tam sesuje na zem.

"Franto, ježišmarjá!", vzkřikne někdo vedle a v zápětí to práskne znovu a poručíkovi sletí brigádýrka s hlavy.

"K zemi!", zařve někdo a hlouček se rozpadne jako poražená skládačka ze sirek. Karel padne na všechny čtyři a flinta ho praští do hlavy hroznou ranou, jedna, dvě postavy běží tryskem k úvozu a třetí výstřel práskne, ale ti dva doběhnou a zapadnou z dohledu.

"Dekuňk, dekuňk!", křičí jiný hlas a za Karlem volá poručík: "Plížením! Plížením za mnou!"

Uniforma se vsune do jeho zorného pole po loktech a břiše, Karel to zkusí taky tak, ale nejde mu to, protože štěrk vozovky

ho hrozně píchá do loktů i kolen. Někde nalevo řekne Honza "do pytle!", Karel se po něm otočí a vidí ho zdvihnout se jako na startu a vyrazit po závodnicku, ježišmarjá, teď, teď to práskne! A von se taky složí! Ale nepráskne nic, ještě dva, tři skoky a Honza zaletí do úvozu, přijímač něco breptá anglicky a vzadu někdo řekne: "Ale počkejte, počkejte! Přece nemůžu Frantu nechat takle..."

"Chyť za druhou ruku a táhnem," řekne tam další hlas a pak: "Tak dělej, mladej, hni se s cesty!" a to asi platí Karlovi, takže zahrabe končetinami v úporném úsilí, ještě kousek, ještě kousek, za ním někdo supí námahou, jen kdyby ho ta zatracená flinta netloukla tak do hlavy! Uniforma před ním se už převálila do úvozu, ještě kousek, ještě, konečně ten pešuňk, Karel se převálí dolů po sporé trávě a může konečně vstát.

"Od Zbraslavi a Berouna postupují na Prahu oddíly generála Vlasova, který se přidal na naši stranu a bojuje proti Němcům," doléhá teď z radia už jen slabě, ale co se děje tam nahoře? Kare povyleze zpět, než se nad hranou svahu objeví tvář rudá námahou.

"Tak sakra pomoz," supí zadýchaně. "Chyť tu ruku a táhni," přistrčí mu ruku bezvládného těla, taženého po zádech. Karel ji uchopí a pocítí podivnou, studenou lepkavost, která jho roztřeše hrozným odporem, ale přesto zatáhne vši silou a tělo se překlopí přes hranu úvozu, s hlavou zvrácenou dozadu, otevřenými ústy i očima se strnule nevidoucím pohledem. Karla chce opět jednou zradit žaludek vzpourou, ale potlačí ji nadlidským úsilím.

"Zvedni, zvedni! Ať ho nedřem po tý hlině. Tamhle," ten s německou přílbou se chopí druhé ruky a ukáže hlavou k zadní zdi úvozu. "Doktora! Potřebujem doktora!"

Ale to už od svého rohu dobíhá včerejší zbrojír, sehne se nad tváří obrácenou k nebi a zakrouť hlavou: "To nemá cenu. Podívejte se," ukáže prstem do té nehybné tváře, ale Karel neví na co, až zbrojír položí dva prsty na krk toho těla. "No jistě, tady už doktor nepomůže. Ale kampak to dostal? Počkej," řekne Karlovi, který stále ještě stojí přimrazen tak, jak pustil tu stydnoucí ruku, rozkročí se nad tělem a obrátí je zručně na bok. Vysoko mezi lopatkami je hnědá skvrna nalepené hlíny, prosakující hroznou červení.

"Tak tady to máte. Zezadu, rovnou do srdce, todesšus! Takovejch sme viděli na francouzský frontě, ty pane měli střelce! To poznáte na očích, ani nemusíte hledat tep. Ale odkudpak to...." PRÁSK!, přetne otázku další výstřel. "K zemi, k zemi!", křičí hlasy, Karel sebou praští zrovna vedle mrtvého, někdo volá: "To je snajpr! Nevstávat, nevstávat!", a od činžáku dolehne hlas z radia: "Českoslovenští vojáci! Dělníci! Československý lide! Několik málo hodin, snad už jen krátká doba nás dělí od radostného osvobození Prahy! Svobodní vojáci svobodně....."

"Do prdele!", přehluší to někdo. "Zatracená kurva německá! Zrovna teď si tu začne střílet. Kde sakra je?"

"Počkej, počkej! Dyt' my tu máme v baráku skopčáka a kolaboranty s nim! Tu svini Houskovou co vydala céru za esámána, dyt' to může bejt von! Bydlí támhle v třetím patře!" Karel zdvihne hlavu a uvidí toho, co mu předal stydnoucí ruku ukazovat někam vzhůru, jenže zbrojír řekne: "To těžko, ten report šel odjinud a odzdál. A potom, z těch oken by nás byl už dávno vyřídil i tady dole všechny."

"A co když vodtamtud' toho snajpra diriguje, co? Voni maj v bytě telefon a nás tu má jako na dlani, " nedá se muž. "To hnízdo by se mělo vyčistit! Když pro nic jinýho, tak tuhle za Frantu!"

"To nemá smysl! Nemůžete....", začne poručík, ale do toho vpadne Domahlíd: "Tak to má bejt! Vyčistit tu fašistickou sebranku! Já du s tebou, dem!" Vyskočí se země do přikrčeného běhu a ten první hned s ním.

"Počkejte, počkejte! Vždyť je to nesmysl!", volá poručík, ale tamti běží dál a tak jen mávne rukou a křikne: "Dalekohled sakra potřebujeme! Sežeňte tam radši triedr!" Ale to už ti dva lezou na konci úvozu vzhůru k činžákům a kdoví, jestli ho slyší.

Zato s druhé strany se ozve dusot, všichni se otočí tím směrem. Od mostu sem běží ta hlídka a pak, hrůzo! zpoza rohu se vynoří rázující Hadraba a vtom PRÁSK, PRÁSK, PRÁSK, serie výstřelů zapráská a všichni řvou: "Dolu! DOLU! K ZEMI! Sem za pešuňk!"

Oba se nechápavě zarazí, ale to stačí, aby to znovu zapráskalo. Tomu s mostu to konečně dojde, ale Hadrabovi trvá ještě další mučivou vteřinu, než také sletí po svahu do úvozu.

"Hergot, ty mi hvízdly kolem ucha," řekne ten s mostu bez dechu, jen doběhne. "Co se tu... ouha," zarazí se před mrtvým tělem, "tak ten to dostal? A víte odkud to de? Mě posílá ten rotnej, co máme dělat na mostě?"

"Zatím nic. Krýt se a pozorovat, pořád nevíme, kde ten ostřelovač je. Jistý je jen, že má výstřel po celém břehu", řekne poručík a zbrojír dodá: "Hádám, že je někde támhle pod Bulovkou v těch stromech, to je dobře pětset metrů. Proto měl zatím jen jeden zásah. Anebo je to břídl a nedává si dost času na náměr, tak se to nedělá. Ale může mít výstřel i sem, když stojíme. Tak pozor na to!"

"Hlásím příchod," řekne do toho Hadraba, ale zapadne to v křiku od činžáku. Shluk postav tam vyrazil z domovních dveří, "tak di, ty svině!", křikne někdo a ze shluku vypadne na kolena rozčuchaná ženská, snad jen ve spodním prádle. Spíná ruce a něco křičí, ale nářek rozmazává její slova. Z houfu se nad ní vztyčí Domahlíd s ručnicí, rudá páska se mihne obloukem a kolba srazí ženu k zemi, shluk ji obklopí a zevnitř ten nářek stoupá do jeku zoufalství a muk, než houf vyplivne potrhanou postavu před sebe a někdo zakřičí: "Běž ty svině, nebo dostaneš znova!" Nějaká pěst do ní vrazí a postava se rozklopýtá pryč a za roh, s houfem v patách. Jen Domahlíd s tím druhým se oddělí a seběhnou do úvozu.

"Hlásím úkol splněn!", postaví se Domahlíd před poručíkem, sedícím teď na svahu úvozu. "Vyrázili sme dveře a chytili ji zrovna zrůdcovat u telefonu. Dobrovolníci ji vedou na revír k výsledku a zajištění."

"Nojo," řekne na to poručík bezbarvě, "ale my tu potřebujeme především triedr. A dobrovolníci by byli k užítku spíš támhle na mostě. To postavení tady je s tím ostřelovačem teď k ničemu. A když ho nenajdeme, budeme muset všechno předělat!"

PRÁSK!, šlehne do toho další výstřel, Domahlíd se scvrkne do podřepu a poručík dodá: "Jo, to platilo vám. Jak vidíte tak stát tu není radno."

TOU DOBOU se mladší seržant Vasilij musí úsilovně držet madla, aby nespadl se své sedačky střelce, protože kolona se žene plným plynem přes výmoly a jámy, předtím způsobené dělostřeleckou přípravou proti nepříteli. Ten tu někde měl být v podobě elitního pluku SS, ale není. Kovalevův tank je pátý v rotě a Igor u řididel ví, že nesmí překročit rozestup. Tak žene tank co to dá, plným plynem po stejné stopě a přes stejné díry, jako tanky před ním kvůli minám, tank řve a řinčí a hrozně se kymácí, nahoru dolů, dopředu dozadu, jako loď na rozbouraných vlnách a Vasilij ví najisto, že při takové jízdě se mu za chvíli udělá špatně jako vždycky a bude muset zvracet do germánského esšálku, protože všechno co vyhodí by šlo jinak rovnou za Šifrinův krk. Právě než vyrazili se konečně objevil trén s proviantem, a Vasilij, vyhladlý po výkonech té noci se příliš nacpal. Kdoví, jestli esšálek bude stačit, už jen ta myšlenka způsobí, že se mu žaludek začne obracet hned. Honem, honem, musí myslet na něco jiného, nebo to všechno vychrstne po věži a Šifrinovi! Tak zkusí přivolat obrazy minulé noci a to funguje, protože hned ho zalije pocit příjemného uvolnění a obraz toho bílého těla se mu zjeví, jak je viděl a užil tak zblízka. Ó ty ženštiny germánské, běloučké a pěkně rostlé! Ty jsou něco docela jiného, než ty vystrašené a vyzáblé holky, co jednou za uherský měsíc přivázelo načalstvo odněkud ze Sibíře, nebo čort znájet odkud a nechalo také ostatní se trochu poradovat, když už sami měli dost.

Jenom ten křik a tahanice a zápolení na začátku Vasilijovi tu vždy trochu vadí, to ty holky ze Sibíře byly přitom tiše jako pěny, zatím co děvčinky germánské ječí a ječí, NAAIN a NEE a NEEE, copak důry hloupé nevědí, že tohle je jejich soldátské právo vítězů? Ještě, že s tím křikem nevystačí dlouho. Po druhém, třetím molodci už pak většinou jen drží, jako kus hadru, ta včerejší byla už zticha, ještě než na ní byl Šifrin hotov. Vasilij si ji mohl pak pěkně pomilovat, oj, to byla noc! Dobře je Šifrin zavedl! Natáhne nohu se stupačky a šťouchne ho do ramene a Šifrin na něho vzhledne, co je? Ale Vasilij ani nemukne, jen zamrká jedním okem, a Šifrin zamrká zpátky v okamžitém srozumění. Ojoj, ale byla to noc!

Jenže pak si Vasilij vzpomene na to, co kázal továřiš politruck, než vyrazili a zesmutní. Protože v Československu už nebude jebání. Politruck to sice zrovna tak neřekl, ale rozkládal, že českoslovačci rabóčije jsou jejich továřišci i bratři a že každý krasnoarmějce si musí podle toho vést. A kdo si tak nepovede, s tím bude veliteli pakončit hned na místě! Vasilij se otřese, neboť dobře ví, co to znamená. A továřiš palkovník skazál, že maršál Koněv jim ukládá nastoupit na Prágu bez oddychu, šturmovat i v noci, Prágu nutno od fašistů osvobodit! Za Stalina, za Prágu, vperjod! Ech, těm nahoře se to komanduje, přepadnou Vasilije nedovolené myšlenky. Co oni znají, jak chutná den a noc v tanku! Když tělo mrzne hroznou zimou, nebo se dýnstuje v lepkavém potu, protože v tanku není nikdy jinak, než buď zima nebo vedro, když každý kloub bolí od vytřásání a zkroucení na pitvorné sedačce střelce, když hrozný tlak z nevyspání mučí hlavu a kukla váží celou tunu, když nakonec i mozek sám přestává fungovat a nesvede už ani srovnat to, co vidí oči, do jednoho obrazu a ten se v zaměřovači točí a plave a štěpí do dvou a když nakonec člověk ztrácí vůbec povědomost kde je a proč a kam to se vlastně řítí v tom řvavém lomozu. A když pak narazí na fašisty a dělo buší, kulomety rachotí a celý tank je plný čpavého kouře a smrt nůž přijít každou vteřinou, ať rozerváním na kusy, nebo pomalým a hrozným udušením či upálením za živa v pekle žhnoucího pancíře? Co oni znají! Jen rozkazy dávají a teď ani jebat nedají! Tak pomyslí Vasilij hořce a žaludek mu hned začne zase skákat nahoru a dolů v taktu s kymácením tanku, který řve a řinčí snad ještě hůř, než předtím, takže Vasilij musí honem štrachat, kde je ten esšálek? Mátuško rodnája, snad se to tam vejde!

"OKAY," SKONČÍ CORPORAL Davis, obrátí se od druhé stanice a podá Johnovi kus papíru: "Tohle teď došlo od Pattona, je to v šifře."

"V šifře?", udiví se John, protože už týden se nikdo neobtěžuje s kódy a taky nač, když wehrmacht v jejich cestě se už rozpadl do bezmoci? Šifra musí znamenat něco zcela mimořádného a John tedy sáhne do šuplete -předpokládaně zamčeného, ale nikdy nezamykaného- pro knihu kódů. Nemusí, může to poslat rovnou na štáb, ať se s tím babrají sami,

jenže zvědavost mu nedá.

Dešifrování je pracný byznys, ale pot, kterým se John začne ve chvílce potit není potem úsilí, ale studeným potem úleku, jak se písmena řadí do slov a pak do věty, neuvěřitelné, šokující, nepochopitelné!

VŠECHNYJEDNOTKY, OPAKUJI VŠECHNY JEDNOTKY ZASTAVIT NA SZ:JV LINII PILSEN-BUDWEIS. POVOLEN JE POUZE PRŮZKUM V S. A SV. SMĚRU, ŽÁDNÝ DALŠÍ POSTUP BEZ POVOLENÍ! PATTON, COMMANDER, 3rd ARMY.

"Fuck it!", vyhrkne John docela nahlas to nejsprostší, co zná. "Zbláznil se ten chlap, nebo co?" Hrábne po mapě, pátraje horečně v paměti po názvu, který zahlédl na směrovce za poslední vesnici. Tak tady, tady je Pilsen a tuhle Budweis, oh yeah, Budejovice, tak to bylo. Severozápad na jihovýchod, Jezus Christ! Vždyť oni stojí skoro na té zatracené čáře, kde se má všechno zastavit! Jenom průzkum dovolili, zbláznili se tam nahoře? A zrovna Patton! Patton, který se nikdy nezastavil, dokud jim nedošel benzin! John skočí po telefonu, který sem zatím natáhl, dammit! Už to ho mělo varovat, že něco je špatně!

"Major Rogers! Dej mi majora Rogerse!," štekne do mluvítka.

"Koho, Rogerse?", řekne služba na druhém konci znučeně a i po drátě je slyšet, jak líně převaluje žvýkačku v hubě. "Rogers je pryč, ještě se nevrátil se starým od Pattona. Nač ten rozruch?"

"Eh, nestarej se," řekne John a praští sluchátkem v bezmocné frustraci.

"Tak co je?", chce taky Davis vědět, a John mu hodí papír s tím neblahým rozkazem.

"Jezus! To je ohromný!", rozjasní se Davis. "Tak to je po všem, člověče! Tak je to!"

"Co? Jak to... Jak to myslíš?" vyjeví se John nad takovou interpretaci té Jobovy zvěsti.

"No je to hotový! Je po válce! Copak by se Patton zastavil, kdyby nebylo?", doloží Davis a vyrazí Johnovi dech tak prostou logikou.

"Ale...ale...", lapá po vzduchu, "ale dyť z té Prague nás pořád volaj na pomoc! Letadla a tanky, krauti tam pořád ještě zabíjej lidi! Tady už sou vyřízený a před námi je prázdný, copak se teď můžem zastavit a nechat to tak?", hlas mu přeskochí rozčilením nad tak absurdním myšlením.

"Ále, jen se nestarej," vmísí se do toho private Doyle, který vyjimečně nechrápe dole v kabině. "S tím ať si poraděj Rusové už sami a my pudem domu. Co bysme tu dělali?"

"JEZUS CHRIST!!", vytřeští John oči na ty dva, než klesne na svou sedačku, sklácen nevolí nad takovým prostřákovstvím. Nemaje tušení, že názory pfc Freda Doylea --v civilu čističe podvozků podzemní dráhy města New Yorku-- jsou v tom směru v pozoruhodném souladu s názory jejich naprosto nejvyššího velitele, generála Dwighta D. Eisenhowera.

PŘES ZANGEROVO POŘVÁVÁNÍ zabere Leimkemu i Lugbauerovi přece jenom chvílku, než ve vraku poberou všechny svoje věci. Následkem toho --a také proto, že Zangera by vůbec nenapadlo zdržovat celou kolonu kvůli nim-- se vyhrabou obtíženi jako soumaři až když už dojíždějí poslední dva transportéry. První z nich vleče dělo a brýlatý Leutnant Wehrmachtu stojící nad řidičem křikl už předem, že jsou přetížení obsluhou a ještě municí a nemohou v tom kopci zastavit. Poslednímu Zanger prostě vstoupil do cesty s mocným zařváním "HALT!", k Leimkově úlevě, protože za tím už jedou kamiony nějaké cizí kompanie a je to tedy poslední šance, nebýt snad nenávratně odtrženi od svých kameraden.

S půlmetrákem výstroje v náručí se salutovat ani vztyčovat pravice nedá a tak Leimke pozdraví jen "Hei'tler", jak proleze zadními vraty vozidla do prostoru nacpaného snad tuctem mužstva po stranách a navíc změtí beden a všeličehos v uličce uprostřed. Jen pár hlasů zahuhlá něco nesrozumitelného a několik tváří vzhledne s výrazem "no vy jste nám tu chyběli!"

Leimke přeletí pohledem distinkce, nejvyšší šarží je tu Sturmscharführer s otlouklou tváří, která se mu zazdá být odněkud povědomá. Pokusí se tedy alespoň o jakýsi náznak hlášení, ale Sturmscharführer to odmávne pohybem paže, o kterém není jasno, je-li to její rudimentární vztyčení anebo mávnutí ve smyslu "neobtěžuj se" a řekne jen "nimmt Platz," aby tedy vzali místo, jako by je uváděl do kinosálu!

Když jediné, na co se tam lze ještě posadit jsou bedny v uličce, s nápisem "Artillerie-Geschoss 75mm" a Leimke je tedy obezřele překročí, aby složil tělo na přední z nich, s předpokladem, že Lugbauer zabere tu za ním. Pak konečně mohou složit změt' z náručí mezi nohy na podlahu, snad se to podaří roztrždit někde po cestě?

"Tak co je, mašina kaput?", utrousí Sturmmann vedle, snad jen aby se něco řeklo a Leimke --nesa nelibě, že nebyl osloven hodností, jak náleží-- odpoví jen stroze "Jawohl. Vylágrováno", než pak přehlédne znovu a teď už podrobněji vnitřek

transportéru. Tváře kolem mu případnou nezvykle hladké a dobře živěné, jen tamhleti dva vypadají vychrtle, ale ti jsou od Wehrmachtu a patří snad k tomu dělu vpředu a municii tady. Jinak je tu každý kousek místa něčím zarovnan, několik celtových pytlů se neklamně boulí nácpaním konzervami. Tady se neválčí o hladu, jako teď často u nich! A teprve v ten moment Leimkemu dojde, kam se to vlastně s Rudim dostali: Někdo už z nouze vyškral kancelářské krysy a pokusil se z nich vytvořit osádku panzergrenadiérů, himmelherrgot! Ten Zanger jim zavařil! Snad proboha nezapomene a nějak to předělá, až dosáhnou Prahy? S takovouhle trupou by mohlo jít o krk i jen na manévrech!

Ten objev ho sklíčí do zasmušilého mlčení, ostatně v celém vozidle je ticho, alespoň v tom smyslu, že nikdo se nepokouší překřičet hučení motoru a bubnové dunění ogumovaných pásů, jak kolona sjede poslední klesání a rozjede se po rovině k Litoměřicům. Jenže sotva na dohled od města dojde bůhvíproč znovu k zácpě, jen motocykly spojek a feldgendarmů lítají marně tam a zpět podél zadřené kolony.

"Tak co je?", tlustý Sturmscharführer se vyhrabe vzhůru přes předprseň, protože uličku totálně zacpali Leimke s Lugbauerem.

Zvenku doléhají vzrušené hlasy, jenže není rozumět o co jde a vidět ven také ne. Zvědavě vstávat a natahovat se ven se Leimkemu nezdá vhodné a tak jen sedí a čeká, až konečně se tlustých přehraje se supěním zpět přes pancíř a řekne: "Ufff...! Notak, Američané jsou v Praze!"

"Cože?" vyhrkne vpředu řidič nevěřícně.

"Tak, Američané!", potvrdí Sturmscharführer. "Už jsou tam. Spojáci to odposlouchali!"

Prima!, probleskne to úlevně v Leimkeho mysli, jede se zpátky! Jenže v zápětí ho zmrazí úlek: Zpátky? Vždyť to může být rovnou Rusům do rukou! Vždyť vlastně NENÍ CESTY ZPÁTKY, vyrazí v jeho mysli hrozná pravda. Není cesty zpátky, v prostoru ani v čase, nic z toho co se stalo se nedá odestát! Nic nelze změnit, nic nelze napravit a všechno ostatní se soustřeďuje do jediné prosté otázky: Tak k Američanům, nebo k Rusům?

K Američanům, ovšemže k Američanům! Všechno jiné, jenom ne k Rusům, po tom všem, co bylo! I když směr na jih na Prahu povede regiment stále dál od Leimkeho rodného Buchholze a Hamburku, jen pryč od Rusů! Leimke přejede pohledem obě řady tváří na lavicích, nikdo neřekne ani slovo, ale všichni mají ten výraz, který tak dobře zná už od Kremenčugu, od Arden, od Vídně, výraz skrývající tutéž otázku: Ujdeme ještě tentokrát, nebo už ne?

Ještě hodná chvíle tak uplyne v tom napjatém mlčení, než zepředu dolehne zvuk natáčených motorů. Pak i jejich motor naskočí a pásák se dá do pohybu, ale kritický moment má teprve přijít: Nepotkají čelo kolony, která se někde vpředu obrací? Leimke čeká téměř bez dechu, nedolehne odpředu vysoký tón průzkumných pancéřů v čele? Ale nedolehne nic, kolona pomalu nabírá rychlost. Gottseidank, je to přece jen Praha!

"TAK DÁVEJTE POZOR", řekne poručík, když je konečně všechno přeneseno a shromážděno na hlubokém konci úvozu až u mostu. "Je celkem nasnadě, že ten ostřelovač má za úkol odříznout nás teď od mostu, z důvodů známých jen jim a proto musíme oba zátarasy obsadit naplno a hned. Poberte jen co unesete v běhu, hlavně ty tankoborky. Co zbyde budeme muset přepravit až jestli... no nic. Tady rotmistr vám to znovu vysvětlí s tím ostřelovačem."

"Notak podívejte se, to je skoro jistý, že ten střelec je někde v té stráni kolem Bulovky a na tu vzdálenost cíl v běhu těžko zasáhne a sem je to zase o sto metrů dál. Za barikádu už výstřel zaručeně nemá a když ten kousek k ní od pešůňku přeběhnete rychle, jste v bezpečí zrovna tak jako u maminky v kuchyni. Nakonec i tam na vás může padnout kredenc, ne?"

Rotmistr přejede pohledem půlkruh tváří před sebou, ale vědomí o smrtelné hlavní kdesi za řekou nedá žádné z nich roztát ani jen pousmáním za ten pokus. "Důležitý je vyrazit pokaždý z trochu jiného místa a taky neběžet rovně, ale kličkovat. Prostě nedat mu šanci udržet vás v kříži, jasný? A taky nedobíhat všichni do stejného místa, mohl by si na vás s náměrem počíhat před ním. Taky můžou vyrazit dva najednou z různých míst, ale ať vás nemá v jedný čáře, rozumíte? Tak žádný strachy, když vypálí, máte nejmíň další tři vteřiny k dobru, protože musí zaopakovat a tím ztratí náměr, jasný? Tak teď hlavně ty tankoborky, jak řekl tady poručík. Vezměte každé jednu, kdo si troufá.

"Já běhám závodně, tak já du, jo?", Honza se rozežene po panzerfaustu, ale zbrojř ho zarazí: "No dobrý, ale já jdu první. Ať vidíte, že to nic není. Hlavně nezapomněte, rozestup a měnit směr! A ne abyste mi někdo předem vystrčil hlavu tam, co chcete vyrazit!"

Sebere jednu trubici, vyváží ji v ruce do rovnováhy a začne se škrabat po třech vzhůru po strmém svahu. Až pod okrajem vozovky se zastaví a Karlovi se začne stahovat smyčka kolem žaludku, teď, teď vyrazil! Zmizel nad okrajem, dupot se vzdaluje přes vozovku, bezdechá vteřina, dvě, PRÁSK! udělá to a přehluší slábnoucí dupot, ježišmarjá nedostal to?

"Dobrý, další," dolehne od mostu a to hrozná napětí povolí, ale jen než Honza řekne: "Tak dem, ne? Najednou, jak von řek,

ty di támhle a kousek za mnou. Dva najednou netrefí!"

Smyčka se zase utáhne, ještě než Honza také vyváží panzerfaust v ruce, ale co se dá dělat, Karel sebere taky jeden a škrábe se vzhůru za ním, zarývá prsty do drnů a hlíny v úsilovném spěchu.

"Tak seš, jo?" řekne Honza už nahoře a Karel jen lapne po dechu, že jo a Honza vyrazí přes okraj jako závodník, jenže Karlovi ujede noha po drnu a než se dostane přes okraj, je už Honza v trysku v půli cesty, ježišmarjá jen neupadnout! Ta flinta! Řemen se mu veze s ramene, přitisknout, přitisknout loktem! A PRÁSK! Už je to tu! Ale Honza běží dál, nebo je to po mně? "Uhni! Uhybej!", křikne zezadu Hadrabův hlas, prokrista já zapomněl! Karel udělá kličku, štve nohy do trysku o život, tři vteřiny, tři vteřiny, než to zase práskne!

Ale nepráskne už nic, to už se Honza složil za betonovou balustrádu a Karel se dořítí a zarazí ho až papírová role trčící z barikády, na kterou dopadne hroznou silou.

"Fajn, sme tu!", dorazí za ním v momentu Hadraba, "dobrý, další!" Karel se stačí otočit právě včas, aby uviděl vynořit se další tvář nad okrajem úvozu a ztrnout tam v zaváhání. "Zalez nebo běž!", zařve Hadraba a už zase PRÁSK! a tvář zapadne, ale vedle se vynoří jiná a rozdušá se sem ten s německou přílbou. Jenže pomalu, děsivě pomalu, běž, běž! Proboha běž!! PRÁSK, udělá to zas, ale to už chybí jen pár kroků a "ufff!", muž dopadne vedle Karla. "Teď už vim... jak je.... takovému zajícovi.... na honu", supí bez dechu a naproti se objeví stejná tvář na stejném místě a opět tam ustrne.

"Sakra, to je vůl!", zasyčí Hadraba a hned to zase zapráská a tvář znovu zmizí, ale vtom rotmistr vzkřikne: "Pozor! Pozor tamhle! Zastavit je, musíme je zastavit!"

Karel se podívá, kam rotmistr ukazuje a proboha! V zaujetí tím troubou naproti si vůbec nevšimli dvoukoláku tlačeního sem k nim dvěma postavami. Jedna z nich je zavalitá a na dálku svítí pleš, ježišmarjá! Dyt' to je táta! To je náš táta!! A ten druhý je Holeček z krámu a jedou sem, přímo do rány tomu hajzlovi!

"Stůj! Stůj!! STUJTE!!", Karel křičí, řve a to je zastaví, ale zastaví to taky dalšího už v trysku k nim z úvozu, zabrzdí ve skoku a rozhlédne se nejspíše a hned zas PRÁSK!

"Běž! Běž HERGOT!", křičí rotmistr a muž se zas rozeběhne, jenže ti dva s dvoukolákem vyrazí zas taky, ježišmarjá! Co teď, třeští Karlovi hlava, až vtom vedle Hadraba zařve: "K ZEMI!!" a vyřeší to aspoň na chvílku. Ten v běhu se rozplácne na zem, táta s Holečkem se zarazí a rozhlíží, o co jako jde? Ale pak se přece jen složí, jenže tak hloupě jen na všechny čtyři, jako by tam něco hledali a táta ještě jednou rukou drží ten dvoukolák od překlopení! Ale hlavně, že už nejdou dál!

"Hej, tam dole! Jde sem někdo po hlavní, zastavte je!", volá rotmistr, ale volání teď utápí střelba houstnoucí odněkud na západě a z úvozu dolehne jen slabé "co je, co je?", a Karel už nečeká a nedbá a nemyslí, jen se nějak zbaví panzerfaustu i flinty a vyrazí jako vymrštěn prakem, tryskem přes tu prázdnou prostoru hrozící smrtí, ale co na tom teď, jen aby tam byl včas! Přeletí okraj úvozu a dopadne až o kus níž jako lyžař ve skoku, málem tam srazí kohosi drápajícího se vzhůru, napůl sletí, napůl sjede na dno, aniž by si všimnul, že ten za řekou si ani nevystřelil.

"Jedou sem dva po ulici! Rovnou jemu do rány," vyhrkne jen k těm dole a vyřítí se dál, podél zídky a za roh, je tam pěšina a pak schůdky vzhůru na ulici, ale to ne, to je ještě v dostřelu, klopýtá dál v hrozném spěchu po úpatí svahu, tady, tady už to snad de! Vyškrábe se na ulici nějakých dvacet metrů od dvoukoláku, táta se tam už zase napírá kupředu a vzaду to znovu práskne, ale to musí platit těm na mostě, přemluví se a letí proti dvoukoláku už po ulici: "Stuj! STUJ!! STUJTE! Je tam ostřelovač!"

"Karlíku! Co to proboha...." vyjeví se táta.

"Vostřelovač tam je....Němecza řekou...," lapá Karel po dechu už u nich.

"Už nám jednoho vodbouch a vy mu jedete do rány! Co tu chcete?"

"Vezeme vám nějaký jídlo a pití přece, dyt' musíte mít hlad!" Táta to řekne dotčeným tónem, asi nad tou neurvalou otázkou a nadzdvihne plachtu přes náklad dvoukoláku. Jsou tam pytlíky poskládané v krabicích a dokonce i košík s lahvemi žluté citronovky a hnědými lahvemi piva.

"No to je... to je ohromný!", uzemní to Karla, "ale teď tam nemůžete! Musíte to nechat tady a my to odlišujeme až za tmy. Vyjed'te s tím tuhle na chodník!"

Táta poslušně zatočí, ale obrubník je vysoký a kola před ním uvíznou, táta marně supí námahou a pleš se mu leskne potem, až Karel skočí a chytí za kolo a Holeček za druhé, dvoukolák se vyhoupne vzhůru, jenže s tátou to hodí na stranu, div neupadne a jen taktak, že nevletí do přízemního okna baráčku před nimi. Okno se otevře a vyloží se v něm nějaký děda: "A kakra, copak se tu děje?"

".....americká vysilačka Plzeň hlásí, že americké pancéřové svazy opustily dnes ráno Plzeň a jedou přímo na Prahu! Vysilačka Plzeň zdraví svobodnou Prahu...." je slyšet přijímač z místnosti za ním a táta řekne naléhavě: "Karlíku, slyšíš to? Poďte domu, dyť je to všechno zbytečný! Před hodinou hlásili, že jednaj už závěrečně s Frankem a všude má bejt klid a pořádek. Dyť je to všechno marnej hazard a vy to nevytrhnete, pod' s náma domu!"

"Ale to přece nejde," udiví se Karel, že to ani tátovi není jasné, "přece nemůžu utýct, ne?"

"Tak já tu zustanu s tebou! Co kdyby se ti něco... Maminka je celá bez sebe, dyť nemáme než tebe!" Tátovi se zadrhne hlas a náhle vypadá staře, uboze a nemožně ve srovnání s Hadrabou a těmi druhým na mostě a Karel řekne dospěle: "To nejde, to není nic pro tebe! Tam se musí přeběhnout trapem a to ty nemůžeš. Já už v tom mám cvik, mě se nic nemůže stát. Di se rači starat o mámu, ta to potřebuje. My sme tam s Honzou a s Hadrabou a zatím vlastně vo nic nejde."

"Ale co ten už zastřelenej? Dyť's to sám řek!", zaběduje táta a Karel si v duchu nadá volů, než sesumíruje odpověď: "Ale to byla jen čistá smůla. Když v tom jeden umí chodit, tak z tý dálky se ten nácek nemůže trefit. My tam máme dva oficíry, co tomu rozuměj, tak se neboj. Ale já už musím běžet, tak ahoj a děte domu! Vlastně počkej, nákou flašku bych moh vzít, žízeň je." Zaváhá nad lahveci citronovky, ale pak mužně sáhne po těch hnědých s pivem.

"Nojo, kluci," projeví se konečně taky Holeček. "Budou si hrát na vojáky, kdepak je udržíte vod takovýhodle rumrejchu! Ale uvidíte pane šéf, že nakonec to dobře dopadne."

"No jen aby, poslechněte tu střelbu!", ustarává se táta a Holeček mávne rukou: "Ále, to je furt daleko. To se až sem nemůže dostat, když ty Amerikáni tu budou už každou chvilku. Staráme se zbytečně, uvidíte!"

"Tak já běžím, nechte to tu. My si pro to dojdeme pozdějc, tady ten pán to jistě vohlídá," Karel se ani nestará, co na to děda v okně, protože už je zase duchem tam, kam musí. "Pozdravuj mámu a ať se nestará, ahoj!", mávne na tátu a vyrazí zpět k úvozu.

"Výzva Státní rady českého průmyslu cukrovarnického," hlásí za ním přijímač. "Státní rada nařizuje všem cukrovarům na území Československé republiky, aby vši silou hájily své zásoby cukru, jakož i své podniky před...." ale dál už to Karel neslyší, protože ten hlas pohltí vzdálenost a také nová vlna střelby kdesi od Podbaby.

TO UŽ SE TANKY BLÍŽÍ k jakýmsi kopcům a pak se vpředu rozpoutá střelba. Musí to být tanky anebo těžší artilerie, protože detonace snadno pronikají kraválem ženoucím se tanku i kuklou a Vasilij přilepí oči k okulárům zaměřovacího periskopu. Jenže moc toho nevidí, protože zorné pole zaměřovače je rovnomocné spíše klíčové dírcce, než čemu jinému a navíc tank před nimi vyplňuje jeho větší část. Vasilij pootočí věží na jednu stranu a pak na druhou, čekaje co na to Kovalev nahore ale ten nic. To, že zůstal stát napůl z věže ostatně značí, že oheň je ještě daleko.

Natočení věže zjevilo porostlá návrší po obou stranách zatím širokého údolí, stoupajícího k něčemu jako mělký průsmyk před nimi. Silnice stoupá, kolona zpomaluje, Igor s řachnutím přefadí a tank přisedne na zadek, ale vtom ve sluchátkách křikne Kovalev: "Razvěrnuť! V liniju naljevo!"

Tank sebou hodí, jak Igor zablokoval pás, zhoupne se přes příkop a do trávy za ním a Vasilij čeká s trnutím v zádech, nebude tam mokřina? Ale není, tank zdvihne před' pěkně pod náparem plného plynu a rozežene se k okraji lesa, nějakých třista metrů od silnice.

"Zapražať, bronebojnyj!", povelí Kovalev, Vasilij shlédne dolů na Šifrina, jak hodí protipancéřový náboj do závěru děla, jako by to byla sirka, ale hned zas přilepí oči k okulárům. Oceloví pásovcí se v nich rozlézají po planině tisíckrát nacvičeným manévrem rozvinutí, ale to Vasilije nezajímá, jeho starostí je okraj lesa. Jako pátí v řadě pojedou až na nějakých sto metrů k němu a to je špatná trasa, protože les vždy znamená nebezpečí! Nemluvě o tancích či kanonech možná číhající v jeho skrytu, na sto metrů může přinést zkázu i pouhý fašistův pancrfaust! Vasilij zírá napjatě do hrozivého šera za hradbou stromů, pátraje po pohybu, odlesku, čemkoliv podezřelém, co by mohlo vyzradit fašisty tam číhající, až se tanky přivalí blíž. Zírá v bezdechém tichu, protože to napjaté soustředění vymazává v jeho mysli všechno ostatní, řev motoru, řinčení oceli i bušení kanonády teď kdesi napravo. Nevnímá nic, mimo obrazu vyříznutého ze světa venku dvojkružím zaměřovače a mimo šumu ve sluchátkách, který může každou vteřinou protnout Kovalevův rozkaz k palbě. Teď všechno záleží na staršinovi a na něm! Hlavně na něm, protože i když Kovalev zahlédne fašisty včas a i když dá rozkaz a směr, je jen a jen na Vasilijovi dostat cíl do kříže a dát správný odměr jen po citu -kdepak něco počítat, na to není čas- a vypálit dřív, než fašista, a vypálit správně. V tu vteřinu to bude jen mezi ním a tím druhým tam třeba za stromy a nikdo jiný, ani Igor, ani Kovalev nemůže zholat nic, protože nelze uhnout tankem v té chvilince co zbývá, když se naproti zableskne třeba osudným výstřelem. Jen Vsevolod může pálit předním kulometem, ale co zmůže kulomet proti tanku či dobře zakopanému dělu, nebo i proti fašistovi, schovanému s pancrfaustem v okopu do poslední chvilky, než odpálí svoji ničivou nálož? A Šifrin? Ten nemůže vůbec nic, než házet náboje do závěru a slepě klopýtat přes vyhozené nábojnice, jak se věž točí sem a tam v divém chvatu boje. Ten chudák nemá ani kudy vidět ven!

Tak to všechno Vasilij zná, i když to v té chvíli takto nepromýšlí, ale to vědomí trčí v jeho mozku, vpáleno tam jako věčný vykřičník, takže tiskne oči k okuláru bez mrknutí a v bezdeché pozornosti. Stopadesát metrů, sto metrů, teď někdy zatočí tank vpravo od nich, ale to Vasilij jen hádá, protože periskopem mířícím k tomu lesu to nelze vidět. Zato už začíná být trochu vidět do těch černých stínů a to už "Igor, pavěnuť!", křikne Kovalev a Igor potáhne pravý pás, kousek a ještě kousek, protože ví, že nesmí otočit náraz, aby Vasilij stačil točit věží a hlídat ten les. I tak je to těžké, protože les, který se mu v okulárech dosud jen houpal vzhůru a dolů se teď začne míhat napříč polem a tank vystaví svůj lehce zranitelný bok, levý pás, i hnací i vodící kola a kladky. Vasilij srostlý s tankem cítí to ohrožení vlastním tělem, trnutím v celé levé půli, protože s té strany to přijde: Hrozný úder, jako když obří kladivo uhodí do pancíře! Tank poklesne jako na jedno koleno a začne se točit, točit na místě jako zchromený brouk, jak řidič v panice drtí plyn do podlahy a žene tank dokola a dokola na zbylém pásu! Ten šílený kolotoč už nelze věží dohnat, i kdyby Vasilij věděl přesně, odkud to vyšlehl ten smrtonosný záblesk! Je pozdě, je pozdě! Protože to už závrať hrozného strachu roztřeše údy a zavalí mozek panikou v bezmocném očekávání příštího zásahu, té konečné smrtelné rány, která musí přijít, která už musí prorazit pancíř každým okamžikem explozí ohně a dýmu a proměnit vnitřek tanku ve žhoucí a dusivé peklo.

Tak je to navždy vpáleno do Vasilijovy mysli, tak to bylo tenkrát před Vislou. Vasilij už tisíckrát prožil tu hrůzu, kterou jeho krutá paměť umí stěsnat do jediného zlomku vteřiny, zatímco zírá do stínů ubíhajícího lesa, s mozkiem i tělem napjatým jedinou otázkou: Nepřijde to, nepřijde to zas?

"Turjet prjamo!" Kovalevův hlas rázem odplaví to hrozné napětí, protože to znamená, že už se ujistil, že z boku nebezpečí nehrozí. Les se promění v šedou šmouhu, jak Vasilij zavíří klikou točny do směru jízdy a v okuláru se ustálí obraz toho, co je před nimi: Údolí zužující se teď vzhůru, a tanky, jejich tanky deroucí se vzhůru všude po jeho dně. Z okraje lesa vpředu a nad nimi stoupá sloup černého dýmu a druhý a třetí o kus dál, Vasilij zakroučí knoflíkem ostření a teď to vidí jasně: Jeden, dva, čtyři, pět tanků germánských a dvě snad samochodky tam stojí zaklíněny zadky do lesa, ó ti duraci glupí, ani okopy nevykopali! Nebo neměli čas? Další dva už hoří, glupci, když už zakopat se nebylo možno, proč nevyrazili na šturm? Každý z nich je teď jasně vidět v pokácené proluce, vot golúbčiki, ortel smrti jste si podepsali! Ale pálí jako šílení, kanonýr ve Vasilijovi podvědomě započítá, adin, dva, tri, tři sekundy od záblesku k záblesku, dobře pálí svoloč fašistická! Ale co platno, óóó, ten ji dostal! Šedý tvar v okuláru se rozprskne explozí ohně a dýmu a hned vedle druhý! Hohohóóó!, neudrží se Vasilij nezajásat do interkomu a blahý pocit zhrdavé pýchy ho zalije: Nás chcete zastavit, vy sabáky prokljátyje?

Šťouchnutí do nohy jej odtrhne od periskopu, to je Šifrin, Šifrin s dalším nábojem už v rukou, "co je?", ptá se pohybem hlavy. Chudák Šifrin! Nic nevidí z toho všeho venku, Vasilij aspoň zavrtí hlavou a rukou mávne, že ničeho už netřeba, tam vpředu si už s fašisty poradili. Bědnou hrstí tanků nás chtěli zastavit, svoloč! Nás nikdo už nezastaví, nikdo nezastaví gvardějskije tankisty! Vasilij znovu přitiskne oči k periskopu a poslední samochodka tam vybuchne v ohni a dýmu, urááá! Charašó, molodci! Za ródinu, za Stálinu, na Prágu vperjod!

ZATO SERGEANT JOHN se už za malou chvilku ocitne ve zcela odlišném stavu mysli, následkem toho, že major Rogers konečně přiletěl ze štábu armády a Johnovi se podařilo zkřížit jeho dráhu, směřující ke stanu důstojnické jídelny.

"Hi John, jak se vede?", odpoví major na Johnův briskní salut jen nezávazně společenskou formulí, naznačující, že má v úmyslu dorazit k potravě jen s minimálním průtahem. Jenže John má v úmyslu nenechat jej tam jen tak ujít.

"Mám pro vás ty monitory, jak jste nařídil, sir," nastrčí majorovi do cesty svoje papíry: "Tady to je. Od jedenáct nulanula čtyři apely jen v angličtině, asi zrovna tolik v ruštině. Ve čtrnáct nulanula a čtrnáct osmnáct hlášení, že Němci zahájili generální útok na Prague. V patnáct čtyřicet hlásili česky, že už ráno zahájily naše tanky postup na Prague od Pilsen. Jenže ještě předtím došlo tohle, v kodu," podá majorovi přepis té Jobovy zvěsti a dodá: "Vypadá to, že je tu nějaký zmatek. Tam u Pilsen, to je přece taky naše třetí armáda, ne? Tak proč postupují oni a my ne?"

Major se podívá na Johnovy papíry jen zběžně a řekne: "Relax, John. Jen se nestarejte, to není žádný zmatek a nikdo nepostupuje. Ten rozkaz platí."

"Cože!?", vyjeví se John.

"Ten rozkaz platí," dotvrdí major. "Já byl u toho, když to Patton předal Lewisovi k vysílání. Žádný postup přes čáru Pilsen-Budweis, tečka."

"Jesus Christ, copak jste jim nedal ty naše monitory?"

"Jistěže dal, ale ty už nic nepatří. Tohle je Eisenhowerův rozkaz osobně Pattonovi a ten nemůže dělat nic jiného, než poslechnout a předat to dolů, i když prej málem prolít stropem. Je to něco na mnohem vyšší úrovni, vyšší politika, víme? Eisenhower má mít v té věci nějakou úmluvu s ruským hlavním stanem, nebo snad přímo se Stalinem. Něco jako my vám tohle a vy nám zase tamto, gentlemen's agreement, víte? Alespoň tak mi to řekl Lewis a ten to má jistě rovnou od Pattona. Prague osvobodí Rusové, tak je to. Jak říkám, to je vyšší politika a tomu my nerozumíme, jasný?"

"Vyšší politika? Tak já vám něco povím, majore," řekne John posupně a vztekle polkne, než dodá povinné 'sir'. "Já vám povím, že já sem jenom seržant, ale jedno je mi naprosto jasné: Že jestli odněkud volaj o pomoc, protože je tam mordujou krauti a já to mám pár kroků a zůstanu sedět na zadku, přestože jinak nemám vlastně co dělat..."

"Jaktože nemáme co dělat, copak nejsme pořád ještě v boji?", ohradí se major, ale John se jen uchechtne: "Pchá! Byli sme v boji, ale teď? Kdypak jste viděl posledního krauta s rukama jinak, než nad hlavou, co?"

"No přece..." zarazí se major, "...ještě, kdy to bylo, předevcírem, ne? Přece ty eses tam u toho... toho Swandorfu, ne?"

"Oh yeah? Jenže těch bylo sotva tucet a našich boys na ně tři kompanie plus artilerie a podpora ze vzduchu! A taky to nebylo předevcírem, ale už ve středu a dneska je neděle, víte? Ale nechte mě domluvit," blíží se John k mezi insubordinace. "Tak když zůstanu v takovýhle situaci sedět na zadku a nic neudělám, tak sem buď trouba, nebo ničema anebo obojí. A když mě někdo donutí rozkazem, abych na tom zadku zůstal sedět, tak ten trouba anebo ještě hůř je von, tečka!"

"Seržante!", prosloví major Rogers úředně. "To mluvíte o Nejvyšším veliteli spojeneckých expedičních sil, uvědomujete si to?"

"You bet," řekne John už na hranici vzpoury, "to se vsaďte, že si to uvědomuju! A taky si uvědomuju, že o týhle hovadský, stupidní, perverzní blbosti se jednou každé dozví! Uvědomujete si vy, co si pak vo nás pomysle?"

"Co si maj co myslet?", naježí se major. "Nevyhráli jsme tuhle válku? Nevyřídili jsme Hitlera? Zase jednou jsme zachránili starou Evropu, není to tak? Není to dost? Neobětovali jsme už dost amerických životů? Tak to myslí Eisenhower. Neobětovat už ani jeden americký život zbytečně! Protože válka je u konce, přesně tak to měl říct Pattonovi. Copak nevidíte, jak je to rozumný?"

"Jo, to je hrozně rozumný! Prostřílet se přes půl Evropy a mít teď před sebou už jen nebráněný zbytek a spráskaný krauty, co se vzdávají po battalionech a přesto toho nechat. Ať si vemou jiný co chtěj, my dem domu! To je tak hrozně rozumný, až je to totálně stupidní! A jestli sme takovýhle troubové, tak to sme možná vyhráli tuhle válku nadarmo! A v tom případě sme ty americký životy obětovali zbytečně," pronese John nevědomky věštbu a dodá zhnuseně: "Oh shit! Tak to vám přeju dobrou noc a klidný spání, majore. A kdybyste náhodou spát nemoh, tak si přijďte poslechnout, jak tam volaj o pomoc. Možná, že by to s vámi trochu zatřásl a změnil byste názor. Ale už mi neříkejte, abych monitoroval dál, protože už nebudu. Protože to bylo všechno na hovno!"

John mávne rukou, nechá nezdvořile majora stát a bez pozdravu vyrazí vztekle zpět ke studebakeru.

Jenže kamion i všechna sousední vozidla tam zejí opuštěná a na radiostanici leží lístek s načmáraným vzkazem:

"Seržante,

ve vesnici pro nás dělej párty. Hledali vás všude, přidejte hned do jejich pubu! Děte odtud 3/4 míle rovnou a pak zatočte doprava, říkaj je to rovnou na náměstí. See you there. Fred."

Tak, party. Dělalj pro nás párty, pomyslí John hořce. Tak ten chlapík ráno to myslel s tou oslavou vážně. Budou nás oslavovat! A taky se budou ptát, a co jim řeknu? Jesus Christ, co bych jim jenom řek? Jak bych se jim moh podívat do očí? "Oh shit!", zasprostáči nahlas už potřetí v pěti minutách, upustí vzkaz na podlahu a dopadne těžce na sedačku, zatím co jeho pravice se sama od sebe vztáhne k vypínači stanice.

Trvá jen chvilku, než se elektronky ohřejí a znovu zachytí ten hlas naléhající zdáli: "...Prague, this is Prague calling! Němc zahájili generální útok na Prahu! Potřebujeme naléhavě vaši pomoc! Pošlete tanky, pošlete letadla! Pošlete vaše výsadkové jednotky! Pošlete..."

"OH SHIT!!", zasprostáči John už počtvrté. "Pošlete tanky. Pošlete letadla! Kdybyste věděli. Kdybyste jenom věděli!", zaúpí a složí sklesle a bezmocně hlavu do dlaní.

TO UŽ SLUNCE DORAZILO mezi řádnoucími mraky k západu a vánek přináší na most vůni šefíků se strání nad řekou. Jsou bílé a fialové záplavou květů a Karel si náhle vzpomene na ten sen, ze kterého jej Pokorný včera zburoval. Ale vlastně už to není jen sen! Po tom, co se dnes událo tam na dvorku, vždyť to je to, co může být! Tak to teď bude! Pocit blaženého štěstí ho zalije, tak to teď bude doopravdy! Tam naproti budou chodit s Věrou ruku v ruce, co je ta pěšina vzhůru tunelem šefíků a co je tak krásně vidět na město. Tam spolu půjdou a Věra třeba řekne "podívej se, není to krása?" A on řekne "nojo, je to hezký, ale ty si mnohem hezčí," a Věra se usměje jen tak koutkem, jak jen ona to umí, když jí někdo řekne něco pěkného, jako se uculuje na toho zatracenýho páska Strnadů, co ji furt balamutí! Ale teď už to bude úsměv jen pro něj, pro Karla a on ji vezme kolem ramen anebo třeba i do náruče a Věra se na něj bude tak usmívat koutkem a on ji třeba políbí...a budou se tam líbat, ááách....., až se mu dech zatají nad tím vším co přijde, s Věrou, s jeho Věrou, s Věruškou.....

"Poslouchejte! Něco jede," vyžene ho z blaženství Honzův hlas do světa, kde se stíhají. Praskotem palby od města se prodírá zvuk motoru a ve chvílce se od činžáků nalevo vynoří vojenská sahara v obezřetné jízdě. Pozastaví nad teď opuštěným koncem úvozu, ale pak se znovu rozjede k mostu.

"PRÁSK!, udělá to v zápětí za vodou, jezdec se rozhlédne, podívá se někam dolů, ale hned nato motor zahuláká a stroj vyrazí k mostu jako vystřelený, aby zastavil až u barikády hrozným smykem.

"Krucinál, lidi! Ted' sem to moh dostat!", řekne chlapík v přílbě a se samopalem přes záda. "Podívejte se! Dyť vy ste prej toho snajpra zlikvidovali, ne?"

"Kdo vám to říkal? Ukažte," řekne rotmistr a přiklekne k vozíku. Na jeho bocích zeje po otvoru a rám stroje je promáčknut nárazem kulky. "Safra, to je velká díra na mauzra. Anebo má napilovaný špice, darebák! To jste měl štěstí, že střelil tak nízko. Ale kdo vám to o něm řekl?"

"No přeci ty lidi co přivedli ráno na revír tu babu, co ho měla v bytě. Vona sama toho moc říct nemohla, ty jí pane zrychtovali hubu po cestě! Tak jak to, že ste esesáka nevyřídili?"

"Tam žádný nebyl," rotmistr pohlédne směrem k Domahlídovi, "to byl omyl. Ten je támhle za řekou."

"Tak proč po něm nejedete?"

"Šli na něj už před chvílí z druhé strany, ale ještě ho nenašli, jak je vidět. Najít dobře zamaskovaného ostřelovače není jen tak. Taky nemáme dost lidí, to je to," řekne rotmistr omluvně a jezdec vytáhne zpoza kazajky obálku: "Já vezu z revíru depeši pro velitele tady. Ta linka určená pro spoj k vám je v jednom kuse vobzsazená."

"Nojo, říkejte lidem stokrát," vzdychne rotmistr. "Náš poručík chtěl ustavit spojení z toho německého bytu, jenže než na to došlo, tak ten byt už byl prázdný. Vyrabovanej, ani ten telefon tam nezbyl. Tak běžel právě k vám na revír, co jako dál. Protože my jsme tu jako slepí, od rána žádný rozkaz, ani k rádiu teď už přístup nemáme. S tím málem co tu mám přece nemůžu hazardovat a posílat furt někoho přes to předmostí, to jste sám viděl, ne? A z těch činžáků teď nikdo nevystřelí hlavu, lidi se boje, pochopitelně. Tak ukažte, já to vezmu."

Obálka má veliké razítko, "DŮVĚRNÉ", ale lepidlo nedrží, rotmistr vytáhne papír a Karlovi se zazdá, že zsedl ve tváři, než řekne: "Tak... No to musíme dát na druhou stranu, ale tam se nedá jet. Snad abych tam sám..."

"Já tam doběhnu, to nic není," nedá mu domluvit Honza a několik hlasů naléhá: "Co je tam? Vo co de?" Ale rotmistr je odměvne: "Počkejte! Tak tumáš, předej to tomu rotnýmu, víš? Ale běž sehnutej nízko a těsně za balustrádou, nebo to dostaneš, rozumíš?"

"Zichr, to já zvládnu," řekne Honza ležérně a zmizí prolukou kolem převrácené tramvaje, zatím co v Karlovi roste trapné vědomí, že Honza vždycky skočí první a je proto větší hrdina, než on sám.

"Tak co sakra je v té depeši?", řekne někdo a rotmistr se rozhlédne a nadechne, jenže v tom PRÁSK! švihne to za vodou a v Karlovi hrkne, ježišmarjá, to je na Honzu! Ale v zápětí RATATA, zašteká tam samopal a pak RATATATA snad kulomet a rotmistr řekne: "Tak to na toho snajpra přišli. Anebo on je vyhmát, jestli si nebrali dekuňk. Protože on vypálil první, poslouchejte...!"

Všichni ztichnou, ale není už slyšet zhola nic a rotmistr řekne: "Hergot, tak to může bejt špatný! Tu poslední dávku dal taky on..."

"Ale tak co bylo v té depeši?", řekne někdo neodbytně a rotmistr vybuchne: "Mlčte sakra a nechte mě myslet! To je... všechno je to špatně! Já tam měl jít sám! Čekajte tu....", to už jen hodí přes rameno a vyrazí do proluky.

"Tak krucinál, cos to dovez za tajnost?", vyletí ten s přílbou, ale spojka jen pokrčí rameny: "Ále, jen že esesáci se šikují od severu na...." PRÁSK! švihne to zase za řekou a na mostě někdo vykřikne. Prokrista, to je Honza! Karel se vyřítí do proluky, kolem trčícího podvozku lesklého vylitým olejem a převrácené tatrovky s vysypaným sklem, než se mu otevře výhled na prázdnou korunu vozovky, ježišmarjá, kde je Honza? Tamhle! Za balustrádou, na všech čtyřech a vedle něj napříč chodníku leží tělo, s hlavou zvrácenou přes obrubník nad spadlou vojenskou lodičkou.

"Rotnej jí dostal. Von zrovna šel za váma," říká Honza někam doprava, kam Karel nevidí a tak pokročí dál a Honza zařve: "K zemi vole! Nebo jí chytneš taky!"

Karel padne na všechny čtyři a teprve pak uvidí rotmistra, kradoucího se zprava k tělu, mokvajícím na prsou hroznou rudou skvrnou. Chopí je za nohy a řekne: "Jak ho přitáhnou tak vem pod rameno a poponesem, po kouskách!", a Karel se pozdvihne a chce přiskočit, ale rotmistr supí: "Ne ne, ty ne! Ty uvolni cestu!"

Jak tělo pozdvihnou, zůstává za nimi rudá stopa krve, ale Karel teď musí nařít sám "s cesty, s cesty!", těm, co už se natlačili prolukou za ním. Nastane zmatek, strká je hrubě zpět, až konečně jsou na druhé straně a ti dva pracně vycouvají a

složí tělo do polosedu u jakési bedny. Raněný otevře oči a nadechne, jako by chtěl něco říci, ale místo toho se chabě rozkašle, skvrna na prsou vyprskne červenou pěnou a někde v hrdle to strašlivě zabublá.

"Posadit! Posad'te ho vejš, dyť se zadusí!", několik rukou pozdvihá bezvládný trup a spojka křikne: "Do sajtkáry, naložte ho do sajtkáry! Na revíru je doktor!"

Zdvihnou tělo do stoje, ale je to marná snaha, protože nohy se podlamují bez vlády. "Nohy, nohy napřed," křikne někdo a Karel konečně překoná nemohoucnost a chytí bezvládné kotníky, zase taková strašlivě mrtvá váha, taktak, že s ní nepřepadne dopředu, jak klopýtá k vozíku, aby posledním vzmachem síly zdvihl a zasunul nohy do jeho předě, zatím co jiné ruce spustí tělo do sedadla. Jenže to se jim kácí na stranu, až spojka řekne: "Držet ho! Někdo musí se mnou a držet ho!"

"Já du, já jedu s tebou!" Domahlíd skočí na blatník, spojka překročí stroj a dupne na kliku, motor zahuláká a rotmistr stačí jen křiknout: "Jeď rovně! Rovně a zahni až u vlaku, tam už nevidí!", než stroj vystřelí vpřed, že Domahlíd taktak nespadne.

"Tak to je druhé," řekne někdo za Karlem ale jiný hlas ho okřikne: "Počkej, ticho! Poslouchejte!"

Zanikajícím hlukem motocyklu proráží nový zvuk, odkudsi zpoza kobyliského hřebene: Prásk, prásk, prásk, pušek. Ratatata samopalů. A za tím TAK TAK TAK TAK TAK asi větší ráže.

"Těžký kulomet. Tak tady to máme," řekne rotmistr. "Ty, kams dal tu depeši?"

"Tak dovíme se konečně vo co šlo? Kams jí dal sakra kluku?", řekne někdo vztekle.

"No přeci rotnýmu, ne? Asi mu zustala v kapse. A vo co šlo sem si musel teky přečíst, ne? Asi zrovna vo tohle," řekne Honza a ukáže palcem přes rameno a kopec. "Došlo hlášení, že mezi pátou a šestou projel kolem Panenskéjch Břežan celej pluk nebo eště víc esesáků. Směrem sem na Prahu."

PŘESTŘELKA VPŘEDU už dorachotila, ale kolona přesto zůstane stát i potom.

"Wosisdenn...," diví se co to zase je tlustý Sturmscharführer a odstrčí kolenem prvního na lavici, aby tam ve stoje nabyl výšky i lepšího přehledu. Ale jen to svede, dorazí od předu plechový zvuk Zangerova bojáku a jeho křik: "Raus! Raus! Všechno ven! Vysedat!"

"Himmelhergott," zabručí vzadu Lugbauer, ale vstane první, asi aby na své bedně nepůsobil jako zátka v lahvi, zatímco nahoře vyhlásí Sturmscharführer: "Also los, to už je Prag! Už jsme tam! Naja, tady sme začínali v létě třicetdevět. Tja, to byly časy!"

"Nástup! Nástup! Všechno mužstvo nástup!", dohrčí teď Zanger zase odzadu. "Vpředu je zátaras, rozebrat to! Rychle, rychle!"

"Naja, tak dem," řekne Sturmscharführer bez velkého nadšení a vzadu někdo zahučí: "Tak kde sou ty Amerikáni, k čertu?" Ale nedočká se odpovědi a osádka tedy vyrazí kupředu. Spíš v houfu, než v aspoň dvojstupu, jak by se patřilo, za obsluhou děla před nimi.

Kolona stojí namačkána na silnici přes mělké údolí, po její pravé straně se táhne jakási vesnice, vypadající v tu chvíli zcela vymřele. Vlevo jsou otevřená pole, v dáli tam svítí další červené střechy. Osádce chvilku potrvá, než dorazí k hrázi, tarasící cestu a ukáže se, proč Zanger křičel "rozebrat" a ne jen "odstranit": Barikáda se skládá převážně z dlažebních kostek, vytrhaných z vozovky a už na ní pracuje několik řetězů mužstva, rozestavěných přes příkop až do pole. Opodál stojí celý štáb, rozkládající cosi s nějakým cizím důstojníkem, ale to už Zanger vyskočil ze svého plecháče a dává rozkazy: "Tamhle napravo! Udělejte řetěz a dělat, dělat!"

Sturmscharführer v čele tedy ukáže po něm: "Tak, řetěz, a dělat!", ale sám se postaví vedle a Leimkeho napadne, že jemu, co rovněž poddůstojníkovi vlastně nepřísluší lopotit se s nějakým kamením. Jenže pak si řekne, že čím dřív budou odsud, tím dřív budou u Amerikánů a kdoví, jak blízko za nimi už můžou být Rusové? Takže pokročí a mlčky se zařadí k dílu.

Jenže je to úmorná lopota, ty zatracené kameny nelze odebírat, než po jednom, na úchop obouruč je to málo a jednoruč je to zase moc a nadto mají hrany zubaté jako pila a řežou do rukou až do krve. Hráze ubývá nechutně pomalu a tak se to zřejmě jeví i štábu, protože sám Obersturbannführer Weidinger nechá náhle svolat velitele kompanií, aby jim něco vyložil důtklivým hlasem. Co to bylo se ukáže v zápětí, velitelé se rozběhnou ke svým mužstvům a Zanger dokonce vystoupí na jejich konec barikády, než spustí: "Achtung! Kameraden! Zvláštní kurýr právě doručil osobní rozkaz feldmaršála Schörnera našemu regimentu. Ten rozkaz zní: Potlačit vzbouření ve městě se vši rozhodností a co nejrychleji! Osud tisíců našich soukmenovců, zaskočených tam zrádnými vzbouřenci, závisí teď na nás! Kameraden! Čest a sláva našeho regimentu jsou v sázce! Napněte síly pro naše soukmenovce! Pro Německo!"

Tak. Žádný Amerikáni, proletí zklamaně Leimkeho myslí. A opravdu vzbouření! Vzhledne znovu ke Sturmführerovi se

vztyčenou pravici, ale než mu dojde, že "Heil Hitler" asi už neuslyší, přepadne ho obava: Herrgott, vždyť se tu ještě před chvilkou střelilo! Takhle by se tu neměl vystavovat! Instinktivně přeletí okolí zrakem profesionála prošlého už tucty pouličních bojů. Zajištění, jak je to s jistěním? Ale to se jeví, jak náleží. Stutzmannovi průzkumníci už stojí rozestoupeni do široka v linii kolem celého místa, maschinenpistole v rukou, za nimi jejich obrněné vozy se střelci v hotovosti u kulometů. Všechno v pořádku.

Ale sotva to domyslí, když RATATATATA! Odněkud štěkne dávka! Zatraceně, co Zanger? Nedostal to? Leimke vzhledne s obavou, ale naštěstí Zanger pořád stojí kde stál, stále vzpřímen, jak se na důstojníka SS sluší. Jenže vpravo od Leimkeho cosi žuchlo, ohlédne se, a je to ten jejich Sturmscharführer! Leží tam naznak v celé své tlusté krátkosti, od břicha vzhůru mu rudnou na šedi uniformy tři malé skvrnky v jedné čáře a čtvrtá se rozprskla tam, co byl předtím nos.

"Sanita! Sanita!", křikne někdo, zatímco Leimke hned ví, že to už nemá smysl a profesionál v něm už hrábl po maschinenpistolí na zádech, promítaje pomyslnou čáru od Zangera přes mrtvé tělo a ta vede k domku porostlému brečťanem, hned na kraji té vesnice!

Všechno kolem barikády se naježilo zbraněmi, Zanger konečně seskočil dolů a vytahuje parabellum z pouzdra, ale od štábu zakřičí Stutzmann: "Pokračovat, pokračovat!" Takže tohle mají na starosti jeho muži. To už nastal pohyb tam, kde Leimkeho čára pohledu protíná jejich linii a ta se stahuje k tomu domku, ještě než od kolony vyběhne navíc řada polních četníků.

"Pokračovat, tak pokračovat!", křičí teď Stutzmann ještě víc a Leimke se tedy nerad otočí, aby převzal už nepočítanou kostku žuly ze sousedovy ruky, i když aspoň koutkem oka nepřestane dění u toho domku sledovat.

Stutzmannovi muži už oběhli domek obloukem dozadu, zatím co četníci běží čelem a v tom RATATA..., ve sklepním okénku zašlehá plamínek, ale pak už nic, jak četníci spustí v běhu příval ohně, který ten plamínek zavalí. A pak to zpoza baráčku udělá BUCH! a dým a trosky vyletí až nad střechem. Granáty, správně!, pochváli je odborník v Leimkeho mysli a to už četníci přirazili k domku, jeden se přisune podél zdi a bokem k tomu okénku, sehne se a švihne rukou a hned zase vztyčí, TŘESK!, z okénka vyletí oheň a dým a bůhvíco.

"Richtig," pochváli je Leimke už nahlas, ještě než četníci vyrazí dveře. A potrvá sotva půl minuty a vlečou ven nějakou ženskou s malým klukem, pak vyženou zkrváceného muže s rukama nad hlavou a nakonec vyvlekou za nohy asi to, co zbylo ze střelce ve sklepe. Poslední četník nese nějakou maschinenpistolí za rozšklebený kryt hlavně, jen tak v prstech, jakoby se štilil a odhodl ji na ty zbytky člověka. Ty ostatní tři rovnají ke zdi domku, ženská něco křičí a ukazuje na toho na zemi, ale gendarm ji přirazí zbraní přes prsa k té zdi. Jenže ženská se svezle na kolena a vztahuje k němu sepnaté ruce, přestože na jedné visí to dítě, zatím co jiný četník drží zkrváceného muže zpřímá u zdi hlavní své maschinenpistole. Muž se kymácí sem tam jako omámený, než ostatní četníci odkrojují zpět a udělají tam čelem vzad a ti poslední dva odskočí na stranu.

"Feuer!", řekne za Leimkem hlas škrcený zaťatými zuby a nenávistí, Leimke se ohlédne a tam teď stojí Zanger s pohledem zavrtaným do těch u zdi. "Feuer!", ucedí znovu, jako by četníkům sám velel, ale to už někdo křikne "Feuer!" i tam u domku a TRRRRRRRR! Smršť ze čtyř maschinenpistolí sklátí muže před tou ženskou a ta strhne dolů i to dítě, ještě než sama upadne na tvář, jakoby je ještě ve smrti chtěla ochránit vlastním tělem. Ale neochrání, protože TRRRRRRRR, všechny čtyři hlavně se rozběsní ještě jednou do zhroucených těl.

"Fertig", řekne Zanger uspokojeně, že je hotovo a pokročí k jejich padlému, ale hned zavrtí hlavou a obrátí se k mužstvu, aby přehodil další výhybku na dráze Osudu: "Scharführer Leimke, raustreten!"

"Zum Befehl!", Leimke srazí podpatky a předá poslední kostku žuly, aby tedy vystoupil z řady.

"Scharführer, máte to na povel! Zajištění baterie, jasné? Váš espewe jede v kontaktu s dělem před vámi, zajišťujete baterii v koloně i v postavení. Jsou to muži Wehrmachtu a vy mi ručíte osobně za to, že nedojde k žádnému selhání v plnění rozkazů! Dávat pozor! Všechno jasné?"

"Jawohl, Herr Obersturmführer!" Leimke provede nové sražení podpatků, švihne pravici a odstoupí řízně, jen aby byl vzápětí přepaden smíšením pocitů: Uspokojením, že už zase velí mužstvu a hned zase politováním, že to může znamenat rozhod se starými kamerady už nadobro. Přeletí zrakem lopotící se množství, kdepak jsou? Aha, tamhle je Karl a tamhle Heinecke, ale víc jich nevidí. Ještě, že s ním zůstal alespoň Rudi! Přehlédne od této chvíle své mužstvo, ale co vidí se mu ani teď nezalíbí. Jsou vypasení, že ztěžka funí a každou chvilku si některý z nich prohlíží poškrábané dlaně. Himmelherrgott, tohle nebude procházka! A ještě navíc dávat pozor na ty od Wehrmachtu! Ale copak válka je nějaká procházka, tak jako tak?"

Pak konečně dorazí sanitáři s nosítky, ten první se jen podívá a mávne rukou, a to bůhvíproč přiměje Leimkeho pohlédnout tam k domku. Beztvará kupka tam pořád leží u zdi a z jejich vlastní řady teď k němu zabručí Lugbauer: "Herrgott, to dítě přece snad nemuseli.."

Naja, Rudi! Kamerád, jak náleží, ale tyhle jeho skrupule někdy.... Proto je pořád jen Sturmmann, po všech těch letech!

Copak to nebyli povstalci, i kdyby byli poskytli jen úkryt záškodníkovi? A nezastřelil ten zákeřně jejich kameráda? A co kdyby byl uměl střílet pořádně a sestřelil Zangera? Dobře jim tak, přece! Kdo zdvihne ruku proti zbraním SS, podepsal si ortel smrti, takový je řád. Dostali, co zasloužili! Leimke radši Rudiho poznámku přejde, jakoby neslyšel a vrátí se pohledem i myslí k řetězu teď svého mužstva. To zatím ustalo v činnosti a sleduje sanitářky, jak navalují tlusté tělo na nosítka.

"Tak rychle, pokračovat!" povelí rázně. "Pokračovat a zabrat, zabrat!"

TOHO NEDELNÍHO VEČERA padá soumrak na Prahu s jakoby naschválnou pomalostí. Karel už podruhé navrhl, že by se mělo dojít pro ten dvoukolák, než rotmistr řekne: "Notak snad už, ale hned zpátky! To ticho tam nahoře se mi nezdá," ukáže hlavou ke kobyliškému vrchu. "Jsme tu sakra jako slepi bez toho telefonu. Anebo na nás zapomněli, ani nevíme, co hlásí v rádiu."

"Jojo," řekne ten s německou přílbou, "kdepak sou teď ty všický, co to tu včera stavěli? Ani noha se teď neobjeví! Von si každej myslel, že se postaví barikáda a Němci budou kaput. A když to vypadá jako mejlka, tak teď každej zalez a jen se tiše bojí. Jen se podívejte kolem, viděli ste někdy takovýhle liduprázdno? Jen my tu blbci sedíme a čekáme.... a kde vůbec je ten náš poručík?"

"Tohle sou zbytečný řeči," řekne rotmistr. "Jak to je, tak to je a nedá se nic dělat. Někdo to dobojovat musí, ne?"

To Karlovi něco připomene, takže se nakloní k Honzovi a zadeklamuje polohlasem: "Ó Spart'ané! Já spěchám od Termopyl, mě Leonidas vyslal umíraje..."

"Co blbneš?," vrazí mu Honza loket do žeber. "To bylo přeci něco úplně jinýho! Žádný Američani na cestě nebo Rusové Peršanum za zadkem, ne?"

"Jaký dermopyly? Co má Sparta společnýho s jakejma Peršanama?," udiví se vedle Matoušek, co byl s Karlem v noci u vlaku a Honza mávne rukou: "Ále nic, to von jen tak blbne. To je jen taková básnička, víte? Poslouchej, vole!," hodí hlavou směrem k Letné. Kdesi za ní se vzedmula nová vlna kanonády. "Slyšíš? Tohle de vod jihozápadu. To je zrovna vodkuď dou. Vod Berouna!"

"No jen aby. To by přece hlásili v rádiu, ne?"

"A jak to víš, že nehlásili? Dyt' sme ho neslyšeli vod poledne!"

"Já ho slyšel když přijel náš táta s tím vozejkem a to klafali vo nákejch cukrovarech, ale vo Američanech ani slovo!"

"Co kecáš, to měl rádio na zádech a šňůru zastrčenou v nose, jó?"

"Seš prdlej? Tam v tom domku ho měl nákej děda puštěný, přece. Hele víš co? Dem pro ten vozejk a můžem se ho zeptat, dyt' vono se ukáže!"

"Tak my dem," hodí Honza k rotmistrovi a vyrazí do houstnoucího šera.

Přiblíží se ke dvoukoláku jedva na dohled, když odtamtud křikne starý hlas: "Stuj! Kdo tam?"

"Ale to sme přece my, z mostu! Dem si pro ten proviant," zavolá Karel za pochodu a děda v okně domku řekne káravě: "No to je dost, že dete! Už sem tady celej ztuhlej!"

"Jéžiš, to my nevěděli, že tu hlídáte celou tu dobu. To mockrát děkujem," Karel cítí, že by se mělo projevit uznání a děda řekne: "Řekli ste hlídat, tak hlídám. Co kdyby to někdo chtěl ukrást? Když de vo proviant, tak dneska nemůžete věřit ani bratrovi!"

"Prosimvás pane, vy tu prej máte rádio. Neřikali kde už sou Američani?" Honza jde rovnou k věci, ale děda ho zmrazí: "Jó mládenci, to je náký divný. Ani slovo! A vůbec je to divný, poněvác nák v půl šestý přestaly Strašnice vysílat, skoro až do sedmi. A teď hlásí nákej jinej hlas, buhví co se tam stalo! Počkejte, já vám to zesílím." Zmizí od okna a hlas amplionu za ním se přiblíží: "Pozor, pozor! Blaník vítězí! Studenti, držte se! Studentský národní výbor vyzývá československé studentsstvo, aby pokračovalo na svých místech v boji! Medici a medičky...."

"Co blbnou?," vyjeví se Honza. "Blaník vítězí! Studenti držte se! Co je to za kydy Babinskýho? Kde sou Američani, to chcem vědět!"

"Třeba je to náký heslo, jako hlásej z Londýna parašutistum, ne? Jako to 'mlha skáče přes lesy' a tak, ne?," snaží se Karel, ale přijímač pokračuje: "....vystřídějte unavené osazenstvo! Studenti neustupují a bojují o svobodu své milované vlasti, o svá práva!"

"Milované vlasti, do pytle! To sou ale cancy, neřikal sem ti to? Velký řeči a kdepak sou teď všichni, co?" Honza se obrátí

znovu k dědovi: "A prosimvás, to neříkali nic ani vo Rusech?"

"Kdepak hoši, vůbec nic, ani slovo. Akorát nák kolem pátý hlásili prej poselství náký národní rady ke vládě v Košicích, aby přispěla mocenskejma prostředky na pomoc Praze, no ale to teda nevím jak. Jo a taky že vyjednávaj s Kárlherman Frankem vo převzetí vlády."

"A táák," protáhne Honza. "Tak slyšíš to, jo? Milovaná vlast a študenti držte se a dou vyjednávát s Frankem! Zrovna s tou největší svíní! Neblil bys?"

"Počkej mladej, ne tak honem," řekne děda. "Není líp vyjednávát, než nechat zabíjet lidi, a třeba zbytečně? Kolipa vás je na tý vaší barikádě proti celýmu vérmachtu, co? A co když ty Amerikáni hnedtak nepřidou a Rusove zrovna tak, co pak? Co pak budete dělat?"

"Co když nepřidou...." zopakuje Honza pomalu tu absurdní otázku a potrvá pár vteřin, než dopoví: "Jo, tak to by pak znamenalo, že se na nás zase jednou všichni parádně vytento, žejo. A taky by to mohlo znamenat," podívá se na Karla, "že to bys pak nemusel bejt s téma Termopylama tak úplně vedle, ty vole."

TMU JAKO V PYTLI protne zášleh záře kdesi vpředu a hned znovu a znovu, a vtom už noc rozerve třesk explozí před nimi i vlevo a vpravo od kolony. Dělostřelecká baráž! A hned nato další výbuch, hlubší a daleko mocnější oťese tankem a Vasilij ví okamžitě, že to někde blízko vyletěl do vzduchu jiný tank pod plným zásahem. Okulár periskopu se rozsvětlí září plamenů, tank před nimi zarazí na místě a Igor jen taktak nevrazí kanonem do desantu na jeho zádi, dík jen tomu, že Vasilij to už instinktivně trhl věží doprava, do směru, odkud víc vytušil, než uviděl zdroj té vyšlehující záře.

"Razvěřnuť's!", šlehe v jeho mysli rozkaz k rozvinutí, který má teď přijít. Jenže nepřijde, snad proto, že tanky zarazily tak těsně na sobě, že ani nelze vytočit pryč se silnice. Po hroznou půlminutu tak zůstanou třet na místě, vystaveni bezmocně jako figury na střelnici, než Kovalev křikne: "Igor, naprávo! Naprávo! Davaj!"

Igor zakleje, je slyšet, jak se Vsevolodem supí v zápolení s řadící pákou dostat tam zpátečku. Konečně to krachne a tank poskočí dozadu, "ost'rožno, stoj!", křičí staršina a řidiči tam vrachnou jedničku, dopředu, dozadu, dopředu, dozadu, než je tank natočen po kouskách dost na to, aby minul ty, co se teď také točí před i za nimi a sjel se silnice, zatím co záblesky explozí je pronásledují s hroznou neústupností.

"Davaj Igor, davaj!", Kovalev pobízí ke spěchu, ale marně, terén kolem silnice je rozeklaný a tank i všechno v něm lítá nahoru dolů. Vasilij se jen taktak udrží madla, aby vůbec nevypadl ze sedačky. Jak se v tom kymáčení může vůbec udržet venku desant? Běda tomu, kdo by spadl v té tmě a vřavě, skončí na kaši! Když ne od ohně fašistů, tak pod vlastními tanky, teď se nikdo nebude vyhýbat pěšákovi! Ale odkud to fašisti pálí, proč mu staršina ještě nedal směr? Vasilij pootočí věží vpravo a vlevo, ale zahlédne jen temný obrys jakéhosi hřebene před nimi, jebemti! Zatočí klikou a periskop jej vynesce od záblesků kolem nich teď vzhůru do tmy, odkud to jde?

Až konečně! Až za tím hřebenem před nimi, tam to teď zablesklo! Ale to je jen odraz od mraků, to nejsou výšlehy z hlavní, ty jsou schovány někde pod nimi. Ó ta svoloč fašistická, střílejí vysokou trajektorií! Zrádně to nastrojili, jebemich mať! Vtom tank padne do kolen, jak vjel do nějaké prolákliny a "desant, vysjadivát's!", šlehe rozkaz, je slyšet boty desantu skřípat dolů po pancíři a pak konečně: "Fragmentarnyj, batareja naprávo!" A Vasilijovy oči i ruce se přiloží k tisíckrát nacvičenému dílu, jak Kovalev diktuje, dva tisíce metrů, to je jebemti daleko a navíc elevace k cíli, který stejně nevidí. "Ogoň!", křikne Kovalev a Vasilij ani neshlédne na Šifrina a stiskne spoušť. Tank překývne na zadek při tupém buchnutí výstřelu, Vasilij jen koutkem oka zachytí odlesk nábojnice a švih Šifrinovy tlapy s dalším nábojem, ale hned zase napjatě zazírá do zaměřovače. Tam kdesi nahoře vyrazí porůznu blesky explozí, která je jeho? Ale všechny jdou nakrátko pod ten hřeben, Vasilij zatočí klikou jen po citu a znovu stiskne a znovu a znovu, žene své granáty přes hlavy desantu, který se dere vpřed kdesi v té temnotě. Bědnyje, polituje je Vasilij, takovou dáli se musí drát vzhůru v té tmě a ohni, ale jinak nelze! Tam nahoře to musí být těžká baterie a dobře ukrytá, tam se tanky nedostanou. Bědnyje pěchótnyje tam musí, černou mocí přes skály a jámy, v ohni běsnícím zpředu i zezadu i nad hlavami. Protože šturmovat i v noci jim nakazáli, za ródinu, za Stálima, na Prágu vperjod! Ale cožpak by ta Prága nemohla ještě chvílůčku počkat?

TOU DOBOU SERGEANT JOHN neví už nic o jemu tak nepochopitelném běhu světa, zmožen obsahem láhve, osvobozené už kdesi ve Francii a prolité hrdlem před chvílí, ve snaze dosáhnout zapomenutí na tu hroznou hanbu. Spí s hlavou truchlivě složenou na lokti na bedně stanice, zatím co pravice mu visí dolů, jakoby ukazovala na láhev, upuštěnou a povalenou na podlaze kamionu. Proto neslyší hlas, který v mátoze už nestačil vypnout: "....pomoc se dostavila! Spojenecké divize se rychle blíží ku Praze! Sbory Generála Vlasova sem dnes dorazily! Pozor, jejich tanky a obrněné vozy jsou oznaženy československou vlajkou a bílými pruhy! Vojsko je oblečeno do německých uniforem, ale označených slovanskými trikolorami. Na čepicích mají...."

Hlášení zahluší vrávoravě hlučný vstup corporala Davise, který obsáhne scénu jediným -i když kalným- pohledem, řekne "Shut up!" a srazí oslavou ztěžklou rukou vypínač stanice do polohy "OFF". A tím do nicoty tu zvěst o navždy to jediné armádě, která neoslyšela volání a přišla na pomoc. Vskutku a včas.

ZATO SCHARF\UHER LEIMKE je ještě v plné činnosti, protože sotva kilometr po tom, co začali sjíždět s kopce už očividně městskou ulicí, zablikalo vpředu červené světlo v ruce koho jiného, než zase Obersturmführera Zangera: "Kanon doprava! Kanony doprava!", zahnal je energickým máváním svítilnou s hlavní ulice. "Všechno zhasnout!"

Řidič zhasne i skrovný zatemňovací reflektor a chvíli není v zatemněném městě vidět vůbec nic, než tmavý obrys transportéru s dělem před nimi, propadajícího se někam s kopce. Leimke teď na velitelském místě se marně snaží někam dohlédnout, než po snad sto metrech jen napůl tušené obrysy domů po stranách ustoupí a ulice se otevře do jakéhosi prostranství. Konečně je vidět alespoň nějaké světlo! V dáli a hluboko pod nimi rudnou ve tmě plápolavé bludičky, jedna, dvě, tři, pět, jsou to požáry? Ale vtom ve tmě napravo zableskne další svítilna, tentokrát modrá, ti před nimi zatočí, jak mají a dorazí ke dvěma důstojnickým postavám. Ta se svítilnou se rozběhne před nimi a ukazuje, kde zastavit. "Kanony připravit!", křikne na okraji nějakého srázu a napřáhne paži směrem k těm oranžovým plápolům v dáli.

Leimkemu není zcela jasné, co vlastně přísluší jim, protože důstojník pobíhá kolem odpřáhaného kanonu a nezdá se je brát na vědomí. Leimke tedy povelí aspoň "zhasnout motor!" a přesmykne se ven přes pancíř, s příjemným vědomím, že jeho muži si nemohou nevšimnout, o kolik svižněji to svede v porovnání s tlustým nebožtíkem. Jenže hned pak ho napadne, že mimo Rudiho nezná vlastně žádného jménem, ztraceně, to musí napravit! Ale ještě než domyslí jak, přikročí důstojník od děla k nim: "Nanu, tak co vy tu děláte?"

"Scharführer Leimke a jedenáct mužů, Herr Hauptsturmführer. Doprovod baterie!" Leimke scvakne podpatky a vypne se v hrdosti, že i v té tmě rozeznal správně důstojníka štábu. "Bojové zajištění baterie z rozkazu Obersturmführera Zangera!"

"Aha," pokývne důstojník a na moment se zazdá, že asi neví co tu s nimi, než řekne: "Also gut. Tak dobrá, zatím dodáte po pěti mužích ve dvou hlídkách na vystřídání, k ostraze těch domů za námi. Nikdo z nich nesmí ven, nikdo nesmí k oknům. Při neuposlechnutí střilet bez výstrahy, jasné?"

"Jawohl, Herr Hauptsturmführer!", srazí Leimke podpatky podruhé, ale než může správně říct "...Befehl!", důstojník dodá: "Mezi stráží mají kameraden noční klid, zítra jdeme do útoku. Ale žádné světlo tu! Žádné kouření venku! Až do rána musí naše pozice tady zůstat utajena! Až pak uspořádáme pánům vzbouřencům jedno malé překvapení. Rozumíme?", dovolí si kamerádský tón vůči podřízenému kameradovi.

"Jawohl, Herr Hauptsturmführer," provede Leimke scvaknutí podpatků do třetice a tentokrát dořekne i "...Befehl!" a švihne pravicí, než důstojník ukáže zpátky do tmy: "Na gut. Určete velitele hlídek, hlásí se tamhle u štábního vozu. Vy zůstanete v hotovosti s vaším espewe a řidičem. "Abtret....

"RATATATA!", utne mu řeč dávka jen kousek za nimi a dozní řinkotem sypajícího se skla. "Donnerwetter!", Hauptsturmführer se obrátí, i Leimke se otočí jako na obrtlíku a právě včas, aby ještě zahlédl obrys postavy, hroutící se tam v teď osvětleném obdélníku jakéhosi okna, pomalým skluzem, tápající ještě po rámu, jako by se chtěla nějak zachytit před nezadržitelným skluzem do nebytí.

"Verflucht! Odstřelit! Odstřelit to světlo!", křikne Hauptsturmführer a střelec splní rozkaz v zápětí, RATATATATATATA, dlouhou dávkou, která sestřelí i zrádnou žárovku někde uvnitř, vymaže ten obdélník světla do tmy a skončí už jen slabým řinkotem zbylého skla dole na chodníku.

"Viděl jste?", řekne Hauptsturmführer. "Zase jeden záškodník! Anebo chtěl dát signál těm ve městě. Tak pozor, dávat pozor!"

"FAKRA, TAM FE TO ZAČÍNÁ VEZAT," Honzovi brání v komunikaci mohutné sousto strupelnatého chleba s margarinem, ale muž v železničářské uniformě, se kterým je tu nechali na stráž, řekne povážlivě: "Bane, to znělo po obakrát jako stejná zbraň. To vypadá spíš na..... počkejte, ticho!" Ale kulísou střelby, teď soustavně poprsávající od města pronikne něco zcela jiného: Kroky okovaných bot na pochodu od vlečky vlaku.

"Pozor, pozor!," vyhrkne železničář a pokročí s namířenou puškou, ještě než se ve tmě začne rýsovat pochodující postava. "Stůj! Kdo tam?"

"Ale to sem já přece! Nestřílet, nestřílet!", zavolá ze tmy Domahlídův hlas.

"No nazdar," řekne Honza s neurčitou intonací, než ve chvilce vypočoduje Domahlíd ze tmy, s čímisi dlouhým přes rameno.

"Nazdar! Fuj to sem se proneš," postaví pažbou na zem zbraň s dlouhou hlavní a dvojnožkou na jejím konci. "Ale koukejte, co sem vydobyl! Kulomet bren, toje co? A taky nesu rozkazy. Kde je kdo, kde je velitel?"

"Rotmistr je na druhý straně a taky všichni vostatní," řekne železničář. My tři sme tu odvelení na hlídce, kdyby to Němci třeba nák obešli. Ale jak je to s tím raněným? A kde je poručík?"

"Rotnýho sme zachránili. Teda... na revíru s tím nemohli nic moc dělat, tak ho vezli zadem na Bulovku. Ale já tedy musím hned na druhou stranu s těma rozkazy. Hele, ty," obrátí se na Karla, "pomůžeš mi tam s tímhle! Já už necítím ramena."

Karel se podívá na železničáře, kdo to tu vlastně má na povel? Ale ten pokrčí rameny: "No tak di, ale vrať se hned! Ať tu nejsme jen dva."

Nemá tu nechat flintu? Karel ji užuž odloží, ale pak si to rozmyslí a navleče ji křížem přes záda.

"Tak dělej! Padáme," Domahlídovi to asi připadá jako zbytečné zdržování, "tady to chyt' za pažbu a dem, dyť seš tu zpátky hned!"

Jenže hned to není, proplést se prolukou barikády potmě není jen tak a cesta přes most je také dlouhá, než vpředu zase někdo křikne: "Stůj!"

"Naši, naši!", zavolá Domahlíd a namíří na stranu, odkud doléhají úryvky něčeho, co tam vykládá rotmistr: "...nestřílet bez povelu... najednou... dojem silný obrany..... získat čas..."

Ve tmě se začne rýsovat hráz, skrovnější, než ta jejich vzadu a před ní hlouček postav.

"Hlásím příchod," řekne Domahlíd. "Jeden muž s kulometem a rozkazy z velitelství!"

"Co je? A podívejme, bren! Jaks to dostal?", udiví se rotmistr. "Ale co ty naši lidi tam, především?"

"Rotnýho sme zachránili, sice ten doktor na revíru si s tím nevěděl moc rady, ale naložili ho do auta a odvezli na Bulovku. Zadem přes Libeň prej to snad de. A poručík je na náký poradě štábu, tak přijde pozdějc."

"Tak," řekne rotmistr ploše, "a nějaký lidi tam pro nás neměli?"

"Kdepak, lidi nejsou. Ale soudruzi z Ostravky donesli kulomet a ten sem vymoh! Čekal sem na odvoz, ale ten motorkář se někde ztratil, tak sem se proneš! A tuhle nesu rozkazy. A taky mám zprávy! Rádio hlásilo, že se spojenecký armády blíže ku Praze!"

"Jo, to už vod včerejška," řekne ze zadu hloučku Hadraba, kterého Karel zatím marně hledal zrakem. "Asi dou vod toho Berouna pěšky. Nic lepšího nemáš, jo?"

"Ale to přece může taky bejt Rudá armáda, nemyslíš?", řekne Domahlíd vyčítavě a dodá, i když jakoby nerad: "No a taky... taky prej už Prahu bráněj Vlasovovy jednotky."

"Kde, co za Vlasovovy jednotky?", zeptá se někdo a Domahlíd řekne: "No, přece ty.... voni to sou vlastně zrádci, kontra... kontrarevolucionáři, co vsadili na Hitlera a šli s ním proti Sovětskému Svazu. Ale teď už viděj, že je s fašistama konec a tak vobrátili. Asi si myslej, že je to zachráně, ale to se mej...."

"Sakra, nemáte někdo sirku?", řekne do toho rotmistr, "já to v tý tmě nemůžu přecíst."

"Já mám baterku," Domahlíd sáhne do kapsy, ale rotmistr ho okřikne: "Počkej! Pozor, nerozsvěcej! Pod' tady za tu bednu."

Ale netrvá dlouho, než řekne do napjatého ticha: "Proboha, oni tam snad nemaj rozum! Zajistit obranu do hloubky až k vlaku na vlečce a taky přístupu zadem k elektrárně! Vědí vůbec kolik nás tu je? Copak jim to nikdo neřek? Jedenáct lidí, co se ty tři od toho ostřelovače nevrátili! Já to říkal aby ho nechali, že bude za tmy neškodnej a teď to máme! Bůhví, co se tam s nima stalo! A jak teď mám postavit jedenáct lidí do čtyř linií? Po dvou a půl, jo?"

"No já jim to říkal, že máme málo lidí," brání se Domahlíd, "ale voni taky nemaj nazbyt. Eště že mi nechali aspoň ten kulomet, ne? Musej taky zajišťovat Libeňskej most, ten maj blíž!"

"To jim bude platný, kdyby Němci prošli tudy a jim do zad," řekne rotmistr trpce. "Ale co má cenu se bavit. Kolik ti dali zásobníků pro ten bren?"

"Dva plný, nábojů prej taky moc nemaj. Máme si dobíjet z toho, co ste dostal pro mauzry."

"To vim taky, sakra. Jenže pak u toho musí bej dva, v tý ráži mám na klipsnách jen pár a bez nich to jde hrozně pomalu. Kdo z vás střílel na vojně z brenu?"

"Já, já to znám," řekne ten s německou přílbou, ale Domahlíd se ohradí: "Já to taky umim, v organizaci nás to učili. A ten kulomet je napsanej na mě!"

"V jaký organizaci?", udiví se rotmistr, ale vtom někdo vzadu sykne: "Pssst, pssst! Ticho!"

Karel napne sluch i zrak přes hřeben barikády, ale tam vpředu není nic, než tma, která utápí kobylský vrch i obě vozovky vzhůru na Rokosku. Vidět není nic, ale zato je slyšet: Kdesi nahoře se rozběhl motor a po něm druhý, vysokým tónem obrátek, jako když se řidič spouští opatrně s kopce na jedničku.

"Tanky!", vyhrkne někdo, ale Hadraba řekne: "Kdepak, tank zní jinak. To sou ty jejich pásáky anebo obrněný auta. To může bejt jen průzkum, třeba to sem jedou zkusit."

Karlovi vyskočí žaludek do krku a srdce se mu rozbuší, než rotmistr odkašle: "Notak, na místa a klid. Tady četař má pravdu, to bude nejspíš průzkum. Do útoku by poslali tanky. Vy dva s tím brekem tamhle napravo, mladší je nabíječ a žádný diskuze už! A pamatujte co sem řekl o těch tankoborkách. Nepoužít, než v krajnosti a pod padesát metrů! Na dál se nestrefíte!"

"Ale dyť nikdo neví, jak ten pancrfaust vlastně nese," namítne někdo. "Aspoň jeden by se měl zkusit, ne?"

"Ani nápad! Ty musíme šetřit na tanky. Jak sem řekl, jen v krajnosti a vůbec, čekat na rozkaz, říkám vám! Víc jich nebude Tak dělejte, na místa!"

Hlouček se rozprskne, ale kde je jaký pancrfaust? Karel nevidí a neví honem co a tak aspoň strhne flintu přes hlavu a skočí vlevo, kam běží i Hadraba. Jenže na místě vedle jeho kulometu už někdo je a tak se vmáčkne do nějaké prolákliny vedle a tam stojí pancrfaust, opřený mezi dvěma trámkami. Ale vtom doběhne někdo za ním: "Tak počkej mladej! Todle je moje místo!"

Takže Karlovi nezbyvá, než tápat v té zmeti o kus dál, až najde mezeru, kde se dá podepřít flinta. Honem nabít, ještě že ji vzal s sebou! Závěr nahoru, zpátky, dopředu, dolů, zaklapne to slabě do ticha bezdechého čekání, jen ten zvuk se shora blíží s hroživou neústupností a Karla náhle zavalí pocit absolutní neskutečnosti toho všeho. Dyť se mu to musí jen zdát! Dyť třeba každou chvilku služba zakřičí "Budíček!" a všechno to zmizí!

Ale služba nezakřičí, jen za tím pocitem neskutečna počne růst kradmé přání aby tu nebyl, aby té sychravé noci nebylo a zapudilo ji obyčejné všední ráno, jako vždycky před tím.

"Vopři si ten kvér níž, takhle musíš moc vystrkovat hlavu anebo přestřelíš až do Ďáblic," řekne do toho ten vedle a Karel se poslušně pokusí odsunout nějaké prkno pod hlavní, ale nejde s tím hnout a tak to chce vysvětlit, ale nemůže, protože čelistní svaly mu ztuhlly na kámen, jak nevědomky zatíná zuby, aby mu nedrkotaly.

Napravo se dohaduje o něčem Domahlíd a ten zvuk shora se blíží, Karel zatne zuby ještě větší silou, protože třas se hrozí rozšířit i do paží a celého těla, a vtom Hadraba řekne: "Už je vidim! Jedou po obou stranách, po obou silnicích!"

"Nestřílet! Ještě nestřílet!", varuje rotmistr, Karel povystrčí hlavu a napne zrak a opravdu, nad prvním zlomem stoupání do Rokosky vyrůstají ve tmě dva stíny!"

"Nestřílet, nestřílet!", napomíná zas rotmistr a Karel radši odtáhne prst od spouště, aby ho nezradil a nestiskl sám od sebe. Ty stíny už se valí k nim, zvuk jejich motorů stoupá ve dvojhlasném crescendu, prokrista, copak je nechá dojet až k nám? Musí tisknout tvář k pažbě, aby vůbec nějak zmírnil ten hrozný třas, než vtom rotmistr křikne: "Pal! Palte!"

RACH RACH RACH RACH ...RACH RACH RACH RACH RACH, rachot Hadrabova kulometu mu málem urve ušní bubínky, do toho hned RA TA TA TA breku a výstřely ručnic, jenže jeho prst teď nemůže najít tu zatracenou spoušť! Šátrá marně po lučiku, než ji konečně najde a stiskne a BUCH!! Hrozný náraz mu málem urazí čelist i rameno a srazí ho nazad z vratkého pokleku. Ale zato ten výbuch rázem smete strach, i ten pocit neskutečna a zastaví i ten předtím nezastavitelný třas celého těla, takže nějak nabere rovnováhu, zaklesne za cosi koleno a hrábne po páce závěru už bez myšlení, jako by to dělal odedávna. I spoušť už najde bez hledání, odtáhne ale opatrně tvář od pažby a pažbu od ramene a je to zase chyba, protože tak sice ochránil čelist, ale rameno zasáhne rána jako palicí, proboha! S tíhle se přece nedá střílet! Ale vtom to napravo udělá BUHŮŮŮŠ!, čára ohně a dýmu tam vyletí do tmy a pak daleko vpředu to vybuchne a vyrazí jako ohnivý keř a osvítlí bleskem všechno před nimi: Prázdné koleje tramvaje vprostřed, stožáry vedení i obě vozovky po stranách a na každé z nich po žabím tvaru na tlustých kolech. Z obou srší kadence plamínek, ale slyšet není nic, protože všechno pohlcuje rachot jejich vlastní střelby, Karel se upamatuje a honem zase trhne závěrem a tentokrát se snaží i mířit, mířit na ty plamínky, i když je to marná snaha, protože oslněn zábleskem před tím nevidí teď na hledí ani mušku a tak utrpí další ránu do ramene možná zbytečně. Ale pak, sláva!! Ty plamínky naproti přestaly sršet a kdesi daleko volá rotmistrův hlas: ".... zastavit! Palbu zastavit, sakra! Neslyšíte?"

Rachot a vřava odumírají a zase jako zdáli křičí teď Domahlíd: "Zastavili sme je! Zahnali sme je! Vidíte? Vidíte to?"

Karel nevidí, co vidí Domahlíd, ale pak řekne už trochu blíž Matouškův hlas: "Nojo, točej zpátky. To tady ten Rudlův pancrfaust. To byla rána!"

"Ále, když to šlo jen do toho stožáru," řekne střelec omluvně, "vono s tím na dálku vopravdu nejde mířit. A potom, v týchle tmě taky, žejo."

"Neříkal sem vám to? Asi vím, co říkám, ne? Ale dávejte pozor, může to bejt jen finta," řekne rotmistr a někdo se přiškrceně zeptá: "To jako myslíte, že se můžou vrátit?"

"Těžko říct, ale teď už vědí, že tu je obrana. Třeba v tý tmě už nebudou chtít riskovat svoje lidi."

"Nojo, poslouchajte. Jedou pryč," řekne Hadraba, a opravdu, je slyšet, že dvojhlas motorů ustupuje vzhůru po Rokosce, dál a dál. "Já bych řek, že máme odklad do rána."

Odklad. Odklad čeho? Odklad se dává odsouzencům, napadne Karla. Odklad výkonu trestu. Odklad popravy. Ta myšlenka přezene mrazivou vlnu od temene hlavy přes krk a záda až do nohou, které přibije k zemi ledovou vahou. Protože v tom okamžiku je náhle všechno jasné: Pod výšinou se zátaras nikdy nezřizuje, tak to přece řek Hadraba. A tam nahoře je teď celej pluk esesáků nebo víc, tak to Honza vyčet z toho papíru a jich tu je jen hrstka a čekají, čekají na co?

NA SMRT, řekne mu jakýsi hlas s ledovou určitostí. Na smrt!! Protože tohle nemůže skončit jinak! Protože ta jejich hrstka se přece nemůže ubránit pluku esesáků a jistě tanků a kanonů a bůhvíčeho ještě! Kdyby Němci přijeli támhle s kanonem, tak tu z tebe nezbyde mastnej flek! Tak to přece řek ten s helmou Domahlídovi. A teď tam nahoru tedy přijeli a zaručeně maj kanonů víc než jeden, ježišmarjá, dyť ty Němci nás tu rozstřílel na kousky! Karlovu mysl zaplaví představa ohně dštícího na ně z temné výšiny a hned ho zase přepadne ten třas sanic a rukou i kolen a celého těla, marně tiskne zuby k sobě i flintu v ruce křečovitou silou, není obrany proti tomu strachu! Strachu, který slije všechno ostatní do jediného, úpěnlivého, zoufalého přání: Neumřít! Jen teď neumřít, ještě ne! Ne zrovna teď, proboha jen ne zrovna TEĎ, když všechno má teprve začít, když na něj přece čeká Věra! Když všechno o čem snil, to všechno po čem tak toužil je teď na dosah?

A pak přijde panika. "Ne, ne NE!", chce se mu strašně vykřiknout, dyť on tu vlastně neměl bejt, dyť on je tu vlastně omylem, jen kvůli tomu zatracenému Domahlídovi s tím jeho kulometem!! A zachce se mu odhodit tu nemožnou flintu a prchat, prchat pryč před tou strašlivou hrozbou, že by tu měl skončit jako krvavá změt', jako ten tam na nádraží! Anebo vykašlat s krví zbytky života, jako ten rotný? A že by nic z toho, co teď má nastat, že toho by nikdy už nebylo, že příslib, kterého se mu dostalo tam na dvorku by měl být zmařen v ohni a krvi! A snad by užuž podlehl, kdyby se v tu chvíli neozval ten vedle, co ho předtím vyhnal z místa:

"Jo, vodklad. Tos řek dobře. Jen aby to nebyl vodklad konce! Helejte se, dyť je to celý blbost! Dyť my to tu nemůžem ubránit! Tohle byly mizerný dva pancíře a tam nahoře jich je celej pluk! Dyť z nás nadělaj fašírku, jen si vzpomenou!"

Souběžnost té řeči s jeho vlastní hrůzou Karla kupodivu trochu vzpamatuje, anebo je to zábleskem naděje, že tamten snad pohne ostatní k rozumu a třeba sebezáchraně? Jenže tu nadějí v momentu smete Hadrabův hlas: "Hele neblbni, jo? To chceš abysme utekli?"

"Já přece neříkám abysme utekli! Ale tahle pozice se nedá ubránit, dyť's to sám říkal!"

"Co kecáš, cože sem říkal?", rozčílí se Hadraba, ale rotmistr je okřikne: "Nechte toho, krucinál! Máme rozkaz bránit tuten most a tak ho bráníme. Tenhle útok sme přece odrazili snadno, ne? Teď si Němci dají už pozor a do rána tu přece už musí být Američani! Tak nač ty řeči?"

"A co když nebudou, co?", řekne ten vedle. "Ty už tu měli bejt včera, no a kde sou?"

"Tak tu budou Sověti!", vykřikne Domahlíd.

"Prosimtě! Američani se sem nemůžou dostat vod Berouna a Rusove prorazej z Moravy na to šup, jo? Máš to v hlavě v pořádku?", řekne ten druhý posupně. "To je moc fajn, že máme rozkaz. Jenže až sem spustěj palbu za světla, tak přes ten holej most neujde zpátky ani myš! Protože to tu maj jak na dlani!"

"To sou kapitulantský řeči!", křikne zase Domahlíd. "Kapitulanti zrazujou revoluci! Takový tu nepotřebujeme!"

"Tak dost! Blbý řeči tu potřebujem eště míň, držte huby, sakra!", ucedí do toho Hadraba a nastane ticho, ale potrvá jen chvilinku, než se vedle vztyčí postava:

"Tak když tu takový nepotřebujete, co maj eště nákej rozum, tak mi polibte prdel!", řekne a vyrazí zpátky přes most.

"Co blbneš člověče? Pod' sem!", volá Hadraba, ale teď už jen stín v temnotě neodpoví a rázuje pryč.

"Neblázni!" "Dyť von to tak nemyslel!" "Nebud' srať!", křičí hlasy jeden přes druhý. "Chyťte ho!", vyletí napravo Domahlíd a Hadraba se vztyčí od kulometu:

"Tak tu nech aspoň ten kvér, sakra!" Ale stín se dá do běhu a pak všechno překřikne rotmistr: "STŮJ! Ani krok!", a to přibije k zemi alespoň Domahlída, zatím co dusající kroky zanikají ve tmě.

"Dyt' von utiká pryč s novym mauzrem a my máme takový vykopávky," žaluje Hadraba, ale rotmistr ho zarazí: "Lepší, že utek teď, než až by šlo do tuhýho. A my teď s tím brenem máme střeliva do mauzrů míň, než do těch vašich manlicherů. Tak ho nechte, to si musí srovnat sám se sebou."

"Ale co.... co když má pravdu?", užuž chce vyhrknout Karel, ale Domahlíd ho předejde: "Zrádce! Zrádci by se měli střílet!" A to Karla zarazí do země hanbou nad podlostí vlastních myšlenek, než v zápětí a nečekaně přijde vysvobození! Protože rotmistr se zeptá: "Tak kdepak je ten mládenec od Luftšucu?"

"Zde!", křikne Karel snaživě a rotmistr řekne: Tak, je to dobře, žes tu byl, ale teď se vrať zpátky. Tam vzadu musíme mít aspoň vás tři, teď se musí hlídat i břeh na obě strany, vyříd' to tam!"

"Ale já bych... já bych tu rači zust...." zakoktá Karlovými ústy jakýsi perverzní šílenec, ale rotmistr ho přesto zachrání: "To je rozkaz! Po tomhle by Němci mohli chtít dostat někde špéhtrup přes řeku a vpadnout nám do zad. Vy tam máte zrovna tolik odpovědnosti, jako my tady. Jasný?"

"No tak dobře, tak.... tak já du," vzdává se onen šílenec nahlas jen neochotně, zatím co Karel už vstal a v jeho mysli počíná klíčit představa, jak to sejme Honzu až mu vypoví, jak odrazili ty esesáky. Protože protentokrát byl on větší borec, než Honza. Nebo tak to aspoň může vypadat.

"Nojo, tak.... tak nashle," hodí už jen směrem k Hadrabovi a vykročí. Ani mu nevádí, že po pár krocích na něj spadne kapka deště, pak druhá a třetí, rozprší se drobným mrholením.

"Krucinál, zatracený počasí," uslyší už jen vzadu Hadrabu, "dyt' my to ani nemáme čím přikrejt! Tohle nám eště chybělo, hímhhergot!"

"HIMMELHERGOTT," zakleje rovněž a velmi podobně, i když potichu, také Scharführer Leimke, když ho stužení na zádech probudí z kratičkého spánku, který se mu podařilo urvat po posledním střídání stráží. Venku už je světlo a v polosvětle uvnitř transportéru je vidět, že jeden z celtových dílců, naházených v noci přes holá žebra namísto plachty je těhotný shromážděnou vodou, ukapávající právě tam, kde se nacházela Scharführerova záda.

"Himmelherrgott!", zakleje znovu a už nahlas nad tím naschválem a to dokončí probuzení právě nestrážící poloviny jeho mužů.

"Co je? Co je?," huhlá směs hlasů, ale Leimke jen zavrčí další kletbu, ukáže na učůravající břicho toho dílce a šlape ven mezi naskládanými těly. Z ním se šíří rozruch, protože potom, co přestal fungovat jako sáknoucí houba, počnou se kapky rozstříkovat po podlaze a slévat do ominózní kaluže.

Venku se nejdříve ze všeho protáhne a narovná, aby nějak odtáhl záda od studivé mokroty uniformy a podívá se na hodinky. Aha, bude šest, čas zase střídat! Obrátí se zpět, ale osádka už stejně leze ven a tak řekne jen "připravit na stráž!" a obejde transportér dopředu. Tak co to mají tam před sebou? Mají tam to dělo, stejně jako v noci a vedle něj odstavený tahač a dál druhé a kolem dělostřelce, začínající se taky už hýbat. A dál nic, prázdno! Leimke pokročí dalších pár kroků a zarazí se, překvapen výhledem jako z rozhledny: Jen temný pás řeky nějakých sto metrů níže je dělí od města, masa domů a ulic a věží se tam prostírá do dále, mein Gott, co těch věží se tam rýsuje v ranním oparu! Anebo je to kouř? Vzpomene si na plápolavé bludičky plamenů v noci, ale ty už zmizely v jasu dne, jen vrstva kouřma teď stojí nad širokou kotlinou města.

"Pěkné, neníliž pravda?", řekne za ním někdo, Leimke se ohlédne a je to ten brýlatý Leutnant od vypůjčeného děla.

"Jawohl," řekne nezávazně a zsalutuje a dodá "Herr Leutnant" až po maličké pauze, v duchu odedávného pocitu elitní nadřazenosti zbraní SS vůči armádě, neboť ač poddůstojník, SS-Scharführer není taky jen tak někdo. A navíc se mu ten Leutnant moc nezdá, protože vypadá jako nějaký intelektuál a na ty vždycky pozor! Jenže ten řekne docela kolegiálně: "Tjaja, ale vidíte to tam dole?" Ukáže dolů k řece a Leimke se teprve teď podívá pořádně: světlá příčka mostu tam přetíná řeku, ale sama je přetřata na obou koncích nějakou změtí. Barikády, zatraceně!

"Podívejte se," leutnant mu podá dělostřelecký triedr a Leimke jej hodí k očím, ještě než poděkuje. Zaostření zhmotní zátaras dole na dosah ruky: Dlažební kostky, trámy, nějaké bedny a kotouče nebo co jsou tam navršeny v rozsochaté změtí.

"Nevalný," odsoudí to co neodborné odborník v Leimkeho mysli, ale co obsazení? Dvě, pět, devět hlav napočítá dík perfektnímu přehledu z té výše a nedá mu, aby útrpně neufřknul, než pozdvihne pole triedru k zátarasu na druhém konci mostu. Ten vypadá důkladněji výškou i skladbou, i nějaký vagon či co je tam překocen do cesty, ale vidět za tu šperu není, kolikpak může těch povstalců být tam? Jistě víc, to je hlavní postavení, zatím co to vpředu musí být jen předpolí. Leimke pozdvihne zorné pole ještě dál, dvě skupiny činžáků tam trčí vlevo i vpravo za mostem, jakési prapory jsou na nich, jenže ne říšské. Rudá, bílá, modrá, kdepak to už viděl, bylo to na Ukrajině když tam vtáhli a ještě je tam vítali? Nebo to tam byla zelená místo modré? Nemůže si vzpomenout, ale každopádně, tady má Leutnant snadné cíle! Vráť se ještě k tomu zadnímu

zátarasu, než oddálí triedr od očí a maně se rozhlédne kolem, tak co tu na ně máme? Tuhle Leutnantovu pětasedmdesátku a ještě další dvě, čtyři protitankové padesátky a ještě dvě protiletadlová čtyřčata míří k obloze o kousek dál, nemluvě ovšem o kanonech pancérů, které mohou být ještě na podvozcích. To by mělo stačit.

"Dost mizerný tam dole," řekne nahlas k Leutnantovi, vraceje triedr. "S tím budeme brzy hotovi."

"Naja, to jistě," souhlasí leutnant, jenže to nezazní zcela správným tónem, jako by o tom měl nějaké pochybnosti? Ale než si to Leimke přebere, ztrne důstojník v lati a salutu někam dozadu. Leimke se ohlédně a ztopoří se právě tak, protože od baráků sem dochází skupina důstojníků a je to štáb a sám velitel je jim v čele, Obersturmbannführer Weidinger!

Skupina dorazí také až na hranu svahu a teprve pak mrskne jeden z důstojníků rukou k čepici v jejich směru a to jim dovolí se otopořit a ustoupit pár kroků, jak patříčno, ale ne zas -v tiché shodě- tak daleko, aby se nedalo zaslechnout, o čem bude řeč.

Z počátku jí není moc, jen triedry tam blýskají skly a paže ukazují tu i tam k mostu a přes panorama města, než se Weidinger obrátí dovnitř skupiny a začne diskuse. Ale i pak pochyť Leimke jen pramálo: "...dostřel.... příprava... městské velení... cesta zpět..., žádná cesta zpět... vzbouření... nesmyslné, zcela nesmyslné... parlamentář... vyjednávat... aspoň se pokusit..., třeba se pokusit..."

Nedává to moc smyslu, než se štáb obrátí zpět a Leutnant pokrčí rameny, vykročí ke svému kanonu a Leimke se podívá na hodinky: Herrgott! Vždyť zmeškal střídání! Vyřít se zpět, ale tam už si poradili bez něj a vystřídaná směna včetně Lugbauera už postává kolem transportéru.

"Nanu, Kurt, tak co's tam slyšel?" Lugbauer mu pokročí vstříc, máje jasně na mysli Leimkeho strategické umístění předtím.

"Ale, vlastně nevím," mávne Leimke rukou. "Zaslech sem jen semtam něco, jako že není cesta zpátky a pak asi že to povstání je úplnej nesmysl. Jo a taky něco o parlamentáři říkal Weidinger, že se musíme pokusit, tak snad se bude vyjednávat."

"Co? Vyjednávat!?", udiví se Lugbauer. "Vyjednávat že řek? Od kdy se u nás s povstalcí vyjednává? Tos musel špatně slyšet!"

"Může bejt," pokrčí Leimke rameny. "Ale nacopak tedy ještě čekáme? Tam dole je v cestě jen zašperovanej most, dvě barikády, a dost mizerný. To mohlo bejt rozstřílený hned za úsvitu, ne? Nač tu tedy zahálí tolik hlavně, co?"

To je otázka, na kterou zase Lugbauer nemůže, než pokrčit rameny a vývoj událostí dá ostatně Leimkemu za pravdu, alespoň dočasně. Příští hodinu, dvě se neděje nic, mimo nějakých prkotin, jako že stráže odstřelí dalšího zákeřníka, který se drze přiblížil k oknu v jednom z baráků za nimi a pak střelby, poprskávající celkem krátce odněkud zleva dole, kde musí stát čelo kolony. Až pak přijedou v plecháči Hauptsturmführer Schulzer a Kurz, co už tu byl v noci a svolají velitele kanonů. Chvilku to vypadá, že se něco začne dít, protože ti se pak rozběhnou zpět poklusem a nastane rozruch. Čelty jdou se závěrů a chrániče s ústí, obsluhy zotvírají bedny se střelivem. Jenomže pak se ukáže, že nelze potlačit hlavně pětasedmdesátek dostatečně dolů k tomu mostu, obsluhy běží pro lopaty a začnou kopat a hrabat a podkládat, až konečně jsou hotovi a Leimke užůž čeká, že teď to musí přijít: "Feuer!" Už je nejvyšší čas, už ho zase sužuje ten tlak kolem žaludku, protože kdoví, kde už můžou být Rusové? A i když Ameríkani jsou pořád bůhví kde, jejich stíhačky tu můžou být každou chvilku a oni jsou tu na holém kopci bez krytu a nájisto už i bez ochrany ze vzduchu, vystaveni jako ten příslovečný bolavý palec, jen je sejmout! Jen kvůli pár zatraceným povstalcům a jejich mizerný barikádě!

Jenže ani pak se neděje nic a netrpělivost vyžene Leimkeho znovu na okraj svahu, třeba je tam dole zatím v tichosti vyřídili? Ale nevyřídili nic, lesklé koleje i oba pruhy vozovky se táhnou k mostu prázdňě jako předtím, Herrgott, vždyť to je trasa jako stvořená pro rychlý útok vozby s panzergrenádýry! Před mostem jdou vozovky po náspu a prolákliny po obou stranách musí být ve slepém úhlu těch za barikádou, a tak jako tak, co tam můžou mít k obraně? Udeřit pancéři po obou silnicích, on se svými muži a minomety tou proláklinou vpravo, a v deseti minutách je po povstalcích! Ale ještě než se Leimke upomene, že tu vlastně nemá své muže, ozve se vlevo podobně jako předtím: "Krásné město, není liž pravda?"

"Jaja, velmi pěkné," odpoví jiný hlas a to zbaví Leimkeho nutnosti reagovat, samozřejmě, je to zase ten Leutnant, ale -Leimke se přece jen ohlédně- teď je tu s Fähnrichem od dalšího děla. Prima, nemusí si jich všímat. Jenže ten Leutnant pokračuje: "Tak. A teď to máme obrátit v trosky. Co je to za nesmysl? Jaká zpozdilost!"

Nesmysl? Zpozdilost? Platí to povstalcům, anebo tím míní jejich vlastní velení? Leimke v šoku přeslechne, co na to řekl ten Fähnrich, ale asi něco namítl, protože Leutnant řekne s důrazem: "Ale vždyť je to také naše město! Pětset let tu žili pohromadě, přece Mozart tu byl, Wenzig a Werfel odtud psali a co ještě jiných! Vždyť tady a odtud rostla také naše kultura!"

Kultura! Leimkemu je rázem jasné, proč se mu ten Leutnant hned nezdál. Tak se to přece nemůže nechat! Ale než se rozhodne co s tím, dolehne od baráků vzadu zase zvuk plecháče, kdo to jede?

Plecháč zabrzdí smykem až u kanonů, vedle řidiče se vztyčí Hauptsturmführer Schultze a povelí: "Kanonenführer, Feuer anstellen! Feuer!!"

Scéna kolem rozmrzne, ten Leutnant s Fähnrichem také běží k dělům, spěch, pokřik. "Kanone klar? Kanone Klar! Laden! Laden!.." "Feuer!", křikne Fähnrich u své pětasedmdesátky.

"Feuer!", povelí i brýlatý Leutnant u té jeho.

"HEY, JOHN!", zvolání majora Rogerse vytrhne seržanta z koncentrace na volbu co nejhladší trasy ke stanu kantiny, protože každý hrbol i každý kamínek, i každé jen křivé našlápnutí způsobí, že se Johnovi uvnitř lebky převalí nesmírná koule tupé bolesti z jedné strany na druhou a narazí hrozným nárazem na lebeční stěnu.

"Yessir," řekne John bez nadšení a zatočí opatrně k majorovi.

"Well, seržante, dostanete důtku," proslolí major přísně. "Důtku pro neplnění povinností!"

"What?!", vyjeví se John nepředpisově a trochu uškytne, ale hned zase sykne bolestí, neboť i pouhé škytnutí mu prohnalo tu strašnou bolest kocoviny odzadu lebky, kde se naposledy bolavě usadila, až do samého čela.

"Propásl jste hlášení! To nejdůležitější hlášení z celý týchle zatracený války, seržante!"

"Beg your pardon, sir?", přiměje se John pro jistotu k předpisové formě komunikace a major zvolá velkým hlasem: "IT'S OVER, JOHN!!! Je konec! Je po válce!", dotvrdí hlasem už menším, ale zato plácne Johna bujaře do zad, čímž John poklesne v kolenu, jak to plácnutí přehnalo tu hroznou kouli bolesti lebkou zase dozadu. Podaří se mu také proto jen chabě opáčit: "Tak. Je po válce? Ale jak to víte, když já sem nic nedostal?"

"Yup, John," zatváří se major lišácky, "to víte, já mám ještě taky jiné zdroje informací! Tak abyste věděl, dnes v noci podepsali krauti kapitulaci. A to bezpodmínečnou kapitulaci! Ale zatím je to absolutně DŮVĚRNÝ!", zdůrazní major nejen hlasem, ale i vyvalením očí. "Rozkazy jsou teprve na cestě a starej by mě zabil, kdybych mu tohle překvapení pro celej gang zkazil! NIKOMU zatím ani muk, rozumíte? To říkám jen vám, abyste se už nestaral o tu vaši Old country, víte? A taky abyste viděl, že Eisenhower věděl co dělá, když nás zastavil. To už musel mít tohle eso v rukávu, už to museli pécť pár dní předem, víme? Kdepak náš Ike, ten má tuhle," major si poklepe významně na mozkovou schránku. "A my jsme se starali docela zbytečně. Ale neřikal jsem vám to? Tak, teď běžte ke stanici, může to oficiálně přijít každou chvíli!"

"Yessir," řekne John pořád velmi chabě a simuluje vojenský obrat, aby se učinlivě pokusil i o poklus. Ale nevydrží to déle, než pět kroků, protože ta strašlivá koule by se mu tak určitě probourala lebku ven.

A právě tím se stane, že když se konečně vplouží do studebakeru, sedí už Davis u stanice a dokonce i Doyle je vedle něj a Davis mu volá vzrušeně vstříc: "Máme pohotovost na vlně! Něco se děje, vezmeš si to?"

"No way. Ouč!", uškytne John bolestí, protože i jen neprozřetelné zavrtění hlavou opět převalilo tu děsnou kouli sem a tam. "Vem to ty. Já už stejně vím, co to bude. Je po válce."

"COŽE?!", vyjeknou Davis s Doylem unisono.

"Konec války, to je to!" zopakuje John tajnou zvěst, s vnitřní jistotou, že tím "NIKOMU" nemohl přece major myslet i Davise a Doyle. "Němci to prej podepsali dnes v noci."

"YYYYJUUPíííí!", zavyje Doyle. "Tak to deme domu! DEM DOMU! To musím hned říct..., vyrazí ke dveřím, že mu John taktak stačí zastoupit cestu, i když za cenu dalšího úrazu v obolené lebce: "Nikam nemůžeš, to je zatím důvěrný!"

"A třeba je to zas jen náká latrina", řekne pochybovačně Davis, zatím co Doyle se zklamaně vrací na výchozí pozici a John se přeopatrně skládá na svou sedačku.

It's over.. this war is over... this war is over..., otáčí se mu to v bolavém mozku a John ví, že teď by měl cítit hroznou radost a úlevu a nadšení nad konečným osvobozením od strachu a zimy a vedra a buzerace a kulek a granátů a drzých messerschmidtů a nekonečných přesunů a věčného mokra v botách a vší ostatní mizerie té války, která se teď náhle stala už jen minulostí. Jenže necítí vůbec nic, mimo té zatracené bolesti kocoviny v lebce, je to snad tím? THIS WAR IS OVER! Po nekonečného půldruha roku jim zářila ta slova na téměř nedohledném obzoru času jako maják vroucího přání: Až jednou, až ten den přijde! A teď náhle je to tu a záře toho majáku pohasla a jsou to už jen slova, zanechávající pachut' marnosti na jazyku. THIS WAR IS OVER, Johnovou myslí proletí obrazy z těch minulých deseti měsíců jako splašený kinematograf: Protitankové jehlany na Utahu, ostatné sítě s těly ještě vpletenými, normandská rovina a vražedné čtverce větrolamů, skrývající krauty v záloze do poslední vteřiny, Ardennský les, studebaker zamrzlý na kost a zatracený krautí v jejich U.S. uniformách, rozpoutávající paniku, kdo je vlastně kdo? Přestřelka v lese a úprk studebakeru ohněm a dýmem a pak Peters, Peters zhroutený přes volant a všude spousta krve, Peters, který je zachránil z úkladu s břichem prostřeleným naskrz!

Zelenáč Doyle s kamionem nabořeným v borovici, protože studebaker není streetcar, hnědé vody řeky Rýn, vybuchující ve sloupech explozí všude kolem a kamion zmítající se na pontonech jako v bouři. Kopec mrtvých dědků toho jejich folksstormu, rozedraný Rogers na polní cestě, jeho jeep bez přední nápravy a mrtvý řidič bez nohy urvané minou.

To všechno mu proletí myslí a John ví, že s tím vším je zaplat'pámbu konec a že by měl cítit úlevu, radost, vytržení! THIS WAR IS OVER! Ale necítí nic, než tu hroznou bolest hlavy a jinak prázdno, prázdno! A jen pomalu mu dojde, proč to prázdno: Takhle to přece nemělo skončit! Taková velká válka zasluhuje nakonec pořádný vítězství, ale jakýpak vítězství tady v těch rozblácených polích? Něco měli přece ještě dobýt, lidi měli osvobodit, jako to bylo ve Francii: Jásající ulice a květy a krásný holky, protože všechny holky, co jásají vstříc vítězům jsou krásný, tak to mělo skončit v Prague! Tak měla tahle válka skončit! Proč jen tam už nedojeli? Jak by to byl vyprávěl tátovi! Ale takhle? Jen papír někde nahoře podepsali a je po válce, jen tak škrtem pera a zastavit stát! Jestlipak se ty Rusové taky jen tak zastaví? This war is over. Jakkap se to asi řekne rusky?

"Hej, tak tady to je," řekne do toho Davis. "Vemeš si druhou stanici?"

John zdvihne ztěžklou ruku více méně automaticky, ale ještě než dosáhne na vypínač, ozve se venku zase tátovou řečí: "Hej, vojáku! Seržante! Seržante, ste tam?"

"To je pro tebe," řekne Doyle, "pořád se po tobě včera sháněli."

"O co de? OUČ!" I opatrné povstání se sedačky převálí znovu tu děsnou kouli bolesti, ale John se přesto vydá k dveřím.

Stojí před nimi hrst těch lidí z vesnice, John dnes sotva pozná muže s vyšívanou vestou a řetězem ze včerejška, také proto, že ten má dnes na sobě černý oblek a čepici, jakou John ještě nikdy neviděl.

"Dej pámbu dobrýtro, seržante! Nešel byste s náma, prosímvás? Potřebujem někoho, haby nám přetlumočil, nechťi nás pustit k vašemu veliteli."

"Well..folks, eh..what do you want...", John uvízne v rozpacích, protože mázdra kocoviny už zase zastírá zbytky tátovy řeči. "What.. co... co vy chcete na tom headquarters?", vykutá s námahou z mozku.

"My chcem prosit, abyste teda přece jeli na Prahu. Zez Plzně hlásí, že tam se to bije a hin volají na pomoc! Ha tak se to přeci nesmí nechát!", řekne muž v černém s důrazem. "Tak pudete nyjčko s náma? My sme jako poselstvo, delegací za všechny z vesnice, víte?"

"Ehh..uhhh, well..", zápasí John, "to... to ste pozdě, folks. Válka je... je over, ...je.. je pryč! Je... je konec, you know?"

"Co? Co to poudá? Co konec? Konec války? Že je konec války?", spustí hlouček jeden přes druhého.

"Yeah, that's it! Konec valky, that's it!", uleví se Johnovi nesmírně. "Germans eh... to..., oni sajnovali surrender poslední noc. Ten.. ten, no capitulation, přece! Germans kaput! That's it, vy víte?", rozhodí Rogersovu tajnost větrům, ale tak co, když už to Davis stejně bere na stanici? "Germans kaput!", zdůrazní znovu, pomáhaje si energickým gestem palce k zemi. "We got peace!" A vtom ta kletá mázdra konečně ustoupí a tady je to: "My máme mír, lidi! Tady je mír zase! Je to hotový!", vyhlásí John. "Vy jen děte domu lidi, všechno je all right zase! No more fighting, už žádný... žádný... how do you say.... žádný stržilení, you see?"

"Hale, víte to ouplně najisto?" netváří se ten člověk upokojeně, "my enem že huž zase hlásili..."

"Sure, já to vím za jistě. Absolutely! Dyt' to je muj business," zapřísahá se John. "Right now!naprávě teď je to coming na radio! Válka je... je konec! Hotovej, that's it!"

"Tak... tak to snád mušíme... tak to abysme to tera šli poudít domu," řekne muž nerozhodně a zevnitř kamionu zavolá Davis: "Hey John, pod' sem honem!"

"I'm sorry, I must...já musím zpátky, you know? So don't you worry, vy se neto.. nestarajte! Všechno je oukej, vy budete vidět!" John se vynasnaží o závěrečnou dávku ujištění a obrátí se zpět do kamionu.

"Here we go!", mává mu Davis vstříc papírem."Tady to máme! Měl's pravdu, bezpodmínečná kapitulace! Na naší straně se zastavuje palba a všečen postup a přesuny!"

"Tak. Tak to dej Rogersovi," řekne John chabě a klesne zase na svou sedačku, nemaje v tu chvíli v hlavě nic, než bolavé prázdno.

TEN PRVNÍ GRANÁT dopadne nakrátko, nebo aspoň tak se zdá. To Karel právě znovu líčí jak to bylo, pár čumilům přitrousivším se poptat, nač ta střelba v noci, když dvě rány mu přetrhnou řeč: Jedna tam nahoře na kopci a v zápětí druhá, hrozná, hned za řekou!

"Už je to tu! Kryjte se! Kryjte se!", křikne železničář, ale ještě je to liché varování, protože to už dopadl další granát a sloup kouře vyletí zase na druhé straně. A po něm ještě jeden a další a další!

"To de všechno na druhou stranu," řekne Honza a začne ze škrábát vzhůru po barikádě. Karla přelije vlna úlevy, že to nejde sem na ně, ale v zápětí se hrozně zastydí, dyť tam naproti je taky Hadraba! A ten Matoušek, co mu přines ten chleba se sádlem! Prokristapána, jak von sám může být takováhle svině? Začne se drápat vzhůru za Honzou, jednak za trest a jednak taky aby viděl, co se tam vpředu děje.

"Pozor! Pozor na střepiny!", varuje dole železničář, ale Karel nedbá a už je nahoře vedle Honzy, ve vratkém postoji na nějakém trámu. Ta převrácená tramvaj blokuje výhled na levou stranu barikády, ale to, co je z ní vidět se zdá zatím v pořádku a právě tak hrst postav, krčících se za ní.

"Zatím dobrý. Drží to," pochválí si Honza, ale jen to dořekne, další hrozná rána! Kus hřebene barikády tam zmizí, jakoby vykousnut hrozným chrupem! A pak nová sopka ohně a dýmu vyrazí téměř vprostřed mostu, svíst a krupobití čehosi do tramvaje před nimi a finkot skla. "A herdek," vyhrkne Honza.

"Dolu! Pod'te dolu kluci pitomí!", křičí dole železničář, ale to už oba snese nějaká síla letem k úpatí barikády. Nalevo se vzdaluje dupot nohou na úprku, Karel se ohlédně a vidí, že už nemá komu dopovědět, jak to v noci bylo.

"Srabové, utekli," utrousí Honza, ale železničář řekne: "Nojo, ale stejně nemaj čím střilet, tak co tu s nima?"

To už exploze nabyly na strašlivé pravidelnosti, jakoby parta šílených kovářů bušila do kovadliny předmostí v dohodnutém rytmu. Až pak jeden vynechá a KRRACH! bouchne to kdesi vzadu, snad od činžáků v Závětrí? Karel se otočí, ale nemůže tam dohlédnout, protože barák na rohu za nimi blokuje výhled. Zato Honza se rozběhl nalevo, až na konec barikády a volá: "Náš barák to dostal!"

Ježišmarjá, co naši? V Karlovi se zastaví srdce a vyletí k Honzovi, ale zaplaťpámbu! Jejich činžák tam stojí jako předtím, jen pod domácích oknem zeje černá díra, dýmající ještě kouřem a prachem.

"Snad už sou ve sklepích!", křikne Honza do další řady výbuchů za mostem, na mostě a pak KRRACH!, děsná rána rovnou za nimi, nějaké krupobití padá kolem, zlomky tašek, kusy dřeva, kus té střechy, co předtím překážela pohledu na činžáky tam najednou není, jen polámaná kostra trámů trčí do vzduchu.

"Kryjte se! Sakra kryjte se!", křičí železničář a vtom RACH RACH RACH RACH RACH, spustí Hadrabův kulomet, ale dávku hned utne příštím výbuch tam za mostem. Honza něco říká, ale v té vřavě mu není rozumět, než se otočí do proluky v barikádě.

"Kam lezeš, neblázni!", křičí železničář, Honza jen něco křikne přes rameno, "...vidět...", pochyty z toho Karel jen jediné slovo, ale to mu stačí a vrhne se za Honzou. Musí přece taky vědět co se tam děje, vždyť v týhle palbě tam nemůžou přežít! Hrůza té myšlenky ho štví mezi kamení a trámy a černý podvozek tramvaje a tu je Honza, vykukuje mezi ní a tím převráceným autem. Karel se namáčkne přes něj, jenže jsou příliš nízko a tamta barikáda je napůl skryta za korunou vozovky. Jen oblak prachu a dýmu se odtamtud táhne a nové a nové výbuchy tam buší.

"Musíme tam?!", křičí snad Honza a stejně není jasné, jestli ta šílenost je otázkou, nebo imperativem, ale vtom se vpravo za korunou vozovky vynoří dvě postavy v příkrčeném běhu těsně podle balustrády mostu, rudá páska zasvítí na rukávu, Domahlíd s jeho kulometem! Ten druhý ho dotahuje, ale vtom dlouhý hvízd, oba padnou tváří k zemi, výbuch! Kouř a prach se vyvalí odněkud za tramvají, ti dva se zdvihnou znovu do trysku a ten druhý je Matoušek, ale kde je Hadraba? Proboha kde je Hadraba? V Karlovi trne hrůzou, celá věčnost uplyne, než se vynoří známá uniforma v těžkopádném běhu, tisknoucí k hrudi dvě žlutavé trouby, pancrfausty! Nová rána a nová sopka ohně a dýmu! Ale našťestí to vzadu, za korunou mostu, co Hadraba už přeběhl, jenže vtom se z dýmu vynoří další postava s brigadýrkou nakřivo na hlavě a také pancrfausty v náručí, ale neběží rovně, klopýtá, potácí se jako opilý, slepě od balustrády až doprostřed vozovky, ježišmarjá tam ne! TAM NE!! To chce Karel zařvat, jenže nemůže vypravit hlásku. Ale ten tam jakoby slyšel, nabere směr zpět k balustrádě, tam je snad bezpečí, za tu snad shora není vidět. Jenže zakopne o chodník a pancrfausty mu upadly, zápolí tam s tím a skoro se zastavil, ježišmarjá běž! BĚŽ!! Ale vtom KRRACH! Přesně tam, kde byl vyrazí sloup ohně a rotmistr je pryč, je pryč!! Nebo to byl poručík? Ani stopy nezbylo, jen černorudá mapa rozprsklá po balustrádě, než na chodník spadne kus brigadýrky se štítkem.

"Ježišmarjá," zajektá Honza, ale to už dobíhá Domahlíd, jenže míří špatně, takhle mine proluku!

"Sem! Sem! Tady!" Karel konečně najde hlas a zaječí vši silou a Domahlíd změní směr a vletí přes ně a za tramvaj málem po hlavě a hned za ním Matoušek. Venku zahřmí nová exploze, ale Matoušek překáží, překáží ve výhledu, ježišmarjá, kde je ten Hadraba? Karel užž vyrazí ven, když tam přidupou okované boty a potřhaný a začouzený Hadraba s krvavým šrámem na tváři vpadne přes Matouška: "Dělejte, dělejte! Zpátky... zpátky! ...Přenášej voheň sem!", popadá sípavě dech, než se divoce rozhlédne: "Ale rotmistr! Kde je rotmistr? Kde je?"

"Pryč,!", křikne Honza. "V tahu! Dostal plnej zásah!"

Jenže Hadraba ho nevnímá. "Kde je? Kde je rotmistr!?", křičí a otáčí se kolem, jako by ho v té zmeti hledal, ježíšmarjá, copak vyrazí zpátky, zas tam do toho ohně? Karel odstrčí Matouška a drapne Hadrabu oběma rukama za rukáv. "Mrtvej!", zakřičí na něj, copak ten Hadraba neslyší? "Mrtvej! Dostal plnej zásah!"

"Co? Co?", zírá na něj Hadraba nechápavě a další hrozná rána oťese vším kolem.

"MRTVEJ!!", zařve mu Karel rovnou do tváře a teprve to se zdá proniknout hradbou neporozumění a Hadraba řekne: "Mrtvej?"

Karel zuřivě kývá a rve ho za rukáv a konečně se Hadraba poddá tomu tahu pryč od jisté smrti. Jenže narazí do Matouška a taktak, že neupustí ty pancrfausty z náruči. Zmatek, strkání. "Dělejte! Dělejte!", křičí Honza, Domahlíd už zmizel v proluce, než Karlovi konečně dojde, že musí Hadrabu pustit, mají-li se rozplést s Matouškem. Pustí jen nerad a couvá dál do proluky, nespouští Hadrabu s očí. Je už při smyslech? Copak se sakra nehne?

"Tak pod! POŮ!", křičí teď už i Matoušek, než konečně, konečně! Hadraba potřese hlavou, jako by setřásal nějaké pavučiny a hne se za nimi.

ZATO MLADŠÍ SERŽANT VASILIJ nedělá v tu chvíli nic, co by stálo za řeč, protože kdesi vpředu se to zase zadřelo, popraskává tam trochu střelby. Od toho nočního přepadu ujeli sotva dvacet kilometrů a tanky teď trčí na místě nečinně, protože silnice je tu stěsnána mezi kopci, ani rozvinout pořádně do útoku by se tu nedalo!

V tanku vládne ticho, Kovalev vysedl nahoru na věž a dovnitř visí jen jeho klátící se nohy, jistá známka relativního bezpečí. Šifrin dole si zapřel kolena o příhradu s náboji, záda o závěr děla a dřímá, s kuklou staženou do očí. To zavazuje Vasilije aby nehnul s věží ani o kousek a neujel tak dělem za Šifrinovými zády, ale zatím stejně nemá žádného důvodu tak učinit. Nechá tedy zbytečného vyhlížení periskopem, opře nohy o stupačky a hlavu o věž, s úmyslem následovat Šifrinova příkladu, neboť moudrý soldát nemá nikdy promeškat příležitost k troše spánku. Však on je staršina vzbudí, až přijde čas.

"JEDEN JEDINEJ HLOUBKAŘ!", cedí Hadraba zaťatými zuby. "Jeden jedinej zatracenej hloubkař by ty svině sundal s toho vršku, dyť tam sou vypíčený úplně bez krytu! Tak kde sou? Krucinálfagot, kde sou?!!" Zatne pěsti, vyhlížeje úpěnlivě po obloze. Řídnoucí mraky tam plynou od západu, ale jinak je nebe netečně a beznadějně prázdné.

"Já tam zkoušel dostřelit, ale jak sem měl hlaveň zdviženou tak zrovna před námi vybuch granát a vzalo to celej kryt i s pístnicí. Kulomet v hajzlu! Ten muj podavač chyt nákou střepinu do tváře, jen těch pár pancrfaustů sme stačili vzít, abysme neběželi jako zajáci!" Podívá se směrem k Domahlídovi, ale ten na to neřekne nic. Zato Matoušek se ozve: "To se stejně nedalo ubránit! S toho vršku maj za tu barikádu skoro příměj výstřel, ta je k ničemu! To byla blbost vod samýho za čátku!"

"Tak kdo tam všechno zustal?", zeptá se železničář, ale musí křiknout ještě jednou, než Hadraba řekne: "Já nevím. Když přenesli palbu za nás, tak ten muj podavač a ještě jiný to vzali stranou a snad pod most na břeh. Že se snad dostanou zpátky přes přístav? Ale my s rotmistrem sme nechtěli aby... a von to vodnes. Takovej dobrej chlap! Ten most se měl hned vyhodit do vzduchu, já to říkal!"

"Ale co teď budem dělat?", křikne do mezery v nové řadě výbuchů Honza, ale Hadraba zase jakoby neslyšel.

Proboha, von snad ohluch nadobro, děsí se Karel, ale pak Hadraba přece jen řekne: "Co budem dělat? Co můžem. Bejt jim v cestě. Sem nemaj příměj výstřel a taky nevědí, kolik nás tu je. A taky, tuhle stranu jen tak snadno nerozstřílejí. Když vydržíme, než se dostanou na most, tak můžem využít ty pancrfausty. Jen kdyby jich bylo, ty tam neměly zustat! Jinak nemáme nic. Kanon kdybych měl! Anebo kdyby ty hloubkaři přilítli, to by...", KRRACH! třesk výbuchu rovnou do barikády mu utne řeč a po něm druhý, tlumenější, spíš jen žuchnutí než výbuch, nad barikádu vyrazí plameny a za nimi sloup černého kouře.

"Oheň, oheň! Dyť to hoří!", zděsí se někdo, ale Honza křikne: "To je jen ten auťák tam! Asi bouchla nádrž. Tohle nemůže hořet, dyť je to všechno mokrá!"

Jenže ti na kopci pak změní systém palby. Část baterie buší střídavě do barikád, jakoby se rozhodli rozmetat je nejdřív na dálku. Ale jiná část rozptýlí palbu po celém okolí, výbuchy vyražejí nepředvídatelně tu i tam, na nábreží, do činžáků napravo i nalevo, další okno v Závětrí se promění v dýmající díru, granáty buší do baráček a ohrad na nábreží i do těch v předtím jejich úvozu, do papírny za nimi, do vagonů na vlečce. Ve zdech pučí černé díry, střechy to rozmetává do holého trámů, sloupy uličních svítilen i troleje se kácí, strhaná síť visí nad ulicí jako poničená pavučina. Kouř a prach halí všechno šedým závojem, zatím co za barikádou zírají bezmocně na tu zkázu.

"Terorángřif, všechno tu rozsekaj! Ty kurvy si dávaj záležet," křikne řelezničář, ale Hadraba už snad trochu slyší, protože zavrtí hlavou: "Bane, v tom je systém! Čhtěj lidi přibít nadobro do křytů. Nemůžou věděť, jak to tu je a řetřej svejma lidma. Ale jen aby je nenapadlo dostat tam před most minomety, to by pak byl průs...." Nedořekne, protože Domahlíd křikne: "Pozor, někdo běží! Někdo sem běží vod vlaku!"

Ježiřmarjá, není to zas ten náš táta? Úlek obrátí Karla na obrtlíku, ale zaplatřpámbu, není. Tenhle běží svižně, přeběhl ulici a už je u toho dědy, dobrý, dobrý, seběhl do úvozu, KRRACH! Výbuch vprostřed vozovky, ale to už běžec zapadl úplně a trvá jen chvílku, než se vynoří jeho hlava nad peřuňkem, tam odkud závodili se smrtí už tak dávno. Něco volá, ale není mu rozumět, "Co? CO JE?", křičí jeden přes druhého, ale tím je slyšet ještě hůř a ten za peřuňkem nakonec vyrazí tryskem k nim, aby vletěl skoro střemhlav mezi Karla a Hadrabu:

"Pomoc....pomoc!", nemůže popadnout dech, " ... raněný, máme tam raněný!"

"Co, kde, jaký raněný?", naléhá Matoušek, ale běžec ještě lapá po dechu:

"Tam...tam.... za vlakem.... co má bejt to dělo... my tam šli ale... přilít granát a tří to dostali... já běžel...bouchal sem v Závěťří ale... baráky sou zamčený...lidi se bojeř...Němci hlásili zákaz... kdo vyjde toho zastřelej...lidi se bojeř a..."

"Počkej!!" Co to říkáš? Dělo? Jaký dělo?", vyleťí Hadraba.

"Dělo tam má bejt...na jednom vagonu. Protiletadlový..."

"Kde!!? Kdo to říkal? V ktereřch místech?", Hadraba ho chytí za loket. "Je tam munice?"

"Já nevim. Franta to věděł, snad někde za papírnou. Nákej nádražák mu to měł říct. Ale Franta tam teď leží raněnej.....poďte honem, poďte honem! Sou hrozně potřhaný, dyť tam vykrvácej!!"

"Dem, dem, ale nech mě moment...." řekne Hadraba. "Dělo! Ty Karle, tys tam přeci hlídál. Neviděł's tam nic?"

"Neviděł, ale my hlídali na přejeřdu a byla tma," křikne Karel, ale Hadraba jakoby už neposlouchal: "To by se muselo potáhnout, aby byl výřťfel. Honzo! Dolít bys na nádraží, jo?"

"Nojo, sám," Honza vyskočí, ale za ním hned Karel, proboha, přece ho tu Hadraba nenechá? Když běží o to zachránit tady ten most a všechno a třeba celý povřtání? Ale hrůzo! Hadraba zavrtí hlavou: "Ty ne. To nejde," ale ještě se zarazí: "Vlastně ne, na dělo musej bejt dva a když Honza pude.... heleď," obrátí se k řelezničáří, "máš to na povel, jo? Chvílku to tu vydržíte a kdyby se skopčáci hnuli, tak dejte tří rány rychle za sebou, jo? A jestli tam to dělo vopravdu je, tak s tím já to umím a všechno bude jiný, zaručeně! Tak letíme, jo?", hoďí ke klukům a vrhne se přes předměstí sviřťící střepinami a smrtí.

TO UŽ SE TA HROZNÁ KOULE bolesti v lebce serģeanta Johna trochu zmenřila a alespoň usadila v jednom místě pod temenem, takže se mohl začít pohybovat bez úpění a usykávání a dokonce i vřpravit do chorého řaludku pár lžic kyselé tomatové polévky z konzervy, kterou mu Davis naordinoval jako nejlepší prostředek na takové případy a dokonce i samaritánsky sám ohřál na polním vaříči.

Povzbuzen tedy jistým úřtupem ochoreňí, serģeant už zase nabył zájmu o svěť a jeho nejistá pravice se vřtáhla po vypinači odposlouchávací stanice. Konec války. Jestlipak je tam už taky po všem?

Z počátku mu nedává hlášení moc smyslu, ale protože je opakuji dvakrát za sebou, má čas si je aspoň zčásti zapsat po svém tak, jak slyší, aby se pokusil o rozluřťění později:

"...vytieřzna armada general Vlasova spolchnie s ootvari czeřskeho hnutie otporu zajyma pri svaem postupu Prahou vzdáva... vzdávayťse nemetske yednotky. Prazhane vystupnuite svooj boy... přetseda czeřske narodnee rady a yeho spolupřats??.. se seydow dnes hlavneem stanoo general Vlasowa."

"So, excellent!", dopřacuje se John k závěru po delřím luřťění. "Děľaj zátah na ty krautřský bastardy! Ohromný! A generál Vlasov, tak oni tam ty Rusové dorazili přece jenom včas. Takže ten Ike měł nakonec snad přece jen pravdu?"

Uleví se mu tím nesmířně a jen malou chvílku uvařuje, že by to měł dát Rogersovi aspoň po telefonu, ale pak mávne rukou. Jasně, všechno je tam už pod kontrolou. Tak nač se obtěžovat?

"DOLEVA! UHNI DOLEVA! Ať nás neviděj jít přes ten vlak!", křikne Hadraba před rohem papířny na Honzu letícího už zase vpředu, ten poslušně uděľá myřku za roh a hned zase k vlaku a mezi vagony, vyleťí na nárazníky a přes ně na druhou stranu a hned za ním ten posel a Hadraba: "Tak kde sou? Kde sou ty raněný?"

"Tamhle přece, tamhle!" posel ukáže na trávník za boudou plicňího dispenzáře. Leží tam bezťvará kupka čehosi.

"Hergot, to je špatný místo! Tam musí bejt shora vidět," řekne Hadraba. "Musíme se přikrást těsně za tím vlakem, aby nás neviděli a vyrazit tam až na úrovni. Drapnete každého koho bude a jak to bude a tryskem za tu boudu, jasný? Bude vo vteřiny a vo hubu! Ale nejdřív musíme vědět, že sou vůbec naživu. Pust'te mě napřed a dělejte, co já!"

Ale příkladem se sotva o dvacet kroků, když z té kupky se zdvihne ruka a pak celé torzo člověka, zbrocené krví. "Pomoc! Pomoc!", tak se Karlovi zdá, že volá, ale vtom KRRACH! Plachta ohně a dýmu vyrazí ze země jen pár kroků odtamtud a smete vše zpět do beztváře země.

"To je Boušek! Dyť to byl pekař Boušek! Dělejte rychle, musíme.." Honza vyrazí přes Hadrabu, ale ten ho chytí za loket a strhne zpět, "STUJ!!", a v tom už zase svist a KRRACH! Přímou vprostřed té krvavé kupky, sloup ohně a kouře a bůvčího tam vyrazí do vzduchu, krupobití střepin bubnuje do vagonů a pak PLESK! Cíci plácne na zem před nimi, proboha! Vždyť je to ruka! Lidská ruka i s loktem, urvaná od těla! Potrhané šlachy a cévy vyhřezají z rozervaného konce jako hrozní červi do krvavě červeně rozprsklé kolem.

"Ježíš... ježíšmarjá! Dyť tam byl Franta! Franta tam byl!", jektá posel, Karel třesí oči na tu strašlivou věc a Hadraba drží Honzův loket jako v kleštích: "Vidíš? Takhle's tu mohl teď lítat ty! To musíš myslet! Ty svině tam byly nastřelený a čekaly jen na pohyb. Měli sme kliku, že si nepočkaly pár vteřin dýl!"

Teprve teď zmrazí Karla šok té skutečnosti. Pár vteřin! Kdyby byli nepočkali těch pár vteřin..., ale Hadraba do toho řekne: "Podrž mi tu flintu a stůjte tady. Je to zbytečný, ale já se tam podívám."

Překročí tu příšernou ruku a pustí se dál po všech čtyřech, podél dalšího vagonu, který je na potvoru jen plochý a pak za dalším, který je v plamenech. Až za příštím se vztyčí a podívá směrem k tomu, co zbylo. Aby nad tím jen mávnul rukou a přikradl se zpět k nim.

"Ty sou nadranc, šli sme sem zbytečně. A kdybysme byli nešli, tak možná eště byli naživu. Jenže teď nevíme nic, tak kde má bejt ten kanon?", obrátí na posla s hroznou věcností, ale ten jen koktá jako beze smyslu: "Jjjjá nnevim..., jjá nnevim,Franta, to Franta to věděl... ale teď.. teď von je mrtvej,.. někde tam... snad někde tam...", ukazuje podél vlaku k přístavu a slzy mu tečou po tvářích.

"Tak ten je k ničemu, vyřízenej," řekne Hadraba krutě. "Vemte ho a posaďte tamhle co sme přelezli, tam bude krytej. A dělejte, musíme hledat vagon po vagonu!"

Vezmou ho tedy z obou stran podpaždí, ale ten člověk je jako z těsta, vláčí nohy po zemi bez vůle, až Honza řekne vztekle: "Tak hni se sakra! Cák nevíš, vo co tu běží?" Ale je to málo platné, nakonec ho posadí za prvním vagonem, kam snad už shora není vidět a rozběhnou se k Hadrabovi, který už vyrazí pažbou závoru na prvním vagonu: "Berte jen ty zavřený anebo s vysokejme postranicema, v nízkých by to přece muselo bejt vidět!"

Karel skočí, vždyť to už zná. Vyrazí dlaní vzhůru první závoru, Honza skočí zatahnout na druhém konci a vrátěň ještě jede po svých kladkách, když Karel už tam strčí hlavu. Ale je tam jen šeré prázdno, k dalšímu! Jenže tam závora vázne, lomcuje s ní v divém chvatu marně, až si vzpomene, jak na to Hadraba. Strhne flintu a praští do závoru pažbou, aniž by se vůbec podíval, má-li aspoň zajištěno. Naštěstí flinta nic nevyvede, závora odskočí a Honza už táhne vrátěň, ale ta odhalí jen nějaký nábytek a harampádí, Karel křikne "nic, nic!" a vrhnou se na příští vagon, Hadraba je oběhne k dalšímu a pak zase oni jeho, čtvrtý vagon, pátý šestý, tady musí uhodit kolbou dvakrát, než se dveře hnou pod Honzovým tahem a odhalí zubatý segment nad kruhovým podstavcem.

"TADY!! Tady je to!", zaječí a opře se do vrátně takovou silou, že Honza na druhém konci div neupadne. Zepředu přiletí Hadraba, "ukaž, ukaž!", ještě než Karel stačí pozdvihnout zrak a vidět co to vlastně našli. Ale jaké zklamání na ně čeká!

Žádné dělo! Jen protiletadlové čtyřce to je, zbraň, která už není jen kulometem, ale dělem ještě také ne, přes svoje čtyři hlavně.

"A do hajzlu! Protiletadlový dělo! Ztracený volové! A mě to bylo pořád divný, že by nahoře nečouhala hlaveň. Že ty lidi tak kecaj, himlhergot! A co munice? Je tu něco?" Hadraba vyskočí do vagonu, ale to už Karel stejně prometl očima všechny rohy a seznal tam jen beznadějně prázdno.

"Nikde nic", může to Hadraba už jen potvrdit, "podívejte se eště kolem do pár dalších! Já se tu podívám jak to funguje, ale na ty hajzly nahoře je to stejně slabý. Vemte to hopem!"

To už jim jde v naučené souhře: vyrazit závoru, opřít do vrátně, podívat se, závora, vrátěň, podívat, druhý vagon, třetí, čtvrtý, všechno prázdno! Pátý, šestý, v už zoufalé zbytečnosti, ale nikde nic, až Hadraba zavolá: "Nechte toho, tak daleko by střelivo nevozili! A taky to nemá zásobníky, to je všechno v hajzlu! Ale co teď s tím?" Ukáže hlavou tam, kde odložili zhroucenou postavu, ale ta jde teď k nim a řekne: "Tak já...mohl bych zůstat s váma? Vy dete zas na ten most, jo?"

"Počkej, seš si jistý?", zarazí ho Hadraba. "Tam to bude horší než tady a ty zrovna nevypadáš...."

"Já vim, ale když von Franta byl muj nejlepší kámoš, víte? To von přišel, že je tu kanon na vlečce a rádio volalo kanonýry a von bejval u nich. A takhle to dopadlo. Já vás už slyšel, že to není žádnéj kanon, tak se nezlobte. Tak můžu zustat s váma?"

"Hmm. Nojo, takový latríny se halt stávají. Tak pod', kývne Hadraba, i když bez nadšení.

"Ale dyť tam pro něj nic nemáme," přičí se Honza, ale Hadraba mávne rukou: "Může něco vybejt, lepší chlap bez flinty, než flinta bez chlapa. Může mít pancrfaust. Tak padáme zpátky," vyšvihne se na nárazníky a ten nový řekne účinně: "Tak.. tak já sem nákej Jarda, Jarda Pok..."

"Počkej hergot!", utne mu řeč Hadraba, jak od mostu vtom dolehne nová a rozdílná kadence výbuchů. "Tam se něco děje! Letíme, honem! Představovat se můžem pak."

"NA GUT," POCHVÁLIL SI už před chvilkou Scharführer Leimke, přiloživ k očím tentokrát jejich triedr, o kterém mu už došlo, že přece v tom transportéru musí někde být. Z té první špery zbyly už jen rozmetané trosky, granáty teď buší do té druhé. Jen jedno z děl pálí teď porůznu, v okulárech právě vyrazil gejzír ohně a troska z dalšího vagonu na té koleji vzadu. "Rušivá palba, správně," pochválí si znovu. Tak se to má, když není přesně známo rozložení obrany. Zasáhnout i jen možná hnízda odporu předem, rozptýlit přídatný oheň tu i tam, udržet protivníka v nejistotě! Vyvést je z rovnováhy, přibít možné zálohy k zemi nebo do krytu. A pak udeřit plnou silou!

"RACH RACH RACH RACH RACH, dávka z těžkého kulometu a za ní palba z lehkých zbraní se rozštěká kdesi vlevo dole, Leimke zaměří triedr k oběma vozovkám vinoucím se k mostu, ale jsou stále ještě prázdné, to musí tedy přicházet odněkud z čela jejich kolony.

"Podívej, Rudi," podá triedr Lugbauerovi, stojícímu vedle něj a dosud starostlivě vyhlízejícímu po obloze. Mraky se tam už zcela protáhly a slunce rozprostřelo po městě a úbočích kolem malebnou mozaiku světla a stínů.

"Dobrá letová počasí," poznamená Lugbauer,

"a přesto nikde nikdo. Ani jedna stíhačka, nic! Není to ohromný?"

"Tja, to tedy je," nemůže Leimke nepotvrdit, že totální absence nepřátelského letectva je při takovém počasí vskutku podivuhodná. Takže jeho obavy byly zbytečné, alespoň prozatím?

"Podívej! Podívej se!", vyhrkne ale hned nato Lugbauer z pod triedru mířícího teď na předtím prázdné vozovky dole. Leimke se podívá a tu to je! Dva, tři, čtyři obměněné automobily průzkumu se tam vynořily v obezřetné jízdě po obou vozovkách a pak další dva pancéře s kanony výhrůžně natočenými do stran a vzhůru k oknům vil kolem. Za nimi čtyři transportéry, ale žádná pěchota kolem, to přece není sestava do útoku, diví se Scharführer, ale v zápětí mu to dojde: Weidinger je lišák, jako vždycky! Teď už nechce riskovat svoje mužstvo a má pravdu, takhle to bude lepší!

Ještě dva pancéře se vynoří, s kanony hrozcími zase opačným směrem a to už čelo konvoje přejelo rovinku s chodníčky tramvaje a pustí se dolů, po posledním tahu klesání k mostu. Leimke čeká napjatě, tamodtud přišla ta střelba v noci! Nejsou tam ještě? Ale neozve se ani rána, kdepak, to je nadřanc, ušklibne se vduchu.

Pancéře zastaví na plošince před mostem a utvoří perimetr s transportéry uprostřed, mužstvo vyskáče a vyvleče předměty na třínožkách, dva, tři, čtyři!

"Tja, minomety," řekne Lugbauer zpod triedru a Leimke na moment zalituje, že mu jej půjčil. Ale co, vždyť stejně ví, co teď přijde. A vskutku: Ve chvílce se do kadence děl vmísí zdola jen slabší "Plop!", ale pouhý moment po něm přibude nový výbuch v kakofonii zkázy tam dole a po něm druhý a třetí, jen čtvrtý se nějak zdržel, ale to nevádí, na všechno dojde! Tak to se páni povstalci spletli, jestli mysleli, že se na ně za tu barikádu nedostanou! Je to dost daleko na minomety, ale tím strmější drahou to na ně padá. Naja, tak tady maj to překvapení, zrovna jak to řekl Hauptsturmführer vnoci!

"Podívej se teď," vrací mu Lugbauer triedr, ale Leimke už se podívá jen krátce. Protože teď se už věci začnou zaručeně hýbat!

"RYCHLE, RYCHLE!", žene je Hadraba, protože exploze u barikády se už rozduněly téměř do nepřetržitosti.

Bubnová palba! Tak to je bubnová palba, teď to bude zlý na volný štrece, napadne Karla v běhu kolem rohu papírny. Zazdá se mu, že dupot Hadrabových bot za ním se zpožďuje a zpomalí tedy, ale Hadraba zařve: "Běž sakra! Běž! Tady to lítá!" A tak zase přidá, tady byl ten děda, a konečně úvoz, úvoz! Vletí na pěšinu k němu, ale úvoz se teď prohlubuje děsivě pomalu, moc pomalu! Ke kolenům, po pás, po prsa, flinta ho mlátí vzadu do hlavy, sehne se instinktivně, aby jí uhnul a také tomu, co sviští kolem od explozí na vozovce, až konečně, konečně ho svah milosrdně ukryje, dobrý! Eště dvacet metrů, deset, pět, doběhne bez dechu Honzu a toho druhého zrovna pod tím pešúnkem, kde začali včera.

"Stujte... stujte tady!", dorazí Hadraba také bez dechu, ale hned se začne drát vzhůru po svahu. Vystrčí hlavu nad okraj, ucukne zpět několikrát mezi výbuchy a hned zase sjede dolů po zadku po hlině: "Minomety! Šijou rovnou za barikádu! A ten nádražák to dostal."

"Kde? Kde je?", stará se Karel dost nesmyslně, ale Hadraba přesto odpoví: "Nalevo u tý maringotky. Asi běžel pryč, když jí chyt. Jinak tam nikoho nevidím, ty minomety sou vražda! Němci už musej bejt rovnou za řekou! Tak to je konec. Už můžem jenom... vlastně co můžem? Už nic, než...Honzo! Ty si běžec. Běž, běž na na revír! Že tu Němci projdou každou chvíli! Když nepřide posila nebo hloubkaři, tak je maj do půl hodiny v zádech! Do hodiny nejješ, takhle to vyříd'. Let'!"

"Ale pane Hadraba, přece... přece nemůžu utýct a nechat vás tu takhle ..", přičí se Honza vyjeveně, ale Hadraba mu utne řeč: "Let', řek sem! To je rozkaz! Jasný? Tam se to musej dozvědět! Ted' si kurýr, tak let'!"

"Ale co když..." snaží se Honza přičít dál, ale Hadraba na něj zařve: "BĚŽ SAKRA!! To je rozkaz!! Dej flintu tady tomu... anebo ne, nech si ji rači, ale běž! Ted' hned! BĚŽ!!"

"Notak já to..." řekne Honza neochotně a vykročí zpět, odkud se přiřítili, ale Hadraba ho chytí za loket a otočí trhnutím do úvozu, kde začínali. "Zpátky ne! Tam to moc lítá! Tudy musíš, zadem a tam přes vlak. LEŤ!" Strčí ho do zad tak mocně, že Honza málem vezme pochopa kupředu a musí jej vybrat popoběhnutím tam, kam má. Ale snad by se ještě jednou zastavil, kdyby Hadraba nezařval znovu: "BĚŽ!! BĚŽ SAKRA!!" A teprve to se zdá ho nastartovat, že se začne rozbíhat, rychleji a rychleji, až zmizí dlouhými skoky dole za rohem.

"Ó Spart'ané..., Ó Spart'ané," začne to zase, ted' už neodbytně z hloubi Karlovy paměti, ale ten Jarda do toho řekne: "Tak, a co ted'?"

"Že sme tu sakra včera nenechali náký ty fausty v záloze!", řekne Hadraba lítostivě, "počkejte, já se eště podívám," vykročí znovu k pešuňku, ale vtom to přijde: Svist, hvizd, strašná rána! Karlem to mrští na stranu, koutkem oka uvidí Hadrabu padat, ještě než se sám zaryje tváří do něčeho sypkého a pak vteřina tmy a ticha, ale tu hned přeruší další serie výbuchů někde hrozně blízko.

"Krucinál," řekne Hadraba a Karel se pokouší zdvihnout, jenže po zmatenou vteřinu neví, kde je nahoře a kde dole, než se mu podaří se posadit na úpatí svahu. Kousek od něj se sbírá Hadraba, ale nedaří se mu to, protože pravá paže se pod ním podlomí, ale tak nějak divně, jako by byla z těsta. "Krucinál," řekne znovu ale to už slabě a Karel s hrůzou vidí, jak rozervaný rukáv uniformy rudne krví! Ale Hadraba se vzepře na druhé ruce alespoň do kleku, pravice mu visí bezvládně k zemi a stéká po ní krev, spousta krve! Z rukávu, přes zápěstí, po hřbetu ruky až na prsty a z těch přší na zem a na té se rozpíjí rudá mápá děsivou rychlostí!

"Uuuuhh," zazní to jako zasténání, ale pak řekne Hadraba docela zřetelně: "Tak sem to chyt. Do hajzlu!" A teprve to vyproští Karla z ochromení, takže vyskočí a vrhne se k němu, aniž by mu přišlo divné, že jemu samému vlastně nic není. Ten Jarda tam stojí připlácnut na zídce naproti a Hadraba řekne: "Pomoz mi, pomoz mi vstát," a Karel přiskočí, ale bojí se na něj sáhnout, protože ted' už i celý bok, kalhoty, ovinky, všechno rudne krví!

"Pryč, za roh!", chraptí Hadraba. "Budou sem šít! Uviděli Honzu, honem pryč!"

Karel se konečně dostane na jeho druhou stranu a Hadraba se na něj zavěsí olověnou vahou, jeden krok, dva, tři, konečně roh té zídky!

"Támhle, támhle ty vrátka," mumlá Hadraba. "Zabouchej tam, potřebujem náký hadry!" Ale to už je jasné, že potřebují daleko víc, než jen hadry, kde je ten Jarda? Karel se divoce rozhlédne a Jarda stojí rovnou za ním. "Podrž, podrž ho!", štěkne a vyřítí se k vrátkům. "Haló! Haló!" křikne tam, ale výbuchy za rohem to utopí a teprve pak si uvědomí tu hloupost a kopne hroznou silou a vrátka se rozletí, vřítí se na cestičku mezi dvěma domky, kde sou náký dveře sakra? Kde sou dveře, tady ne! Zaletí až za domek a teprve tam je stříška a dveře ve výklenku, skočí po klíce, ale dveře nepovolí! A tak zabuší pěstí, ještě jednou a ještě jednou, nemá je taky vykopnout? Už už se rozežene, ale vtom se dveře otevrou. Ale ne víc, než na škvírku a tou ženská tvář řekne: "Co tu chcete?"

"Pani, máme raněnýho! Potřebujem ho uložit a náký obvazy, otevřte nám, otevřte honem!"

"Zbláznil ses, ty kluku?", vyjekne ženská. "Němci sou tu a já sem budu někoho brát? Dyt' nás zastřelej, dyž tu někoho najdou! Di si někam jinam, jo? Di pryč!"

"Ale pani," řekne Karel ohromeně, ale to už mu dveře bouchly před nosem. Co ted'? Proboha co ted'? Ztuhne na vteřinu v totální bezradnosti, než ho to osvíti: Ten děda! Ten děda přece, ten jim jistě pomůže! Vyřítí se zpět, "čekej, čekejte!", hodí jen přes rameno k těm dvěma a řítí se zpět úvozem, pěšina se tam zas nebezpečně zdvíhá k úrovni ulice, ale ted' to padá někde jinde, támhle, támhle je to! Tenhle barák, dveře! Karel divoce zabuší, ještě jednou a ještě jednou, ale zevnitř není slyšet nic! Ježíšmarjá, co když vůbec neotevrou? Ale vtom vedle skřípné otevírané okno a dědův hlas řekne: "Tak copa je to ted', mladej?"

"Prosimvás, prosimvás pane, máme raněnýho! Potřebujem obvazy a uložit ho někde, von hrozně krvácí, prosimvás!"

"A kdepa ho máš?", řekne děda s hroznou neuspěchaností.

"Tamhle, tamhle! Práskla tam do nás mina, je hrozně potrhanej!", chrlí Karel a děda řekne káravě: "Jó, mina? No to ste si pěkně nadrobili!"

Karla zavalí hrůza, že ho taky vyžene, ale děda dodá hned: "Nojo, no tak ho halt přineste."

"Děkuju, mockrát děkuju," vyhrkne jen v pocitu nesmírné úlevy a vyřítí se zpět.

Hadraba se tam stále opírá o Jardu, ale teď má zavřené oči a šedivě bledou tvář, z prstů té visící pravice mu prší rudé kapky do rudé kaluže kolem nohou. Ježišmarjá, dyť von nám vykrvácí, zděsí se Karel, než mu dojde, čemu ho učili. Turniket! Turniket! Ale nemá nic mimo opasku a ten nejde vázat a tak vyrv z kapsy kapesník, do šátku, složit do šátku! Ruce se mu třesou, než to jakž takž svede a může přiskočit ke krvavému rukávu. Hadraba otevře oči a řekne malátně: "Pod ramenem... važ hned pod ramenem..." a Karel podloží a utahuje uzel vši zoufalou silou a ještě jeden, ale krev pořád krápe, snad to pomůže až za chvíli?

"Tamhle, tam ten děda nás veme! Chyťte mě kolem krku levačkou," ale Hadraba nereaguje a tak si dá sám jeho levou paži kolem krku a teprve pak ucítí, že se trochu opřel, snad to půjde?

"Tak dem", řekne a vůbec ho nenapadne, že také provrtaná noha a bok třeba nemohou. Ale Hadraba udělá nejistý krok, druhý, zaplaťpámbu! Jde to strašně pomalu, ale jde to! Karel klopýtá přes drny podle úzké cestičky, exploze se už zase přibližují a ten dědův baráček je v nekonečnu! Proboha, copak se tam nikdy nedostanou?

Až konečně, konečně děda ve dveřích: "A kakra, to musel bejt šrapnel! Tady ho vemte síní a doleva, tam je lavice. Mámo, dělej!", křikne někam dozadu a Karel doklopýtá s tím hrozným břemenem síňkou a začne ho skládat, ale Hadraba něco říká a Karel se musí sklonit až těsně k němu, aby rozuměl. "Kvēr.. ten kvēr.. já už nebudu..", nedopoví a Karel pochopí a zavalí ho hrozná vlna lítosti a hrdlo se mu stáhne. Nechce se mu, zoufale se mu nechce odebrat tu flintu, protože tím jako by všechno skončilo, ale Hadraba znovu šeptne: "...kvēr..., dej mu ten kvēr.." a Karel musí zatnout zuby, přece tu nebude brečet! Začne stahovat tu flintu Hadrabovi přes hlavu, ale jde to špatně a Hadraba znovu šeptne: "...náboje... taky náboje..." a Karel mlčky podá flintu Jardovi vzadu a sáhne do levé kapsy kazajky a vyloví jich hrstku, jenže pravá kapsa je už zalepená krví, jak se přes ni ta mrtvá paže klátí a Karel se jí zaboha nesvede dotknout.

Odněkud přicupitá babka s bílým chumlem v náruči a děda řekne rozvázně: "Tak mládenci, nechte ho tu, my se vo něj postaráme. Nic se nebojte, má stará se vyzná, vona bejvala sestrou. Ale vy musíte jít. Tři tu neschováme a Němci tu budou co nevidět, tak bysme třeba jen zařvali všichni."

Ta řeč Karla hrozně překvapí, vůbec neví co na to? Začne se zmateně obracet k odchodu, babka se už sklání k Hadrabovi útěšně cosi drmolíc a Karel by hrozně chtěl taky něco říct, ale neví honem co, copak se dá říkat, když z někoho prší krev? Ze dveří po straně do toho mluví přijímač a Karel teprve teď začne vnímat slova a věty: "...jednotkám zbrání eses a všem německým ozbrojeným jednotkám ve Velké Praze.... situace vašich vojsk je beznadějná.... vzdejte se a složte zbraně do osmnácti hodin!"

"To voni asi nevěděj," řekne Hadraba slabě a otevře oči. "Děte.. děte zadem k elektrárně.... tam snad je obrana.... děte... děte kolem..." Hlas odumře, víčka unaveně klesnou a Karel hrozně, strašně, zoufale chce říct něco dobrého, něco za to všechno co bylo v těch třech dnech, ale nenapadá ho vůbec, vůbec nic! A tak nakonec se jen skloní a dotkne plaše Hadrabova ramene a bleptne: "No...tak.... tak nashle..." a motá se ven, strkaje před sebou Jardu přes krvavé šlápoty v síňce.

Projdou dveřmi ven do světa, kde buší a sviští smrt, dveře za nimi zapadnou, zámek zacvakne a teprve tím cvaknutím jakoby se otevřela nějaká příhrada v Karlově mozku a vypustila do vědomí hroznou pravdu: Že teď jsou vlastně poražení na útěku! Že pro ně není útočiště, protože poskytnout jim je znamená vyzývat německou smrt! Baráky v Závětrí sou zamčený, řek ten Jarda, kdo vyjde bude zastřelenej, tak to je, tak to Němci uměj! Co teď, kam se vrátou? Ale Jarda teď jen mlčí a v Karlovi roste další hrozná vědomí, že teď je jen na něm rozhodnout. Vlevo od nich buší teď granáty do toho vlaku a do ulice, celá řada vagonů už tam hoří plamenem. Napravo vedou krápoty Hadrabovy krve. Zadem k elektrárně, tak to řek přece. To znamená dostat se k mostu a přes ulici a dolů, pak už to jde rovnou až tam. Karla vůbec nenapadne, že to lze daleko bezpečněji obejít Závětrím a za roh. A tak hodí jen hlavou napravo a ucedí k Jardovi: "Tak dem!", a vykročí zpět po stezce značené krví.

Je to totálně chybné rozhodnutí, které tak přehodí další z milionů výhybek na kolejišti Osudu, ale jak to Karel může vědět?

OD BARÁKŮ VZADU přidrncá plecháč s důstojníkem vedle řidiče. Zamíří podél hřmící linie a všude předá papír z brašny. Leutnant vpředu jej přečte, podívá se na hodinky, zamíří napřed k Fährnichovi za druhým dělem a pak k Leimkemu:

"Scharführer, v pěti minutách zastavit palbu a likvidujeme postavení. V šestnáct třicet vyrážíme a vřadíme se do kolony. Své muže ve stráži nabereš po cestě a provázíte i dál naši baterii. Srovnáme si čas?" Leutnant nastaví hodinky. "Všechno jasné?"

"Jawohl! Alles klar, Herr Leutnant," řekne Leimke celkem konciliantně, jednak proto, že Leutnant k němu promluvil vhodným tónem nepřilištné nadřazenosti, jednak proto, že přes počáteční podezřelost konal svou povinnost řádně. A také proto - a to hlavně - že se tedy už konečně hnou!

Kolem protiletadlových čtyřčat už vypukl shon, uvolňují podpěry a tahače startují motory, na štábu už také usoudili, že tu trčela do prázdné oblohy zcela zbytečně. Leimke pokročí ke svým mužům: "Tak, hotovo! Odjezd ve třiceti minutách. Připravit!"

"Ale kam? Kam jedeme?", chtějí vědět jeden přes druhého, vlastně to zcela nedisciplinovaně a Leimke jen mávne rukou: "To nevím. Ale hlavně, že se jede! Tak dělat!" Jeho muži se rozběhnou a Leimke se podívá na hodinky, ještě je čas, ještě se může podívat tam dolů. Konec konců, není to jeho povinností, znát situaci?

Děla už zastavují palbu, s těmi tam dole je jasně konec! Ten vlak vzadu na přejezdu je v plamenech, v plamenech je i změt, co zbyla z té zadní barikády. Už jen občas z ní vyrazí pod posledními zásahy minomety gejzír ohně a dýmu. A ta první? Leimke ufrkne. Je na kusy! I bez triedru je vidět, že z ní nezbyly, než rozmetané trosky. Gut, pochválí si vduchu. Gut, pochválí ještě jednou a málem nahlas, když se podívá na vozovky pod nimi a tam už se po obou stranách valí čelo jejich vozby a hned za ním pancéřový obr, vyprošťovací pásák, sehr gut! Tak se to dělá! Navázat útok hned za přípravou, aby ti sauhundi tam dole neměli čas ty trosky třeba znovu obsadit a záškodničit s panzerfausty! Levou vozovkou se valí dolů zbylé pancéřové vozy průzkumu a pak už vlastní kolona, další pancéře, transportéry, espewe s veliteli vstoje vedle řidičů, nákladáky s mužstvem jako sochy ve vyrovnaném posazu. Celá útočná moc SS-Regimentu "Der Führer" se tu valí už nezadržitelně na ten most a to město, tomuhle se chtěli ti blázni postavit? Jaká šílenost, pomyslí Leimke s pohrdavým uspokojením a obrátí se od té povzbudivé podívané zpět k jejich transportéru.

RUDE KRÁPOTY Hadrabovy krve se ještě nestačily vsáknout, Karel překračuje tu hroznou červeň s úzkostným mrazením, proboha, to je nějaký krve! Snad nevykrvácí docela? Ale ten děda řek, že jeho stará se vyzná, tak snad to nějak zastaví, ne?

To už se blíží k osudnému rohu, ale co teď, co jen teď? Zastaví se znovu v bezradnosti a ten Jarda přikročí se stejnou otázkou: "Tak co teď? Co máme dělat?"

A teprve v té chvíli a tou otázkou Karlovi dojde, že tady a teď je všechno jen na něm. Že tady a teď už není jen benjamínem, že ať ten Jarda je o dost starší, tak starším je tu vlastně on, Karel, starším o tři dny a dvě noci války, starším o tři mrtvé a tu střelbu v noci, starším o tři dny, nebo třicet let. A že proto ten Jarda na něj hledí jako na vůdce a že teď on sám už není bůhví kolikátým jako vždy předtím ve smečce party, ale že teď je tu tím prvním v čele, i když zbyli jen dva. A že tedy je teď všechno na něm, že je jen a jen jeho úkolem rozhodnout, co dál.

Uběhne vteřina či dvě, než se mu to natolik vyjasní v mysli, že může říct rozvážně, tak jako Hadraba: "Musíme se dostat přes tu ulici, jen jak to trochu poleví. Pak už to bude dobrý!"

"Ale dyť to sem může zas prásknout jako prve," řekne Jarda a nezvratná logika té námitky zviklá Karlovu čerstvou sebedůvěru natolik, že potvrzuje další vteřinu, než se v jeho paměti vynoří místo, kde byl před chvílí: "Pod támhle, tam se dá křejt," hodí tím směrem hlavou a vyrazí k předtím vykopnuté brance. Je pořád dokořán jak byla, zamíří cestičkou a za roh a tam jsou ty dveře pod cihlovým obloukem. To nejspíš zůstane stát, tak je to učili. "Tady, vmačkni se do rohu."

Je to mizerný kryt, proti střepinám jen o málo lepší než nic a Jarda řekne opět celkem logicky: "Ale proč nezaboucháme? Ať nás pustěj dovnitř!"

"To nejde, tady sem přece byl," zavrtí Karel hlavou, ale dál už nedopoví, že ho ta ženská zahнала od prahu. Protože mu bůhvíproč nejde vyslovit a ozřejmit tomu druhému to, co jemu samému došlo už před chvílí: Že oni dva se stali vyvrženci, že všem tady kolem je jasné, že Němci tu budou co nevidět a že kdokoli jim podá pomocnou ruku v této chvíli porážky, vystavuje se jistě záhubě esesáckou popravčí četou. To všechno Karel už jasně ví a i když na to nemyslí tolika slovy, trčí to v jeho mysli jako varování: Pryč odtud! Jenže jak? Což se prosmýknout včerejším úvozem zpátky k činžákům a ujit tamtudy zadem k přístavu? Ale Hadraba přece řekl, že mají jít k elektrárně, neřekl?

Myslí úporně, když nepřestajné hromobití palby náhle změní intenzitu. Prořídne, jakoby část toho pekelného orchestru skládala nástroje.

"Slyšíš to? Nechávej toho!", všimne si i Jarda, ale Karel jen zavrtí hlavou, protože je mu totálně jasné, že ti tam na kopci toho nenechají, protože nemusí. Protože právě tady a teď není moci, která by je k tomu přiměla. Výbuchy teď přicházejí už

jen od barikády, v seriích po čtyřech, tam tam tam...tam. Tam tam tam.... tam, jako ta znělka z Londýna, napadne Karla, jenomže každému předchází malá tupá ranka, jen takové "Plop!" někde za mostem. To sou ty minomety, jak řek Hadraba. A teď dělaj palebnou přehradu a pak pujdou na průlom! Tak mu napovídá moudrost odposlouchaná z válečných zpráv a vyčtená z knížek. Ale napoví mu také, že před tím musí být chvilka, kdy ty minomety ustanou a zbytky barikády by je mohly zaštitit, než prorazí první tank. Pak mohou přeletět ulici naproti a dolů a tam už je budou krýt před palbou domky, alespoň než Němci vyrazí od mostu. A máme cestu k elektrárně volnou! Tak to Karel konstruuje, jako podle Hadraby, ale možná, že to není úplně podle Hadraby, protože ho vůbec nenapadne, že by se mohli ve zbytecích barikády postavit Němcům alespoň s těmi panzerfausty, kdyby tam nějaké byly. Jenže mohly tam nějaké zbýt v těch troskách stokrát přeoraných tou hroznou palbou? Mohlo tam přežít cokoliv živého? To ho také nenapadne a tak jen zdvihne varovně ruku proti Jarduvi, který se nakrčil, jakoby chtěl někam utíkat a sykne: "Čekej! Čekej!". A sám také čeká a čeká, zdá se to celou věčností, než ty pekelné bubny na mostě utnou právě tak, jako ty na kopci předtím a nastane ticho. Náhlé, neuvěřitelné a teď už zcela nepřírozené ticho, do kterého Karel křikne: "Dem! Dem! Běž za mnou!!"

Vrátka, pěšina, ale ne doprava, doleva, doleva! Nahoru pešůnkem, rovnou vzhůru, k ulici! Jenže tenhle svah je prudší než ten k mostu, uvolněná hlína se sype pod rukama i nohama hraboucima úporně vzhůru, vzhůru, ještě tři metry, dva, metr! Konečně se chytí sloupku zábradlí nad pešůnkem, ale kde je ten Jarda? Kde je Jarda? Teprve v půli svahu! Proboha dělej! Dělej!! Jenže Jarda tam vážně v sypané hlíně, prokrista von se snad nevyhrabe! Karel se chytí sloupku a napřáhne druhou ruku, chytí se, chytí se! Jarda se po ní natahuje, ale vtom mu ujedou nohy a padne na břicho, "CHYTNÍ SE!" Karel už řve a konečně, konečně může zaháknout zahliněné prsty a zarve hroznou silou zoufalství vzhůru, ještě jednou a to už ten druhý dosáhne drnů na okraji a Karel ho pustí a prosmýkne se pod zábradlím, ještě tu nejsou, ještě nestřílejí!

"Tam, támhle!", ukáže ke stejnému zábradlí na druhé straně a rozletí se přes refýž tramvaje a koleje a strhané dráty, jenže je to omyl! Tisíckrát tam čekal na tramvaj a nevěšiml si, že tam není pešůnk, ale kolmá zeď, snad tři metry do hloubky k chodníčku k tomu baráku teď bez střechy, tam se nedá skočit! Lekne se té hloubky a zatočí doprava, tryskem podél zábradlí, "pod', sem pod'", křikne přes rameno, ještě tu nejsou, eště nestřílejí! Ale kolik jim zbývá? Letem podél oblouku zábradlí a dolů, dolů po chodníku svažujícím se od mostu. Odtamtud už doléhá skřípavý klapot pásů a zvuk motorů, první barák, druhý, zeď s průjezdem a temným otvorem vrátek v něm, jenže napravo je ta ulice ještě otevřená a Jarda vzadu se opožďuje, "dělej, dělej!!", křikne přes rameno, ale vtom to ze tmy toho průjezdu křikne na něj: "Stůj! STŮJ! Kam utíkáš?"

Zastaví ho to ve skoku tak, že Jarda do něj vletí zezadu a trvá jim vteřinu potácení, než se mohou otočit k průjezdu. Stojí v něm Domahlíd a káže: "Sem! Poďte sem!" A Karel už zase v návyku bůhví kolikátého ve smečce poslušně vykročí do šera za vrátky.

Za Domahlídem je tam ještě někdo, kdopak to? Matoušek! Ale to už Domahlíd řekne přísně: "Kam to utíkáte?"

"K elektrárně.. k elektrárně! Hadraba řek.. zadem k elektrárně," pokouší se Karel bez dechu to vysvětlit, ale Domahlíd ho zarazí: "Rozkaz zněl zamezit fašistům přístup k elektrárně! Neslyšel's to? A kde je ten četař a co je s tím dělem? A kde je ten druhej kluk?"

"Poslanej na revír Hadraba ho poslal že tu Němci prorazej že to tam musej vědět! A dělo neni, to bylo jen takový čtyrče a žádná munice a Hadraba je raněnej těžce raněnej my ho nechali u toho dědy vona je sestra a von se probral a řek děte zadem k elektrárně tam bude obrana," chrlí Karel jedním dechem ve snaze nic nevynechat ale Domahlíd ho zase zarazí: "Tam už bude pozdě! Tam se fašisti nesměj dostat, rozumíš? To je náš úkol tady! Že tudy neprojdou!"

"Ale dyť Hadraba..." chce Karel odporovat, ale Domahlíd ho zatne: "Četař je vyřazen z boje, tak teď tu velím já! Jasný?"

"Nojo," řekne Karel smířlivě, "ale tak co chceš dělat?"

"Obsadit strategický body! Tady je jeden, když pudou tudy, tak je napadnu mým kulometem z boku. A taky sem zachránil dva pancrfausty! Druhej bod je ten barák dole na rohu k vodě, protože má výstřel na dvě..." ale Karel ho přestane v ten moment vnímat, protože to, co slyší spustí v jeho mysli asociaci představ: Esesáci na postupu od mostu všemi směry! Sem dolů, k Zaradčákům, po Argentinský, esesáci pudou po Argentinský! Karlovi vyvstane před očima ta rudá kaluž na pěšině a stezka krvavých stop rovnou k dědovým dveřím, ty krvavé šlápoty všude kolem, proboha dyť voni to uviděj! Dyť si nemůžou nevšimnout! Ježíšmarjá, dyť voni tam Hadrabu najdou a vyvlečou ho i toho dědu a.... Počkej! POČKEJ!!", vykřikne, "dyť my tam nechali všude krev, sou tam stopy! Až ke dveřím, dyť voni je tam najdou a všechny je voddělaj! Šmarjá dyť my musíme zpátky, dostat ho pryč! Jardo! Jardo, honem!", křikne a dál už nemyslí, neslyší Domahlída a vyrazí k vrátkům.

Jenže uběhne jen pár kroků, když to za ním kovově zachrastí a křikne: "STŮJ!! Jménem revoluce! Stuj nebo střelim!!!"

Teprve to poslední Karla zarazí ve skoku a přibije k zemi, než se ustrnutě obrátí, co je?

Domahlíd tam stojí rozkročen s brenem napřaženým od boku, s ústím mířícím teď rovnou na Karlův žaludek a z toho černého otvoru jakoby vyřázel ledový paprsek přímo do něj a skrze něj a vycházel někde na zádech mrazivým bodem, ze

kterého se šíří chlad na všechny strany! "Co...cco má bbejt..." koktá a Domahlíd řekne tvrdě: "Neuposlech's rozkazu!", a Karlovi zavíří v hlavě, prokrista von snad střelil! Von přeče řek, že zrádci se maj střilet, von by snad střelil! "Cco...cco", koktá dál v děsném ochromení a Domahlíd řekne znovu: "Neuposlech's rozkazu! Ted' nemůže jít vo raněný! Ted' de vo fašisty, aby neprošli!"

"Ale dyť... dyť už stejně můžou jít kam chtěj... dyť tam nikdo nezbyl a Hadraba je..."

"Ale neprojdou TUDY! To je rozkaz, rozumíš? Ted' sme tu na to štyry. Ty, umíš střilet?", obrátí se na Jardu a ten řekne: "No... no snad. Já to eště nezkusil..."

"Tak tu budeš se mnou jako nabíječ!", rozkáže Domahlíd a obrátí se zpět na Karla: "Ty pudeš tady s Matouškem a obsadíte ten druhej opěrnej bod! Ten barák na rohu, von ví kterej. Víš to, jo?" hodí směrem k dosud mlčícímu Matouškovi a ten řekne nezcela přesvědčeně: "Nojo já vim, jak's říkal," ale vtom KA KRACH,...KA KRACH! Dolehne z mostu dvojice ran v těsném sledu za sebou a Domahlíd vyrazí s ještě napřaženým brenem ke vrátkům.

"Dou na barikádu! Šijou přímo do ní! Vemte jeden faust a běžte! Běžte! Já vás budu krejt palbou, Běžte!"

Karel pohlédne na Matouška, co ten? Ale ten už sebral trubici u zdi a vyráží k vrátkům, a tak se rozběhne za ním v mentálním vleku. Ale přesto ho ještě to, co už zažil přiměje vyhrknout na Domahlída: "Ale co když nám nevotevřou? Co když nás tam nepustěj?"

"Cože? Kam nepustěj? Dovnitř do baráku? Tak vystřelit zámek! Vyrazit dveře! Zajmout! Sme v revoluci, nerozumíš? BĚŽ!"

Karel sice moc nerozumí, ale přesto se poslušně prosmykne kolem něj, vrhne poslední pohled k mostu -zaplatřpámbu, eště nejsou skrz- a dá se do běhu za Matouškem, dusajícím už kus před ním

TANKY PRÁVĚ VYJELY NA jakýsi hřeben a periskop ukáže výsek krajiny, poseté sem tam roztroušenými pahorky, ale zato obdařené množstvím vesnic, rozsázených podél cest jako korálky na šňůrách. Vasilij se nestačí divit co jich je a jak vypadají pěkné a vůbec nerozkotané tak, jako byly všude na Ukrajině a pak i v Germanii. Tady vojny jakoby nebylo! Jen ta políčka všude maljenkije, celá ta krajina je zpošívána z plátků hnědí a jasné zeleně teprve rašící a tmavé zeleně lesíků navíc, Vasilij se nemůže vynadívat a tak pokradmu pootočí věží sem a zase tam, právě dost na to, aby viděl kousek po kousku periskopem -který není, než zvící klíčové dirky na tu rozběhlou krajinu- ale ne zas tolik, aby ho staršina třeba nesjel.

Kolona nabírá rychlost s kopce po tvrdé silnici a Vasilij pootočí věží pro změnu o kousek nalevo a ještě kousek, stojí tam lesík jako stávaly u nich doma, jenže tam to namísto tmavé zeleně jehličin bývala na jaře něžná zeleň břízek a olší a jív. Bývala, než je vykáceli a přeorali na kolchozní lány. A než fronta doničila to málo, co zbylo. Vasilij se bolavě zadumá, jak je to všechno dávno a daleko.. Jenže vtom protne okuláry dýmová čára a KRRACH! Pancíř se otfese pod tou ranou, se strany vyrazí do zorného pole oheň a dým a tank sebou hodí doleva, jak Igor zablokuje pás, div to Vasilije neshodí se sedačky. A hned zas doprava, svět venku proletí zorným polem sem a tam a Vasilij tápe naslepo po madlu, protože tiskne oči k zaměřovači a jeho mozek střelce pracuje rychle a úsilovně: Tank před nimi to dostal a ta čára šla zleva sestupně, panzerfaust to byl, odpálený z meze dostřelu a to je ten lesík, ten lesík! Vasilij hrábne po klíce a pole zaměřovače letí doleva, ještě než Kovalev křikne: "Fašisty naljévo! Fragmentárnyj! Ogoň!" Ale to už má Vasilij lesík v kříži a zatočí klikou odměru a jen mrkne koutkem oka co Šifrin a tam už letí závěr s nábojem do komory. "Stoj!", povelí a tank se zhoupne na brzdách a ted' už jen dotáhnout a spoušť! Dělo odpoví buchnutím tlakové vlny do celého těla, jenže pak Igor hodí tankem doprava, jebemti! Vasilij ten lesík ztratí a trvá mu vteřinu či dvě, než stočí věž zpět a najde jej. Jenže to už i ostatní tanky v dostřelu vypálily a lesík vybuchl v ohnivé smršti, takže neví, jak střelil. A tak jen malounko dotáhne odměr, jen po citu a znovu stiskne spoušť a předběhne všechny ostatní o zlomek vteřiny, dost na to, aby uviděl zásah svého granátu a je to dobrý zásah, jak má být! Záblesk exploze vyrazí nad zemí, ve kmenech za okrajem lesa, "Mětkyj!", křikne staršina pochvalně. Tak to má být na blízko na vrága zakopaného v lese, tak ho žádný okop na světě neochrání před smrští od tříštivého granátu, rozprsklého ve kmenech nad ním! Vasilij jen maloučko pootočí, nestaraje se už o Šifrina, protože ten už je s ním v taktu a tak jen znovu stiskne a poopraví náměr a znovu a znovu, dělo odpovídá pěkným buchnutím Vasilijovu zraku i mozku a rukám, protože Vasilij je dobrý střelec, srostlý se svým dělem i tankem. Střelec, který i bez dlouhých povelů ví, jak umístit své granáty tam, kam patří. "Mětkyj, charašó!", pochválí znovu staršina a dělo zase odpoví, než staršina křikne: "Překratit ogoň!" a je vlastně na čase palbu zastavit, protože z lesíka už zbývá jen zpřerážená hořící změt' v oblaku kouře a prachu a z toho duráka fašisty tam nemohlo zbýt nic víc, než ohořelé kousky a dobře mu tak! A třeba to ani nebyl soldát, ale nějaký kluk glupý z té jejich Gitlerjugen, kterému fašisti do ruky pancrfaust dali a sami se odklidili, a k pačemu to? K čemu pobil jeden tank z tisíců, copak tím může zastavit gvardějskije tankisty? Jebem jeho mať! Nu što, taková je válka, co naděláš? Tak Vasilij pomyslí nad těmi, co zašli v tanku před nimi vykuchaném explozí, zatím co jejich tank se vyhoupne zpět na silnici a Igor přidá plyn, aby vyplnil mezeru. Mezeru po těch, co už na Prágu nedojedou.

TEN DOMEK, co k němu Matoušek míří musel už dostat několik zásahů. Hřeben střechy je prolomen, ve střeše i boční zdi zejí černé díry a okna v patře se tmí slepotou vyražených skel. Střepiny skla jim hlučně chřupají pod botami, jak Matoušek dobíhá ke dveřím a chytne za kliku. Jenže marně, dveře nepovolí a tak zabuší pěstí, ale je to právě tak marné, protože barák zůstane upnutě tichý.

"Přece tam někdo musí bejt, hergot," řekne, lomcuje s klikou.

"Třeba sou zabítý, dyť to dostalo takovejch tref," děsí se Karel nahlas představou možná roztrhaných těl uvnitř, ale v zápětí se vyděsí doopravdy, protože od mostu dolehne kovový rachot. Od barikády se vyvalila obluda s černým křížem na věži!

"Už sou tu! Už sou zkrz!", křikne na Matouška a ten se znovu rozbuší do dveří hroznou silou, "Otevřít! OTEVŘÍT!!", ale nestane se zase nic, zatím co Karel nemůže odtrhnout oči od předmostí. Pásová obluda tam hrne před sebou změt troskek, couvne z dohledu a znovu popojede a za ní se vynoří druhá, s dlouhou dělovou hlavní!

"Už sou tu!!" křičí, Matoušek se ohlédne a řekne "do prdele!" a zabuší znovu, zatím co obluda se počne trhavě natáčet směrem sem, k nim!

"Do prdele," řekne Matoušek znovu a vrazí do dveří ramenem, ale ty stejně nepovolí a Karel musí vši silou vůle potlačit impuls vzít nohy na ramena za spásný roh, než Matoušek k němu napřáhne panzerfaust a řekne "drž!", stáhne flintu přes hlavu a BÁC!, zaopakuje a BÁC!, střelí znovu rovnou do zámku. Od mostu mu odpoví RACH RACH RACH RACH RACH těžkého kulometu a zeď zahrady za nimi vyprskne řadou odstěpků.

"Do prdele!", procedí Matoušek teď vztekle a vyrazí znovu ramenem a tentokrát to zapraští, dveře se rozletí, Matoušek vletí dovnitř, z mostu zarachotí znovu RACH RACH RACH a vžene to Karla za ním.

"Zavři! Zavři honem! Je tu někdo?", křikne Matoušek, ale odpoví mu jen ticho a pak Karel, hmoždící se s dveřmi: "To nejde, ten zámek je nadranc!"

"Tak to aspoň přiraž, ať je neuvidej votevřený," míní Matoušek asi Němce a křikne znovu: "Je tu někdo?" Ale odpoví mu jen nová rána od mostu a hned pak hrozný výbuch někde blízko.

"A hergot! Asi nás viděli," řekne a skočí k nějakým dveřím napravo. Otevrou se bez odporu, ale je za nimi jen tma. "Náký skladiště, musíme vidět ven! Nahoru, dem nahoru!", rozběhne se ke schodišti naproti. Zůstávají po něm šlápoty v tlusté vrstvě prachu, odkud to padá? Karel už také v běhu vzhledne maně vzhůru a lekne se: Strop je tam potrhán puklinami, visí z něj kusy omítky a polámané laťoví.

"Pozor! Pozor, strop se bourá!", křikne za Matouškem, ale ten už mizí za otáčkou schodů a jeho dusot se zastaví až nahoře, s překvapeným: "A sakra!"

V Karlovi už v půli schodů zase hrkne, že to tam jistě narazil na mrtvolu, ale běží dál, protože i na krvavou smrt se dá zvyknout. Jen aby ho na posledním schodu zarazilo co mohl čekat, ale nečekal: Spoušť! Zdi chodby se rozšklebují klikatými prasklinami, v podlaze zeje díra a všude kolem je rumiště vysypané malty a cihel a bůhví čeho. Vzhledne zase vzhůru a tam chybí kus stropu, jen polámané trámy tam trčí a nad nimi obloha.

"Tak dělej! Kde si?", volá Matoušek odněkud za dveřmi nakřivo na jediném závěsu a Karel se protáhne do troskek toho, co bývalo kuchyní. Jen kachlový sporák v koutě zbyl, všechno ostatní rozbito, přeházeno, rozmetáno po všech koutech, okno beze skel má ustřeleno jedno křídlo i s kusem zdi. Karel vyrazí doprava, za chřupavým zvukem Matouškových kroků, byly tam dveře, ale už nejsou, jen zubatá díra zbyla ve zdi a za ní stojí Matoušek v další spoušti: Trosky postelí, nějaká skříň rozštěpená odshora dolů, rozbité zrcadlo, všechno rozmetáno ke stěnám jakoby strašlivou odtředivou silou a pokryto vrstvou prachu.

"Sem jich ty hajzlové asi pár našili," Matoušek ukáže na díru ve zdi hned vedle okna. "Ale výstřel je vodtud parádní, ten partyzán to dobře vodhad!"

Karel se podívá a opravdu, je odtud vidět celou ulicí až na předmostí a zaplatpámbu, pancéře se tam teď sunou doprava po Argentinské! Jen jeden zůstal stát s kanonem natočeným výhrůžně k nim a Karlovi vtom dojde, že Domahlíd povýšený na partyzána měl možná pravdu, ale jen v jednom jediném bodě a že ve všem ostatním se hrozně omýlil. Protože odtud je daleko lepší výstřel, než z toho jeho průjezdu! Tady měl být ten kulomet i panzerfausty a všechno co mají, protože pár tanků odtud odstřelených by snad mohlo tu ulici zatarasit. Jediný panzerfaust je na to zoufale málo a na všechno je už pozdě, protože tou ulicí teď už neprojde ani myš! Co teď? Co dál? Bezradná úzkost mu stáhne hrdlo, ale pak se rozpoutá kanonáda směrem někde od papírny a Matoušek řekne nadějně: "Dobrý! Řežou do toho vlaku, tak to chtěj jet tamtudy. Heleď, teď máme snad chvílku. Nech tu ten pancrfaust a skoč to vobhlídnout dolu, jestli tam sou taky nějaký dveře dozadu na dvůr, co kdyby? Ale vem to hopem, jo?"

Karel poslušně předá zbraň a vyrazí, jenže není dál, než u schodů, když Matoušek křikne: "Počkej! Nikam nechod', pocem!"

Něco se tam děje!"

Vřítí se zpátky a to už Matoušek přikleká s panzerfaustem k oknu a jen hodí přes rameno: "Zastavilo se to! Tady, připrav se tady vedle!" Asi miní tu díru ve zdi a Karel tedy shodí flintu a přiklekne k ní, jenže díra je nízko, musí si k ní lehnout na lokte a průvan mu fouká zvřený prach do očí. Ale hlavně, co se děje tam na mostě?

Všechno tam stojí, ale v zápětí jeden obrněnec se zase začne natáčet, ježišmarjá, nepojede sem? Po panickou vteřinu nebo dvě nesvede Karel rozeznat příd' vozidla od zádě, ale pak, pak se hrozící hlaveň začne natáčet opačným směrem, pryč, pryč od nich, zaplaťpámbu! Kolona se dá znovu do pohybu, i když s nervy drásající pomalostí, strašlivé defilé se počne valit předmostím: Obrněnci, transportéry, nákladáky s řadami opřilbovaných postav, sedících tam v hrozivých řadách, jako tesaných z kamene. Bojová moc SS-Regimentu "Der Führer" jim tu defiluje před očima, jako by měli až teď uvidět, čemu se to chtěli postavit. Ale hlavně, směřuje snad někam dál a pryč, až Matoušek řekne: "Hergot, to sme měli kliku! Skopčáci asi mířej někam jinam, ale rači eště počkáme."

A tak čekají, zírají fascinováni tou hrozivou podívanou a zapomenou pro tu chvíli, kam se to měl Karel běžet podívat. Konec konců by na tom nemuselo záležet, kdyby nebylo několika dalších okolností a hlavně a zejména, kdyby nebylo Hauptsturmführera Kurze ze štábu regimentu "DF" a jeho zásady dodržovat pravidla bojové taktiky neúhybně, ať je, co je.

K JEJÍMU UPLATNĚNÍ dojde jen chvilku potom, co pásák Scharführera Leimkeho dojde k mostu. Leimkemu neujde, že zajištění dobytého předmostí není právě nejlepší: stojí tam pár Stutzmannových obrněných vozů víceméně nazdařbůh a jeden espewe, jehož posádka ani není v bojovém rozmístění. Ale to není jeho starost, Leimke jen pokrčí rameny a věnuje raději pozornost právě míjeným zbytkům té zatracené špery a také tomu, že kolona povážlivě zpomaluje, až se zastaví docela, sotva přejedou korunu mostu.

"Himmelherrgott," zakleje řidič a Leimke se vytáhne na špičky, co se stalo? S jeho výšky je vidět, že zastavení snad není vinou poměrně úzkého průjezdu v čadících troskách, ani toho mezi rozstřílenými vagony vlaku tam vpředu. Stojí to teď zamrzle až kam oko dohlédne. Brýlatý Leutnant před nimi se také natahuje, ale nakonec se otočí a rozhodí jen rukama, že také neví proč to zase nejede. Někde vpředu začne praskat střelba, pak se to trochu rozjede, ale tak hrozně pomalu, že samou starostí nad těmi průtahy Leimkeho už ani nezajímají zbytky té hlavní barikády, jak se jí konečně po decimetrech proplouží. Mimoto střelba tam vpředu už zase zhoustla, bůhví, je-li to od čela kolony, nebo odjinud a pak se všechno nadobro smáčkne dohromady a zamrzne, čímž jejich transportér zase uvízne, přesně vprostřed předmostí. Pravděpodobně ne nakrátko, protože od vozidla k vozidlu projde rozkaz "Motory zastavit!"

Samozřejmě, vzácným benzinem se musí šetřit, ale jak řidič otočí klíčkem a motory ztichnou je tím víc slyšet střelbu. Leimke usykne "Himmelherrgott," ale jen mezi zuby, protože jako velitel nesmí mužstvu dát ustaranost najevo. Navíc tohle nejsou jeho muži a před nimi a za nimi už není ani jejich kompanie, protože se zařadili do kolony až bůhví kde za ní. A ještě navíc tu trčí vypíčení na holém předmostí bez ochrany, snad hůř než tam na kopci! Leimke přeletí oblohu starostlivým pohledem, ale ta je pořád tak neuvěřitelně prostá nepříteli, přestože počasí je naprosto ideální: Teď už ani mráčku! Podívá se na hodinky, ještě dvě, tři hodiny do tmy a pak to bude dobré, ale co kdyby tu uvízli a v noci zaútočili ti zatracení povstalci? Regiment roztažený v pochodové koloně je v nejhorší možné situaci pro pouliční boj, jak provést přeskupení? A zrovna tady jsou nejzranitelnější, protože to předmostí je navíc křižovatkou, z obou stran do něj ústí ulice z odkudsi podél té řeky. Co kdyby museli ustoupit? Jenže ustoupit kam? Do rukou Rusům? Verfluchte Scheisse! Leimke procedí mezi zuby svou kletbu pro neschůdné situace, ale přece se to musí hnout? Jenže nehne se nic a střelba v dáli neustává, spíš naopak a pak se jeho obavy zhmotní do plecháče, hrčícího sem po levé vozovce a v něm stojícího Hauptsturmführera Kurze. Špatné znamení?

Vyplní se v zápětí, protože ještě než zdravý instinkt nebýt v dohledu, když létají rozkazy, stačí přimět Leimkeho ke zmizení za pancířem, opíše plecháč polokruh rovnou k němu.

"Sie, Scharführer! Kolik máte mužů?", štekne Hauptsturmführer, jakoby si ho vůbec nepamatoval od včerejška a Leimke se přes pocit dotčení a předtuchy maléru vypne a zahlásí jako v noci: "Scharführer Leimke a jedenáct mužů!"

"Na gut," kývne důstojník. "Musíme zajistit tohle předmostí! Váš úkol je zajistit západní stranu. Hloubkové zajištění peším výsadem, srozuměno?"

"...Befehl!", odpoví automatismus kázně za Leimkeho, jenže v momentu mu dojde, o co tu běží a odváží se namítnout: "Ale.... ale my jsme tu přiveleni jako doprovod baterie, Herr Hauptsturmführer," ukáže na spřežení před nimi.

"Už není zapotřebí," zruší Zangerův rozkaz všemocné mávnutí štábní ruky. "Tak rychle! Kupředu!"

To poslední asi platí také Kurzovu řidiči, protože ten zatůruje motor a vyrazí vpřed, kolem dělostřelců a k espewe před nimi, jak se dalo čekat. Někdo musí jistit také druhou stranu.

Rottenführer, který tam ještě před pěti vteřinami vyhlížel, už zatím stačil prozířetelně zmizet, ale není mu to nic platné. Protože Kurz se natáhne z plecháče a zabouchá na pancíř, takže podřízenému nezbude, než vylézt a utrpět totéž, co Leimke. Jenže na potvoru dostane tu lepší stranu! To Leimke vidí okamžitě, protože na východ se podél té příčné ulice táhne jakýsi úvoz, který tamtěm poslouží jako zákop. Leč co může jiného, než jen otráveně vzdychnout nad tou nepřízní osudu a otočit se ke své straně: Jak tohle zajistit s jedenácti muži, herrgott? Vlastně dvanácti, zapomněl na toho Gefreitera od kanonu, co s nimi uvízl, ale k čemu ten může být?

Ta ulice vpravo spadá dolů svahem se zbytky rozebrané dlažby asi třiceti metrů zdělí a pokračuje obestavěna baráčky, vesměs přízemními, To znamená jen mizerný výstřel z oken, a střechy tam jsou strmé, po těch přece nepolezou? A navíc, za nimi je nábreží široké jako silnice, povstalci mohou lehce projít tamtudy a napadnout předmostí odzadu! Z toho je sice výstřel po délce té ulice, ale nábreží bude v jejich slepém úhlu a potom, zablokovaná kolona se nemůže přeskupit! Musí být zajištěna před přepadem zblízka a zajištění je proto nutné předsunout. Ten Kurz má vlastně pravdu, že chce jisti do hloubky!

To vše proletí Leimkeho myslí ve vteřině či dvou a skončí závěrem, že tohle předmostí by pak měla zajišťovat celá kompanie, namísto pouhých dvou osádek. Jenže u zbraní SS se o rozkazech nediskutuje, rozkazy se plní a Leimkemu nezbývá, než se sehnout k řidiči: "Nastartovat! A doprava dolů, ale pomalu!"

Rozkáže jet pomalu, protože na jedné straně je nutno předvést důstojníkovi, setrvávajícímu tam stále ještě v plecháči, že rozkaz je už plněn, na druhé straně potřebuje čas. Alespoň chvilku na domyšlení, jak zvládnout ten nemožný úkol, který byl uložen zrovna jemu, Scharführeru Leimkemu! Což ho naneštěstí zavazuje, aby jej splnil co nejlíp, ať se mu líbí, nebo ne.

Motor už naskočil a transportér sebou trhne doprava v plném rejdu, ale jde to špatně po tom, co zbylo pod vytrhanou dlažbou a kolejemi, řidič musí nadjet nadvakrát, než dostane vozidlo do správného směru, ale to je vlastně dobře, protože to Leimkemu nechává víc času na myšlení.

"Co je? Co se děje?", naléhají za ním znepokojené hlasy jeden přes druhého, ale Scharführer je ignoruje aspoň pro tu chvíli, protože musí myslet. Musí najít řešení toho nemožného úkolu, protože rozkaz musí splnit! Poddůstojník zbraní SS si snad může přát nebýt v dohledu, když hrozí rozkazy, jako zrovna tenhle. Může o něm mít třeba i pochyby. Ale nemůže rozkaz nesplnit, protože to je věc jeho cti a věrnosti všemu, čím žil až dosud. Unsere Ehre ist Treue! Naše čest je věrnost, to není jen ledajaké heslo, to je nejvyšší zákon a zásada mužů SS.

Tak zdlouha o tom Scharfuhrer Leimke v té chvíli samozřejmě nepřemýšlí, protože to vše prostě ví! Jako pevný a neúhybný ukazatel je to zakotveno v jeho mozku, který už úsilovně pracuje na řešení problému možná neřešitelného. Sjedou tak až do půli toho svahu, než Leimke zaregistruje existenci patrového domu na pravouhlé křižovatce o kus dál. Okna v patře tam nabízejí výstřel do dvou směrů a možná i do tří a tím kontrolu té křižovatky, jejíž vzdálenost od předmostí je už za mezí snadného zásahu třeba pancéřovou pěstí. A pokud tamta příčná ulice pokračuje až na nábreží, pak i jistou kontrolu tím směrem. Potrvá pak už jen vteřinku, než to všechno v Scharfuhrerově mysli sklapne dohromady, tady má řešení!

Není to hloupé řešení, právě naopak, a je možné, že svým rozsahem dokonce jde nad to, co měl na mysli Hauptsturmführer Kurz. Ale to Leimke nemůže vědět a tak jen povelí "Halt!" řidiči a obrátí se konečně ke svým mužům, dohadujícím se teď už rozčileně, o co tu vlastně jde.

"Ticho! A teď dávejte pozor!", řekne autoritativně. "Dostali jsme rozkaz zajistit tuhle stranu předmostí, než bude cesta volná. Nemůže to trvat dlouho, ale do té doby je nutno zajistit, aby povstalci nemohli napadnout regiment s boku buď tudy, anebo od břehu té řeky, jasné? Tak, obsadíme ty domky mezi ulicí a nábrežím ve skupinách po třech. První skupina si zajistí výstřel sem na ulici, druhá a třetí skupina zajistí výstřel zezadu těch domků na nábreží. Já obsadím s dvěma muži a kulometem ten rohový dům na křižovatce vpředu. Ukážu který, až vystoupíme. Řidič zajede do té příčné ulice tam vpravo k řece. Bude tam chráněn a po ruce a bude mít výstřel na obě strany, v případě potřeby. Má tu být ještě jeden lehký kulomet, je to tak?" Uvědomí si, že toho vlastně moc neví o možných rozdílech od standartní výstroje svého espewe, než jeden z mužů zahučí "jawohl!" a začne loudavě šmátrat pod lavicí.

"Vy!" ukáže Leimke prstem na Gefreitera Wehrmachtu. "Vy a Sturmmann Lugbauer jdete se mnou. V případě útoku po nábreží je třeba zahájit palbu spíš dřív, než pozdě. V případě útoku touto ulicí budou espewe i první skupina čekat, až banditi přejdou moje postavení a my je začneme kosit zezadu. Všechno jasné?" Zapátrá ve tvářích posádky po srozmnění, souhlasu, třeba i uznání nad promyšleností toho plánu, ale nedočká se ničeho takového. Jeho noví muži sedí na lavicích v zachmuřeném mlčení, někteří se ani neobtěžují zdvihnout k němu pohled od netečného zírání na podlahu a Leimkeho myslí proletí obava a politování. Mein Gott, že tu nemá svou trupu! Ti by s ním šli do toho jinak, než tyhle kancelářské myši! Ale co se dá dělat? Rozkaz je rozkaz!

"Also los, zbraně připravit!", řekne stroze. "A granáty, nezapomenout granáty! Rudi, ty bereš zásobníky, já беру kulomet." Vyhákne přední kulomet vozidla ze závěsu, ale jen zkusmo, protože jej tam může být zapotřebí v první fázi jeho plánu. Vskutku, není to špatný plán. Jenže nepočítá -ani nemůže- s několika okolnostmi, které mu perfidní zákon schválnosti

chystá do cesty.

TO JE UŽ PODRUHÉ, co Matoušek chtěl vyslat Karla dolů na průzkum ústupové trasy, ale odvolal to zase v zápětí. Protože z kolony se v tu chvíli vyhrabal jeden z pásáků a dal se s kopce, sem k nim! V půli svahu se sice zastavil, esesák číní vpředu z pancíře se obrátil dozadu, jako by něco vykládal těm uvnitř ale pak se obrátil znovu vpřed a vyháknul tam hrozivý kulomet z držáku! Co s ním chce dělat? Jenže jej tam zase vrátil, Karlovi se potí dlaně napětím, co bude? Zůstanou tam stát jen na stráž, nebo co? Ale pak se ten esesák skloní dolů, asi k řidiči, protože hrůzo, pásák se dá znovu do pohybu! A rovnou sem!

"Jedou, jedou sem!", vyhrkne a ohlédne se od své díry k Matouškovi, co ten na to? Matoušek má pušku u líce a míří, Karel se znovu podívá ven, je to dost daleko! Střelí, střelí? Sestřelí toho esesáka? Otočí se znovu na Matouška, ale ten zas odličil a řekne: "Eště ne, eště počkat. Nestřílejte!"

Nejspíš spoléhá na Domahlída v průjezdu, ale co když je to chyba? Co když smrt Scharfuehrera Leimkeho právě tam a teď, co kdyby ta ještě mohla přetrnout řetěz slepých náhod, či mohla ještě zadržet ruku Osudu, Prozřetelnosti a třeba i Boha Všemohoucího, jak kdo chce, v řízení běhu světa k jednomu z bilionů možných průsečíků?

Jenže žádný z nich nevystřelí, zatímco transportér se valí se svahu a pak se esesák chopí kulometu a RACH RACH RACH RACH RACH RACH RACH RACH!, promete dlouhou dávkou ulici před sebou, průčelí domků vlevo i vpravo a RACH RACH RACH RACH RACH RACH RACH RACH!, zase zpět. Omítka odlétá ze zdí v dlouhé řadě výtrysků, jako když hází žabky na vodě, střepiny skla odlétají z oken a v Karlovi zatrne, protože omítka vytryskla i kolem Domahlídova průjezdu!

"Nestřílejte, nestřílejte, eště ne!", napomíná Matoušek, jenže tím položí první břevno nečekané okolnosti přes cestu Scharfuehrera Leimkeho. Neboť účelem takové dávky v pouličním boji je jednak zastrašit a zahnat do krytu ty, co se dají, jednak vylákat ty, co se nedají, k opětování střelby a tím k vyzařování vlastních pozic. Jenže tahle ulice tedy mlčí v odpověď jeho dávce a Leimke může učinit závěr, že kolem už není těch povstaleckých sauhundů, protože jejich dělostřelba je vyřídila.

Pásák se tedy dovalí s kopce, s esesákem týčícím se směle nad pancířem, blíží se k Domahlídkovu průjezdu a Karel čeká, čeká, čeká se zatajeným dechem: Teď, teď se to stane! Z černého otvoru vrátek vyrazí čára ohně a dýmu, jako včera vnoci, ale tentokrát se zaboří do boku té pásové obludy a všechno, obluda, esesák nahoře i ti uvnitř se rozletí na kusy ve smršti výbuchu!

Jenže se nestane nic. Pásák mine průjezd a nic odtamtud nevyrazí, nic se neozve, ani kulomet, ani výstřel, nic! Docela nic! Karel zírá v ohromené nevěře, než jeho mozek vůbec přijme skutečnost, že ten pásák přejel předpokládanou hranici zkázy naprosto bez úhony! Je to tím, že Domahlíd to dostal z toho kulometu? Nebo mu něco selhalo? Nebo zmeškal, nebo něco zpackal, nebo třeba prostě zdrhnul? Ale co záleží na tom proč, v této hrozné chvíli?

"Do prdele, co se tam...." nedopoví ohromeně i Matoušek a Karlovi dojde, že teď už nic, vůbec nic než čirý vzduch už nestojí mezi nimi dvěma a tou nestvůrou, jistě plnou esesáků!

"Do prdele...", řekne Matoušek znovu a Karel se zas ohlédne, Matoušek má teď v ruce pancrfaust a zápolí s hledím, které se mu bůhvíproč nedaří zdvihnout. Karel se vrátí k pásáku, ale ten se zastavil, stojí! Sláva, stojí! Jenže zezadu vyskočí tři esesáci a ten nahoře jim ukazuje k domku nalevo ti tři tam zapadnou do slepého úhlu za zdí, nebo snad dovnitř? RATATATATA, šlehne tam dávka z automatu a pásák se zase rozjede, "sakra, to je to zadržovaný," cedí Matoušek skrz zuby a lomcuje vzdorujícím hledím na té troubě. Ale co pásák, co ten pásák? Zase zastavil a další tři esesáci z něj vyrazili nalevo, kam Karel vidí stále méně, protože jeho díra je za úrovní průčelí těch domků. Pásák se rozjede znovu a Karel trne, něco se přece musí dělat! Hodí pušku k líci, jenže hledí mu lítá semtam kolem toho esesáka, proboha, copak tu flintu neudrží rovně? Až vtom zase jednou to nesmírné BUHÚÚŠ! ho udeří do uší a zaplaví vlnou horka a kouře, jak vedle vyrazí ohnivá čára na ten pásák. To Matoušek konečně vyhrál zápas s pancrfaustem!

ÚKOLEM HLAVICE ZVANÉ pancéřová pěst je nejprve přilnout silou nárazu na pancíř tak, aby uniklo co nejméně zplodin exploze, která nastane v příštím okamžiku. Z duté nálože vyrazí pod tlakem statisíců atmosféry jazyk žhavých plynů a žhoucího kovu, pod kterým ocel pancíře ustupuje jako těsto a vpustí dovnitř ohnivou smršť, která sežehne a zdrtí všechno živé a promění před vteřinou ještě mocný pancíř v rozkotanou trosku..

V porovnání s pancířem tanku by pancéřová pěst měla překonat hravě oněch nejvyšších deset milimetrů oceli, chránící posádku vozidla typu Schützenpanzerwagen. Matoušek tak věří správně a strefí se v podstatě dobře, jenže ne tak, jak by v této situaci měl. Hlavice zasáhne obludu přímo do čenichu, do pancéřové desky před chladičem. Ta sice má čtrnáct milimetrů tloušťky, ale hlavice ji překoná hravě a tím spíše i chladič za ní, jenže pak se setká s něčím, s čím její tvůrci nepočítali: S téměř metrem délky masivního motoru Maybach. Masivní čelo motoru z litého kovu a spleť ojníc, pístů, výztužných žebířů a

ložisek spotřebují energii nálože trochu po trošce, takže ještě než ohnivý jazyk může vyrazit na druhém konci a přepážkou za ním na posádku, nezbyvá mu už energie na víc, než rozmetání zbytku motorového prostoru horem dolem. Posádce ani Leimkemu se nestane nic, protože ten zahlédl včas záblesk plamenného chvostu, vyrazejícího od toho okna a podvědomá reakce, zostřená už tucty takových zážitků jej bleskem strhla dolů. I když je lidským svalům těžko soutěžit v rychlosti s raketovým letem hlavice, byl už Leimke v okamžiku rozražení víka motoru dost nízko za předprsni na to, aby smršť plynů a trosk přeletěla neškodně nad jeho hlavou. Ale i tak nadhodí reakce výbuchu transportér jako úder obří palicí,

"Jezusmaria!", vyhrkne řidič, vzadu křičí hlasy v kakofonii zmatku, ale Leimke neztratí hlavu, věda, že v této chvíli závisí všechno jen na něm. Že má jen další vteřinu či dvě, než třeba další střela vyrazí zhoubným letem z toho okna! Nezaváhá ani mžik, vztyčí se chladnokrevně nad obrubní, hrábne po pažbě kulometu, trčícího tam teď hlavní vzhůru a zamíří a stiskne spoušť, s jedinou myšlenkou: "Spustí to? Není to kaput?"

"RACH RACH RACH RACH RACH RACH!"... odpoví kulomet a Leimke vmete s nesmírnou úlevou smršť střel do toho proklatého okna i všude kolem, a znovu a ještě jednou do něj, dokud nevyžene horkou hlavní poslední náboj zásobníku.

"Magazin!", křikne a hned se k němu vztáhne ruka s novým zásobníkem, to je jistě Rudi, Rudi vycvičený v bojích jako on! Upustí jen prázdný zásobník za sebe a zarazí nový a švihne znovu hlavní k cíli, ale je to už zbytečné. To proklaté okno tam zeje černou prázdnotou, žádný záblesk, žádná hlaveň, žádná hlava se tam neukáže. Tak toho sauhunda dostal! Gottseidank!

"DOSTAL JÍ! DOSTAL STE HO!", stačil Karel jen křiknout, než pásák odpoví rachotem kulometu. Instinktivně ucukne až když kus cihly v okraji jeho díry zmizí jako kouzlem a prška úlomků ho švihne do tváře. Ale že Matoušek nic neříká? Karel se ohlédne, ale Matoušek se tam jen pomalu sváží od okna, níž a níže, až se svalí nazad, tváří k němu a Karel ztrne v němé hrůze. Ta tvář má otevřená ústa, jakoby chtěla něco říci, ale nefekne už nikdy nic, protože právě nad kořenem nosu rudne hrozná díra, přetékající blyštivě rudou krví. Krev se řine přes obočí, přes oko ještě otevřené, spouští se jako rudá opona za koncem života, zatímco druhé oko nepřestává zírat ztrnule nevidomým pohledem, ze kterého na Karla číší strašlivá pravda: že teď už tu zbyl jen sám. Úplně sám proti bůhvíkolika esesákům!

Ale potvrzá jen vteřinu, než ho bůhvíjaká to síla odtrhne od toho pohledu a vžene zpět k jeho díře. Esesáci se teď hemží za zádi pásáku, ten nahoře už znovu sundal kulomet a to je Karlovo štěstí, alespoň pro tu chvíli. Střelí tam bez myšlení a zdvihne se a skočí k oknu a znovu PRÁSK! Je tam lepší výhled, anebo tam skočil proto, že tak se to má, že v indiánkách přece odjakživa přebíhá poslední obránce od střelny ke střelně, aby zmátnul útočníky?

JENŽE NEZMÁTNE nijak Scharführera Leimkeho. Zkušené ucho pozná okamžitě, že tam pálí jediná zbraň, protože obstarožní mannlicher mu zní zcela jinak, než co jiného. Válečnickův mozek bleskem zhodnotí situaci: Byli tam tedy dva, nebo toho sauhunda přece jen nedostal? A co tedy teď, když z jejich espewe je vrak? Není třeba všechno změnit? Ale ne, nesmí se zastavit! Nemůže vtvář svému mužstvu připustit neúspěch! A ostatně, co je jeden mizerný povstalec proti mužům pluku "Der Führer"? Vždyť ten sauhund ani neumí střilet, ty střely jdou bůhví kam!

"Zpátky! Zpátky! Na místa!", zažene velitelským zařváním zpět do příkázaných postavení obě už vysazené trojice, které samozřejmě vyrazily zpět na ulici, co se stalo?

"Na místa! Los, los!", ukáže třetí skupině s lehkým kulometem na už vyhlédnuté dveře a ta je spěchá vyrazit a zapadnout tam, nikoliv nerada, zatím co Leimke už si v mysli všechno srovnal, už ví jak dál. S jeho kulometem se bez opory dá střilet jen nepřesně, ale toho v tu chvíli není třeba. "Tamhle!" ukáže teď svým třem mužům a vyrazí ke zdi napravo, která se jeho zkušenému oku jeví ve slepém úhlu toho zatraceného okna. Ti tam za ním přirazí v mžiku, ale Leimkemu jde nejprve o řidiče: "Sem! A dávej pozor! Pobežíš zpátky! Najdeš Hauptsturmführera Kurze nebo našeho Zangera a nahlásíš, že jsme v postavení, ale náš espewe je kaput. Jak se regiment hne, musí pro nás poslat náhradní! Jasný?"

"Jawohl, úplně jasný", odpoví řidič s horlivostí velké úlevy, neboť předtím vůbec nemohl doufat, že se z téhle šlamastiky dostane tak lehce.

"Tak poklusem! A dávej pozor, všechno teď závisí na tobě!" Velitelský instinkt vede Scharführera k tykání, zdůrazňujícímu nejen zodpovědnost, ale i sounáležitost vůči kamerádům.

"Befehl!" scvakne muž podpatky a vyrazí tryskem podél zdi zpět k mostu. Leimke se za ním ani nepodívá, protože už má na mysli příští krok: Teď dojde na toho sauhunda v tom baráku, ať se tam schovává jak chce!

"Rudi," hodí hlavou tím směrem a Lugbauer řekne jen "naja, freilich", že tedy ovšem a odepne od opasku dva granáty, protože tuhle taktiku mají sehránu tucty úspěšných repríz, v nichž Sturmann Lugbauer vždy exceluje v roli experta s granáty. Takže jen přimávne Gefreitera za nimi aby následoval, prosmykne se před Leimkeho a začnou se sunout podél zdi k nároží. Až tam vyhlédne jen na zlomek vteřiny k onomu oknu, výška, dálka, v pořádku. "Žádný problém. Co krytí?", hodí

jen přes rameno k Leimkemu.

"Jasně, počkej moment," řekne Leimke a otočí se ke Gefreiterovi, protože ví, že jistý problém tu ale přece je: Lugbauer hází pravačkou a zed' je napravo. To znamená, že k hodu musí odstoupit doleva, nebo postoupit zpoza rohu a to i to ho vystaví palbě toho sauhunda nahoře.

"Gefreiter," řekne Leimke, "potřebujeme krycí palbu. Já mířím na to okno, vy na tu díru vpravo od něj. Na můj povel, jasný?"

"...Befehl," odpoví Gefreiter a přehodí bez dalšího mausera s řemene a náboj do hlavně

Gut, ten poslouchá, pochvaluje si vduchu Leimke, jenže hned nato se Lugbauer dopustí malé a Gefreiter hrozné chyby: V netrpělivosti udělá Lugbauer krůček ze slepého úhlu za zdi a to zmýlí Gefreitera zcela hloupě, že akce začíná. Pozdvihne pušku a ukročí do ulice s prstem na spoušti, ale navíc ukročí příliš daleko, protože má jen matnou představu o poloze Karlovy střílny.

TOMU SE ZATÍM PODAŘILO alespoň zčásti přemoci tu perversní sílu, neústupně přitahující jeho pohled ke krvácející hlavě na podlaze, takže už může alespoň trochu myslet, zatím co třaslavými prsty láduje hrst nábojů z kapsy do zásobníku. Netrvá pak než pár vteřin než mu dojde, že esesáci se nebudou za tou zdi schovávat navěky, že se musí někde vynořit a že to nemůže být, než zpoza rohu naproti. A tak stojí skryt za zbylým rámem okna a napíná zrak jako nikdy v životě, s jedinou myšlenkou: Tam dole vyrazí esesáci každou vteřinou a pak musí střílet včas a dobře, nebo je s ním konec! Zírá a zírá bez dechu, až teď! Ted' se hrana zdi zhoučila něčím šedým, odlesk kovu tam blýsknul! A Karlův prst na spoušti stiskne sám od sebe, PRÁSK!, udeří flinta a to šedivé cosi ucukne zpět, jenže jiná uniforma tam mezitím vskočila do hledí, Karel trhne rychle závěrem, ale to už zbytečně. Protože tam dole už se stalo.

BYLA TO TA PRVNÍ STŘELA, která ovšem přeletěla Lugbauera příliš vysoko a stranou, jenže za ním už vkročil do její dráhy jiný cíl. Kule se tam zaryla ničivou silou do jednoho z hlavních řečišť života v lidském těle a svobodník Wehrmachtu Helmut Greif, s prstem taktak na spoušti, už jen zachrčí a padne na zem k Leimkeho nohám. Z přervané krční tepny chlístá krev pulsuujícím proudem a rozlévá se po zemi, Leimke může jen vyhrknout "Herrgott!", než křikne: "Halt! Halt, Rudi!"

To už Lugbauer stejně ucuknul zpět, takže se jen ohlédne: "Co je? Eh..h, Scheisse!", dodá, jak uvidí padlé tělo a proud krve a Leimkeho shybnout se k té spoušti, ostatně zcela marně. Neboť zmírající mozek v těle u jeho nohou už nevysílá, než zmatené signály hrdlu, aby křičelo a končetinám, aby běžely či střílely, jenže hrdlo jen chroptí a končetiny sebou zaškubají a to je konec Gefreitera Greifa, takže Leimke už jen mávne rukou: "Kaput!"

Právě to je ten poslední okamžik ještě vhodný ku pozastavení a rozmyšlení, co dál. Situace si žádá, aby výsadky rozmístěné vzadu vyrazily na ulici zjistit, co se to stalo? Jenže ty byly jen moment předtím Scharführerem seřvány zpět do svých pozic a jejich stav myslí je nejspíše stavem trucovité lhostejnosti. Protože to nejsou praví kameraden ve zbraní, jsou to jen kancelářské myši skutečného boje vlastně neznalé a navíc na ústupu od války, přerušeném na smůlu a vlastně i přičiněním toho cizího a zatraceně komisišního Scharführera. Tak to asi vidí a proto zůstanou tam, kde jsou. S jedinou myšlenkou, společnou jim všem: Jen aby proboha nezmeškali až se regiment hne! Jen tu nezůstat opuštěni ve vzbouřeném městě, na pospas proradným a najisto pomstychtivým povstalcům!

Pokud se týče Scharführera Leimkeho a Sturmmanna Lugbauera, tak ti dva se zastavit nemohou, neboť jejich mozky zaplavuje adrenalin a myslí slepá zloba. Zloba nad tou smrtí u jejich nohou, zloba na to vzbouřené město, zloba nad proklatou smůlou a rozkazy, které je odtrhly od jejich pravých kamerádů a vyslaly mezi zákeřné povstalce. Zloba nad ztrátou už druhého vozidla, které je mohlo dopravit do bezpečí, ale leží teď za nimi v troskách, zloba na válku už dávno prohranou a na celý mizerný svět. A všechny ty zloby se nemohou neslávat v jejich mysli do jediného pocitu: Nenávisti k tomu sauhundovi, co zničil jejich espewe a zabil tady toho kameráda z Wehrmachtu. Musí zabít, zničit, rozdrtit toho zpupného kanála, toho sauhunda, toho ničemu, co si tu troufá zákeřně vzdorovat a stát jim v cestě! Zběsilost jim brání v logickém myšlení a žene je vpřed, slepě přes další výhybku Osudu. Slepě a nezrušitelně, protože nevratný tok času nedává nikdy a nikomu šanci odestát to, co už se stalo. Takže ani jednomu z nich nepřijde vůbec na mysl přivolat posilu, nebo snad dokonce ustoupit a nechat toho sauhunda být.

"Tak znova! Dem!", procedí Lugbauer a Leimke přijme tu výzvu bez námitek, protože jinak vlastně už nemůže. Jen odloží obtížný kulomet, hodí maschinenpistolí do palebné polohy a řekne už jen: "Tak na tři! Jeden, dva..." Ukročí a RATATATA TATATATA..., zapraží do toho okna i té díry dlouhou dávkou smrtícího krupobití, pod jehož clonou Lugbauer vyrazí, vytrhne oba kroužky zápalek zároveň a hodí jednou, hodí podruhé a oba granáty proletí přesně středem toho okna, protože Lugbauer je na granáty expert. Ještě vteřinu rachotí dávka a další vteřinu je ticho a pak KABUUM! Hrozný výbuch vyrazí tím oknem, oheň, dým, trosky, jak oba granáty vybuchly téměř najednou, přesně jak Lugbauer chtěl, přesně jak ho hnala

zběsilost rozsekat tamtoho sauhunda na cucky.

Ucukne za roh před smrtí výbuchu a tak vlastně nevidí, co všechno dokázal: Neuvidí, jak prolomená střecha toho baráku poklesla ještě o kousek níž, neuvidí nové pukliny vyrazit po staré omítce jako hady z klubka. Jen Leimkeho uslyší křiknout: "Skvělý, Rudi! Dem na to!" Což znamená, že ten má vskutku a pořád ještě v úmyslu ten barák obsadit. I když neví, že ta skvělá ukázka Lugbauerova umu ničit byla už zbytečná, ne-li hůř.

ZBYTEČNÁ, PROTOŽE tam nahoře je všechno zatím už jinak. Protože když Karel po tom druhém a už marném výstřelu trhl závěrem, tak nábojnice neodlétla od závěru pěkně dlouhým obloukem, jako vždy předtím, ale toho si ještě nevšimnul. Až když se závěr vzepřel při dorazu vpřed, tak se podívá. Co se stalo? Naboj tam trčí, zapřen špicí do zlověstně blýskavého konce nábojnice uvízlé v komoře! Zírá tam dobrou vteřinu, než mu stiskne hrdlo ledová ruka úleku v blesku rozpomnění:

"Manlicher má slabej vytahovák, dejte si na to pozor!", tak to řek ten zbrojír! A zrovna to se stalo! Nábojnice uvízlá v komoře, ježišmarjá! Co teď? "...druhej vytěrák sešroubovat, ale mauser má jinej závit, v zákopech byl vždycky někdo vedle," říká hlas mrtvý už celé věky a vědomí další hrozný chyby zaplaví Karlovu mysl: Ten Jarda tady měl bejt! Jarda s Hadrabovým manlicherem! Jenže Jarda je přece s Domahlídem, protože ten mu nevěřil, tak to bylo! A teď už je pozdě! Na všechno pozdě!

"Halt... Halt!", křikne venku esesácký hlas a to je na něj! Chtěj ho tu chytit! Chytnou ho, ty esesáci ho chytnou! Mráz úleku je vystřídán výhní paniky a v té Karla vůbec nenapadne, že pod mrtvým Matouškem leží jiná a lepší puška a to je vlastně jeho štěstí, alespoň pro tu chvíli. Ten esesácký výkřik ho vystřelí pryč jako švih bičem, pryč od okna! Napříč rumištěm a dírou po dveřích ven, ven do chodby a pryč, pryč dolů po schodech, RATATATATATATA štěká venku dlouhá dávka a pak KRRRRACH!, strašlivý výbuch otřese barákem, nahoře se něco řítí a bubnuje do zdi a Karel letí, letí dolů schodištěm, "dozadu, třeba je tam východ dozadu," řek přece Matoušek, proč jen se nepodívali včas? Poslední schod, zatočí kolem zdi v hrozném náklonu a flinta třímaná v ruce zaťaté křečí do něčeho praští, ale ruka ji nepustí, jak nohy letí dál, podél zdi schodiště a za roh, sou tam dveře? Sou, sláva! Zarve za kliku a ta povolí, ale dveře ne, jsou zamčené! A klíč tu není!! Lomcuje klikou v divém zoufalství, ale je to marné, je to marné! Z ulice už doléhá dusot bot a esesácký hlas, je v pasti, ježišmarjá, je tu v pasti! Rozhlédne se divoce a uvidí schůdky! Pod schodištěm jdou dolů další schůdky! Vrhne se po nich téměř střemhlav, jenže dole jsou taky dveře, ale těch už nedbá a padne proti nim vši vahou hrůzy a paniky a letícího těla.

TO UŽ JE LUGBAUER s Leimkem u předních dveří a vidí rozstřelený zámek, takže Lugbauer do nich jen kopne a dveře se rozletí. "Halt!", křikne, ale Leimke do nich nevrazí, naopak, ucouvne a ustoupí stranou, protože ví, co je teď na radě, jako vždycky: Lugbauer hodí a granát dopadne až vedle zdi schodiště, ale ještě se kousek kutálí, než KRRACH!, vybuchne zase hroznou ranou, protože to jsou těžké tříštivé granáty, co Lugbauer hází.

Jenže v tom místě a momentu už není koho zabít a tak granát jen vyrazí zubatou díru ve zdi, dveřmi se vyvalí prach a dým a Lugbauer křikne už jen "Gem'ma", že jdou a vrazí dovnitř a RATATATATA, promete všechno dávkou své maschinenpistole, chodbu, schody, tmavé dveře kamsi nalevo, rozběhne se kolem nich, ale ještě se rozmyslí a vrátí a jediným pohybem odtrhne, odjistí a vhodí tam další granát a teprve pak se rozežene za Leimkem, který už proběhl a dusá vzhůru po schodech s kulometem teď napraženým u boku, i když ví, že po Rudiho granátech tam nemohlo přežít cokoliv živého.

TEN PRVNÍ GRANÁT otřese barákem jen moment potom, co dveře dole povolily pod nárazem letícího těla a Karel se rozplácnul na nějaké zdi naproti nim. Uhodil se hrozně do hlavy, ale bleskem se odloupne a skočí po dveřích teď dokořán, musí je zavřít, musí je zavřít! Nebo ho ty esesáci najdou! Tak si myslí mozek v tu chvíli ještě neschopný logiky, přestože je to dvakrát marný počín, potom, co náraz jeho těla vyrval z veřeje starodávnou západku i se zámkem. Ale to Karel nevidí a nevnímá, jen tlačí dveře zpět urputnou silou. A v tom to přijde, KRRRRACH! Hrozná rána téměř nad hlavou mu vyrve dveře z ruky, lavina cihel a prachu a dýmu se řítí po schůdkách. Vdechne to a dusivá křeč ho přehne téměř vpůli a do toho RATATATA, nahoře štěká samopal a dvoje boty tam dusají a pak KRRRRACH!, další výbuch zatřese stropem někde za ním, něco tam padá na zem, ten dusot se mu žene téměř nad hlavou, jdou sem! Ježišmarjá, DOU SEM! Ale je to jen další omyl otřeseného mozku, protože tam přece začíná horní schodiště a dusot po něm se vzdaluje vzhůru. Jenže to nestačí k vyproštění se z paniky a posedlosti zavřít ty dveře, nebo... nebo..! Jenže ty teď navíc váznou v rozbitých cihlách a tak Karel konečně upustí flintu a vrhne se po nich oběma rukama, honem, honem! Eště tenhle kus, eště tamhleten, ale dveře se stále přičí, opře se do nich hroznou silou smrtelné hrůzy, dveře nadskočí v závěsech přes poslední překážku a BÁC! dopadnou do veřeje. A ta rána přehodí další z už jen mála zbývajících výhybek Osudu.

NEBOŤ TI DVA NAHOŘE ji nemohou neslyšet, takže je zastaví v běhu: Nějaký sauhund tu zbyl a jde jim do zad! Leimke,

už u dveří nad schodištěm křikne "Pozor!" a obrátí se, nakročiv doširoka s kulometem u boku, takže může krýt dveře i schody za Lugbauerem, ale ten už na předposledním schodu má svoje řešení: Strhne další granát s opasku a odjít, ale nehodí hned, čeká ještě půlvteřinu než hodí a hodí chytře: Expert musí umět hodit i za roh v takové situaci! Granát letí na zed' na otočce schodů, odrazí se tam jako kulečnicková koule, úhlopříčkou přes roh a ještě jednou, doskáče šikmo ještě přes pár schodů, než vybuchne, KRRRACH!, a to už Lugbauer napřahuje s dalším granátem, když vtom Leimke křikne: "Nein! HALT! HALT!!", protože teprve v tom okamžiku zpracoval jeho mozek to, co vidí oči: Popraskanou zed' a klikaté trhliny i díry ve stropu i v podlaze, ten dům je past! Může to spadnout! Ale už je pozdě, už nelze zastavit Rudiho ruku v kmitu, stejně, jako nelze zastavit Osud a i kdyby to šlo, ten granát je už odjištěn a Lugbauer nemá jiné volby, než jej vypustit z dlaně.

Granát z ní vyletí, odrazí se jednou, dvakrát, jako ten před ním, ale potřetí už není o co, protože tam je ona díra už vyrvaná předtím, takže se skutálí až k patě zdi a KRRRACH! Jenže to už je příliš, to už je víc, než to ztýrané zdvo může vydržet pod vahou cementových schodů a všeho nad nimi až k rozstřílenému krovu. Zpraští to hrozně a Lugbauer zmizí, oba tahy schodů i s nosnou zdí mezi nimi se řítí za rachotu cihel a kamení, Leimke pudově uskočí od okraje trčícího náhle nad prázdnem, jenže o cosi klopýtne v rumišti, přilba mu sletí, něco kolem něj padá a buší a pak už pocítí jen hrozný úder do hlavy a propadne se do černé tmy

TLAKOVÁ VLNA toho předchozího výbuchu rozrazila dveře znovu a smetla Karla do klopýtavého pádu nazad, ale v zápětí se všechno otřese ještě hroznější ranou a rachotem doznívajícím jako hrom! Skrovné světlo shora zanikne v lavině bůhví čeho, řítící se tam, kde byly schůdky, "Ježíšmarjá!", zaječí někde za ním ženský hlas, strašná váha zavalí Karlovy nohy až ke kolenům a drtí a tlačí a řeže tisíci ostrými hranami a vzduch nabude hrozně hustoty, ucpávající nos i hrdlo i plíce, bránící se křečí hrozného kašle. Ale tím v zápětí pronikne řezavý zvuk ženského kašle a chrchlání mužského hrdla, Karel se snaží natočit a dohlédnout tím směrem, jenže to nejde, nohy mu vězní ta drtivá lavina! Chce je vytáhnout, ale vězí pevně a pak ho nový záchvat kašle přehne vpůli. Kapesník, kapesník! Zasmátrá po kapse, ale ta je zplihle prázdná, teprve pak mu dojde, že ten zůstal na Hadrabově paži a to mu připomene flintu, kde je flinta? Jenže napřed si musí zakrýt ústa alespoň dlaní, nebo se udusí! Nový nápor kašle ho přehne ještě víc, až uhodí čelem o něco před sebou. Zasmátrá tam a teprve tím zjistí, že se mu na nohy zřítíla hromada staviva, proboha, nemá je zlomený? Pokusí se nakroutit a kupodivu to nezabolí o moc víc a tak se zapře oběma rukama o tu hromadu, kroutí a pácí a ohýbá, až sláva, něco povolí a jedna noha a pak i druhá se hnou o chloupek a ještě o jeden! Sploští je k podlaze, jak to jen jde a táhne a táhne a zápolí s tou mrtvou vahou, až je vyrve ven, ještě než ho začne dávit nový nápor kašle. Teprve pak mu dojde, že ten dusivý prach bude nejhustší právě při zemi a tak potácivě vstane a vskutku! Černočerná tma kolem zřídne do jen šedé tmy, kterou odzadu prosvítá žluté světýlko, jako od svíčky nebo petrolejky. Zní odtamtud zase to mužské chrchlání a ženský hlas do toho drmolí "marjápano, marjápano", než se mužský hlas zeptá: "Vér ist hýr?"

Karla to na okamžik zmrazí, než si uvědomí českost té němčiny a tak zakoktá rozpačitě: "Ale.. to sem jen já...no vlastně já sem tu, páč..." a pak musí zmlknout, protože nemá vůbec ponětí, jak se vlastně prohlásit v té situaci. A tak jen tápavě pokročí k tomu světlu a hlasu.

"FUCK THAT IDIOT!", cedí v tu chvíli mezi zuby sergeant John to nejsprostší, co zná. Je to na adresu jakéhosi generála Andrusse, jehož rozkaz, čtený radistou v odpověď na dotaz odněkud z přední linie právě poslouchá celkem náhodou. Neboť toho podvečera odpovídá nálada v leženích battalionů Třetí U.S. armády spíše karnevalu někde v Jižní Americe, než vojenskému řádu. Tekutiny normálně nedovolené klokotají proudem z láhví osvobozených porůznu a shromažďovaných až dosud pokoutně, krok téměř všeho mužstva se stává nejistým, zatím co zbraně různého kalibru provrtávají soumrak střelbou -ponejvíce do vzduchu, ale občas také ne- na oslavu, že THIS BLOODY WAR IS OVER! Že je konec týhle blbý války a všichni půjdou co nevidět domů a od této chvíle bude na světě jen mír a dobře!

Protože nikdo z nich netuší, že nejméně ve dvou z těch tří předpokladů se podstatně mýlí, je veselí všeobecné a nevázané. Jen sergeant John sedí sám ve studebakeru, jednak proto, že se ještě nemůže na alkohol ani podívat, jednak proto, že přece jen by se tu nějaká služba měla ještě držet a on se zdá být -vzhledem k prvnímu důvodu- nejvhodnější osobou. Poslal tedy velkoryse Davise a Doylea oslavovat a sám se usadil ve dveřích kamionu, když byl přepnul stanici na amplion, aby mu nic neušlo na vnitřní ani vnější frontě.

Jenže tím pádem se brzy stal středem neodehnatelného, i když relativně uctivého polokruhu kluků, přitahovaných k ležení jednak mylnou dedukcí (zadržující naopak vesničany doma), že ta střelba dává naději třeba ještě uvidět kousek opravdického válčení, jednak perspektivou permanentní nadílky žvýkaček a čokolády s hrozkami. Když se ta naděje a posléze i Johnovy zásoby všech dobrot rozplynuly, začali tedy kluci alespoň vést řeči, ponoukáni tím, že s tímhle vojákem lze komunikovat. I když nevalně, tak přece jen líp, než jen rukama a připitoměným šklebením, jako s těmi ostatními. Jenže tím se stalo, že v pouhých deseti minutách byl John už třikrát konfrontován otázkou: "Hale proč tary stojíte ha nedali ste se

na Prahu?"

"Protorže to sou ty orders co my máme. A valka je hotovej, anyway," mohl jim jen říct pokaždé, ale pokaždé mu ta odpověď připadla méně uspokojivá, než předtím. Počtvrté mu už připadla tak pitomá, že v nerudnosti nad světem i sebou samým prohlásil stroze, že musí zpět ke stanici a zabouchl dveře zklamaným klukům před nosy.

Ze stanice se na divizní frekvenci stejně linul jen prázdný šum, a tak John sedl aspoň k odposlouchávací stanici. Jen aby prvním otočením knoflíku ladění vpadl do komunikace jakéhosi předsunutého oddílu s velitelstvím, ve věci průjezdu nákladního automobilu plného zbraní a ozbrojených civilistů, naléhajících, že jedou zachránit povstání v Praze.

"Příměří je v platnosti až do zítřejší půlnoci," přečetl tazateli radista z rozkazu dotyčného generála Andrusse. "Do té doby nejsou dovoleny žádné, opakuji, žádné vojenské akce! Totéž platí pro jakékoliv zásahy z civilní strany! Vozidla s ozbrojenou civilní posádkou nebo se zbraněmi, opouštějící naši zonu, musí být zadržena, posádka odzbrojena a vrácena před demarkační čárou!"

To ještě John jen zavrtěl hlavou a přeladil ruče na frekvenci 720 kilocyklů, tak co se tam teď vlastně děje?

"...přesto, že Doenitz už kapituloval bezpodmínečně je pravděpodobné, že v poslední minutě nařídí maršál Schörner svým vojskům, aby ustoupila a vzdala se Pattonově Třetí armádě," říká tam vzrušený hlas, ale mluví tak rychle, že John ztratí nit a zachytí se, až když se hlasatel pozastaví k nabrání dechu, aby pak vyhlásil s větším pathosem: "Občané Prahy a Čech! Přestože německé vedení kapitulovalo, pokračují zbytky německé armády v zabíjení žen a dětí! Občané! Vojáci! Braňte ještě neúprosněji..." a dál se John zase ztratí, následkem pobouření, které ho zaplaví a přiměje učinit již citované prohlášení ve věci generála Andrusse, přeložitelné jen volně: Že dotyčný je idiot a mělo by se na něm vykonat homosexuální znásilnění!

Pak už jen zas -bůhví to už po kolikáté- skočí po telefonu na majora Rogerse.

ZÁVOJ PRACHU ZŘÍDNE už po dvou krocích a odhalí scénu, osvětlenou jen slabým světlem petrolejky na jakémsi ponku. Před Karlem se rýsuje mužská postava s pažemi dosud pozdviženými tak, že před momentem mohly ještě být v poloze "ruce vzhůru".

"Co ste tu... co tu sakra chceš?", řekne pološeptem, ale dost zhurta.

"Já... já se tu musel skovat! Nahoře sou esesáci," najde Karel aspoň rudimentární řeč.

"Skovat? A co tu děláš v mym baráku? Jak ses sem.. dyť je zamčino!"

"My sme.. my sme byli nahoře s panem Matouškem, von musel vystřelit zámek," snaží se Karel úporně o vysvětlení. "My sme měli rozkaz to tu vobsadit, aby se Němci nedostali k elektrárně."

"Rozkaz? Kdo tu hergot dává rozkazy vobsazovat cizí baráky?"

"Domahlíd, von přines rozkaz z velitelství a pak si to vzal na povel, když ty druhý už zařvali a..."

"Domahlíd! Nákej Domahlíd si to vzal na povel a já mám z baráku bouračku!", vybuchne ten člověk. "Zbláznili ste se? Kdo mi to zaplatí, co?"

Karla polije horko, co když jeho táta bude muset platit tuhle hroznou škodu? Ale muž naštěstí dodá: "Tohle mi dosvědčíš! To mi musíš dosvědčit, že se vocuď bránil přístup k elektrárně! To mi musí stát nahradit!"

"Ale prosimtě, táto," vztyčí se za ním z nějaké sedačky ženská postava v šátku, "nech toho! Copak nevidíš, že je chudák raněnej? Dyť je samá krev!"

To Karla udiví, kdo je samá krev? Až pak si uvědomí, že opravdu mu něco teple mokvá po tváři. Sáhne tam, ale moc to nebolí a tak hmatá výš, až se dotkne něčeho měkce kluzkého a teprve ten dotyk jakoby zapnul nějaký vypínač bolesti, která vystřelí ze spánku, přes čelo a do tváře a přiměje ho vyjeknout. "Au!", lekne se, podívá na ruku a uvidí prsty rudé krví.

"Ukaž chlapče, ať se na to podívám," přistoupí k němu ta ženská. "Ježišmarjá! Dyť von je střelenej do hlavy!"

"Ale.. to snad ne," brání se nevěřicně. "Kdepak, do hlavy byl střelenej pan Matoušek! Já byl jen vedle...", sáhne pro jistotu znovu a musí uslyknout, ale nezdá se tam být díra, zaplatpámbu! Snad je to jen šrám? Až pak si vzpomene na ten kus cihly nahoře, zmizelý jako kouzlem a řekne statečně: "Ale to nic, to byl jen takovej vodštěpek. Anebo odražená kulka, víte? To nic není!"

"Jakýpak nic, dyť to je náky krve! To se musí zavázat!", řekne ta ženská důtklivě, ale ten druhý ji sotva nechá domluvit: "Počkej, co's to řek s tím Matouškem? Kde byl střelenej?"

"No do hlavy přece, tam nahoře u vokna. Von tam odstřelil pásák pancrfaustem, ale pak to dostal z jejich kulometu."

"A to tam leží mrtvej?", nadechne muž nevěřicně a Karel řekne prostě: "Nojo, namístě. Von jí dostal rovnou mezi voči!"

"Ježíšmarjááá!", zaúpí na to ženská, ale ten mužskej hned naléhá dál: "A tak kde sou ty esesáci teď?"

"Všude," řekne Karel prostě, jak se mu to jeví. "Z Kobylis sem prorazil celej pluk a teď stojej na Argentinský. Tahle ulice je celá vobsazená, sem na ten barák šli tři, ale já jednoho dostal. Jenže pak se mi zasek náboj a už sem nemoh..." zarazí se. Tak kde to vlastně má tu flintu?" Jenže ta ženská překryje otázku novým zaupěním:

"Ježíšmarjá, dyť voni nás za to postřílejí! Jestli nás tu najdou... Tiše! Buďte tiše, jen ať nás tu neuslyšej!"

"Ale to ne, pani, nebojte se! Sem se teď nedostanou," došel už Karlovi fakt toho závalu, ještě než se mu v mysli zahryzne nová otázka: Ale co po všem to ticho nahoře? Co se tam vlastně děje?

"Nojo, nedostanou, to je pěkný! Ale my vodsud' taky ne, páč neni kudy! Dyť my sme tu pohřbený zaživa!", řekne muž ponuře, ale hned sebou trhne: "Doprčic, větrák! Dyť voni sem můžou hodit granát větrákem!" Vrhne se vlevo, vedou tam nějaké trubky a nad nimi ční ze zdi kus plechové trouby, jako od kamen. "Mámo, hadry! Honem nějaký hadry!"

"Jojo! Už letim," ženská vyrazí k nějaké truhle u zdi a to dá Karlovi čas se alespoň trochu porozhlédnout.

Není to tak úplně hrozné sklepení, majitel zřejmě myslel kupředu na eventuality války: Na ponku s petrolejkou je nastavěno nádobí a dokonce krystalka se sluchátky tam leží, u ponku verpánek se stolicí a naproti stojí i staré kanape! Na polici vedle dalších dveří se leskne řada zavařovaček a pod tím německý kanistr, demižony a kbelíky snad s vodou. Ruční čerpadlo, bedýnka s pískem a plácačkou na oheň, tady je všechno jak má bejt, pomyslí Karel odborně, ale co by tu hořelo? Strop má starou cihlovou klenbu a mokvající pruhy rezu ukazují na kolejnice. Obrátí se tam, odkud se vypotácel, aha, naproti byla šupna s uhlím, ale už není, ta lavina vyvalila příčku, co se o ni tak hrozně bouchnul. Teď je tam spadlé zdivo s uhlím v jedné směsi, ale jen kousek dál, snad metr od místa co ho to zavalilo se provalil kus klenby a rezatá kolej tam trčí od stropu, panebože! To měl štěstí! Nebo to snad spadlo už při té první ráně? To musely bejt granáty, ty esesáci házej granáty jako pominutý!

"Tak. Teď už sem nic nehoděj!", otočí se ten mužský od zdi. "Jeden musí myslet na všechny možnosti, co? Ne jako vy s těma Němcema! To vás nenapadlo, že co když je nezastavíte? Teď abysme se tu třáslí! A eště mám rozsekanej barák!"

"Ale to my neudělali," řekne Karel honem. "To nahoře už tak bylo, když sme přišli. Tam muselo vlítnout už pěkných pár granátů, dyť sem všude prali z kanónů vod rána, i z minometů! Tady kolem bude baráků rozsekanejch! I činžáky to dostaly u nás v Závětrí, díry jako vrata!"

"U vás v Závětrí," svaští muž obočí, "tak tys mi byl hned nějaký povědomej! Dyť... počkej, nejseš ty Drmotů? Kupce Drmoty, co má ten koloniál na Zátorách?"

"Jo, to sem," řekne Karel ochotně, snaže se marně vzpomenout, odkud by měl toho druhého znát, ale ten mu hned pomůže: "No dyť my se známe s tvym tatíkem! Já mu přece stěhoval pulty, když začínal v tom novym krámu! No, to už je hezkejš pár let, Vondráček, povozník, nepamatuješ se?"

"No... nojo, vlastně..." koktá Karel, protože právě na to se vůbec nepamatuje, ale Vondráček mávne rukou: "Nojo, tos byl vlastně eště šprček, dypa to bylo? V šesta... ..ne v pětatřicátym. To sem eště měl jenom Pepíka a ty ses kolem něj pořád motal a von na tě ufrknul a tys upad rovnou na zadek! To sme se s tvym tatíkem nasmáli! Tak vidíš, a teď maj s Fuksou jistě hlad, páč sem jim už nestačil založit, jak ty náckové začli bouchat. Jen aby se mi ty hajzlove nestrefili taky do maštale, krucinálfagot!"

"Neklej táto, ať nás pámbu netrestá! Ty, a neni to tam nahoře moc rozbitý? Já už se tam chtěla podívat ale tady táta mi nedovolil ani na krok!" Vondráčková pokročí ke Karlovi už s nějakým obvazem v ruce a s pohledem, žadonicím o ujištění.

"Tak... no, vokna to vodnesly a taky nábytek trochu," snaží se Karel milosrdně, navzdory tomu co řekl jen před chvílkou.

"No to sem ráda, že to všechno nerozsekali! To se mi ulevilo! Dyť co my sme se tady s tátou nadřeli, než sme to tu všechno předělali! Tady to bylo dřív hospodářský stavení, víš? A ten nábytek bylovej zrovna když přišla válka! Jen aby mi to tam ty esesáci eště ze steku nepokopali! Tak ukaž hochu, já ti to zavážu," Vondráčková kvituje tu gigantickou lež s dojemnou vděčností a Karel nemá vůbec odvahu jí říct, že nezbylo co pokopat, protože přišla o všechno.

TOU DOBOU KOLONA TRČÍ na místě. Zastavila jen taktak, když Igor už podruhé volal, že nafty už dočista nět a že když nezastaví, tak běda, protože čerpadlo nassaje vzduch a bude se muset odvzdušňovat! Jenže cisterny zůstaly bůhvíckde pozadu, přesto, že jedou po dobré tvrdé silnici a tak tanky jen marně stojí a oddychují popraskáváním chladnoucích výfuků. Zaprášený a začouzený desant se rozložil po trávě za příkopem, přestože vlastně nebyl dán rozkaz k sesednutí, ale snad se

to zrovna teď tak nebere, neboť právě projel kolem polkovníkův džíp a pak zase zpět, taky s Mationovem, a ani za to nikoho nesjeli.

Kovalev slezl z věže a přihlíží řidičům, kteří připravili všechno pro cisterny a teď se vrtají v čemsi pod poklopem motoru, a tak Vasilij jen povyleze trochu se rozhlédnout. Ale není toho moc k vidění, na krajinu už sestoupilo podvečerní kouřmo a dlouhá řada tanků zablácí výhled kupředu. Tak se sveze zpět na svou sedačku a natáhne pohodlně nohy tam, kde bývají Igorova záda. Otevřeným poklopem řidičů to pěkně protahuje dovnitř a vzhůru věží, Šifrin už zase spí ve své oblíbené poloze, zapřen zády o závěr děla. Ten má pane dar, usnout na povel! Ale jen aby si nevzpomněli zas už přitahovat pásy, to by bylo hned po spaní i pohodě! Vasilij by také rád podřímnu, jenže nějak mu to nejde a myšlenky mu začnou bloudit, copak asi doma? Ale teď by to už snad nemělo vzít dlouho a uvidí mamášu i papóčku a hlavně Katínu, jestlipak na něj ještě čeká? Jestlipak se nepokurvila, jako tak mnoho se jich pokurvil? Přijede soldát domů a najde milou s břemenem, od koho to? Och ty čubky! Vot, snad už brzy vynajde, jak to je. Ale to jen jestli se nepůjde na ty Američáky? Zvěsti se šíří, že na ně půjdou hned po fašistech, pomáhat aby všude revolúcia byla, rabóčije všeho světa osvobodit! Jenže zas seržant Vrbickij donesl, že tak to nebude. Že napřed odpočinou, tři, čtyry roky, než doma všechno trochu pospraví a pak teprve na ně půjdou! A ten to přece musí znát, politrukův pomocník! Vot, líp by tak bylo, domů by došli, svatba by byla a s Katinou by pobýt možno bylo a pomilovat se aspoň chvíli a pak ať tedy jdou na ty čjorty američáckije, když to bude muset být. Když tovariš Stálin tak rozkáže!

"Stoj! STOJ!!", nějaký křik se strhl venku, co se děje? Vasilijse chytí madla a mocným trhem se vytáhne vzhůru věží, koho to staví? Kus od silnice povoz na jakési cestě, kobyłka u voje se napíná a kočí do ní pere bičem, jak chce otočit pryč, chce ujet!

"STOJ!", křikne zase někdo a pak TRRRTRRRR, dva samopaly spustí najednou, kobyłka zaryčí skoro lidským hlasem a padne jako podřatá a padá i kočí, ale ten padá pomalu, bič upustil a postava se hroutí, jako když vosk taje a to už tam běží desant, i Kovalev se rozběhl a Vsevolod s Igorem seskočili od motoru, takže Vasilij také sklouzne s věže a vykročí za nimi.

U povozu se tlačí shluk postav, ale Vasilij to chytře obejde nazad, tam je skoro prázdnou za cestou. Kobyłka se snaží vstát, ale nejde to, zadní nohy jsou bez vlády a tak jen natahuje hlavu na dlouhém krku a ryje do hlíny předními kopyty. To už je Vasilij až u ní a vidí řadu dírek, jdou šikmo přes plec až vzhůru na hřbet a tam, kde jsou žebra z nich vaří růžová pěna, jak kobyłka těžce vydychuje a sténá skoro jako člověk. Vasilijovi jí přijde líto, ale v tom s druhé strany rozhrne houf Kovalev s pistolí v ruce, přiloží mezi oči a PRÁSK! Ukončí to trápení a koňská hlava žuchne do hlíny s posledním výdechem jako úlevy. I Vasilijovi se uleví, ale kde je ten izvósčik? Natáhne se na špičky, nu vót, tamhle je, jeden z desantu jen tak botou rozbaluje tu shroucenou postavu, až leží rovně na zádech, mátuško ródnaja! Vžyt' je to jen malčik, třináct, čtrnáct let mu! Ale vypadá germánsky, vlasy plavé jako sláma, nad hranatě dlouhou tvář s modrýma očima dokořán, které nic nevidí, protože na čelisti, na tváři i na spánku rudne po krvavé dírci. Mětkyj, kdo tu střílel, dobře střílel!

Ale pak od silnice dolehne zvuk motoru a skřek pneumatik, polkovníkův džíp tam zastavil smykem a od něj kluše kapitán Matjonov! Desant se ochotně rozestupuje a ty, co neustoupí rozráží kapitán energickým rozmachem, až se sehne k mrtvé tváři, ale hned se zas vzpřímí: "Kto strěľjal?", zeptá se jaksi zhurta a v desantu jeden, dva zdvihnou paži. "Zdēs, tovarišče kapitán!", hlásí hrdě, ale Mationov vybuchne: "Ech, ty chuj prokljátyj!", hrábne k pouzdru s pistolí a Vasilij zatrne, skazáli pakončit' s každým, kdo něco vyvede v Českoslovákiji a ty dva to může potkat hned tady a teď! Jenže kapitán jako by se ještě rozmyslil, alespoň pro tu chvilku a vydá se kolem povozu, copak to hledá? Desant teď před ním ustupuje na dálku, jakoby kapitán páčil nebezpečným žárem a ten se zastaví až u zádi povozu, studuje tam něco, rty pohybuje, jakoby něco ztěžka slabikoval, až se mu tvář křiví samým úsilím. Pak teprve si Vasilij vzpomene že nápis jakýsi tam zahlédl, jenže kdo umí číst ty jejich durácké bůvky germánské? Ale pak, sláva! Mationovova tvář se vyjasní a řekne už nahlas, s úlevným mávnutím ruky: "Ech, Germáněc. Ničevó!"

"Germáněc, eto Germáněc," opakují hlasy v desantu také úlevně, neboť hrozba Mationovy pistole je tím zažehnána a ten už jen křikne: "Davaj k tankam! Bystro!"

Všichni se rozběhnou, Vasilij se přidá ke Kovalevovi, který také jen mávne rukou a řekne: "Vot, Germáněc. Fašist. Špión, móžet byt'."

Nu da, špión. I tak možno, pomyslí Vasilij. Anebo ten durak tanky chtěl vidět a to se omýlil a draho zaplatil! Ale kdyby byl tovarišče kapitán našel, že to byl malčik českoslováckij, to by byl tu pistolí asi vytáhnul a běda těm dvěma! Jenže kde to pak jsou, jsou to tedy ještě v Germánii, nebo už v Českoslovákii? Anebo až v Prágě začíná Českoslovákia? Tak dumá Vasilij, nemaje potuchy o území zvaném Sudety a tím méně o tom, že tam to vlastně všechno začalo.

"Eh, čjort znájet," uleví si nakonec nahlas, spouštěje se na svou sedačku. Jen té kobyłky je škoda, kdyby byl kapitán k tankům nepovlel, mohl Šifrin kobyłku hned rozbourat a měli maso, mnoho masa! A takhle tu jen spí a dokonce i chrápe a s cisternami nejedou a nejedou, duráci lenivýje a ti tam v Prágě marně čekají a musí fašisty bít sami! Ale to jistě už jim načalstvo poslalo na pomoc šturmoviky a třeba i parašutnyj desant, když tanky jsou tu uvázlé kvůli těm durákům s cisternami! Jistě jim poslali, báťuška Stálin by přece nenechal braty českoslováckije bít se s fašisty samotné, ujišťuje se

Vasilij, než se přece jen uvelebí k dřímotě.

Jenže co když se mýlí? Co když má toho pondělka báťuška Stalin už jiné záměry na mysli, když už zjistil, že vskutku ošálil krásně a lehce toho duraka Ejzenchaura, že ten mu už najisto neužme Prágu před nosem? Co když báťuška usoudil, že je pak dobré nechat fašisty nejdříve pobít ty, co se nebojí, co neváhají zdvihnout zbraň, stejně tak, jako rozhodl o nešťastném městě Varšavě? Anebo co když chce užít povstálé Prágy jako závory, tarasící fašistům cesty na západ k Amerikáncům? Jen cestu na jih netarasí, ta je otevřena, dokud Druhý ukrajinský front nedospěchá od Brna a nepřetne ji od východu, aby tak zavřeli fašisty v kotli, ze kterého není úniku? Co když tak to báťuška vidí, protože jak jinak vysvětlit, že tanky jedou od severu tak potichu, že Moskva nikomu ani slovem nehlasí, že gvardějskije tankisty jedou na pomoc Prágě? Jen aby fašisti nevěděli? Nebo aby nikdo nevěděl, jen aby tanky dorazily k Prágě v pravý čas, ani brzy, ani pozdě? Co když má báťuška Stalin takové věci na mysli, mnohem to větší věci, než nějaké tisícky životů československých, než třeba i rozkotání Prágy fašisty?

Jenže tak dlouze, tak složitě, tak hrozně nepřipustně by Vasilije vůbec nenapadlo přemýšlet. Takže si jen pěkně protáhne nohy tam, kde bývají Igorova záda a pokusí se znovu usnout.

"DRŽ TEN DRÁT POŘÁDNĚ, hergot! A musíš ty konce smáchnout silou, aby to mělo kontakt!", poroučí Vondráček Karlovi, zatím co úsilovně loví drátkem po krystalu starodávné krystalky. "Sakra, dyť sem to měl, než ste mi strhli tu anténu! Tahle de vod maštale, ale chodilo to na ní taky, to mám vyzkoušený! Jen teď se mi ty konce halt popletly, s tím vašim rumrejchem tady!"

Karla už bolí paže vztažená ke stropu až k nesnesení, ale netroufá si ulevit, ani protestovat, protože Vondráček vraští obočí s velkou urputností, v neústupné snaze vylovit slaboučký signál z nekonečného etéru. Trvá to celé věky a Karlovi paže užůz hrozí v příští vteřině snad upadnout, když Vondráček vyhrkne: "Teď, teď! Stuj, stuj a nehejbej s tím! Mám to!"

"Ale dyž já... já už to nemůžu vydržet," odváží se Karel konečně protestovat, ale Vondráček řekne hroživě: "Chraňtěbůh to pustit! A nesplet' to, skrut' teď ty konce dohromady! Mámo, podej mu ty kleště a kladívko a hřebík a taky nákej kousek hadru, to se musí pořádně vodizolovat! Ale žeň to do spáry a potichu, ať tě proboha neuslyšej!"

Než splní ten výčet nemožností, má Karel dojem, že mu upadnou ruce už obě, ale Vondráček řekne spokojeně: "Tak, a teď pocem a poslechni si! Už sme zas spojený se světem, to je co? Jeden halt musí myslet na všecko! Kdo jinak by přišel na to, mít taky rezervní anténu, co? Co bysme si teď bez ní počali?"

Karel strčí hlavu do klepce sluchátek, šumí to tam a praská, ale opravdu, za tím praskotem mluví hlas, i když tak slaboučce, že trvá několik vteřin, než mozek svede zaostřit sluch a rozeznat, co ten hlas říká:

".... kujeme důležitou zprávu, pozor, pozor! Německo bezpodmínečně kapitulovalo! Československá tisková kancelář, Londýn sedmého května. V patnáct hodin ohlásila tisková agentura Reuter, že Německo po boji trvajícím pět let a osm měsíců zanechalo boje! Prohlášení bylo učiněno německým ministrem zahraničí von Krosigkem ve Flensburgu ve čtrnáct hodin třicet minut a stalo se tímto..."

Až tam Karel doposlouchá, než mu dojde nesmírnost toho, co slyší a vyjekne: "Konec! To je konec! Němci.. Němci se vzdali! Kapitulace!"

"Co? Kde? Dej sem!", utrkne mu Vondráček se sluchátky málem i uši a narazí si je sám, aby se hned zas hroživě zamračil, až se Karel lekne, co když si to vyložil blbě? Ale pak se tvář mezi sluchátky začne jasnit a jak mozek doluje z hlušiny šumu a praskotu ty úžasné zvěsti, ústa se nejprv otevrou málem dokořán, než se pomalu, pomaloučku roztáhnou do přešťastného smíchu: "Mámo....Mámo! Je to.. je konec! Vopravdu konec! Je konec války! Skopčáci to vzdali! Poč....počkejte!", vztáhne proti nim ruku, aby nedutali, aby mu nic neušlo z té závažné zprávy o světě na konci černého tunelu trudů a strastí a strachů těch tak nekonečných šesti let. "Počkej...počkejte... oficiálně podepsali... včera vnoci.. stan Ajznhaura... Jodl! Ta svině! A Bedel Šmit nákej.., Suslo.. Susloparov, počkejte! Že Dénitz, Dénitz kapituloval bezpodmínečně! Tak, ale no... Šerner, co? Šerner poroučí, vzdávat se Pattonovi a ne Rusum! Ta svině německá! Co? Cože?", rozzáření zmizí s Vondráčkovy tváře skokem: "Ale ty kurvy!!...Němci vražděj dál ženy a děti.. Národní rada....nemilosrdně potrestat! vedení kapitulovalo.... ale zbytky pokračují v zabíjení! Občané,...voj...vojáci... braňte každou barikádu.... doved'te ke konci.... boj za svobodu! Notak.... tak to je asi všechno," řekne, víc už povážlivě, než radostně. "Tak ste to slyšeli. Konec války, a ty kurvy eště..."

"Počkej! Mlč.... ježišmarjá!", zarazí ho Vondráčková zoufalým šepotem. "Venku někdo střílel! Copaks neslyšel? A teď hlasy! Nákej hlas! Něco volá, slyšíš? Jako šanýr.... šafýr, NESLYŠÍŠ?!"

Vondráček strhne sluchátka, právě když chodbou nahoře zadusají boty.

JSOU TO BOTY SS-STURMMANNA Reindricha. Jediného z Leimkeho osádky, zůstavšího kamerádem natolik, že se stará o Leimkeho a ty druhé dva ještě potom, co mimo nedaleké střelby dolehly nastalou už tmou před pár minutami navíc povely a zvuky natáčených motorů. Stará se tak jediný, protože těm ostatním jde už jen o jedno: Jen aby je tu nenechali! Jen aby tu nezůstali sami, opuštění ve tmě a na pospas těm vzbouřencům!

Vyběhli na ulici, co se děje? Jedna trojice za druhou, jako by si řekli, jenže než se stačili domluvit a dospět k závěru, že ten, co měl běžet pro pomoc buď selhal, či bůhví co, anebo že třeba není pomoci, tak už neklamně zvuky kolony na rozjezdu z nich vyděsily poslední špetky kamerádství a rozvahy. Vždyť jsou to konec konců jen kancelářské myši, žádní bojovníci!

"Jedou pryč! Odjížděj! Zpátky! Ale počkejte přece.. co.. co Scharführer? Kde je Scharführer? Hovno! Dyt' jedou pryč! Zpátky! Rychle, rychle!" RATATATATA, přetne někdo zmatek myslí i křik dávkou do vzduchu, ale Scharführer ani nikdo jiný se neozvou. A pak první, druhý, třetí, celá tlupa podlehne té tmě, zvukům od mostu, panice a vyrazí dusavým tryskem, jen tu nezůstat! Um Gotteswillen, jen tu nezbyt sami! Jen jeden jediný z nich, Sturmman Reindrich nepodlehne. Alespoň ne hned.

"Halt! Počkejte, Herrgott! POČKEJTE!!, křičí za nimi, ale je to marné, nepočkají. Jsou na nezastavitelném úprku před vlastním strachem a tak Reindrich jen mávne rukou a rozběhne se tam, kde myslí, že má být Scharführer Leimke a ještě dva Kameraden.

O prvního málem zakopne velmi brzy, kdo to je? Naštěstí má svítilnu, honem ji vytáhne a i skrovné světlo napůl vybité baterie stačí k ozřejmění konečné pravdy o osudu Gefreitera Greifa.

"Herrgott," řekne Reindrich jen, neboť co jiného lze říci, a vyrazí doprostřed křižovatky, aby tam zakřičel vši silou hlasivek: "Scharführer! SCHARFÜHRER!!" Neodpoví mu nikdo a nic, ale Sturmman Reindrich je dobrý kamerád a tak najde dveře dokořán toho baráku, kde myslí, že ti zbylí dva jsou a vkročí statečně do tmy za skomírajícím kuzelem světla své svítilny.

"Scharführer! Scharführer!", zavolá znovu na tápavém pochodu tmou, ještě než narazí na hromadu ssutí a uvidí tam to, co Leimke už uvidět nestačil. A teprve ten pohled a hrobové ticho rozkotaného domu ho přesvědčí, že je tam zbytečně. A že když si nepospíší, tak mu regiment opravdu ujede! Tím okamžikem i jeho kamerádství prohraje boj se strachem a Sturmman Reindrich se obrátí a vyrazí pryč, pryč z té hrozné tmy číšící smrtí! Prchá za kamerády ještě naživu, netuše, že naživu je i Scharführer Leimke, který jenom nemůže na jeho volání odpovět.

Nemůže, protože plyne, vznáší se v jakési černé tmě, v bezbřehém černém oceánu, nesmírně daleko od toho domu, od války i od kameráda Reindricha. Pluje v té tmě bez hranic a tíže, kterou jen občas prosvětlí záblesk nějakého obrazu, toho, co kdysi bylo, jenže bez ladu a skladu, vždy jen na prchavý okamžik, jako když blesk ozáří krajinu mýjenou v černé noci: Řada šífů na řece. Jeho Mutti před jejím domkem. Sněhová pláň, potroušená nehybnými těly. Der Führer, Vůdce vzpřímen nad davem v blýskavém Mercedesu. Horst, prolomený pod pásem tanku. Hořící les....

Jsou to tiché obrazy, blesknou jen a zmizí bezzvучně do té bezbřehé tmy, jak synapse zraněného mozku spouští náhodnými zápaly, bez skladu, beze smyslu, bez vědomí, zatím co zdáli už doznívá dusot Sturmmanna Reindricha, o závod s vozidly regimentu "Der Führer, konečně na postupu -nebo snad ústupu?- přes vzbouřené město.

A pak už jen mrtvé a truchlivé ticho zavládne pro tu chvíli nad tím domem i mostem i barikádou či tím, co z ní zbylo.

ZATO VE VONDRÁČKOVĚ SKLEPENÍ vládne ruch, či spíše zmatek myslí, snažících se dešifrovat význam zvuků, proniknuvších sporadicky zvenku.

"Třeba už vodtáhli," komentuje nadějně Vondráček už po druhé to náhlé ticho.

"To těžko," osmělí se Karel namítnout s pozice logiky. "To byly jedny kroky tam a druhý rychlý zpátky. To moh bejt kurýr s nějakou depeší. Nes jim rozkazy."

"Tak proč by volal? Mámo, co's to říkala, že to bylo?"

"Jak to mám vědět, když tys do toho mluvil? Něco jako šanýr...šafýr..., tak nějak."

"Kdepak! To nejspíš volal šáfýrer a to je esesáckej oficír," dojde to konečně Karlovi na bázi jisté znalosti, i když ne docela správně. "A jestli sou tam nahoře oficíři, tak to tu můžou mít velitelský stanoviště. No těbuch!"

"Ale hergot co tu maj co dělat, když už je po válce? Když je ta kapitulace, ne sakra?", rozčílí se Vondráček a nasadí znovu sluchátka: "No jasný! Děnic kapituloval bezpodmínečně, vopakujou to znova!...jojo, národní rada... potrestat všechny.... a sakra! Tak voni fakt eště.... tak voni snad ty svině vopravdu nedbaj a válčej dál! Vražďěj! Kurvy zatracený německý! Ale co tedy budem dělat?", sundá sluchátka s výrazem bezradnosti a to Karla ponoukne k nevšední rozhodnosti vůči dospělým:

"Musíme vyhrabat ten muj kvér a spravit ho nák. A taky... já bych vyndal ty hadry z toho komínku, takhle nemůžeme slyšet vůbec nic, co se děje venku."

"Blázníš?", zhrózí se Vondráček., "Když sem hoděj granát, tak nás všechny rozsekaj! Ten větrák končí jen půl metru nad zemí!"

"Kdyby byli chtěli, tak už ho sem hodili," osměluje se Karel ještě dál. "Já myslím, že.. no jasný!", rozsvítí se mu definitivně, i když velmi nesprávně. "Dyť je tam ten Matoušek! Voni přece nemůžou vědět, že sme tam byli dva a musej myslet, že s ním to vyřídili. Takže tu vo nás prostě nevědí! A když se nák nevyzradíme, tak sme v suchu, ne? Já bych ty hadry vyndal, když tak je nechte pod tím, jen pro případ. To se tam dá strčit našup!", osmělí se o další kousek a Vondráček kupodivu řekne: "No.. tak snad, když tedy myslíš", a vydá se ke komínku.

"Ježišmarjá táto! Jen potichu, jen ať tě nezaslechnou!", zaupí zase Vondráčková, ale je to zbytečná úzkost. Když Vondráček vytáhne ten chumel a nastrčí ucho k ústí trouby, zavrtí jen hlavou: "Nic, nic není slyšet."

Může to znamenat jen to, že buď ta trouba jako akustický vlnovod nefunguje, anebo že venku je v tu chvíli vskutku ticho.

"Tak vidíte. Tak pudem na tu flintu," přibude Karlovi na duchu i na autoritě, přestože Vondráčková zase zaupí: "Promilosrdenstvíboží, vopatrň! Jen žádněj kravál, ať vás neslyšej! Anebo ať to celý nespadne!"

"Jen se nebojte, já to vemu vopatrň, cihlu po cihle, já vim, kde je," uklidňuje ji Karel, jehož mozek začíná pracovat čím dál, tím líp a právě vydobyl z paměti obraz flinty, opřené o zeď, rozvalenou pak v příští vteřině tou lavinou

JE MOŽNÉ, ŽE PŘECE JEN něco z oné signální dávky do vzduchu anebo z volání kameráda Reindricha proniklo do černé hloubi toho oceánu nevědomí a způsobilo, že bezedná temnota se stala nějak lehčí, jakoby tělo stoupalo vzhůru k hladině. Jenže tam loví jakési dravé bestie a jedna z nich se zahryzla do Leimkeho nohy strašlivým stiskem! Snaží se ucuknout, vyrvat tu nohu z dravého chřtánu, jenže to způsobí, že kruté zuby prohryznou skrz naskrz holeň, lýtko, koleno, celou nohu až do kyčle! Leimke vykřikne tou mukou a ten výkřik ho vynese poslední vrstvou tmy až k hladině vědomí.

Jenže nad bezednou tmou je jen jiná tma, sice lehčí, ale stejně neproniknutelná zraku, jako ta předtím. Ale není to tím, že má obličej zabořen v čemsi sypkém? Leimke se pokusí pozdvihnout na loktech, ale dvojí exploze bolesti, z té nohy a z temene hlavy ho srazí zpět na tvář se zasténáním, jezusmaria! Co se mu to stalo? Pokusí se sáhnout na temeno a málem znovu omdlí úlekem: Nahmátnul houbovitou měkkost, lepkavou krví, proboha, je to otok, nebo je to díra v lebce? Sáhne tam znovu, ale strach i bolest mu nedovolí zkoumat pohmat, jak má být, a radši to vzdá. Také proto, že jak se nakroutil, tak z nohou vyrazila nová a ještě horší vlna hryzávé bolesti, cosi je drží jako v pasti! Zatne zuby a vzepře se na loktech, navzdory tíži i mukám, musí se podívat! Ale jak, ve skoro absolutní tmě? Jen nalevo se v ní rýsuje našedlé cosi, jako otvor dveří, ale jakých dveří? Kde to je?

Zůstane tak civět na loktech, snaže se úsilovně vypáčit z paměti záznam toho, co bylo. Sakra, copak si nevzpomene? Jen pomalu, nekonečně pomalu se mu daří řadit události, jak snad následovaly za sebou: Výstřel z okna a mrtvý Gefreiter u jeho nohou. Rudi vrhající granáty do toho okna. Pak vyrazili přes křižovatku, vyražené dveře, šerá chodba a další granát a pak už nic, NIC!! V paměti zeje nepřekročitelná propast až do té chvíle zahryznutí dravých zubů. Zkusí znovu tou nohou pohnout a z hrozné bolesti vystřelí bolest ještě hroznější až do kyčle! Jezusmaria, co se to pak stalo? Zatápe kolem sebe a nahmatá snad jen nějaké cihly a drobnou ssut' a pak třískatý konec čehosi, hmatá kolem toho, vždyť to je trám! Zdá se obrovský, to ten mu rozbil hlavu? Nebo některá z těch cihel? A odkud to spadlo? Světlo! Potřebuje světlo! Navzdory mukám, které to způsobí se zkroutí na bok a hmatá po kapsách, neměl svítilnu? Neměl, ale musí mít zápalky! Kde má zápalky, Herrgott? Konečně nahmatá krabičku, ale ta je naschvál na špatné straně, musí se nakroutit obráceně a noha i hlava ho vraždí bolestí! Až konečně, konečně uspěje a může škrtnout.

Plamínek zatlačí tmu a odhalí zbořeníště jakési chodby, jenže tam, kde on má nohy leží další trám a za ním není nic. Pozdvihne ruku, plamínek ozáří šachtu, snad schodiště, jenže schody není vidět. Až pak mu v mysli vystřelí: Rudi! Vždyť tu s ním musel být Rudi! Kde je? CO SE STALO S RUDIM? Upustí zápalku pálicí už do prstů a tma zase zavalí všechno kolem, mimo jediné otázky žhnoucí teď v té černi: KDE JE RUDI? Úsilovně, úporně, křečovitě, zoufale se snaží vzpomenout, co se stalo potom, co vrazili do těch dveří? CO SE STALO POTOM? Ale je to marné, ten trám, nebo cihla, či co to bylo vymazalo dokonale poslední záznam z krátkodobé paměti, jsou tam jen vybité synapse a kruté prázdno, ať se vůle snaží, jak chce. Otřes mozku! Tak to Leimkemu nakonec dojde. Viděl to přece na frontě nejednou, co otřes mozku dokáže: Totální výmaz posledních minut minulosti z paměti, raněný zaboha neví, co se mu stalo, co ho zasáhlo, a pokud nebylo svědků, nedozví se a nevzpomene si po celé dny, týdny, měsíce a možná, že už nikdy. Jenže on sem nešel sám, šel s ním přece Rudi! A všechno se znovu soustředí do té palčivé otázky: KDE JE RUDI??

"Rudi!.....Rudi!!.....RUDI!!!", zavolá, zakřičí, zarve, div se mu hlava taktak nerozskočí explozí bolesti, ale odpoví mu jen mrtvé ticho kolem a slabý ozvuk střelby kdesi vdáli. Rozškrtne novou zápalku, ale ta pomůže jen natolik, že zjeví

nemístný ohyb holinky právě pod tím trámem, musí nejdřív dostat nohy z té pasti!

TEN LEIMKŮV VÝKŘIK zato zmrazí Karla právě když se světlo petrolejky ve Vondráčkově ruce odrazilo tmavým leskem z pod poslední odebrané cihly. Vlastně zmrazí všechny tři, protože proniknul paralelně jak rumištěm nad nimi, tam dřavými zdmi nahoře a venkem k větráku, přece jen fungujícím tak, jak Karel předpokládal. Zvuk proto dorazí ze dvou stran a zmáta je, co do polohy zdroje.

"Sly... slyšíte? Dou sem vod vody!", zajektá Vondráčková. "Šmarjá, ucpěte tu rouru! Promilosrdenstvíboží, strč ty hadry zpátky, táto!!"

"Ale kdepak, počkejte! To přeci bylo nahoře," Karel ještě drží poslední cihlu v ruce, zamrzlé ve vzduchu. "Tím je to jistý, sou furt tam nahoře. Já to říkal! Musíme dělat, ten kvér můžem moc potřebovat!" Sedne na bobek, aby potichu odebral poslední dávku cihel a mohl flintu vyprostit, jenže ta poloha -a třeba i účinek esesáckého hlasu- v zápětí dovrší to, co načaly už všechny nerváky předtím a Karel vyletí z podřepu se zbledlou tváří a zděšeně bezradným pohledem: "Já...já musim.... já musim...." rozhlédne se divoce po sklepe, proboha, kam jen se tu vrtne?

"Nojo, jen di támhle," dojde to Vondráčkovi kupodivu hned a ukáže nevzrušeně k oněm dalším dveřím. "Je tam kanálek a kýble s vodou. Jen to zalej a zase přikrej, ať nám to sem nesmrdí!"

Karel tam vystřelí vpravdě o závod, takže už nezaslechne Vondráčka dodat: "Tak vidíš mámo. Kryt musí bejt halt vybavenej! Že sem myslel na všechno, co? To by byl teď malér!"

Ve srovnání s takovým problémem se pak zprovoznění ručnice ukáže poměrně jednoduchým. Potrvá jen chvilku, než Vondráček sestaví vymyšlenost z krátkého vytěraku a pár hřebíků nastrkaných do hlavně, takže pak může jen klepnout kládíkem a ta bestie nábojnice vyskočí z komory, jen tak, jakoby to byla jen nějaká hra a ne otázka života a smrti! Karel zaopakuje jednou, dvakrát, náboje odlétají od závěru zase krásně, jako kdyby ten ho byl nikdy nezradil.

"Tak, a teď sme připravený," řekne s dvojnásobnou úlevou, nemaje tušení, že alespoň pro tu chvíli stojí něco víc, než jen pár tun zbořeného zdíva a jedna obstarožní ručnice mezi nimi a tím, co na místě samém zbylo z bojové moci SS-regimentu "Der Führer".

MEZITÍM SE UŽ LEIMKEMU podařilo nadlehčit ten hromský trám tou méně bolavou nohou a vyprostit z pod něj po milimetrech tu, co na každý z nich odpovíděla explozí bolesti. O její příčině už nemá žádných iluzí po tom, co jen po hmatu ohledal holinku: Ta noha je přeražená a kdoví, jestli to není otevřená zlomenina?

Zapátrá alespoň prsty mezi holinkou a lýtkem a našťestí tam neucítí vlkost krve, ale zato i ta jen nepatrná deformace způsobí nový výbuch bolesti. Pokus zahýbat chodidlem to ještě zhorší, oheň vyrazí celou nohou, že by mohl tu holinku zout je vyloučeno! Ale proč by vlastně? Bedýnka první pomoci přirozeně zůstala v jejich espewe, nemá tu dlahu, nemá nic, mimo nouzového obvazu a desinfekce v kapse kazajky. Jenže k čemu desinfekce na přeraženou nohu? A právě tak na rozbitou lebku? Sáhne zas opatrně tam, odkud zlé zřídlo zaplavuje mozek bolestným pulsem, ale jak jen maloučko stiskne prstem, tak žhavý gejzír odtamtud vyrazí, až vyjekne tou mukou, mein Gott! Tohle je zlý! A teprve pak mu to dojde: Vždyť je totálně, bezmocně, neodčinitelně vyřazen z boje! Vyřízen proklatou, blbou ztracenou náhodou, protože něco se muselo stát, s čím nepočítal! Něco je zaskočilo, potom, co sem vběhli a Rudi... Ale kde je Rudi? Proboha, KDE JE RUDI? Nezabili ho? Ale kdež, zabili toho Gefreitera přece. A pak Rudi hodil, krásně hodil a pak.... vrazili sem, ale co pak? CO SE STALO PAK?

Je to mučivě marná otázka, protože od toho bodu má v mozku stále prázdno. K zešílení! Co se stalo pak?? Snaží se vzpomenout, až se zpotí tím úsilím ještě víc, než bolestí, než nakonec vykutá ze tmy nepaměti alespoň tuchu, pocit: Otřes, výbuch, hroucení. A teprve to ho osvítí: ta šachta, ty schody! Co když to, co se stalo jemu shodilo Rudiho se schodů? Co když leží dole potlučen a v bezvědomí, jako on tady?

"RUDIII!", křikne znovu, ale nová exploze v lebce zhortí ten výkřik do zaúpění, je to marné! Musí tam dolů! Ale jak? Jak vstát v tom zbořeníšti s jednou nohou zlomenou, druhou pohmožděnou a sopkou bolesti v mozku? Nadlidský úkol, otočit se o stoosmdesát stupňů a doplazít se nějak k tomu schodišti, pak snad něco uvidí. A tak jako tak tu nemůže jen sedět a skučet, musí něco udělat! Vorwärts! Vpřed!

Jenže je to "vpřed" mučivě pomalé a hrozné. V sedě, s mozkiem bušícím bolestí musí pozdvihnout oběma rukama tu holinku, přesunout nohu o nic více, než jen centimetry, natočením v kyčli a pak za ní pootočit zbytek těla. A znovu a ještě jednou a ještě jednou, bezpočtukrát mu každý ten úkon vrazí žhavý meč lýtkem a stehnem až do kyčle! Musí až skučet tou mukou skrze zařáté zuby, ale nepřestane, nepovolí, dokud se neotočí natolik, aby se mohl svalit na bok, vysunout hlavu přes ten prokletý trám a škrtnout zápalkou.

Přirozeně, že neuvidí, než prázdno tam, kde měly být schody, ale než si to srovná v třetici hlavě, tak zápalka zhasne. Popoleze tedy ještě kousek k okraji, než škrtne další a ztuhne. Neboť jen se plamínek rozhoří, tak zdola, ze sotva tří metrů hloubi na něj hledí Rudi! Hledí doširoka rozevřeným pohledem, jakým by konec konců hleděl každý, koho by v takovém zřícení proklál vyrvaný kus jakési výztuže zezadu tak dokonale, že konec mu vpředu trčí našikmo z hrudi.

Leimkeho prsty ochromeně upustí zápalku a plamínek zmodrá, jak se snáší prázdnem pomalu, pomalu, až přistane tam, kde Rudiho nos přechází v tvář a tam se znovu rozhoří do žluté záře, vrhající umrlčí stíny přes čelo a pomalu spalující kůži do černa.

"Rudi! Um Gotteswillen, RUDI!", Leimke zajektá bolestí, jakoby to jeho vlastní tvář se škařila, přestože mu musí být jasné, že Rudiho to už nemůže bolet. Neboť ten pohled, kterým Rudi hledí, ten viděl Leimke na frontě už tisíckrát. Pohled zřitelnic, zapadajících už prachem, který se oční víčka už nesnaží setřít: pohled už nějakou chvíli mrtvého muže.

"Rudi...", řekne ještě jednou ztraceně, jak jeho mozek musel už přijmout tu hroznou pravdu beze zbytku, než ucítí v očích příliv, hrozící přetečením každou vteřinou. Jenže pláč není patřičný mužům zbraní SS a tak zatne zuby vši silou a jen procedí: "Verfluchte Scheisse!" Což stejně nepomůže, takže ten příliv přeteče a říne se mu po tvářích a Leimke cedí ta dvě slova znovu a znovu, jako polámaná deska: Verfluchte Scheisse... verfluchte Scheisse... verfluchte Scheisse! Zatracená sračka! Což je jediná pohřební řeč, které se kdy dostane SS-Sturmmannu Rudolfu Lugbauerovi, věrnému, ale právě teď nevhodně mrtvému kamarádu Scharführera Leimkeho.

"UŽ SOU TU! UŽ JEDOU! Americký tanky zrovna projely Řeporyjema!", vyjekne Vondráček, zakšírovaný teď už nepetržitě ve sluchátkách.

"Co... co je?", vyletí Karel z dřímoty, která ho dostihla v sedě na verpánku, s flintou a hlavou opřenou o ponk.

"Američani sou tu! Už sou skoro na Smíchově a tentokrát to není žádná kachna! Je to podepsaný velitelem Prahy! Tak kolik to teď je? Bude půlnoc, tak to je tu máme nejpозdějc tak do tří a ty pak s nima zatočej, jen počkejte!" Vondráček ukáže palcem vzhůru, s kým to bude bude zatočeno, ale s kanape řekne Vondráčková s ospalou pochybovačností: "No jen aby! Těch jejich příjezdů už tu bylo...."

"Seš praštěná, nebo co? Tohle je vod vojenského velitele Velký Prahy, jeho stanoviště to hlásily! To je úředně, rozumíš?"

"No dyť já jen..." řekne Vondráčková defenzivně, ale muž jí utne řeč: "Počkej! Neklafej, hlásej něco německy! Něco vo... arty... artylerý bešus.... aha, tak to asi byly ty rány prve. Hele, vem si to, ty budeš německy spíš rozumnět," podá Karlovi sluchátka, ale než ten zaostří uši na slabounký hlas v nich, je konec hlášení.

"Už je to pryč, něco vo střelení na Bulovku," řekne jen malátně, protože v tu chvíli nemá v hlavě nic, než jen hrozný vakuum ospalosti a úpěnlivé přání, moci dřímat dál. "Tumáte, já bych si eště trochu zdřím, jo? Já už dvě noci nespál!"

"Tak si pod' aspoň sednout tady na to měkký, chudáku. Já se trochu skrčím a sem se vejdeš," slituje se nad ním mateřsky Vondráčková. "Jen tu flintu někde vopři, co dyby to vystřelilo?"

"Tak jo," vymění Karel ochotně předtím vzácnou zbraň za drobínek pohodlí, ale ještě nespí, když Vondráček vyhrkne: "Pozor! Pozor, budou vysílat nákou zvláštní zprávu! Něco z té národní rady! Ticho, už to de! ..vojáci... hrdinný pražský lide, a hergot... soudruzi dělníci... bratři a sestry, no ty to berou zeširoka! No... tak ale je to pravda! Kapitulovali bezpodmínečně... včetně Sovětskému Svazu! Nojo, nojo, že rozbíjíme jho, a zraky světa sou na nás upřeny, no tak aspoň se vo nás ví! Ale.... že sme uprostřed bitvy krvavé.... neustupovat, zvítězit? No těm se to mluví! A moment! Že krvavej Frank dal podmínku odstranit barikády.... zastavit palbu a dvakrát to nedodržel! No dyť byl hajzl vodjakživa, ale co? Cože? Prej neztratit už ani minutu vyjednáváním! Všude se vzdávaj spojencum, no ale... tak tomu teda nerozumím! Soudruzi dělníci a dělnice, vystup... vystupňujte pádnost úderů... Tak sakra je ta kapitulace, nebo ne? A prej zesílit barikády proti tankum? Tak co tedy vlastně? ...soudruzi dělníci pracující... revoluce pracujícího lidu.... budem kráčet k blahobytu, nebude už kapitalistickéjch pijavic? No to jo! Takovýho Holana jen ať skřípnou, než nám schlamstne všechn kšeft! Jo a taky... že partyzáni maj vyrazit na Prahu co nejrychlejc....a... a.... bratři Rudoarmějci a americký kamarádi vochráňte pražský nebe, tak! A pušky a kulomety donýst, tak to sem blázen! Prej vzhůru do boje... a vzhůru na barikády...a.... ať žije revoluce! Sláva pražským revolucio... nojo. A Rudý armádě... a prezidentu Benešovi a velikému Stálinovi... tak! A podepsaná je ta národní rada, ale tak sakra jak to vlastně je?", Vondráček se zamračí ke kanapi. "Tak co vlastně chtěj dělat? Zesilovat barikády, když tady vy ste to prosráli a máme esesáky všude? Tak když je ta kapitulace, tak ať rači táhnou pryč, né? Co tam blbnou v té radě, nebo co je to zač?"

Jenže všechny ty otázky nejsou, než řečnické, protože na ně v tu chvíli –a třeba ani dlouho potom- nebude odpovědi. Zejména ne od Karla, neboť ten zatím už bezedně a kamenně usnul.

TO UŽ SCHARFÜHRER LEIMKE nastoupil svou křížovou cestu, neboť mužům SS nepřísluší podlehnout slabosti, než na

chvilku.

Už se pracně odsunul pryč od okraje zřícených schodů i Rudiho pohledu, s úkoly už seřazenými v mysli: Nejprve navázat kontakt se svými výsadky a dostat sem sanitu. Rudiho musí vynést, toho tu nesmí nechat! A pak ustoupit, stáhnout se z týhle zatracený pozice, kam je poslal ten zatracený Kurz! Vlastně ne tak docela, to on sám se sem vehnal pitomou horlivostí! Kdyby jen nebyl blbnul! Kdyby byl zajistil jen minimální perimetr! Tak by to bylo stačilo! A kdyby byl Rudi stoupl jen o jediný schod výš.... Ale nač jsou všechna kdyby, když všechno už se stalo, jak se stalo a nic se nedá odestát? Když poslední a jediný, co ještě lze, je splnit svou povinnost vůči Rudimu, vůči svým mužům a taky vůči sobě: Dostat se z téhle zatracené pasti!

Kupředu!, poručí si znovu Scharführer a vydá se za cílem, teď už jasně stanoveným: K tomu oknu co byl ten sauhund! Odtamtud může přivolat ostatní a snad ještě spravit, co se dá. Jenže kudy tam a jak? Potrvá mu věčnost, než se v té tmě s pomocí úsilovného myšlení a další zápalky pokusí vydat k vyvráceným dveřím vlevo. Pokusí, protože další věčnost pokusů a muk potrvá, než přijde na to, jak: v sedu a pozpátku, vzpíráním na pažích jako lidoop, zatím co zmrzačenou nohu táhne za sebou zbořeníštěm chodby a těmi dveřmi.

Už kousek za nimi potvrdí nasládlý zápach krve a roztrhaného těla, že se plouží správným směrem a také, že Rudi toho sauhunda pěkně dostal, jak ani jinak být nemohlo. Příští zápalka ukáže rozkotanou kuchyň a také, že tam to není, že musí ještě dál, černým průlomem kdysi dveří ve zdi vpravo. A tak jen zatne zuby a natočí zase po kouskách běsnící nohu i bolavé tělo do nového směru, vleče se dál tmou a troskami, až ho zastaví gradient toho zápachu a také svažité houpavost podlahy. Tady vykonal Rudi to dílo!

Plamínek další zápalky ozáří, co hledá: díru ve zdi a okno a také to, co zbylo z nebohého a už podruhé zabitého Matouška, na což je dost ošklivý pohled. Ale na takové a ještě horší pohledy si už Leimke dávno zvyknul a spíš než zohavených pozůstatků se lekne díry v podlaze, sotva metr daleko. Jen aby to nespadlo i tady! Rozhodne se raději postoupit muka další otočky na místě, aby se mohl držet podle zdi, v domněni -ostatně mylném- že ta podlahu podpírá zdola a také proto, že ta trasa vedle rovnou ku předtím Karlově díře, u které může ležet.

Když je pak konečně u cíle, zbývá jen už agonie přetažení maschinenpistole přes hlavu a natočení se na bok, při kterém se bolestí téměř pomočí, jak nakroucení přeražených kostí novým směrem zaryje jejich konci ve zmučeném mase, ale to ho už nemůže zastavit. Pak už zbývá jen prostrčit hlaveň průlomem -ústím opatrně vzhůru, aby nezasáhl někoho ze svých, nebo z kolony na mostě- a stisknout spoušť.

"RATATA!", zavolá zbraň kamerády krátkou dávkou a vykonáno jest, Leimke nechá klesnout mukou pulsující hlavu na lokte, neboť jeho síly jsou v koncích. Jenže v koncích jsou také jeho zámysly, protože v odpověď se už nemůže stát zhola nic: Nedočká se ani výstřelu, ani zvolání, ani dusotu bot kamerádů, vyběhnuvších z příkázaných pozic. Nikdo a nic neodpoví, ulice zůstane tmavá a tichá na pozadí střelby v dáli a Leimke musí ztěžka zdvihnout protestující hlavu s loktů: Jak to? V nevěřicném údivu popoleze ještě kousek vpřed pro lepší výhled, jak to, že neodpověděl? Co se venku stalo? Co je tam?

Je tam tma. Tma jen trochu prošedlá snad slabým svitem měsíce a v ní se rýsují domky té ulice, kterou přijeli a temný tvar jejich mrtvého espewe vprostřed, ale to všechno bez pohybu, bez života, stejně jako na rohu ona hromádka, co zbyla z toho Gefreitera, kde je kdo? Leimke se snaží proniknout zrakem tmu až k mostu, jenže marně, tak daleko v ní nelze dohlédnout a tak se znovu chopí zbraně a stiskne znovu, tentokrát obvyklým signálem jejich trupy: RA-- TA-- TA-TA-TA, pečlivě vyklíčuje spouští takt Radeckého marše, než si uvědomí, že tihle muži to vlastně neznají! A že tu třeba zbytečně plýtvá municí, teď třeba vzácnou! Má ovšem pravdu, nic se neozve v odpověď od jeho mužů ani od mostu, co se stalo? Co se stalo tam venku, zatím co byl v bezvědomí, jak dlouho vlastně? Minuty, hodiny? Vždyť už je noc! Hodinky!

Jenže hodinky jsou zakryty rukávem a jak jej chce odhrnout druhou rukou a natočí se na opačný bok, zapomene na zdivo, skrze které vyhlíží ven a vrazí do něj hlavou. Ani ne vrazí, je to jen takové drnutí o vyčnívající cihlu či o co temenem, ale to stačí, aby v poraněném mozku vybuchla další oslnivá exploze bolesti a srazila ho zpět, znovu do černé hlubiny bezvědomí.

OSVĚTĚ NEVÍ V TU DOBU ani sergeant John, ale ten jen spí, i když ne zcela pokojně potom, co se mu vůbec nepodařilo sehnat majora Rogerse, oslavujícího bůhví kde a co ještě po půlnoci, právě v té době, co John víceméně náhodou zachytil aspoň část onoho poselství, co tak zmátlo už Vondráčka.

"Soudruzi dělníci.. revoluce pracujícího lidu..., nebude capita... capitalist.. pijavic? What's "pijavic?", for God's sake? Jen něco z té záplavy slov šlo Johnovi přeložit do svého jazyka snadno: "Comrades workers," "revolution of working people", "no more capitalists", Jesus, nepřipomíná to ty řeči, co vykřikovali ty zatracený Communists po nárožích v Chicagu na začátku války? Ten Brooder nebo Browder, nebo jak se ten sonofabitch jmenoval? To bylo taky samý "comrades" a "working class" a "capitalist war", aby prej workers složili nástroje a nesloužili kapitalistům v jejich špinavý válce? Zrovna

tak! Ale přece tam v tátově zemi nejsou komunisti? Nebo sou? Nebo jim ty řeči už pišou Rusové? Ale jakpak by mohli, když tam sotva přišli, nebo tam vůbec ještě nejsou?

"Beats me," povzdychl John nahlas, že to je na něj moc, než raději znovu usnul.

Mimo něj spí i mladší seržant Vasilij, jenže jen trhaně, nepohodlně a vlastně zakázaně, opřen kuklou o zaměřovač, jako by pátral po známkách nepřítele, kterého tam ale není, zatím co tank se kolébá v koloně valící se vpřed temnou nocí. Ale zdaleka ne už plným plynem. Teď jedou pomalu, jakoby si tam vpředu nebyli jisti cestou, nebo čekali útok, nebo čjort znájet pačemu? Tak si pomyslí Vasilij mátožně, kdyby je radši postát a pospat nechali a pak by zas mohli vyrazit naplno! Ale copak on, on může alespoň podřimnout, ale co řidiči, chudáci, Igor ani oka zamhouřit nemůže a musí se vléct nocí, ech, to ta vojna nelehko končí. Už aby byli v té Prágě!

Jenže ještě dlouho tam nebudou, ještě zbytek té pondělní noci a další den a další noc. Déle, než by Vasilij mohl věřit, déle, než by kdo jiný mohl věřit!

"TAK SE PROBUĎ, vzbud' se!", kdosi ho tahá za nohu a Karel vyletí v úleku, div tahajícího Vondráčka neporazí.

"Počkej, neblázni! Já jen abys neprospal do poledne, dyť už je skoro vosum! My už měli snídani, ty si mámu s toho kanape stejně málem vystrčil!"

Karel zamžourá směrem k ponku, stojí tam teď petrolejový vaříč s krásně pářící konvicí vedle nějakých chlebů na talíři a Vondráček řekne spokojeně: "Koukáš, co? Sem ti říkal, že jeden musí myslet na všechno! V baráku je plyn, ale já ho rači zavřel a pošteloval starej primus a to sem dobře udělal! Páč teď už bysme bejvali byli dávno v luftě anebo udušený! Jídlo sem máma nanasla hned v sobotu, hned jak začli trojčit s tim rozhlasem. No tak si pod' vzít, my sme už jedli. Dyť sme včera vůbec na jídlo zapomněli s tim maglajzem, co ste nadělali!"

"Já...já.. no děkuju," vzdá Karel rázem společensky žádoucí upejpání a vyrazí k talíři, protože pohled na chleby mu zase jednou vypustil ze žaludku jako z klece vlčí hlad.

"No tys musel mít vytrávno, chudáku," komentuje Vondráčková gigantický zákus přes čtvrt krajíce. "Počkej, já ti sleju kafe, takhle bys dostal škytavku!"

"Děkuju, děkuju mofkrát," artikuluje Karel jen s námahou, než jindy ohavná, ale teď božská chyt' margarínu s umělým medem a meltou mu klouže po jazyku do hrdla.

"Chutná pane, co?", podotkne Vondráček. "No vidíš, to je vod tvýho táty. Vod něj se dá dycky koupit, když jeden potřebuje. Celou válku se dalo! No jistě, za víc, ale dalo se a to bylo jak von škodil Němcum. Jenže chytřejc a dyl než vy, s tim vašim střilením! Jak to dělal, to bůhví, ale nikdo se neptal a moc lidí kolem to zachránilo před hladem. To nevíš, co?"

Jenže Karel ví dost dobře, jak to táta dělal. Lahůdkové košíky na vánoce komisaři Lehrerovi z říšské Hospodářské ústředny. Sled láhvi koňaku tamtéž. Tátovy noční cesty do jistého statku někde u Pyšel. Důležité tlusté papíry s hlavičkou SANA AKTIENGESELLSCHAFT, KARL DRMOTA KOLONIALGROSSHANDEL

razítko jen v němčině.

Tátův starý známý Baumhuber u nich za stolem, paklík bankovek z ruky do ruky:

"Dank' schön, Karl. Tak vidíš? Žít a nechat žít, funguje nám to prima, nemyslíš?"

Fungovalo to vskutku prima? Chránil lidi před hladem? U nich doma vskutku nebyl, po celou válku. Nebyl ani u Záleskejš, potom, co Honzovi zabili Němci tátu, to je pravda. Byl táta štramák, nebo to bylo na odpustky za to ostatní? Karel ví, jak to táta dělal. Ale ještě se nerozhodl, jestli se má stydět nebo ne a proto ani nemukne a nechá Vondráčka jet dál: "Ty co kecaj vo keřasech a šmelinářích, ty jen neměli s čím šmelit, víš? Jako ten váš děláč strejc, jak von se menuje... Mácha, žejo. Jenže von taky šmelil a eště hůř, protože šmelil pro Němce! Svejma rukama, když jim točil v Pragovce granáty přesčas div se neschvátil, za cigarety a extra lístky. Tvuj táta měl slzy ve vočích, když mi říkal, jak mu ten povedenej švagr řek, že ať jen počká, že na keřase taky dojde! Ale vo co von byl lepší? Jo, šmelili sme, jenže to bylo mezi náma a pro naše lidi! Když tvuj táta potřeboval cement na podlahy, tak ho dostal. Já dostal mouku a margarín a tak sme mohli prospět jeden druhýmu, aspoň my, co se snažili a mysleli na zadní kolečka. Tady nad námi za bednama je toho cementu eště na šedesát pytlů! Teď už se to může říct, cement musí bejt v suchu a suchej cement je dnes zlato a eště bude! Jen počkej! Já cement a uhli a tvuj táta mouku a margarín a náky to sádlo a díky tomu sme všichni nák přežili. Anebo skoro všichni, aspoň ty, co nebyli blázni! Protože vono chcát proti prudkýmu větru je blbost, víš?"

"Ale táto, pamatuj se," řekne káravě Vondráčková od truhly a to Vondráčka přepne na jinou vlnu, protože usedne na

verpánek proti Karlovi a řekne: "Ale vo to teď nejde, my teď musíme rozmyslet co dál! Já poslouchal skoro do rána, co vy ste spali a vono je to náky zmatený. Vo tý kapitulaci to hlásili eště dvakrát, ale zrovna tak ty bojovný řeči vo těch barikádách a že vystupňovat boj, jako vo tý půlnoci, víš? A taky, venku to furt bouchá, jen poslechni! A tady shora taky nevodtáhli, to bych byl musel slyšet!"

Karel nehodlá opustit hrnek ani krajíc a tak jen natočí ucho směrem k větráku a opravdu, tamtudy doléhají zvuky kanonády i střelby, jak to může být daleko? "No.. já nevím..." řekne jen nerozhodně a Vondráček zase sáhne po sluchátkách: "No tak počkáme, musíme halt hlídat, jesli konečně řeknou něco určitýho. To bych rád.... počkejte! Teď něco de! Česká národní rada vyzývá..... co, co? ...vyzývá svaz pro škrob a brambory... vydávat lihoviny jen na potvrzení národního výboru! Ježišmarjá ty maj starosti! Svaz pro škrob má vydávat chlást jen na potvrzení... já se zjevím! My sme tu zasypaný, esesáci všude kolem a voni se staraj vo potvrzení na lihoviny! Slyšelas to, mámo?"

"Nojo," řekne Vondráčková neutrálně a Vondráček rozhodne: "Tak to se nedá nic dělat. Ani hnout, dokud se to nevyjasní!"

Uplyne jen pár minut, než jeho závěr potvrdí venku dávka z automatu.

TO LEIMKEHO UŽ PŘED CHVÍLÍ přivolaly paprsky ranního slunce ze tmy nevědomí, celkem blahé, v porovnání s tím, do čeho otevřel oči: pobourané zdívo, viděné z mikroskopické blízkosti je jen prvním obrazem reality a netrvá déle, než vteřinu, než mozek zapne, seřadí synapse paměti a krutá skutečnost dolehne plnou vahou v probuzeném vědomí: Všechno selhalo! Všechno je kaput, Rudi je mrtev a on je tu sám ve zbořeníšti! Kde jsou ostatní? A kde je regiment? Ta otázka vyšle z mozku impuls ku zdvižení hlavy s loktů, ale těžko ji zdvihnout, když nateklá bolest se zatím rozlila do týlu, do krku, do ramen a sedí tam jako olověné závaží. Leimke ji přemůže úporným úsilím, pozdvihaje hlavu i pohled po centimetrech, k ulici, ku zdi naproti, k baráčkům za ní, přes vrak jejich espewe konečně až nahoru k předmostí, co tam uvidí?

Nic. Prázdnost! PRÁZDNOST!! Vteřinu či dvě tam zírá v totální nevěře, copak mohl regiment odjet? Copak je tady mohli opustit? Vyloučeno! Regiment "Der Führer" přece nikdy nenechal své muže na pospas nepříteli, to bylo odjakživa prvním příkazem kamerádké cti! Unsere Ehre ist Treue! Vždycky to platilo oběma směry, zdola nahoru i naopak, jako jejich článek víry, železné víry železných rytířů jejich nového věku. Kamerád nesmí být opuštěn na pospas nepříteli, protože všichni ví, co by ho čekalo. Tak si to vysloužili železní rytíři svými skutky všude, kam vkročili, tam na východě zvlášť. A bylo to v pořádku, byli na to hrdí, protože právě to je spojovalo s Vůdcem před všemi jinými, dávalo jim punc a čest vyvolených: Zvítězit, nebo padnout, ale nezradit! Naše čest je věrnost! Tak je to navždy veškrtnuto v Scharführerově mysli, jako nezborná skála pevné víry a ta jej přiměje uchopit maschinenpistoli a vypálit tři rány signálem. To musí stačit, kolona jistě stojí jen kousek dál, kam odsud nevidí. Je přece vyloučeno, že by je tu nechali!

JE nechali? Poslední rána sotva dozní, když ta kraťoučká otázka vyrazí v jeho mysli jako ohnivým písmem: JE?? Ale ještě jí nedomyslí úplně. Ještě napjatě naslouchá tichu, podmalovanému sice odkudsi stálou střelbou, ale z hloubi jeho mysli se už plíží uzávěr, který už vlastně probleskl v noci, ale milosrdné bezvědomí jej pak znovu vymazalo: Nenechali tu JE. Nechali tu JEHO! Zbyl tu sám, jen s mrtvými, jen s Rudim a tím Gefreiterem! Nechali ho tu na pospas! Kdo to byl, kdo byl ten Schweinhund co dal rozkaz, anebo spíše nedal? Byl to Kurz? Nebo Zanger? Ale Zanger přece nevěděl a Zanger by nikdy... Leimke ustrne na loktech a bolavý mozek se rozběhne na plné obrátky, tak jak to bylo? Jak se to jen mohlo stát? Paměť, pobodnuta nevěrou, úzkostí, rozhořčením, osvětlí jako reflektor každý detail toho, co bylo předtím: Hauptsturmführerův příjezd v plecháči, ten osudný rozkaz. Vybočení z kolony přes koleje, pomalu, pomalu, sjezd dolů po svahu, ale halt! Ten zvuk za nimi! Za nimi se přece ozvaly motory, dojížděli to jen na jejich místo, nebo to kolona popojela? Jestli popojela, tak ti, kdo potom stáli před touhle ulicí nevěděli nic... Ale přece tam poslal toho řidiče, když tady ten sauhund zničil jejich espewe! A přece nemohli nevidět, co se stalo! Jenže espewe nechtyl, nehořel, co když ten zásah do motoru vůbec kamerádům na předmostí ušel?

Leimke myslí a myslí, až zas narazí na tu zatracenou propast nepaměti, kterou stále nemůže překlenout. Co když trvala hodiny, co když mezitím ti povstalci zaútočili? Co když pobili jeho výsadky, co když regiment musel ustoupit? Ale ne, nesmysl! Ti Tschechen by snad mohli jeho regiment donutit k šarvátkě, ale přece ne k ústupu! Jedině letecký útok by mohl, ale ten byl přece v noci vyloučen!

Tak pomalu a ztěžka, bod po bodu, pracným rozbořem možného a eliminací nemožného se Scharführer Leimke dobere k prostému závěru: Něco selhalo v regimentu. Nejspíš ten jeho zatracený řidič a třeba i Kurz a také ti, co jistili tu druhou stranu. Ale hlavně a především, jeho vlastní osádka ho nejspíš zradila! Ty tlusté kancelářské krysy, vždyť jim nedůvěřoval hned od začátku a to správně! Jenže co už záleží na tom, kdo selhal a kdo zradil? Teď musí najít odpověď na jinou otázku: Co teď? Co dělat? Musí se rozhodnout, musí stvořit nový plán, když ten původní dopadl tak strašlivě špatně!

NAPROTI TOMU JE PLÁN sergentea Johna přímočaře jasný: Musí Interceptovat jinak nesehnatelného majora Rogerse na cestě ke stanu důstojnické jídelny, neboť ať oslavoval kde chtěl a jak dlouho, následná kocovina si bude žádat něčeho

ostrého do žaludku -jak John sám dobře ví- takže nemůže majora pudit nikam jinam, než tam. Plán se ukáže správným, protože po pouhé půlhodince přecházení v blátě se John dočká.

"Good morning, sir," přidá civilní pozdrav k poměrně předpisovému salutu.

"..ning John, tak copak je?", majorova dikce i tón naznačují únavu, jednak jistě minulou nocí, jednak třeba i Johnem a tím, s čím asi zas bude otravovat. John to nemůže nezaznamenat, ale nemůže se taky nechat odradit.

"I've to report, sir," řekne brskně, "musím hlásit, že tam je situace zmatená a boje asi pořád pokračují. A mimoto.. v noci taky vysílali nějakou deklaraci, a to znělo jako by to tam přebírali nějaký komunisti. Já znám ty komunistický řeči od nás z Chicaga před válkou. V překladu to zní moc podobně. Já myslím, že by se to mělo hned hlásit na...."

"Poslouchejte, seržante," nenechá ho major domluvit, "tak já vám něco povím, ale to už naposledy! Tak se podívejte, my sme podepsali úmluvu o příměří, nepodepsali? Takže to, co lke ujednal může bejt dobře, nebo špatně, to já nevím. Ale je to úmluva, rozumíte? A U.S. Army svý úmluvy zásadně dodržuje, protože to je věc vojenský cti! Protože právě tím se lišíme od těch zatracenejch krautů, je to jasný? Takže už se přestaňte fretovat, protože tady jde zřejmě o větší věci a tenhle byznys s tou vaší Prague může bejt jen taková prkotina, chápete? Prague spadla do ruský zony a nedá se nic dělat, tečka! A já už se v týhle zatracený věci dál angažovat nemůžu a taky nebudu, protože by nahoře řekli, že sem blázen. Je to jasný? Máte ještě něco jiného k hlášení?", skončí major brskně indikací, že pokud John nemá jiné zprávy, je rozhovor u konce.

Toho to nemůže nedopálit, ale nemůže nic víc, než potvrdit, že je mu to tedy jasné a že nemá jiných zpráv. Proveďte to alespoň tím nejposupnějším tónem, co svede: "Yessir! Nosir!" a nadto nechá -už podruhé ve třech dnech- nezdvořile majora stát, aby zlostně oddusál zpět ke studebakeru, drtě skrze zuby: "That asshole! That bloody stupid asshole!"

Je celkem nasnadě, že tou reklasifikací na blbou a stupidní řiť nemíní John celkem nevinného majora Rogerse a tím spíše ne jejich vlastního generála, George W. Pattona. Jeho hodnocení se téměř zaručeně týká generála Dwighta Davida Eisenhowera, Vrchního velitele spojeneckých expedičních sil a vítěze nad nacisty. Přičemž John určitě netuší, že ačkoliv v té chvíli je jeho názor velmi ojedinělý, pozdější vývoj věcí by mu mohl dát náramně za pravdu.

ZATO VASILIJ NEMÁ v tu dobu žádných plánů. Jednak na něm zdaleka není, aby cokoliv plánoval, jednak nemá ani ponětí, kde to vlastně jsou. Osady, kterými zatím projeli jsou jako mrtvé, chalupy upnuté zavřenými okenicemi, tabule na silnici ukazují bůvky stále stejně pitvorné. Tak kdy už konečně budou v té Prágě? Tanky opět stojí, tentokrát protože kdesi vpředu se strhla střelba, ale ve chvílce zarachotily nad tanky tři šturmovíky a ještě jednou tři, odpředu dolehlo stakato jejich děl a výbuchy bomb a pak už ticho, vot molodci ljotčiki, ti pane umí zatočit s fašisty! Třeba s nimi také už v Prágě tak zatočili?

"Charašo," pochválí je i Kovalev, pozorující to vstojí ve věži a Vasilij si troufne pozeptat se. Kolikpak kilonetrů to ještě mají do té Prágy?

"Ech, kto znájet," povzdychne Kovalev a je ho slyšet něco mumlat, jakoby z mapy počítal, než řekne: "Ech.. tak... osjemesdjať, devjadesjať?"

Osjemesdjať, vezme Vasilij nadějeplně to menší číslo a podívá se na hodinky. Germánské časy naručnyje, ne jedny, ale dvoje na zápěstí, to pane ani předseda kolchozu u nich nemá!. Tak jak to je? Vasilij prostuduje ciferníky, ukazují oba stejně? I ukazují, najde s uspokojením, ukazují devět hodin ráno toho úterka, a když fašistů po cestě nebude, nebo alespoň tak málo, jako jich bylo dosud, tak za čtyři, za pět hodin budou v Prágě!

Tak počítá Vasilij a správně to, protože je střelec a ten musí umět dobře počítat a jejich tank T 34 je dobrý tank, více než padesát kilometrů za hodinu dokáže polnym chodem! Aby pak nedokázal dvacet kilometrů za hodinu v koloně! Po poledni budou v Prágě! V Prágě budou, jen jestli je zase nezdrží ty duraki lenívyje s cisternami! Kdyby těch nebylo, už tam třeba mohli být, žehrá Vasilij, ale je možné, že to se mylí. Zejména, že toho úterka po poledni v té Prágě ještě zdaleka nebudou. A že ti duraki s cisternami za to vůbec moci nebudou.

"UŽ KDYBY ŠLI DO HAJZLU s těma jejich pochodama pořád!" utrhne se Vondráček z pod sluchátek. "Potřebujem vědět co je a ne jejich blbý pochody! Dyt' vod rána nedali jedinou kloudnou zprávu! Co ty tam slyšíš?"

"Kanonádu. Zblíž i zdál, ta jedna je jakoby zase pálili z toho kobylyskýho kopce. Jen aby zas nezačli šít k nám do ulice," řekne Karel ustaraně od trouby větráku. "No a taky střelbu, asi ne daleko a hustší než večer."

"Tak voni ty svině snad rozsekaj celou Prahu! A všichni je nechaj! Anebo si říkaj co si v tý Praze nadrobili, ať si taky pěkně vyližou, protože tohle všechno nemuselo bejt, víš? Jen kdybyste si byli nezačali, tak Němci vodtáhli a bylo to!"

"Ale když z toho rozhlasu volali..", Karel to chce nějak ozřejmit, ale Vondráček ho přeruší: "Počkej.... počkej! Teď něco de! Vrchní velitelství hlásí.." zaposlouchá tentokrát potichu a napjatě, než řekne: "Nojo, tak hlásili, že místama ustal boj po kapitulaci, ale taky že Němci zapalují domy a vraždějí! Má se jim prej odpovídat tvrdejma údery a zachovávat bojovou pohotovost. To je jako nebudeli pršet, nezmoknem! A taky se maj stavět nové barikády. Ale kde sakra a na co? Tady máme plnou ulici esesáků a hnízdo nad hlavou a vo to se nikdo nestará!"

"Když von už tady nemá kdo," řekne Karel prostě a vzpomene si na Hadrabu, což jestli ho tam našli, ježíšmarjá? "Voni ty co se starali byli zrovna ty, co si to začli, jak ste říkal. A teď sou pobitý anebo rozprášený a všichni vostatní sou zalezlý po sklepech. Takže teď si Němci můžou vopravdu dělat co chtěj. I vodtáhnout by mohli, teda kdyby chtěli."

"No já nemyslim naše lidi, já myslim ty spojence! To je přece taky jejich starost, ne? Amerikáni byli už včera málem na Smíchově a co? Nic! Dyt' to je nad lidský chápání, není?"

"Tak vidíš! Dyt' já ti hned říkala, že je to s těma Řeporyjema nějaká chýra," podotkne Vondráčková od truhly a Karel zkusí uplatnit Domahlíдовu moudrost: "Tak třeba přijedou Rusové!"

"Rusové? Prosimtě!", ufrkne Vondráček. "Dyž ty sou eště někde na Moravě? A třeba to ani nevědí, co se tu děje. Já ti něco povim, z Moskvy vo tomhle maglajzu neřekli ani slovo! Já poslouchal v sobotu i v neděli eště pak v noci, my máme nahoře rádio krásný, telegrafii superhet a čurčilku mám vod šváry,von tomu rozumí a my chytne všechny! Z Londýna to hlásili hned v sobotu a pak pořád, ale z Moskvy ani slovo! Ani slovo, že se tu bijem s Němcema! Ani slovo po celý dva dny a noc, tak to třeba vůbec nevěděj!"

"To těžko, když to rádio furt hlásí a volá na pomoc i rusky. A taky tu přece maj partyzány a ty maj vysílačky, ne? To je nemožný, že by to nevěděli," uplatní Karel celkem prostou logiku.

"Nemožný?", protáhne Vondráček, jakoby se mu něco právě klubalo v mysli. "Ty, počkej, dyt' voni vlastně už je nevolaj! Vod včerejška večer, dyt' já to měl na uších celou noc a poslední hlášení rusky a anglicky bylo něk po osmém a pak už nic, ani jednou! Teda, mimo tý proklamace k půlnoci, ale to bylo jen česky. Tu zvopakovali eště brzy ráno, ale zas jen česky. A jinak nic, jen samý pochody! No a taky výzvy, jako tu blbost těn bramborářům, ale spojencum už nic! Neříká vám to něco?"

Karel nemá představu, co by to mělo říkat, ale Vondráček má: "No přece! To může znamenat jen dvě věci, ne? Buď že je to hotový tou kapitulací a v tý národní radě na to spolíhají, i když teda ta kanonáda venku ukazuje jinak. Anebo už dostali odpověď na to volání a boj se nám jí říct. Takže rači vysílaj pochody a prohlášení. A protože tu už čtvrtý den není po slavných spojencích ani vidu, tak je snadný uhádnout, co za vodpověď dostali, ne? Co když ty spojenci maj jiný a větší věci na starosti a my sme pro ně jen taková prkotina na vokraji, co? Takže nás v tom co ste si začli nechaj klidně dýnstovat, dokud si ty větší věci nevyříděj, víte?"

Vondráček shlédne s jednoho na druhého v triumfu dedukce téměř holmesovské, ale Vondráčková na ni stísněně mlčí a Karel si to ještě rovná v hlavě, když větrákem udeří střelba. Jenže tentokrát to není ani daleko, ani to není jen praskání automatu. Je to tvrdé RACH RACH RACH RACH RACH kulometu. Jasně ne dál, než několik metrů od větráku!

"Tak vidíte! Tak tady to máte!", usykne Vondráček a ve chvíli mu zvenku dodá vykřičník ještě zapráskání automatu.

JE TO TÍM, ŽE I S BOLESTÍ bušícím mozkiem dokázal Scharführer Leimke zatím už promyslet a zmrzačeným tělem vykonat, čeho je třeba. Vychází ze základní premisy, že příslušníka zbraní SS, neschopného pohybu a opuštěného mezi povstalci čeká -v případě, že jim padne do rukou- přesně totéž, co by v podobné situaci čekalo zraněného povstalece, z rukou mužům SS, usoudil Leimke, že jedinou nadějí na přežití může mít jen v případě, že by sem Amerikáni dorazili dříve, než Rusové. To ovšem jen za předpokladu, že se mu do té doby povstalci nedostanou na kůži. Může v to doufat, když už tu není, co by ty sauhundy drželo v děrách, kam je zahrnala bojová moc regimentu "Der Führer"? To stěží. Jistěže začnou vylézat, ohledávat situaci, ti co tu bydlí se nutně vrátí a pak bude konec! A nic nepomůže, že napřed vezme nějaké ssebou.

Ale kdyby se podařilo udržet je zalezlé a v šachu a domnění, že oddíl SS je tu pořád a má ulici stále v moci? Vypadá to jako úkol zcela nemožný pro jediného muže, zmrzačeného přeražením nohy a nejspíš frakturou lebky, ale co kdyby? Vždyť těch Tschechen ochotných bojovat byla vlastně jen hrstka a nezbylo jich nutně nakonec ještě mň? A neposkytuje ta dělostřelba, doléhající už zase nepřestajně, neposkytuje kulisu právě potřebnou k takové lsti? Navíc ta střelba ukazuje, že ještě není vše ztraceno, že kamerádi pořád bojují, že se mohou na předmostí každou chvíli objevit jejich pancéře a všechno se vyřeší! Konec dobrý, všechno dobré!

Leimke pookřál tou představou, půjde to, musí to jít! Udrží se tu! Má skoro plný zásobník a další dva v pouzdru u pasu ještě s dvěma granáty. A nesl přece kulomet, ten musel zůstat tam, co se mu to stalo! Musí se k němu dostat!

Jenže je to zoufale nesnadný úkol. Tkáň kolem přeražených kostí natekla přes noc tak, že noha je nalitá v holince pod tlakem, bolest bušící v lebce přetekla až do krku a ramenou a sevřela je ostrými bodci jako železná pana středověkého

mučedníka. Idea, že holinka pod tlakem by mohla fungovat co dlaha se ukázala zcestnou, neboť jen se Leimke pokusil zdvihnout na lokty a kolena, výbuch bolesti ho srazil zpět na bok se zaskučením. Tak to nepůjde! Až pak přišel na to, že na boku se vlastně může pohybovat snáze, než v sedě a pozadu jako v noci, vzpíraje se teď kupředu loktem a druhou nohou. Navíc ten způsob eliminoval problém ohlížení se na cestu, se ztuhlou šíjí zcela nemožný. Proplazil se tak rumišťem zpět do chodby, aniž by zaregistroval, jakými to troskami lidského snažení se vláčí, s myslí upnutou jen k jednomu: Najít ten kulomet!

Ten byl k nalezení vlastně snadno, díky dennímu světlu proudícímu teď tam, kde byl strop. Trčel v ssuti jen metr za tím osudným trámem, i helma tam byla o krok dál, jenže k čemu helma na hlavu nateklou bolestí jako balon? Doplazil se dychtivě, aby vyprostil zbraň a možnou záchranu, přestála to zřícení? Není jí něco? Očistil ji jak to šlo a teprve pak zatáhl za páku závěru, zachřupal sice pískem, ale zalétl zpět jak má, Gottseidank, funguje to! Ale ještě jednu cestu měl před sebou: K Rudimu a také zásobníkům, co ten nesl. Nebo k zásobníkům a Rudimu?

Rudi tam leží v denním světle, proklán stejně hrozně, jako předtím. Jen spálenina na tváři teď tmavne bez oněch strašidelných stínů kolem, ale teď už to Leimkeho nezabolí, protože Rudi už je pryč. Je pryč, stejně jako desítky jiných kamerádů co odešli podobně náhlým a hrozným anebo ještě hroznějším způsobem, neboť kamerádi přicházeli a odcházeli po celou válku, jen někteří dříve a jiní později. Taková je válka a voják si zvykne na míjení tváří, které dnes jsou a zítra už ne, protože zmizely. Nikoli jen v zaspaném zákopu, nebo v bezdném ukrajinském sněhu, ne v hořícím tanku či v bezejmenném hrobu. Zmizely nekonečně dál, zmizely v propadlišti nicoty a zapomnění, protože bez zapomnění by válka přece nemohla pokračovat. Proto jsou v té chvíli zásobníky důležitější, než Rudiho pohled do nedohledna.

Jenže z pozice Scharfuhrera Leimkeho by mohly být právě tak daleko: Leží tam dole v ssuti, jen kousek od Rudiho ruky, ale pouhé tři svislé metry prázdná je učinily absolutně nedostupnými pro toho, kdo se může jen bledně plazit, sténaje přitom bolestí. Leimke na ně lačně a bezmocně zírá nějakou chvíli, než uzná trpkou pravdu: Že pro kulomet má tedy jen jeden zásobník.

Snad by měl Rudimu dát alespoň nějak sbohem, ale k čemu jsou slova v takové chvíli? A tak se jen v zaťatém mlčení odvrátí od toho nevidoucího pohledu a odplazí zpět zbořeništěm, pomalu a trhaně jako poraněný červ, hnán teď jedinou myšlenkou: Zřít neprodleně palebné postavení v tom průlomu zdi, zřít je včas, než povstalcí začnou vylézat ze svých děr! Připravit se tak, aby mohl střídát kulomet s autem, aby těm sauhundům hned nedošlo, že tu zůstal jen on sám.

Ostatně neměl času nazbyt, protože uplynula sotva půlhodina, než se ve frontě baráček, sotva deset metrů od mrtvého pásáku, vynořila z nějakých vrátek hlava, obhlížejíc opatrně na obě strany. Leimke pracně přilícil kulomet, ale ještě nestisknul, protože pouhá hlava je špatný cíl a než jen zastrážit je mu podstatně užitečnější zabít! Správně učinil, hlava se ještě jednou rozhlédla, pak postava vyklouzne z vrátek, na rukávu rudá páska, hupky hupky k jejich espewé! Ale to už Leimke stiskne, RACH RACH RACH RACH RACH a ten sauhund tam nadskočí a vletí střemhlav za transportér. Dostal ho, nebo ne? Leimke sáhne po maschinenpistolí, protože s kulometem musí šetřit. Stejně nedostal nikoho, protože postava se ve chvíli vynoří zpoza vraku skokem zpět ke vrátkům! RATATATATA, pronásleduje ji dlouhou dávkou, ale zase se nestrefí a ten sauhund zaletí tam, odkud vylezl.

"Verflucht!", zakleje Leimke ve vzteklem zklamání, jak se mohl dvakrát minout? Ale aspoň je donutil zase zalézt! Tak se utěší, nemaje potuchy, že ta střelba mu může přijít draho. Že už jen maloučko stačí, aby posledních pár výhybek Osudu se přesmyklo pro něj tím nejšpatnějším směrem. A také pro některé jiné.

JE UŽ PO POLEDNI, když se jim to stane zas poprvé po tak dlouhé době! Vasilije už bolí oči od zírání do okulárů, stejně zbytečného, když fašistů už nikde není a tak napůl dřímá, když vtom se venku strhne nějaký křik. Doléhá jasně i přes Kovalevův mikrofon a ten křikne: "Spasibo! Spasibo děvčoka!", i desant tam cosi volá a Vasilij tedy honem přilepí oči k periskopu. Do jakési dědiny vjeli, ale tady lidé běží na ulici, volají, mávají, křičí, mužščíny, ženščíny i děvčoky! Nět jich mnoho, četné chyšky zůstaly hluše upnuty, ale ti, co vyběhli volají, mávají! Vasilij odtáhne kuklu, aby to slyšel rovnou a to volání už není ten ošklivý hrdelní chropot germánský, je to jiným jazykem, měkkým a pěkným, skoro jako jeho vlastní. "Sláva, sláva!", Vasilij krásně rozumí a pak Kovalev zase křikne "Spasibo!" a do tanku vletí vůně šeríku, protože Kovalev upustil k nim dolů celou kyticí, rovnou vedle děla!

"Što..?" vyjeví se Šifrin, ale to už to Vasilijovi došlo a křikne na něj: "My užé dóšli! "Éto Českoslovákija! My užé v Českoslovákiji! Eto čecoslovákije...", neví, zda má říci ljudi, nebo braty, nebo rabóčije či děvčoky, ale co na tom záleží, hlavně, že už dojeli! Že už co chvíli budou v té Prágě! Tak se raduje Vasilij, protože vskutku nikdy neslyšel o území zvaném Sudetengau toho času, zatím co tanky řinčí dlouhou vesnicí a ti ljudi pořád volají a běží s nimi a květiny hází, "Sláva, sláva!", Vasilij nemůže oči odtrhnout od okulárů, i když ty se mu zamlžují jakousi mlhou. Oťe je palcem, ale to nepomůže, protože ta mlha není na čočkách. Je to tím, že jsou v Českoslovákiji a tu je vítají co braty ródnyje a bude konec vojny a bude mír a dobře a vsjo bůdět, charašó!

"TY JEJICH ZATRACENÝ POCHODY furt," Vondráček odhodí už po druhé sluchátka na ponk, "mně už je z nich na blití!" Copak nemůžou říct něco kloudného? Když Němci pouštěli pochody, tak to dycky bylo, když někde dostávali na prdel. Jen aby tohle nebylo stejný!"

"Ale táto, dyť přece nemůžou furt dávat zprávy, když je třeba nemaj. To dá rozum, ne? Jak maj běhat kurýři a tak, když se pořád střílí?" řekne Vondráčková konejšivě.

"Právě to! Copak nemůžou říct sakra pořádně, kde se to střílí? Dyť maj telefony a vysílačky, ne? Co když to de blíž a trefěj se mi do maštale, co?"

"Dyť přece řekli, že střílejí na elektrárnu a na Bulovku a stejně, co bys moh dělat, když vodsud' ven stejně nemůžem?"

Vondráčkové logika ponoukne Karla k pokusu o uplatnění ideje, hlodající mu už chvíli v mysli: "Třeba bysme mohli ten zával potichu rozebrat zespodu a vyklouznout jim pod nosem, ne? Anebo co vytáhnout tu troubu a vylámat cihly kolem a protáhnout se ven?"

Ale Vondráček vyletí: "Zbláznil ses dočista? Jak se hned, tak nás uslyšej a je po nás! Vylámat cihly! Klepni si tu majzlíkem a hoděj nám sem granát! To si myslíš, že sme hrabě Monte Kristo, nebo co?" Uhádne celkem přesně pramen Karlovy inspirace a nařídí s absolutní rozhodností: "Ani krok! Ani hnout vám říkám! Tady poroučím já a žádný další blbosti se tu dělat nebudou!"

"Ale táto, dyť von to myslel dobře, když's měl starost vo tu maštal," snaží se zase Vondráčková o klid a mír.

"Vo maštal! Vo koně mám strach, dyť už neměli nic vod včerejšího rána, víš jakej musej mít hlad? A vůbec, heled', dej aspoň nám něco k jídlu, dyť my ho máme vlastně taky!"

Vondráčková vyrazí s truhly směrem k zavařovačkám, nejspíš v úlevě, že rozkol byl zažehnán, než Vondráček zase nasadí sluchátka: "...no tak vidíte! Rozsekali nám elektrárnu! Má se šetřit proudem i plynem, no to my neberem žádnéj... ale počkejte... počkejte! Začínaj něco anglicky! Ty, rozumíš něco anglicky?"

"No...tak trochu.... vlastně..." uvede Karla do rozpaků, jak specifikovat znalost vyčtenou výlučně z kovbojek a tomsharkovek, ale to už mu Vondráček nastrčil sluchátka.

".....Germans... still fighting..... Prague.... grave danger.. call American Air Force... help.... immediately..." To je asi tak vše, co pochyti, takže může předat jen to, co si myslí, že slyšel: "Že Němci furt bojujou, něco říkaj vo Prág a jako hrobovym nebezpečí a volaj americký letectvo na pomoc."

"Tak vidíte! Já vám to říkal," prohlásí Vondráček s ponurým zadostiučiněním. "Ty náckové rozsekaj celou Prahu na kousky!"

Uplyne sotva deset minut, než jeho závěry znovu potvrdí rachot kulometu a pak ještě hůř.

JE TO OPĚT LEIMKEHO kulomet, neboť jeho nejsmělejší naděje se splnily před chvilkou, když byl zburcován z mdlobného polovědomí hlukem motorů od předmostí. Pozdvihnul bolavou hlavu, kolona se tam valí s mostu! Transportér, nákladák s mužstvem, několik bojáků, nejspíš štábních, ale před tím vším, v ústí téhle klaté ulice tam stojí pancéř, jejich nejtěžší šestikolová Puma s kanonem a důstojníkem ve věži, s triedrem obráceným sem. To je zajištění, tak to mělo být hned, bleskne Leimkeho myslí výčitka, ale co na tom? Co už na tom teď? Hlavně, že kamerádi jsou přece ještě tady, hlavně, že ho tu neopustili!

"Hier! Hierher!! HILFE!!" Chce zavolat, zařvat o pomoc vši silou, ale vydá jen skomírající skřek, jak nápor tlaku z plic mu málem roztrhne lebku výbuchem bolesti a Leimke už dál nemyslí, neuvažuje, neváhá, protože ví jen jediné: Musí jim dát vědět! MUSÍ SE DOVOLAT! Takže hrábne po kulometu a RACH RACH RACH RACH! Vyrazí jeho hlavní volání ke kamerádům. A Gottseidank! Pancéř nadjede a couvne a natáčí se, natáčí se sem! Sem! A pak RACH RACH RACH RACH RACH RACH! Jejich těžký kulomet odpoví dlouhou dávkou, odštěpky odletují od zdi, jako když vlna přílivu dorazí ke břehu. Důstojník zapadne do věže a tlustá hlaveň se sklání, nein! Nein! NEIN!! Tak chce Leimke zařvat, ale stažené hrdlo nevydá hlásku a KABUM! Dělo buchne a KRRACH!, vybuchne to někde vzadu a pancéř sebou trhne a natočí se o kousek a znovu KABUM! A KRACH!, výbuch sebere kus zdi napravo, podlaha pod Leimkem se otřese hroznou měkkostí a ještě jednou KABUM! a KRRACH! Leimkemu se zastaví srdce, ta příští půjde rovnou sem a všechno to spadne! Nein! NEIN! Ale pancéř sebou znovu trhne, zpět, dopředu a zpět ještě dál, protože za ním už je prázdno! Otáčí se pryč! JEDE PRYČ!! Udělil lekci drzým povstalcům, co si na něj troufli vystřelit, tak to vzali! Tak vzali kamerádi jeho signál! Copak o něm nevědí?

"Halt! HALT!!" Chce Leimke zařvat, ale nemůže a stejně by to už bylo marné, protože kolona už projela a pancéř se rozjel za ní, byl to jen zadní voj a zadní hlídka regimentu, a pak už nic, NIC! Předmostí tam zeje strašlivou prázdnotou a Leimke zírá v nevěře, hrůze, zoufalství tam, kde zmizela záď pancéře, to je konec! KONEC! Ztracený blbec! Chce je proklít, ale zarazí se. Protože co by udělal, co by udělal on sám v jejich situaci? Sám s posledním pancéřem, zadní hlídka už bez podpory, bez desantu grenadýrů, co by sám udělal v tak nejisté situaci? S tím vrakem opuštěným na ulici bůhví proč a třeba panzerfausty číhajícími tu v úkladu, co by sám udělal, v odpovědi na tu střelbu?

Ale přece nemohli nevidět toho Gefreitera! Ten důstojník sem přece hleděl, přece musel vidět to mrtvé tělo! Nebo nemusel, protože to leží ve slepém úhlu před jejich mrtvým espewe? Anebo nedbal, protože mrtvý je v uniformě Wehrmachtu? A pak on sám vypálil a dál už není mezer v nezvratné logice toho, co se stalo, co se muselo stát! Není v tom mezer a není už ani výhledu, ani úniku, ani naděje, Leimke jen nechá klesnout třetici hlavy na lokte v konečném gestu beznaděje, zatím co v dáli zaniká hukot motorů kolony, v kulisách už jen sporadické střelby odněkud zdáli.

"PANOMARJÁSVATOHORSKÁ!", zaběduje Vondráčková jekem smrtelné hrůzy, když to krachlo podruhé a výbuch otrásl sklepem jako rána obří palicí. Ale Vondráček, kterému sluchátka ubrala na intenzitě té exploze řekne poměrně klidně: "Asi granáty. Asi nákej trouba vystrčil nos a voni mu ho urazili. Maj to tu celý v šachu!"

"Ale... ale ten druhý kulomet přece pátil víc zdáli, ne? Co když to byli naši anebo co když.... co když to sou už ty Američani?", proslví Karel nadějně.

"Blbost!", usoudí Vondráček briskně a ne úplně nesprávně. "To byla křížová palba! To jedny vodsud' a ty s tím dělem z mostu, tam cos říkal, že stojí ta kolona, ne? Někdo se pokusil prorazit a halt to dostal z vobou stran. Copak neslyšíte, že už je po všem?"

"Chudák nebohej," řekne Vondráčková. "Zase vo jedno neštěstí víc. Ale copak von, ten už to má za sebou. Ale co ty co po něm zůstanou? Co těch novejšch siroteků bude bez táty a co jim kdo dá? A třeba kdyby byl každéj zůstal schovanej a neprovokoval, tak by byli ty Němci vodtáhli a byl by pokoj! Takhle tu jen zase začnou střílet a co si pak počnem?"

"Nic si tu nepočnem," řekne Vondráček autoritativně. "Budeme tu hezky potichu, dokavád' nebude všechno jasný. Jídla a všeho máme dobře na tejden a do tý doby se to musí nějak vyčábit, ne?"

"Nojo, nojo, když teda myslíš," vzdychne Vondráčková odevzdaně. "Tak já vám rači dám něco k tomu jídlu. Chcete chleba s masem, nebo rači se škvarkama?"

TENTOKRÁT KOLONA ZASTAVILA z dobrého důvodu, když vpředu spustila dělostřelba. Sice je mířená špatně anebo vůbec ne, protože dopady jdou bůhvíkam, ale přesto ve sluchátkách šlehne rozkaz: "Razvěnuť naljevo!" Převodovka křchne, Igor hodí tankem a vyrazí přes příkop a nějaký strom asi, protože větve šlehnou venku přes periskop. Není čas se vyhybat, když na tak otevřené rovině postupují bez boční ochrany. V okulárech se objeví jakýsi goród pod dlouhým návrším, ale záblesků děl tam nevidět. Jen vpředu kamsi odpovídají, Vasilij pátrá po kouskách na obě strany, ale ještě než něco uvidí anebo Kovalev dá rozkazy, tak kanonáda odumře.

"Lito... litomirž..." je ho v interkomu slyšet, jak slabikuje cosi snad z mapy a zase se nic neděje, až přijde rozkaz: "Vernut'sja na dorógu!" Jenže oranice je nasáklá, motory duní a řvou nadarmo, jak pásy hrabou v hlíně sem a tam, než se zase všechno srovná do kolony, jak má, a dá do pohybu. To už je slunce nízko nad obzorem a Vasilij se vzdává naděje, že by dnes v té Prágě mohli vůbec být. Sice nalevo se brzy začne rýsovat další goród, ale i v periskopu je vidět, že je to nepěkné, omšelé a zasmušilé místo, dokonce jakési převysoké hradby lze zahlédnout, to snad nemůže být ta Prága, leká se Vasilij. A není, protože tanky nechají to zasmušilé místo kdesi nalevo, ale pak už ujedou jen malý kousek a všechno zase zastaví.

Mátuško rodnája, tak to už tam dnes najisto nebudou! Vasilijovy časy ukazují svorně už osm hodin, to se budou zase trmácet celou noc?

Jenže to se obává zbytečně, protože celou noc se trmácet nebudou. Už chvíli totiž létají prostorem depeše tam a zpět, z Moskvy a zpět a zase z Moskvy na štáb Prvního ukrajinského frontu, až nakonec přiletí rozkaz: "STOJ!" Káže jim zastavit postup a vyzvat fašisty, aby vzdali boj, aby se vzdali bez podmínek! Jenže což už se fašisti bez podmínek nevzdali? A jak a koho vyzvat, když štábu fašistů armádní skupiny Mitte už není, neboť byl rozprášen právě toho úterý a právě vojsky Prvního frontu? Když zlopověstný Feldmaršál Schörner už uletěl kamsi na západ? Jak to chce Moskva vyzvat útvary fašistů, roztroušené už bez velení, bez spojů, copak štáb frontu má vysíláčky, schopné dosáhnout všechny na jejich vlně? Copak v Moskvě nevědí, že tak nelze? Tři hodiny lhůty rozkázali fašistům dát! Tři hodiny zůstanou tanky třet na místě, tři hodiny budou nečinně čekat, a to na co? Že se fašisti vzdají? Ale vždyť už není žádných fašistů po cestě na Prágu, na štábu Prvního frontu to přece nemohou nevědět! Že by neměli letadel, aby tak našla, když toho úterý už od jasného rána nic nebrání vzletu? I mají a budou pak tvrdit, že čtyři tisíce vzletů prý jejich ljetčiki vykonali v těchto dnech. Kde by to tedy

byli, že by neviděli cestu až k Praze volnou?

Tak proč tedy z Moskvy čekat rozkázali, zatím co Praha bez pomoci hoří? Nebo snad jen proto mají tanky čekat, aby dorazily ne ve tmavé noci, ale až za jasného rána aby vstoupily do Prahy v celé slávě a triumfu? Ví báťuška Stalin proč to? Vot, nemůže nevědět!

Ale může zatím nevědět, že v tu chvíli čtyři hodiny už tomu, co v Praze všemi na pospas opuštěné dohodu s fašisty podepsali, že za to, že ustanou v pálení a zabíjení, mohou volně na západ projít a ujít. Že hrozí tak ztroskotat jakýkoliv báťuškův plán s Pragou-zátarasem, bránícím mnoha fašistům v útěku k Amerikáncům a že jestliže Rybalkovy tanky mají třeba čekat na postup Druhého frontu od východu, tak čekají marně? A což až se báťuška Stalin pak dozví, nestihne velikým hněvem ty, co vše mu tak pokazili, co dohodu s fašisty podepsali? Nezapudí je všechny do propadliště dějin, nezapudí mnohé z nich do ještě horších propadlišť? Kdo ví, kdo může vědět v tu těžkou chvíli?

"OSVOBOZENÝ LID, který se brání nacistům téměř holýma rukama nikdy nezapomene, že nebyl opuštěn slavnou spojeneckou armádou! Němci nesložili zbraně, jejich dělostřelectvo bombarduje nemocnici na Bulovce, Milosrdných sester i nemocnici vlastních důstojníků na Smíchově! Znovu byla bombardována i budova Československého rozhlasu! Byla vážně poškozena elektrárna v Holešovicích. Němci bombardují Karlovo náměstí, Dětskou nemocnici a...."

"Tumáte pane Vondráček, rači si to zas vemte. Já už to nemůžu poslouchat," řekne Karel sklesle, odkládaje sluchátka. "Dyť voni snad rozsekají celou Prahu a nikdo nehne ani prstem! Dyť vono to snad bylo všechno nadarmo! A k tomu ještě kecají, že lid nezapomene, že nebyl spojeneckou armádou vpuštěný! To teda kterou? Co sme teď jinýho než vpuštěný, do pytle?"

"Nojo, to máš těžký. To už tak bejvá, že jak se někdo dostane k mikrofonu, tak hned začne cancat takhle vznešeně. Vono to bez velkých slov asi nejde," řekne Vondráček, ale sluchátka si nevezme, takže zůstanou ležet na ponku. Zůstanou tam tak dlouho, že málem oba propasou, co má přijít. Protože jen je Vondráček nakonec přece jen nasadí, vyhrkne: "A sakra! Něco čtou, nějaký ujednání! Počkej... počkejte! ... německý ženy a děti... co nevedejdou sou pod ochranou červeného kříže, no ty maj strach vo ty brunhildy! ...odvádění zbraní... těžký zbraně na okraji města... ostatní před dosažením americký linie... odminování... předávací oddíly... a hergot! Obyvatelstvo nebude.... činit obtíže odcházejícím jednotkám! Pchá, to už nemělo činit dávno! Tak.... a podepsali to... ten Pražák, nějaký Smrkovskej, generál Kutlvašr a nějaký Byrgr, Byrgr, to je Čech nebo Němec? A Kadaňka a Tusajn, jaký Tusajn? Počkejte.. ještě něco! Ten Tusajn prej potlačí odpor německých jednotek co neposlechnou. Tak ten je vod Američanů, co?"

"Ale kde, Toussaint je přece německé vojenské velitel Prahy," řekne poučeně Karel. "Takže tím by to už mělo bejt hotový. Táhnou pryč!"

"Jen neříkej. Hotový už to bylo nejmíň dvakrát a esesáci tu sou furt! Ty se jen tak nevzdávaj!" Vondráčková se zdvihne s truhly a zamíří k větráku. "No dyť vám to říkám, střílejte pořád! Vy muský naletíte na každou chýru!"

"Teď hlásej německy, poslechni to!" Vondráček strčí sluchátka Karlovi a ten napjatě zaostří uši, ale není pochyb o tom, co v nich ten vzdálený hlas říká českou němčinou.

"Tak vopravdu! To je kapitulace v Praze! Opakujou to pro Němce, tak teď by vážně měli vodtáhnout!"

"Tak vidíš!", řekne Vondráček vítězně ke své ženě, ale ta jen hodí hlavou k větráku: "Tak si to di poslechnout, jak vodtahujou!"

Vondráček nejde, ale ostatně ani nemusí, protože uplyne jen chvíle, než větrákem zase vyrazí RATATATATA! automatu.

SAMOZŘEJMĚ JE TO OPĚT Leimke, kdo prometl ulici tou dávkou. Jednak se mu zazdalo, že zahlédl jistý pohyb či stín právě tam, co ráno vyklouzl onen sauhund s červenou páskou a jednak soudí, že stejně neuškodí dát na vědomí varování: Jsme tu pořád! Ještě vládneme nad touto ulicí, jen zůstaňte zalezlí, páni povstalci! Ještě pořád se platí za vzpouru vůči mužům SS hned a draho: Životem!

Není to bluff a je to bluff, při jeho chabých silách. Ale je to také jeho jediná naděje, pokud by přece jen ti Američané dorazili včas. Kdyby neměli dorazit, tak už je i teď všechno jedno, ale to je alternativa, o které se Scharführer rozhodl nepřemýšlet, právě z toho důvodu. Takže jediné, co může dělat je ležet v rumišti cihel a malty a naslouchat noci a bušení tepu v bolavém mozku a střelbě v dáli, která se zdá znepokojivě řádnout, aniž by mohl vědět proč. Aniž by mohl vědět, že vše už je téměř zpečetěno, že téměř všechny výhybky Osudu na kolejišti světa jsou už nastaveny, že nejen to, co se stalo, ale i to, co se stane už asi nelze změnit. Číhá tedy u připravených zbraní, číhá tam tiše a nehybně, protože každý pohyb znamená jen horší muka. A tak čeká a čeká a čeká...

ZATO SERGEANT JOHN nečeká už na nic a spí dobrým spánkem dobrého muže, který vykonal vše, co se dalo. Může tak spát u vědomí, že je hotovo teď už i v Prague, potom co vyslechl totéž hlášení jako Vondráček s Karlem. Tak je to hotový! Rusové tam sice pořád ještě nejsou, ale tam to zřejmě s těmi krauty už nějak srovnali a krauti táhnou pryč. Takže už je tam konec zabíjení a pálení a ničení. A i když věci nevyšly tak, jak John pokládal za žádoucí a rozumné i slušné, může si říkat, že on sám to, co měl a mohl, tak udělal. Odfukuje tedy pokojně na své lavici, pár stop od Davise a od Doyla vpředu v kabině, kteří mají stále co dohánět za minulou noc.

Pokud se týká Vasilije, tak ten toho po zbytek noci už moc neuspí, mimo jen chvilkami a úkradkem, protože ve dvacet tři nula nula se tanky dají opět do pohybu. Chudák Igor bude potupně vystřídán Vsevolodem, potom, co už podruhé usne u řididel a jen taktak nesmete hlavní děla desant s tanku před nimi. Nelze vyloučit, že chvílemi nezaklímá i staršina ve věži, ale nejlíp je na tom Šifrin. Ten může klidně chrápat, zaklíně o závěr jako vždy, zatím co tanky řinčí a rachotí noci a vlastně nikdo neví, kde a kudy a zda pomalu či rychle, protože pořád ještě není zpráv, vůbec žádných zpráv od Rudé armády. Ani slova z Moskvy o tom, zda přijde, natož zda přijde včas. Ale o tom je tou dobou přece už stejně rozhodnuto, není?

JEŠTĚ PŘED JEN ČTYŘMI DNY Luftschutzanwärter, posléze pak dobrovolník, vzbouřenec, bojovník, verfluchter Sauhund a nakonec zajatec ať slepé náhody, či vlastní pošetilosti, anebo namyšlené zvilosti jistého Domahlída, Drmota Karel tráví tu noc ve službě, potom co Vondráček rozhodl, že někdo absolutně musí u těch sluchátek zůstat a že on nespál včera, takže dnes je řada na Karlovi. Vondráčková se sice nabízela, ale byla mužem stroze odmítnuta s tím, že nerozumí německy a byla by tudíž na prd, kdyby se něco třeba ještě zvtlo.

A tak Karel zůstal sám se sluchátky, zatím co Vondráček chrápe tak, že chvílemi je stěží slyšet ten slaboučký hlas v nich a Vondráčková spí ve skrčeneckém polosedu u jeho nohou, jako včera spal Karel u jejích. Takže je to nejen kvůli Vondráčkovu chrápání, že Karel nezachytí všechno, co té noci říkají. Je to také dřímotou, která ho obchvilku sklátí s hlavou na loktech a když vylekaně vyletí, je zpravidla kus hlášení už nenávratně pryč. Jen když znovu čtou úmluvu o té kapitulaci, o které bude stěží kdy jasno či to vlastně, proletí mu podiv malátnou myslí: V kolik, v šestnáct hodin že už to podepsali? Ale vždyť to hlásili teprve v noci, v kolik to bylo? Snaží se vydobýt vzpomínku z ospalého mozku: V půl desátý, v deset? Počpak s tím proboha čekali šest hodin?

Ale stejně to nedomyslí a dřímota i výzvy a proklamace se mu slijí v mlze mátožného polobdění, ve které už neví, co je skutečnost a co se mu zdálo. Až někdy dávno po půlnoci ho vytrhne z dřímoty vzrušený hlas ve sluchátkách: "POZOR, POZOR! PRAHA VYDRŽELA A ZVÍTĚZILA! Zachovejte však pohotovost na svých stanovištích! Volný odchod německých jednotek nesmí být rušen! Nebraňte německým jednotkám vytvořit průchody v barikádách! Zbraně a střelivo odcházejícího vojska odevzdejte...."

Praha vydržela a zvítězila? Tak to sme to snad přece jen neprohráli, neměl bych je vzbudit? Tak pomyslí Karel malátně, ale než se zmůže na rozhodnutí, sklátí ho dřímota znovu. Takže ani nezaznamená, že pak už větrákem nedoléhá nic, než noční ticho. Spí s hlavou na loktech, málem tak tvrdě, jako Vondráček a Vondráčková, jako i sergeant John a nakonec i Scharführer Leimke, zhroucený slabostí vedle svého kulometu. Všichni usnuli v očekávání, co bude. I sama Historie snad čeká na ten příští den. Den Vítězství. Victory day. V-E Day. Deň Pabědy. Den Vítězství? Má se teprve ukázat, jakého.

A POTOM TA NOC KONČÍ a nadchází ona slavná středa ráno, slunce vychází v celé májové nádheře a Vasilijův tank řinčí kolem místa, kde už v neděli hloupě zahynul tlustý Sturmscharführer a zbytečně i hrst jiných, ale to Vasilij ovšem nemůže vědět. Míjí to místo pomalu, protože unavené diesly tanků už zmáhají kopec jen stěží na dvojku a Vasilij má oči teď doopravdy přilepeny k okulárům, tak bude to konečně ta Prága?

Až pak se tanky dořvou a dořinčí na vrchol stoupání a začnou nabírat rychlost po krátké rovince, než se dělo i zorné pole periskopu překlopí dolů na posledním zlomu terénu a v okulárech vybuchne na Vasilije město! Domy a zase domy zaplní zorné pole, v dáli blesknou jakési věže a ve sluchátkách křikne Kovalev: "Prága! Eto Prága, my dóšli!"

Vasilijovi se až dech zatají, ale to už se tank rozbíhá s kopce a periskop teď plní dlouhá ulice s domky po obou stranách, pásy rachotí po dlažbě a nějakých kolejších, eto Prága! Prága! Ale kděs fašisti? Vasilij hlídá napjatě ulici zatím zcela mrtvou, ale můžou se objevit, palba může přijít každou vteřinou! Dýmová čára panceraustu, tank se vyvalí či samochodka, ostražitý nutno být a fašistu předběhnout, než stačí vypálit! Jenže fašistů nět, místo nich náhle ruce se rozmávají z oken, jedna dvě, deset, celá řada, celý les rukou mává! I hlavy se objeví a volají, křičí a pak postavy začnou vybíhat z domů, mužščíny i ženščíny i děvčáky, všichni mávají, běží s nimi, křičí, ale Vasilij neví co, protože tank hrozně řinčí po tvrdé dlažbě. Jen Kovaleva ve sluchátkách slyší volat "Zdrávstujtě, zdravstujtě!", než ulice se zatočí doprava a pak doleva s ještě prudšího kopce dolů. Těch mávajících je teď už celý špalír a noví a noví dobíhají, eto bráty čechoslovákijje! Jak rád by Vasilij zastavil a přivítal se s nimi, s každým a se všemi, ale to nelze, my fašisty bít přijechali!

Tanky se valí s kopce, pak hrozná zatáčka doprava přijde, pásy brzdí a skřípou a kloužou po dlažbě, která kus je a kus není,

mátuško, jen jestli se to všechno nesrazí dohromady! Ještě že už zase Igor je u řididel! A pak se nová ulice otevře před nimi, široká a pěkná, takovou Vasilij v životě neviděl! Vlastně dvě ulice se vinou dolů teď mírným svahem a koleje mezi nimi, je to železná daróga? Jenže to není nic proti domům po stranách, krásným a velikým, v zahradách zatopených květy! Vasilij i na chvíli na fašisty pozapomene nad tou krásou a Igorovi zazávidí. Ten má pane poklop dokořán, zatím co on tu má jen malinký průzor periskopu, ale i tak!

Až pak se ta silnice otevře do stran, tanky sjíždí k jakémusi mostu, tak tam budou fašisti! Cíť se tam rysuje a Vasilij honem přistří, co je to? Rozkotaná změt' jakási a ohořelá, je to zatůr! Jsou tam? Ale nejsou, tanky ani nezastaví, jen se přehoupnou vzhůru a dolů přes trosky a trčící koleje jeden za druhým a vzhůru po oblouku začernalého mostu, jakési dráty tam visí a tank před nimi je nabral a vleče sebou, pak větší zatůr se objeví na druhém konci, zase ohořelý a rozvalený, tady se muselo bojovat! Nebudou fašisti tam? Tanky zpomalují, teď, teď! Nespustí tam palba? Ale neozve se nic, mimo skřipotu a klapotu pásů, jak se řidiči snaží strefit do úzkého průlomu. Jakýsi podvozek železnodoróžný tam trčí do cesty, Igor ho mine snadno, ale jen vyjede na prostranství za tou změtí, tak všechno se zastaví trhem a srazí dohromady. Kdesi vpředu se to zadřelo, i když palbu žádnou neslyšet?

Ale nestojí tam déle, než chvíli, než to, co se stalo předtím se opakuje: Postavy se počnou sbíhat, dvě, tři, pět, hlouček, množství, dav! A zase volání, křik, mávání, Vasilij odtáhne kuklu, aby aspoň něco slyšel dobře, když vidí tak málo. Tam vpředu se ruce natahují k desantu a ti se nahýbají dolů, div s tanku nespadnou a děvčátka, děvčátka je objímají a i líbají! Eh vy čortí! Ale vtom se něco mihne zorným polem! Kdosi přeběhl zrovna před tankem a volá přes hlasy toho množství: "Fašisty, tam fašisty! Já partyzán!"

"Što?" ptá se Kovalev a hlas znovu něco zakřičí a pak klapne vypínač stanice, volá to Kovalev kapitána? "Pokaži kdes?", křikne asi na toho venku a zase klapne vysílačka a ve sluchátkách je mrtvo, jak Kovalev už najisto hlásí kapitánovi a pak to přijde: "Voditel, zavěruť naprávo!" A znovu: Pokaži, kdes!", teď už jistě na toho partyzána venku.

Řidiči tam vkrchnuli jedničku, ale není tu místa, musí se natočit na několikrát, dopředu, dozadu, dopředu, dozadu, než svedou celých devadesát stupňů a v periskopu se objeví postava v běhu k protějšímu nároží. Má v ruce pušku a rudou pásku na paži a ta ukazuje někam kupředu a dolů.

"Nazád! Idi nazád!", křikne Kovalev asi to na něj, jestli jsou fašisti na dostřel, hloupě se vystavuje, durák jeden!

"Zaprjažat', fragmentárnyj!", rozkáže staršina k nabití a Šifrin se jen otočí a vhodí náboj do závěru. Kovalev by se měl také schovat, pomyslí Vasilij, ale to už se tank zhoupne dolů po svahu, taršina křikne "desant, vysjadiváts'!", okované boty skřípou dolů po pancíři, aby se rozběhly v tisíckrát už nacvičené taktice.

SCHARFÜHRER LEIMKE naslouchal v napjatém soustředění už drahnou chvíli těm zvukům blížícím se zdáli, s jedinou otázkou žhnoucí v jeho obolené mysli: Tak kdo to bude?

Až teprve hluboký chropot dieslů, jak řidiči přidali plyn při nájezdu na most tu otázku zodpověděl. Ten zvuk Leimke zná, už stokrát jej slyšel, nelze jej zaměnit s žádným jiným: To kolona tanků T 34 se valí, stejnou cestou, kterou sem dorazil regiment "Der Führer" v neděli. V neděli, nebo už před celými věky, co už teď záleží na tom, když? Co na tom záleží, když tím už je všechno rozhodnuto s konečnou, hroznou, nezměnitelnou platností? Protože tohle jsou Rusové. Žádní Američané, Rusové! Protože pancéře T 34 vyhrály ten závod. Jen v tom bodu se Leimke mýlí, vždyť nebylo žádného závodu, ale i tak je všechno jasné, už není nad čím přemýšlet, mozek bušící bolestí už nemusí hledat odpovědi na žádné otázky.

Tanky se valí s mostu, hvězdy, azbuka a čísla na věžích, jeden, druhý, pátý, ale jakou má cenu počítat, bude jich bezpočtu, jako vždycky bylo, u Krivoirogu, u Kremenschugu, v Batonywaldu. Lavina, kterou nelze zastavit, protože každá hlaveň se nakonec přehřeje, závěr zadře, střelivo dojde. Jenže vždy bylo ještě kam ustoupit a teď už není. A tím už není žádné volby, vůbec žádné volby pro věrného muže zbraní SS.

Jenže pak se ten proud oceli zastaví! Civilisté se tam sbíhají, jásot a volání doléhá až k Leimkemu. Tja, die Tschechen! Spěchají vítat, oslavovat vítěze. Jen běžte! Jen mávejte, jen jásejte vy schweinhundi, jen je objímejte, jen věřte, že patříte k sobě! Jen je vítajte, vítajte jiné pány, když nás jste nechtěli! Vždyť vy hlupci uvidíte! Vy jste tam nebyli, vy jste neviděli to, co my! Ale jen počkejte, uvidíte! My jsme prohráli, ale vy taky!

Tak jim Leimke říká alespoň vdychu s trpkým zlomyslem a divá chuť ho přepadne, zalícit a spustit! Zkosit ten blbý dav! Leč ovládne ji, budou tu jinší cíle! Jinší cíle, než jen dav těch pomatených Tschechen! A tak jen tiše čeká a číhá, až náhle se dav kolem tanků zavlní, motor tam zachroptí a za ním druhý, jeden, dva tanky se natáčí trhem tam a zpět, tam a zpět a sem! Sem do ulice! Z davu vyběhne postava s rudou páskou na rukávu a ukazuje sem, sem k němu! Vždyť to je ten sauhund, co tu slídl kolem jejich espew! Leimke hrábne po spoušti, ale vtom Rus ve věži něco křikne a ten sauhund zapadne za tank, zatraceně! Zase pozdě! Ale vždyť už je to jedno, vždyť přece už je jasné, že kruh je uzavřen, kruh ze kterého není úniku, že vše už je dáno a není jiné volby, není už vůbec žádné volby!

Protože už jedou, už jedou! Pásky klapou s kopce v pomalé jízdě, teď vysadí desant, Leimke ví přesně jak to bude, vždycky to tak bylo, desant jde po stranách a vpředu, protože jim je tank daleko cennější než pěšák. Už jdou, už běží, tak to bude, tak je psáno! Unsere Ehre ist Treue! Leimke vtiskne pažbu kulometu do ramene a zamíří.

SNAD JE TÍM VINNO to jásání a volání, ta sláva, ta radost, že staršina Kovalev zapomene na válku. Sláva, SLÁVA!, zní mu ještě to volání v uších, když už pásky klapou a skřípají po zbytcích dláždění dolů se svahu, nebo se mu zdá nedůstojno té velké chvíle skrýt se ve věži, jak má, když postupují na hnízdo fašistů? Schovat se, při vši té slávě, obdivu, nadšení? Zdrávstujtě, továřišči, my užě dōšli! Zdrávstujtě, je konec vojny! Je konec s fašisty! Snad by chtěl ještě rukama potřást a radovat se s těmi jásajícími tam za nimi, ale vtom křikne do interkomu Vasilij, který na válku nezapomněl: "Továřišče staršina! Ukryts....", jenže už nedokřikne, už nedovaruje, protože vtom RACH RACH RACH RACH RACH RACH RACH RACH RACH! Leimkeho kulomet zarachotí hroznou dávkou a Kovalev jen zachrčí a přepadne dopředu přes okraj věže, téměř rozťat vpůli.

Rudý závoj krve šplichne přes čočku periskopu a Vasilij hodí věží doprava, protože ví, protože už když najeli na ten svah uviděl ten opuštěný broněvik a dál za ním ten dům, převyšující ostatní kolem a znelíbilo se mu to instinktem střelce, tam může číhat svoloč fašistická! A tak tomu je! Jak jen kříž periskopu přiletí k černé díře ve zdi, plamínek výstřelů tam šlehá, protože ten pulemjet proklájtý pořád ještě rachotí, zatím co desant je připlácnut někde u zdi!

"STOJ!", křikne Vasilij a "OGONĚ!", sám povelí a stiskne spoušť a dělo houkne, ale šlo to nízko, jak Igor zarval za brzdy, příliš nízko vyrazil ohnivý květ pod tou dírou! Vasilij zavíří klikou a okem šlehne k závěru, charašó, Šifrin! Mosazný blesk tam už letí do komory a Vasilij znovu stiskne a BUCH!, dělo odpoví správně a z černí té klaté díry vyrazí oheň a dým, ale to nestačí, protože Kovalev mlčí, zabili Kovaleva! Hrozná křivda se tu stala a hněv a nenávist přemohou Vasilije, za tu křivdu, za Kovaleva, za všechno, co svoloč fašisti tisíce verst nazád napáchali, za to všechno tiskne Vasilij spoušť v křeči strašného hněvu, znovu a znovu a znovu, zatím co Šifrin hází náboje jako zběsilý a Vsevolod se konečně vzpamatoval a chrlí smršť kulí z předního kulometu, protože Kovaleva už není, už ho není, aby zastavit palbu povelil a ukončil tu smršť ohně, už dávno zbytečnou.

ZBYTEČNOU, PROTOŽE MOCNÁ zbraň je dělo tanku T 34, právem fašisty obávaná. Rychlostí šestiset šedesáti metrů za vteřinu chrlí dlouhá hlaveň granáty zvicí tří coulů, které ještě na vzdálenost dvou tisíc metrů probíjí pancíř padesáti milimetrů tloušťky. Na vzdálenost sotva sto metrů, ze které pálí Vasilij tříštivými náboji jsou jejich účinky strašlivé.

Už jeho první granát prorazil zeď právě pod Leimkem. Výbuch nadhodil podlahu a vylomil staré trámy ze zdi a vše co tam bylo, Leimke, kulomet, Vondráčkové trosky nábytku, to vše už se vezlo dolů po zborcené ploše podlahy jako do trychtýře Maelstromu, když druhý, třetí, čtvrtý granát nejenže dotrhají na krvavé cáry cokoliv, co ještě zbylo ze Scharführera Leimkeho a už potřetí zabitého chudáka Matouška, ale i přesáhnou mez námáhání, kterou ta stará, tucetkrát předělávaná a zflíkovávaná stavba mohla ještě vydržet. Zapraští to strašlivě a hrozná váha rozvalených kamenů, cihel a trámů se zhroutí do skladiště prozíravého Vondráčka, který sice myslel na všechno, jenže nikdo nikdy nesvede myslet na úplně všechno a tak ta váha se jen přičte k váze jeho cementu, co měl mít cenu zlata.

Zapraští to tak strašlivě ještě jednou, "JEŽÍŠMARJÁ!!", stačí už jen vykřiknout Vondráčková a dál už nic, protože to už se klenutí sklepa prolomilo a cihly i trámy a kolejnice se řítí, dopadnou drtivým tlakem na hlavy, ramena, hrudníky, břicha i nohy, vražedná hustota prachu zaplní plíce a tma zavalí plamínek petrolejky i všechno ostatní.

Cosí strašně těžkého srazilo Karla a drtí a ploští ho do podlahy, brání to plicím nadechnout a hlasu vykřiknout, tma zavalí mozek jako černý příliv a tou tmou už probleskne jen jediný obraz, obraz toho, co se mu zdálo, než ho Pokorný vzbudil do světa, kde se zabíjí: Zelené loubí v trojské stráni a oni tam sami dva s Věrou, s Věruškou, zdvihadající sladkou tvář k políbení, ale to nebyl jen sen, tak to mohlo být, tak to teď mělo být! Tak to mělo být, ale už nebude, Věro, VĚRO! Hrozná lítost Karla zachvátí nad tím zmarem, nad tím co mělo být, ale nikdy nebude a to je to poslední, protože pak už není nic.

Nic než tma, tma, tma a ticho bez konce.

EPILOG

V čele zástupu tleská řečníku trojstup žen s jednotně rudými šátky na hlavách. Jsou tu také Sokolové i legionáři a baráčníci a kroje a kroje propeštějí množství, zaplňující celé prostranství před mostem. Čestná stráž Revoluční Gardy lemuje řečníště ze dvou stran a vzadu blýská dechovka vyleštěnou mosází v jasném slunci. Hadraba je tu také, v ošoupané kolečkové židli na kraji davu, s Hadrabovou u držadel a Honzou hned vedle. I Domahlíd je přítomen, jenže ten stojí se samopalem přes prsa, v řadu Revoluční Gardy co čestné strážě.

"V obdivu a vděčnosti budou příští generace vzpomínat těch, kdo na tomto místě bránili Prahu, naši zlatou Prahu!", slibuje s řečníště černovlasý, zavalitý muž. "Nikdy nebude zapomenuto všech obětí a hrdinství bojovníků, kteří tu jako jeden muž povstali, aby svrhli kruté jařmo zrůdného nacismu! Dělníci, pracující, mládež, studenti, partyzáni, hrdinné ženy z barikád..."

"Hergot, to bylo nákejch lidí, co, Honzo?", natočí se Hadraba ztěžka v židli.

"No jestli jich bylo všude jako tady..." řekne Honza neurčitým tónem. "Ale když už musí menovat, tak proč vynechal ty vojáky?"

"Jó, to buhví," řekne Hadraba, ale řečník už je dál: "...po příkladu slavných Husitů, po příkladu velikého Žižky a jeho Tábora, po příkladu slavných interbrigadistů v bojích proti frankovskému fašismu vzali zde na sebe hrdinní obránci barikád úkol zastavit téměř holýma rukama esesácké vrahy. Neprojdou! No pasaran!

Tak tu znovu zaznělo slavné heslo soudruhů z Interbrigády! Neprojdou! Protože do cesty se jim postavila chrabrá odhodlanost lidových bojovníků. Hrdinů, jejichž příkladů je bezpočtu! Hrdinství partyzána, soudruha, který odkryl hnízdo nacistů a nadto s nasazením života zachránil z ohně těžce zraněného velitele! Hrdinství bojovníků, kteří odrazili nápor nacistických pancéřů! Hrdinství mladého obránce, který pronikl deštěm esesáckých střel, aby doručil zprávu o kritické situaci na barikádě! Bezpočet..."

"Tak vidíš Honzíku, to asi bylo vo tobě," utrousí Hadraba a Honza zrudne: "Dyt' to není pravda! Dyt'...kde to sakra vzal? Dyt' to bylo jinak! Všechno jinak! Kdepak tu byl jakej brigádista a pasarán? A kde byly támhle ty jeho hrdinný ženský v těch rudejch šátkách?"

"Jen počkej, jen poslouchej támhletoho jak to bylo," řekne Hadraba.

"...a když bylo nejhůř, když už zbraň padala z umdlené ruky bojovníka, tu ve chvíli nouze nejvyšší bratrská, hrdinná Rudá armáda přispěchala na pomoc! Neoslyšeli Rudoarmějci volání Prahy, přispěchali přes hory a doly, pochodem, letem, jaký nemá v historii válek obdoby! Přes hory a doly řítily se tanky až od dalekých Drážďan, drtíce na každém kroku zuřivou obranu nacistů! Ve dne v noci třímali hrdinní tankisté generála Rybalka řídidla i zbraně, aby zutínali hlavy nacistické hydře! Aby přispěli na pomoc hrdinnému lidu na barikádách, aby zachránili naši zlatou Prahu! Aby přišli včas! A přišli! Přišli včas! Přinesli Praze svobodu na pásech svých tanků, přinesli..."

"Ať – ŽIJE – RUDÁ - ARMÁDA! Ať-ŽIJE-RUDÁ - ARMÁDA," spustí trojstup ženských v rudých šátkách a Honza do toho řekne: "Přišli včas, jó? To pondělí tady měli být! Když sem náckové pražili támhle s toho..."

"Heleď se, mladej!", otočí se na něj podsaditý chlap před nimi, "co ty tady máš co rušit a eště kritizovat Rudou armádu? Byl's u toho, že víš všechno líp než tamten soudruh spisovatel, jó?"

"Tak moment," řekne Hadraba, "jakpak ten tvuj soudruh spisovatel tak krásně ví, jak to bylo? A kdepak's byl ty, že se tady teď rozkřikuješ?"

"S váma se nikdo nebaví člověče, co vy máte do toho co kafrat?", shlédne chlap posupně a Hadrabová za kolečkovou židli šeptne: "Ale Stando, proboha nehádej se! Víš jak si na tom, dyt' je to nákej rabiját!"

"Pssst! PSST!! Ticho! Ticho!", začnou je napomínat kolem a všechno ztichne, jak musí, neboť dechovka spustila hymny. Jednu, druhou, třetí, dav strne k počtě a jen dohrají, rudé šátky vpředu zase spustí: "Ať - ŽIJE-SOVĚTSKÝ SVAZ! Ať - ŽIJE - SOVĚTSKÝ-SVAZ! Ať- ŽIJE – MARŠÁL - STALIN! Ať-ŽIJE – MARŠÁL - STALIN! Ať – ŽIJE – RUDÁ -ARMÁDA! Ať-ŽIJE-RUDÁ-ARMÁDA!"

Zástup se chutě přidá, řečníci na tribuně tleskají, skandování a potlesk nebere konce, až Hadraba řekne: "Tak abysme snad jeli, Mančo. Mě je z toho náck šoufl a v tlačeni by se ti pak stejně jelo špatně. Ale Honzo ty tu zustaň, pak se tu jistě bude tancovat!"

"Ále, mě se ani nechce, já puďu rači s vámi," řekne Honza zpraženě. "Ukažte pani Hadrabová, já povezu. Když voni mě krkaj s tím, jak to maj všechno jinak!"

"Jo, to maj. Ale třeba je to tak dycky, že tyhle slavný chvíle sumíruje až když je po všem už někdo jinej. Tak jak von si myslí, že to mělo být. A pak už to tak zustane, jako třeba ty legendy vo svatejch mučednících, víš? Protože ty co přitom zašli, ty už nic neřeknou, no a taky je jim to už asi fuk, ne? A my? My se hochu do týhle jejich legendy halt nehodíme. Slyšels tam toho nádivu před náma, copak takový budou chtít slyšet, že tak to nebylo? Natož že to celý třeba byla mejlka?"

"Mejlka...?", vyjeví se Honza, "Ale dyt' ste přece sám řek, že ta hamba se musí smejt!"

"Jo, to sem řek. Jenže to sem nevěděl, jak to dopadne. Jak budeme svinsky nechaný ve štychu, víš? Jakej to bude svinský, blběj, zatracenej podraz, rozumíš? Jak to teď chceš vysvětlit třeba těm chudákům Drmotovej, nebo i starýmu Bouškovi, nebo tý Matouškovy, co? Pro ty to vyšlo jako hrozná mejlka! A pro mě konec konců taky. Dyt' já myslel, že Karla posílám

k tý elektrárně do bezpečí a zatím...."

"Ale Stando, tys přece nemoh vědět kde uvízne a buhví proč? A že ty esesácký fanatici se rači sami vyhoděj do vzduchu se vším všudy, než se vzdát Rusum," řekne Hadrabová konejšivě, aťsi omylně, jenže Hadraba vrtí hlavou.

"Právěže, buhví proč? To aspoň kdybych věděl! Dyt' eště měli čas ujít, než ty náckové prorazili, to sem byl eště při sobě. Nebo jestli se nemohli schovat tam, co našli toho Jardu.... ale jak se pak octli s tím Matouškem zrovna v tom Vondráčkovíc baráku?"

"Jo to už se těžko kdy dozvíme. Ale za to všechno vy přece nemůžete, ne? A taky, dyt' to byla válka a ve válce holt sou mrtvý," prosloví Honza, ale Hadraba zase vrtí hlavou: "Právěže už nebyla. Dyt' už to bylo zpečetěný a podepsaný tak jako tak! A třeba ten Karlík nemusel bejt mrtvej, kdyby... hele, slyšíš?"

"Nojo. Proč bychom se netěšili, tak už to zmáčkli," pokývá Honza bez velkého zájmu.

"Vidiš, moh's tam zustat. Já ti říkal, že ted' se bude tancovat. Tancovat a juchat se bude a nikdo se už nebude moc starat, jak to všechno vlastně bylo. Anebo jak docela jinak to mohlo bejt!"

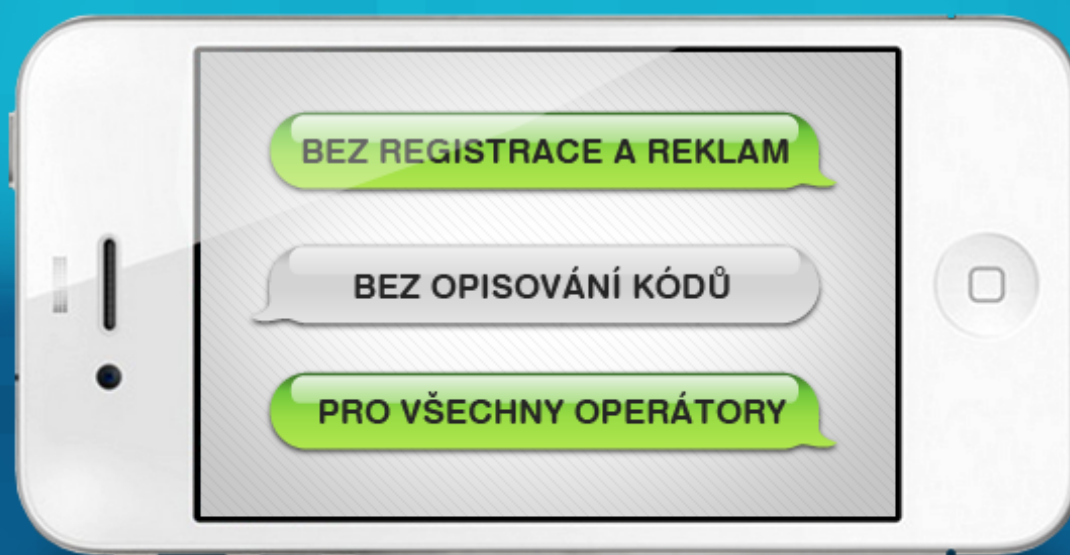
"Nojo, ale kdo za to může? Ať to byla mejlka nebo podraz, tak ne naší vinou! Copak my sme mohli jinak?", řekne Honza a zarejduje vozíkem podél průčelí papírny.

SE SOVĚTSKÝM SVAZEM NA VĚČNÉ ČASY, hlásá tam transparent pod převelikým obrazem maršála Stalina a Honza dodá: "Ale co, už je to pryč a za námi a ted' už všechno bude lepší. Ted' už to přece musí bejt lepší po takovejch zkouškách! Nemyslíte, pane Hadraba?"

"Nojo, snad jo," pokývá Hadraba. "Protože jinak ... no to přece by nemohlo bejt, aby to všechno bylo nadarmo!"

Větrník od mostu odvane jeho slova a rozvlní sukno Maršálova obrazu právě nad nimi. Maršál je tam jako živý, mohlo by se i zdát, že pod knírem se usmívá.

SMS ZDARMA DO VŠECH SÍTÍ

EsemeS.CZ
SMS zdarma z internetu